

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om statsandel för kommunal basservice, lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagar om ändring av vissa lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att en lag om statsandel för kommunal basservice och en lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet stiftas. Vidare föreslås det att lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården, lagen om grundläggande utbildning, bibliotekslagen, lagen om kommunernas kulturverksamhet, lagen om grundläggande konstundervisning, lagen om barndagvård, lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, socialvårdslagen, lagen om utkomststöd, lagen om underhålls- trygghet, lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda, lagen om service och stöd på grund av handikapp, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, mentaltvårdslagen, lagen om missbrukarvård, lagen om smittsamma sjukdomar, hälsoskyddslagen, livsmedelslagen, lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning, kemikalielagen, läkemedelslagen, lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet, lagen om social kreditgivning, lagen om nykterhetsarbete, veterinärvårdslagen och lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning ändras.

Enligt förslaget sammanförs i lagen om kommunal basservice inom finansministeriets förvaltningsområde av de nuvarande förvaltningsområdesspecifika statsandelarna, med vissa undantag, den allmänna statsandelen och statsandelarna för social- och hälsovården, förskoleundervisning och grundläggande utbildning, bibliotek, allmän kulturverksamhet och sådan grundläggande konstundervisning vars finansiering är invånarbaserad.

Reformen förändrar inte de gällande invånarbaserade bestämningsgrunderna för statsandelarna. Undantag utgör förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, där statsandelen inte längre avses basera sig

på elevantalet utan de kalkylerade kostnaderna bestäms på basis av antalet 6—15-åringar.

Lagen föreslås innehålla bestämmelser om rätten för den som ordnar förskoleundervisning och grundläggande utbildning att få hemkommunsersättning av en elevs hemkommun när eleven får undervisning någon annanstans än i sin egen kommun. Hemkommunsersättningen föreslås bli bestämd utgående från kommunens kalkylerade kostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning och graderas efter ålder. Det är meningen att Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ska betala ut hemkommunsersättningarna centraliserat till kommunerna och andra utbildningsanordnare.

I propositionen föreslås tre nya tilläggsdelar. Tilläggsdelen på basis av särskilt gles bösättning baserar sig på befolkningstätheten och är graderad. Tilläggsdelen för skärgårdskommuner beviljas skärgårdskommuner och är graderad. Tilläggsdelen för kommuner inom samernas hembygdsområde bestäms utgående från andelen samiskspråkiga och är likaså graderad.

Enligt förslaget ombildas finansieringsunderstödet enligt prövning till höjning av statsandelen enligt prövning, som ingår i de totala sammanslagna statsandelarna. Ett belopp som motsvarar de sammanräknade höjningarna dras av från den per invånare beräknade statsandelen till kommunerna.

De verkningar som ändringen av statsandelssystemet har föreslås bli utjämnade mellan kommunerna. Vid utjämnningen jämförs kommunens statsandelar och hemkommunsersättningar för 2010 med de statsandelar som kommunen skulle ha fått för motsvarande uppgifter, om statsandelssystemet inte hade ändrats.

I de statsandelar som föreslås bli sammanslagna används en enda statsandelsprocent

som fastställs i lag. Den uttrycker kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna på riksplanet, inte den statsandel som enskilda kommuner får. Självfinansieringsandelen föreslås vara lika stor i alla kommuner per invånare räknat.

Den föreslagna lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ersätter den gällande lagen med samma rubrik. I den föreslagna lagen förblir systemet för finansiering av gymnasieutbildning, yrkesutbildning, yrkesinriktad vuxenutbildning och yrkeshögskolor samt idrottsverksamhet, ungdomsarbete, museer, teatrar och orkestrar, sådan grundläggande konstundervisning som finansieras utgående från antalet undervisningstimmar samt morgon- och eftermiddagsverksamhet oförändrat till sina principer och sin struktur. I den föreslagna lagen föreskrivs det om finansiering av verksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning till den del den åldersklassbaserade finansiering av grundläggande utbildning som det avses bli föreskrivet om i lagen om statsandel för kommunal basservice inte täcker dem i den utsträckning som lagen om grundläggande utbildning förutsätter.

Enligt förslaget ska de fristående statsandelarna för anläggningskostnader frångås inom finansieringen av grundläggande utbildning,

gymnasieutbildning, grundläggande konstundervisning och allmänna bibliotek. I stället börjar ett system med statsunderstöd tillämpas.

Den resultatbaserade finansieringens andel av finansieringen för grundläggande yrkesutbildning föreslås bli större än för närvarande. Verksamhetens resultat föreslås bli en bestämningsgrund för finansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning.

Det är meningen att Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning centraliserat ska betala ut till kommuner och utbildningsanordnare statsandelarna, hemkommunsersättningarna och den övriga finansieringen enligt lagen om statsandel för kommunal basservice, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om fritt bildningsarbete.

Lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården föreslås bli ändrad närmast på så sätt att bestämmelserna om statsandelar för social- och hälsovården upphävs. Bara tekniska ändringar föreslås för de andra lagarnas vidkommande.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2010. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÄN MOTIVERING	8
1 INLEDNING.....	8
2 NULÄGE	8
2.1 Hur finansierings- och statsandelssystemet för kommunerna är uppbyggt.....	8
2.2 Utjämningsystemet	9
2.3 Hur den allmänna statsandelen till kommunerna bestäms	10
Finansieringsunderstöd enligt prövning	11
2.4 Statsandel till driftskostnaderna inom social- och hälsovården	12
Allmänt.....	12
Kalkylerade kostnader	13
Arbetslöshetskoefficient	14
Sjukfrekvenskoefficient.....	14
Dagvårdskoefficient	15
Handikappkoefficient	15
Barnskyddskoefficient.....	15
Fjärrortskoefficient.....	16
Kommunens självfinansieringsandel och statsandelen.....	16
Statsandel för det grundläggande utkomststödet	16
Statsunderstöd till utvecklingsprojekt	16
Statsunderstöd till anläggningsprojekt	17
Förvaltning, informationsinsamling och kontroll av uppgifterna inom statsandels- systemet för social- och hälsovården.....	17
2.5 Statsandelen för undervisnings- och kulturverksamhetens driftskostnader	18
Allmänt.....	18
Kriterierna för driftskostnaderna inom undervisnings- och kulturverksamhet.....	18
Förskoleundervisning och grundläggande utbildning	20
Gymnasieutbildning	22
Den grundläggande yrkesutbildningen.....	23
Finansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning	24
Läroavtalsutbildning.....	25
Särskilda yrkesläroanstalter.....	25
Yrkeshögskolor	25
Allmänna bibliotek	26
Grundläggande konstundervisning	27
Grundläggande konstundervisning som finansieras på grundval av invånarantalet	27
Grundläggande konstundervisning som finansieras på grundval av antalet under- visningstimmar	27
Ungdomsverksamhet	27
Idrottsverksamhet	27
Allmän kulturverksamhet	28
Museer, teatrar och orkestrar	28

	Anläggningsprojekt	29
	Statsunderstöd	29
	Förvaltning, informationsinsamling och kontroll av uppgifter inom finansieringen av undervisnings- och kulturverksamhet	30
2.6	Översyn av kostnadsfördelningen	31
2.7	Finansierings- och statsandelssystemet för kommunerna och ändringar i kommunindel- ningen	31
2.8	Statens och kommunernas samrådsförfarande och basserviceprogramförfarandet	32
2.9	Ersättning till kommunerna för minskade skatteinkomster	33
2.10	Nordisk jämförelse	34
	Sverige	34
	Norge	36
2.11	Bedömning av nuläget	37
	Statsandelssystemets uppbyggnad	37
	Bestämmningsgrunderna för statsandelar	38
	Social- och hälsovården	39
	Grundläggande utbildning	39
	Grundläggande yrkesutbildning	40
	Yrkeshögskolor	41
	Yrkesinriktas tilläggsutbildning	42
	Läroavtalsutbildning	43
	Gymnasieutbildning	43
	Museer, teater och orkester	43
	Det på skatteinkomsterna baserade systemet för utjämning av statsandelarna	44
	Finansieringsunderstöd enligt prövning	44
	Undervisnings- och kulturverksamhets anläggningprojekt	45
	Kompensering av skatteinkomsternas bortfall	46
	Insamling och förvaltning av information samt informationsspridning	46
3	MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	46
3.1	Målsättning	46
3.2	De viktigaste förslagen	47
4	PROPOSITIONEN KONSEKVENSER	52
4.1	Ekonomiska konsekvenser	52
	Helhetsmängder av statsandelar för kommunal service och undervisnings- och kulturverksamhetens finansiering	52
	Konsekvenser för kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och statsandelsfördelningen mellan kommunerna	53
	Konsekvenser som berör kommungrupper och regionala konsekvenser	55
	Finansieringen för privata anordnare av förskoleundervisning och grundläggande utbildning	57
	Resultatbaserade finansiering av yrkesinriktad tilläggsutbildning	57
4.2	Konsekvenser för stats- och kommunförvaltningen	58
4.3	Konsekvenser för miljön, jämställdheten och företagen	59
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	59
6	SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	62
	DETALJMOTIVERING	64
1	LAGFÖRSLAG	64
1.1	Lagen om statsandel för kommunal basservice	64

1 kap.	Allmänna bestämmelser	64
2 kap.	Statsandel för kommunal basservice	67
3 kap.	Grunder för bestämmande av den allmänna delen	69
4 kap.	Kalkylerade kostnader för social- och hälsovården	76
5 kap.	Kalkylerade kostnader för förskoleundervisning, grundläggande utbildning och allmänna bibliotek samt bestämningsgrunder för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet	86
6 kap.	Tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning, för skargårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde	93
7 kap.	Utgjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna samt minskningar och öknningar av statsandelen	96
8 kap.	Hemkommunsersättning	100
9 kap.	Administration och utbetalning av statsandel	103
10 kap.	Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel samt kostnadsfördelning mellan staten och kommunerna	107
11 kap.	Särskilda bestämmelser	111
12 kap.	Överklagande	111
13 kap.	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	112
1.2	Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet	113
1 kap.	Allmänna bestämmelser	113
2 kap.	Finansiering av driftskostnader	115
4 kap.	Priser per enhet för kulturverksamhet	128
5 kap.	Statsunderstöd för anläggningsprojekt	129
6 kap.	Särskilda statsunderstöd	130
7 kap.	Särskilda bestämmelser	131
8 kap.	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	135
1.3	Lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården	136
1.4	Lag om ändring av 5 och 43 § i lagen om grundläggande utbildning	140
1.5	Lagen om ändring av 11 § i lagen om grundläggande konstundervisning	141
1.6	Lagen om ändring av 9 § i bibliotekslagen	141
1.7	Lagen om ändring av 3 § i lagen om kommunernas kulturverksamhet	141
1.8	Lagen om ändring av 12 § i lagen om barndagvård	141
1.9	Lagen om ändring av 12 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn	142
1.10	Lagen om ändring av 19 § i folkhälsolagen	142
1.11	Lagen om ändring av 4 § i lagen om specialiserad sjukvård	142
1.12	Lagen om ändring av 2 § i socialvårdslagen	142
1.13	Lagen om ändring av 5 § i lagen om utkomststöd	142
1.14	Lagen om ändring av 48 § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda	142
1.15	Lagen om ändring av 5 § i lagen om service och stöd på grund av handikapp	142
1.16	Lagen om ändring av 25 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	142
1.17	Lagen om ändring av 3 § i mentalvårdslagen	142
1.18	Lagen om ändring av 4 § i lagen om missbrukarvård	142
1.19	Lagen om ändring av 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar	143
1.20	Lagen om ändring av 58 § i hälsoskyddslagen	143
1.21	Lagen om ändring av 85 § i livsmedelslagen	143
1.22	Lagen om ändring av 8 § i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning	143
1.23	Lagen om ändring av 61 § i kemikalielagen	143
1.24	Lagen om ändring av 62 § i läkemedelslagen	143

1.25	Lagen om ändring av 37 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet	143
1.26	Lagen om ändring av 3 § i lagen om social kreditgivning	143
1.27	Lagen om ändring av 7 § i lagen om nykterhetsarbete	143
1.28	Lagen om ändring av 14 a § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning..	143
1.29	Lagen om ändring av 15 § i veterinärvårdslagen	144
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	144
2.1	Bestämmelser som utfärdas med stöd av lagen om statsandel för kommunal basservice	144
2.2	Lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet	144
3	IKRAFTTRÄDANDE	145
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING ...	145
	LAGFÖRSLAG	147
	Lag om statsandel för kommunal basservice.....	147
	Lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet	168
	Lag om ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården	189
	Lag om ändring av 5 och 43 § i lagen om grundläggande utbildning	192
	Lag om ändring av 11 § i lagen om grundläggande konstundervisning.....	193
	Lag om ändring av 9 § i bibliotekslagen	193
	Lag om ändring av 3 § i lagen om kommunernas kulturverksamhet	194
	Lag om ändring av 12 § i lagen om barndagvård	195
	Lag om ändring av 12 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn.....	195
	Lag om ändring av 19 § i folkhälsolagen	196
	Lag om ändring av 4 § i lagen om specialiserad sjukvård.....	196
	Lag om ändring av 2 § i socialvårdslagen	197
	Lag om ändring av 5 § i lagen om utkomststöd	197
	Lag om ändring av 48 § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda	198
	Lag om ändring av 5 § i lagen om service och stöd på grund av handikapp.....	198
	Lag om ändring av 25 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	199
	Lag om ändring av 3 § i mentalvårdslagen	199
	Lag om ändring av 4 § i lagen om missbrukarvård	200
	Lag om ändring av 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar	200
	Lag om ändring av 58 § i hälsoskyddslagen	201
	Lag om ändring av 85 § i livsmedelslagen	201
	Lag om ändring av 8 § i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning.....	202
	Lag om ändring av 61 § i kemikalielagen	202
	Lag om ändring av 62 § i läkemedelslagen	203
	Lag om ändring av 37 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet.....	203
	Lag om ändring av 3 § i lagen om social kreditgivning	204
	Lag om ändring av 7 § i lagen om nykterhetsarbete.....	204
	Lag om ändring av 14 a § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning	205
	Lag om ändring av 15 § i veterinärvårdslagen	206
	BILAGA	207

PARALLELLTEXT	207
Lag om ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården	207
Lag om ändring av 5 och 43 § i lagen om grundläggande utbildning	217
Lag om ändring av 11 § i lagen om grundläggande konstundervisning	218
Lag om ändring av 9 § i bibliotekslagen	219
Lag om ändring av 3 § i lagen om kommunernas kulturverksamhet	220
Lag om ändring av 12 § i lagen om barndagvård	221
Lag om ändring av 12 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn.....	221
Lag om ändring av 19 § i folkhälsolagen	222
Lag om ändring av 4 § i lagen om specialiserad sjukvård.....	223
Lag om ändring av 2 § i socialvårdslagen	223
Lag om ändring av 5 § i lagen om utkomststöd	224
Lag om ändring av 48 § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda	224
Lag om ändring av 5 § i lagen om service och stöd på grund av handikapp.....	225
Lag om ändring av 25 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte	226
Lag om ändring av 3 § i mentalvårdslagen	227
Lag om ändring av 4 § i lagen om missbrukarvård	227
Lag om ändring av 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar	228
Lag om ändring av 58 § i hälsoskyddslagen	229
Lag om ändring av 85 § i livsmedelslagen	229
Lag om ändring av 8 § i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning.....	230
Lag om ändring av 61 § i kemikalielagen	231
Lag om ändring av 62 § i läkemedelslagen	231
Lag om ändring av 37 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet.....	232
Lag om ändring av 3 § i lagen om social kreditgivning	234
Lag om ändring av 7 § i lagen om nykterhetsarbete.....	234
Lag om ändring av 14 a § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning	235
Lag om ändring av 15 § i veterinärvårdslagen	236

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I denna proposition föreslås en reform av systemet med finansiering av och statsandel till kommunerna med utgångspunkt i lagen om en kommun- och servicestrukturreform (169/2007, *ramlagen*). Enligt 11 § i ramlagen revideras kommunernas finansierings- och statsandelssystem med ett enkelt och genomskådligt system som mål. I samband med reformen ska det fattas beslut om att stärka kommunernas underlag för skatteinkomsterna genom att skatteavdragen överförs till att belasta staten. Dessutom ska hindren för kommunsammanslagningar och samarbete mellan kommunerna undanröjs inom finansieringssystemet. Målet är att slå samman statsandelarna för de olika förvaltningsområdena. I statsandelssystemet ska de varierande förhållandena och servicebehoven i kommunerna beaktas. Utjämningsystemet för statsandelarna baserade på skatteinkomsterna ska vara neutralt med avseende på de ekonomiska förhållandena mellan stat och kommuner.

I programmet för statsminister Matti Vanhanens andra regering sägs det att statsandelssystemet ska revideras från och med 2010 och att systemet ska bli enklare, tydligare och genomskinligare. Det ska dessutom bli mer sporrande. Kommunernas varierande förhållanden och servicebehov kommer då att beaktas. De problem som följer av exceptionellt gles bebyggelse och en stor andel skärgård avgörs enligt regeringsprogrammet separat. De hinder för kommunsammanslagningar och samarbete som finns i statsandelssystemet vill regeringen enligt programmet undanröja.

Arbetsgruppen för en reform av statsandelssystemet beställde en utredning om systemet med utgångspunkt i regeringsprogrammet av Statens ekonomiska forskningscentral (VATT). Utredningen hade dock inneburit stora omställningar i kommunerna. Närmare information om den ingår i avsnittet om beredningen.

I rambeslutet om statsfinanserna 2010—2013 ingår ett beslut om att bara delvis genomföra reformen av statsandelarna efter-

som den kommunala ekonomin har försämrats på grund av det allmänna ekonomiska läget. Enligt rambeslutet kommer statsandelssystemet att revideras så att statsandelarna för de enskilda förvaltningsområdena i överensstämmelse med regeringsprogrammet slås samman från och med 2010, men med de undantag som ramlagen föreskriver. Det ska göras kostnadsneutralt dels mellan olika kommuner, dels mellan stat och kommuner. De problem som följer av exceptionellt gles bebyggelse och en stor andel skärgård avgörs emellertid separat genom permanenta ändringar av systemet. Detta gäller åtta skärgårdskommuner (Enokoski, Gustavs, Karlö, Kimitoön, Malax, Puumala, Sulkava och Väståboland) och tjugo exceptionellt glest bebyggda kommuner med färre än 2,0 invånare per kvadratkilometer land (Savukoski, Enontekis, Utsjoki, Enare, Pelkosenniemi, Kittilä, Salla, Sodankylä, Muonio, Ranua, Puolanka, Posio, Kolari, Pudasjärvi, Rautavaara, Suomussalmi, Utajärvi, Lestijärvi, Ristijärvi och Taivalkoski). För dessa kommuner avsätts sammanlagt 30 miljoner euro inom statsandelssystemet. Finansieringsunderstöd enligt prövning tas in under det sammanslagna statsandelsmomentet.

Enligt rambeslutet och den den utvecklingsplan för utbildning och forskning som statsrådet godkänt för åren 2007—2012 ska huvudmanssystemet emellertid bevaras när det gäller finansieringen av gymnasier, yrkesutbildning och yrkeshögskolor.

2 Nuläge

2.1 Hur finansierings- och statsandelssystemet för kommunerna är uppbyggt

De nuvarande statsandelarna bygger på en reform från 1993, då generella statsandelar som grundar sig på kalkylerade kostnader infördes i stället för de tidigare uppgiftsbaserade statsandelarna som grundade sig på faktiska kostnader. Samtidigt fick kommunerna och andra som får bidrag från staten rätt att själva bestämma hur de fördelar statsandelarna mellan olika ändamål och de var inte

längre juridiskt bundna av beräkningskriterierna för statsandelarna. När statsandelarna blev kalkylerade gick kommunerna, på några undantag när, miste om rätten att genom sina egna beslut påverka statsandelarnas belopp. Därmed blev de mer kostnadsmedvetna.

Det kalkylerade systemet från 1993 genomgick betydande omstruktureringar 1996 och 1997. Bärkraftsklassificeringen av kommunerna slopades och ersattes med en utjämning av statsandelarna baserad på kommunernas skatteinkomster. Vidare avskaffades procentsatserna för statsandelarna till enskilda kommuner och i stället infördes ett system där enskilda kommuners statsandelar bestäms så att kommunens självfinansiering dras av från den grund för kommunernas statsandel som räknas ut på de kalkylerade kostnaderna och priser per enhet som används som grund för statsandelen. Den kommunala självfinansieringen per invånare är lika stor för alla kommuner. Procentsatsen för statsandelarna anger kostnadsfördelningen mellan stat och kommuner i finansieringen av basservicen i hela landet.

Staten och kommunerna finansierar de kommunala tjänsterna utifrån systemet med statsandelar till kommunerna och systemet består av tre lagstiftningsblock inom förvaltningsområdet. Finansministeriet svarar för den allmänna statsandelen till kommunerna, utjämningen av statsandelarna utifrån skatteinkomsterna och finansieringsunderstöd enligt prövning som beviljas en kommun som i första hand på grund av exceptionella eller tillfälliga kommunalekonomiska svårigheter är i behov av ökat ekonomiskt stöd enligt lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996). De övriga delarna av statsandelssystemet består av dels statsandelar enligt lagen om planering av och statsandel till social- och hälsovården (733/1992), dels statliga bidrag inom undervisningsministeriets förvaltningsområde enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998 och lagen om fritt bildningsarbete (632/1998).

Inom social- och hälsovården och utbildnings- och kulturverksamheten bestäms statsandelarna till enskilda kommuner så att den kalkylerade grunden för statsandelen för förvaltningsområdena som räknas ut på grund-

val av de kalkylerade kostnaderna (SHM) respektive priserna per enhet (UVM) minskas med kommunernas finansieringsandelar för respektive förvaltningsområde. De kalkylerade kostnaderna och priserna per enhet varierar i olika åldersgrupper (SHM) och inom olika utbildningsformer (UVM). I dem beaktas också omgivningsfaktorer och annat som påverkar kostnaderna för tjänsterna och de varierar från kommun till kommun. Däremot är kommunernas självfinansieringsandel av kostnaderna lika stor per invånare i alla kommuner.

Grundtanken är att kommunerna genom varierande priser per enhet och kalkylerade kostnader ska få kompensation för de skillnader mellan kommunerna som beror på servicebehovet och omgivningsfaktorer. Genom den skatteinkomstbaserade utjämningen av statsandelarna jämnas skillnaderna i kommunernas inkomstbas ut, medan de lika stora självfinansieringsandelarna från kommunerna ska jämna ut skillnaderna i kommunernas utgifter. De sektorsspecifika procentsatserna för statsandelarna anger bara med vilka andelar stat och kommuner finansierar tjänster i hela landet. Procentsatserna säger alltså ingenting om hur stor andel staten har i finansieringen av basservicen i enskilda kommuner.

Trots att beräkningsgrunderna är olika för olika sektorer är den statliga finansieringen baserad på statsandelen ett allmänt bidrag utan öronmärkning som kommunerna internt får fördela som de själva vill. De sektorsspecifika statsandelarna är överlag nära kopplade till varandra. Detta understryks särskilt av utjämningen på grundval av skatteinkomsterna och justeringen av kostnadsfördelningen mellan stat och kommuner.

2.2 Utjämningssystemet

Skillnaderna i kommunernas inkomstbas jämnas enligt lagen om statsandelar till kommunerna ut genom en särskild utjämning av statsandelarna och den grundar sig på kommunernas skatteinkomster.

Utjämningssystemet garanterar varje kommun en kalkylerad skatteinkomst per invånare som är 91,86 procent av medeltalet av skatteinkomsten per invånare i hela landet (*utjämningsgräns*). De kommuner där skatte-

inkomsten per invånare är lägre än utjämningsgränsen får ett så stort utjämningsstillägg att deras kalkylerade skatteinkomst når upp till utjämningsgränsen. Däremot görs ett utjämningsavdrag på statsandelen om skatteinkomsterna per invånare ligger över utjämningsgränsen. Utjämningsavdraget är 37 procent av skillnaden mellan den kalkylerade skatteinkomsten per invånare och utjämningsgränsen.

Vid uträkningen av den kalkylerade skatteinkomsten beaktas kommunalskatten, kommunens andel av samfundsskatten och fastighetsskatten. Utjämningsstilläggen och utjämningsavdragen beaktas när de sektorsspecifika statsandelarna betalas ut i förhållande till statsandelsanslagen i statsbudgeten.

2.3 Hur den allmänna statsandelen till kommunerna bestäms

Den allmänna statsandelen till kommunerna enligt lagen om statsandelar till kommunerna består av en grunddel och ett miljöstillägg. Grunddelen anges som inkomst och räknas ut enligt medeltalet av eurobeloppet per invånare och kommunens invånarantal. Grunddelen höjs utifrån miljöstilläggen, det vill säga skärgårdstillägg, fjärrortstillägg, tätortsstrukturstillägg, språktillägg och tillägg på grund av förändringar i invånarantal. Dessutom beaktas kostnaderna för arbetsmarknadsstöd och utkomststöd, effekterna av skattelättnader och uppgiftsöverföringar och vissa tidsbestämda avdrag i den allmänna statsandelen.

I motsats till de uppgiftsbaserade statsandelarna grundar sig den allmänna statsandelen inte på kalkylerade kostnader och den justeras inte utifrån den kostnadsfördelning som föreskrivs i lagen om statsandelar till kommunerna. Men det genomsnittliga eurobeloppet justeras enligt kostnadsnivån.

De kommuner som anges i lagen om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981) och där minst hälften av invånarna bor utan fast vägförbindelse till fastlandet får ett skärgårdstillägg som är sju gånger så stor som grunddelen av den allmänna statsandelen. Övriga skärgårdskommuner får ett tillägg som är fyra gånger grunddelen och kommuner med skärgårdsdelar ett belopp som fås

genom att produkten av antalet personer som bor i skärgården och medeltalet av beloppet av den allmänna statsandelen multipliceras med 150 procent. Om invånarna i skärgårdsdelarna är minst 1 200, får kommunen ett skärgårdstillägg som motsvarar grunddelen av kommunens allmänna statsandel.

Fjärrortstillägget baserar sig på ett fjärrortstal som bestäms på grundval av ett index för det lokala och regionala befolkningsunderlaget. Kommuner som på grundval av det lokala eller regionala befolkningsunderlaget har ett fjärrortstal på 1,50 eller större, får i fjärrortstillägg ett eurobelopp som är sex gånger den allmänna statsandelens grunddel, kommuner vilkas fjärrortstal är 1,00—1,49 ett eurobelopp som är fem gånger den allmänna statsandelens grunddel. Kommuner med ett fjärrortstal på 0,50—0,99 får ett eurobelopp som är tre gånger så stor som grunddelen av den allmänna statsandelen. I de allra mest glesbebyggda kommunerna, det vill säga en kommun med en befolkningstäthet på högst 0,5 per kvadratkilometer land får ett fjärrortstillägg som är nio gånger så stor som den allmänna statsandelens grunddel.

Ett tätortsstrukturstillägg betalas ut till kommuner där tätortsbefolkningen överstiger 40 000 personer. Koefficienten räknas ut genom att produkten av antalet personer som bor i tätort och medeltalet av beloppet av den allmänna statsandelen multipliceras med koefficienter. Den är 0,75 med en tätortsbefolkningen på 40 000—99 999 och minskar till 0,70 vid en befolkning på 100 000—199 999 och till 0,01 när tätortsbefolkningen är 200 000 och mer. Bestämmelser om grunderna för att beräkna tätortsbefolkningens storlek utfärdas genom förordning.

Kommuner som är tvåspråkiga enligt språklagen och kommunerna i samernas hembygdsområde får ett språktillägg som är 10 procent av grunddelen av den allmänna statsandelen.

Kommuner där invånarantalet de tre år som föregår finansåret sammanlagt har förändrats med minst sex procent får ett tillägg på grund av förändringarna i invånarantal. Beloppet är den allmänna statsandelens grunddel multiplicerad med talet 1,39.

Kommunens allmänna statsandel ökas eller minskas med ett belopp som beräknats på

grundval av de utgifter för arbetsmarknadsstödet och utkomststödet som kommunen ansvarar för. Bestämmelsen togs in i lagen i samband med den nya finansieringsmodell för arbetsmarknadsstödet och utkomststödet som infördes från och med 2006. Ökningen eller minskningen görs utifrån nettouppgifterna från 2003 för det grundläggande utkomststödet jämfört med den nya modellen och vissa andra ändringar som påverkar statsandelarna. Till en början var ökningen respektive minskningen uppdelad i intervaller men från och med i år kommer inte lägre ökningen eller minskningen av den allmänna statsandelen att ändras.

Kommunerna har kompenserats för de för-lorade skatteinkomsterna på grund av lättna-derna i beskattningen av arbete och det höjda avdraget för pensionsinkomster vid kommu-nalbeskattningen som gjordes år 2009 genom högre statsandelar till social- och hälsovår-den eller genom lagstadgade öknings av den allmänna statsandelen.

Den allmänna statsandelen har i vissa fall sänkts temporärt. Sedan 2007 har den nedsatt med 0,96 euro per invånare för att finansiera kostnaderna för att bygga upp gemensamma informationssystem för staten och kommu-nerna och sedan 2008 med 0,37 euro per in-vånare för att finansiera myndighetsradionä-tet.

Finansieringsunderstöd enligt prövning

Kriterierna för finansieringsunderstödet enligt prövning ingår i lagen om statsandelar till kommunerna. Finansieringsunderstödet kan beviljas kommuner som i första hand på grund av exceptionella eller tillfälliga kom-munalekonomiska svårigheter är i behov av ökat ekonomiskt stöd. Också lokala särför-hållanden kan beaktas vid bedömningen. Villkoret för att understödet ska beviljas är att kommunen har antagit en plan över de åtgärder som den ska vidta för att balansera sin ekonomi. Planen måste bifogas ansökan om understöd.

På grundval av lagen kan statsbidragsmyn-digheten också ställa andra villkor på kom-munens ekonomi för att understödet ska be-viljas och få användas. Dessutom har det i motiveringen till budgetmomentet fått ingå

särskilda villkor. Finansministeriet har ställt följande villkor för finansieringsunderstödet enligt prövning:

1) Om det för kommunen har tillsatts en utvärderingsgrupp enligt 9 § i ramlagen, ska kommunen vidta de åtgärder som gruppen föreslår för att säkerställa förutsättningarna för att tillhandahålla tjänster.

2) Understödet får inte medföra en lika stor ökning i de anläggnings- och investeringsut-gifter som kommunen själv får bestämma om.

3) Understödet är till för att kommunen ska kunna ta hänsyn till de behov av att sanera ekonomin som beror på den tidigare ekono-miska utvecklingen. Bland behoven märks kostnaderna för att reglera skulder, medel för att täcka underskott och kända, kommande ändringar i inkomstbasen, till exempel att övergångsutjämnningen i statsandelsreformen upphör.

Dessutom har finansministeriet de senaste åren haft den linjen att en kommun kan få understödet i högst tre år i följd. Undantag har tillåtits vid mycket tungt vägande skäl, det vill säga huvudsakligen ett exceptionellt dåligt ekonomiskt läge som kommunen själv inte kan påverka.

I sina ansökningar har kommunerna moti-verat behovet av understödet bland annat med de höga kostnaderna inom social- och hälsovården, särskilt inom den specialiserade sjukvården, små och sjunkande skattein-komster, nödvändiga reparationsinvestering-ar (till exempel mögel- och fuktskador), pro-blem med fördelningen inom statsandelssy-stemet, ogynnsam demografisk struktur och stora förändringar i invånarantalet. Dessa faktorer kan utläsas ur kommunernas bokslut i verksamhetsbidraget, årsbidraget, lånebe-loppen, underskottet i balansräkningen, pro-centsatsen för inkomstskatten och kommu-nens minskande ekonomiska svängrum.

I samband med understödet har kommu-nens samlade ekonomiska situation bedömts, huvudsakligen utifrån bokslutsuppgifterna. En så rättvis behandling som möjligt av kom-munerna säkerställs genom att behovspröv-ningen huvudsakligen grundar sig på sam-ordnad bokslutsinformation.

Också det material som kommunen bifogar ansöknings och övriga lokala särförhållan-

den beaktas vid behovsprövningen. Lokala särförhållanden och faktorer som påverkar ekonomin det pågående året har inte beaktats annat än i begränsad omfattning, det vill säga när det särskilda villkoret kan påvisas genom jämförbara nyckeltal från alla sökande. De senaste åren har bland annat betydande förändringar i statsandelarna och omställningar i kommunernas skattebas, exempelvis vid oväntade förluster av arbetstillfällen, betraktats som särförhållanden. Tack vare understödet enligt prövning kan kommunerna reagera snabbare på sjunkande skatteinkomster än med hjälp av utjämnings- eller statsandelarna utifrån skatteinkomsterna eftersom utjämnings- eller statsandelarna infaller först två år senare.

Om planen eller de villkor som ställts inte har iakttagits, kan finansieringsunderstödet enligt lagen om statsandelar till kommunerna under de följande åren avslås eller beviljas till nedsatt belopp.

I de flesta fall har kommunerna hållit sig bra till villkoren. I vissa fall har mindre understöd beviljats än vad villkoren hade tillåtit. I dessa fall har utgiftsramen upprepade gånger varit högre än medeltalet eller balanseringsåtgärderna har ansetts vara uppenbart i underkant. Statsbidragsmyndigheten har då kunnat bestämma reglerna och det finns alltså inga exakta definitioner eller gränsvärden för till exempel utgiftsökningen.

Finansministeriet brukar genom ansökningsprocessen för det följande året följa upp hur kommunerna håller sig till villkoren. Bland annat kontrollerar ministeriet om kommunen har vidtagit de åtgärder som utvärderingsgruppen enligt 9 § i ramlagen har föreslagit, följt planen för att sanera ekonomin, understödet har använts till de ändamål som anges i ansökan för året innan, hur verksamhetsbidraget har utvecklats, vad som har varit orsaken till de exceptionellt stora utgifterna och hur kommunen själv har kunnat påverka utgiftsökningen. Uppföljningen baserar sig mestadels på uppgifter och meddelanden från kommunerna själva och allmän statistik, bland annat bokslutsinformation. Även om finansministeriet har bevakat vad understödet används till, är det ett generellt bidrag och i sista hand avsett för att säkerställa tillgängligheten till service när finansieringssystemet i övrigt är otillräckligt.

År 2008 delades 24 miljoner euro ut i finansieringsbidrag enligt prövning till 25 kommuner. Av det gick fyra miljoner euro till särskilt stöd till Björneborg, Nokia, Tusby och Kauhajoki. I budgeten för 2009 har det avsatts 15 miljoner euro för ändamålet.

Om man ser till landskapen finns det relativt sett flest bidragstagande kommuner bland de 25 som nämns ovan i Lappland, Mellersta Österbotten, Norra Österbotten och Päijänne-Tavastland. Kvantitativt sett fanns det flest sådana kommuner i Norra Österbotten, sju kommuner, och Lappland, sex kommuner. I Satakunta, Centrala Tavastland, Kymmenedalen, Södra Savolax och Östra Nyland har inte en enda kommun fått understöd minst sex gånger under denna period.

Understöden enligt prövning har i de flesta fall gått till avsidens belägna kommuner med få invånare. Mellan 1998 och 2008 fick 25 kommuner understöd minst sex gånger. Av dem har 77 procent (27/35) färre än 6 000 invånare och bara två av dem över 10 000 invånare. I gruppen ingår ingen kommun med fler än 40 000 invånare.

Sammanlagt 118 kommuner av 399, ungefär en tredjedel, fick inte understöd en enda gång under perioden. I relation till antalet kommuner fanns det flest kommuner utan understöd i Södra Karelen och Birkaland.

Enligt programmet för Matti Vanhanens regering ska understödet enligt prövning kopplas närmare till kommunernas reformer av sin struktur och serviceproduktion.

2.4 Statsandel till driftskostnaderna inom social- och hälsovården

Allmänt

Bestämmelser om statsandel till social- och hälsovården ingår i lagen om planering av och statsandel till social- och hälsovården (733/1992, nedan planerings- och statsandelslagen). Lagen föreskriver om statsandelar till driftskostnaderna till kommunernas social- och hälsovård och om statsunderstöd till anläggnings- och utvecklingsprojekt.

Följande lagar hänvisar till planerings- och statsandelslagen vid finansiering av kommunernas uppgifter:

- 1) lagen om barndagvård (36/1973)
- 2) lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996)
- 3) folkhälsolagen (66/1972)
- 4) lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989)
- 5) socialvårdslagen (710/1982)
- 6) lagen om utkomststöd (1412/1997)
- 7) lagen om underhållsstöd (580/2008)
- 8) barnskyddslagen (417/2007)
- 9) lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977)
- 10) lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987)
- 11) lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001)
- 12) mentalvårdslagen (1116/1990)
- 13) lagen om missbrukarvård (41/1986)
- 14) lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986)
- 15) hälsoskyddslagen (763/1994)
- 16) livsmedelslagen (23/2006)
- 17) lagen om kommunernas miljöskyddsförvaltning (64/1986)
- 18) kemikalielagen (744/1989)
- 19) läkemedelslagen (395/1987), 8 kap.
- 20) lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004)
- 21) lagen om social kreditgivning (1133/2002)
- 22) lagen om nykterhetsarbete (828/1982)
- 23) lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976), och
- 24) veterinärvårdslagen (685/1990),

Kalkylerade kostnader

Statsandelen för driftskostnader är skillnaden mellan de kalkylerade kostnaderna för kommunen och självfinansieringsandelen. De kalkylerade kostnaderna fastställs på grundval av separata kriterier för dels socialvården, dels hälsovård en samt kommunens avsidet läge. Kriterierna är bland annat invånarantal, åldersstruktur, den andel av den sysselsatta arbetskraften som arbetar i service- och förädlingsbranscherna (dagvårdskoefficienten), arbetslöshet, sjukfrekvens, antalet gravt handikappade och behovet av barnskydd och kommunens avsidet läge. De beskriver kommunens behov av service eller omgivningsfaktorer som påverkar kostnaderna för

att producera tjänster. De faktiska kostnaderna inom social- och hälsovården har därmed ingen direkt effekt på storleken av statsandelen.

De kalkylerade kostnader i hela landet som behövs för att räkna ut statsandelarna för social- och hälsovården kommer huvudsakligen från Statistikcentralens ekonomiska statistik över kommuner och samkommuner. Kostnaderna fördelas över olika kriterier för att så bra som möjligt motsvara den förmodade relationen mellan olika utgiftsposter. Enligt denna metod anges eurobeloppet för de kalkylerade kostnaderna och andra uträkningskriterier för statsandelarna till enskilda kommuner. Kriterierna för statsandelarna fastställs årligen i förordningen om social- och hälsovårdens resurser (nedan *resursförordningen*).

Åldersgrupperna inom social- och hälsovården är 0—6 år, 7—64 år, 65—74 år, 75—84 och de som fyllt 85 år.

De kalkylerade kostnaderna för socialvården räknas ut genom att de kalkylerade kostnaderna för respektive åldersgrupp multipliceras med antalet personer i åldersgruppen och genom att dessutom de kalkylerade kostnaderna för barn i åldrarna 0—6 år multipliceras med dagvårdskoefficienten och genom att beloppen för åldersgrupperna adderas. De demografiska uppgifter som beräkningen grundar sig på levereras uppdelade på respektive åldersgrupper av Statistikcentralen som har sammanställt uppgifterna på grundval av uppgifter från Befolkningsregistercentralen. Uppgifterna beskriver det antal personer som vid årsskiftet förs över till det påföljande året.

Hur arbetslösheten påverkar kostnaderna räknas ut genom att den kalkylerade kostnaden per invånare multipliceras med invånarantalet i kommunen och arbetslöshetskoefficienten och genom att dessutom den kalkylerade kostnaden per arbetslös multipliceras med antalet arbetslösa i kommunen.

Kostnaderna på grundval av behovet av barnskydd räknas ut genom att den kalkylerade kostnaden per invånare i kommunen multipliceras med invånarantalet i kommunen och barnskyddskoefficienten.

Antalet funktionshindrade personers effekt på kostnaderna räknas ut genom att den kal-

kylerade kostnaden för per invånare i kommunen multipliceras med invånarantalet i kommunen och handikappkoefficienten.

De totala kalkylerade kostnaderna för socialvården anges som summan av de belopp som bestämts på grundval av åldersstrukturen, arbetslösheten, handikapp och barnskyddet.

De kalkylerade kostnaderna för hälsovård en räknas ut genom att de kalkylerade kostnaderna för åldersgrupperna multipliceras med antalet personer i respektive åldersgrupp. Kostnaderna på grundval av sjukfrekvensen räknas ut genom att beloppet per invånare multipliceras med invånarantalet i kommunen och sjukfrekvenskoefficienten.

Åldersgrupp	Socialvård €	Hälsovård €
0—6-år	6 082,40	749,19
7—64-år	280,36	854,85
65—74-år	824,65	2 018,90
75—84-år	4 984,03	3 894,19
de som fyllt 85 år	13 865,60	6 759,33

Koefficienterna för statsandelarna

Sjukfrekvenskoefficient

Arbetslöshetskoefficient

Arbetslöshetens effekter på kostnaderna räknas ut genom att den kalkylerade kostnaden per invånare multipliceras med invånarantalet i kommunen och arbetslöshetskoefficienten (13 § i planerings- och statsandelslagen). Koefficienten utifrån arbetslöshetsgraden räknas ut genom att procentsatsen för arbetslösheten i kommunen avvägs efter procentsatsen för hela landet. Då används den genomsnittliga arbetslöshetsprocenten för det år som börjar två år före verksamhetsåret.

Arbetslöshetsuppgifterna består av arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik. De innehåller uppgifter om antalet personer i arbetskraften och antalet arbetslösa arbetssökande för varje kommun. Arbetslösa i kommunen är lika med medeltalet av antalet arbetslösa i kommunen enligt statistiken.

Utöver den procentuella arbetslösheten beaktas också det absoluta antalet arbetslösa när de kalkylerade kostnaderna räknas ut. Då multipliceras den kalkylerade kostnaden per arbetslös med antalet arbetslösa i kommunen.

De kalkylerade kostnaderna för hälsovård en består av det sammanlagda beloppet av kostnaderna för varje åldersgrupp och sjukfrekvensen.

De kalkylerade kostnader för social- och hälsovården som statsandelen grundar sig på räknas ut genom att de kalkylerade kostnaderna för socialvården och hälsovård en adderas. Om kommunen har en fjärrortskoefficient multipliceras beloppet dessutom med fjärrortskoefficienten.

I år är de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården uppskattningsvis 16 090 miljoner euro. De kalkylerade kostnaderna för åldersgrupperna var följande:

Kostnaderna på grundval sjukfrekvensen räknas ut genom att eurobeloppet per invånare multipliceras med invånarantalet i kommunen och sjukfrekvenskoefficienten (14 § i planerings- och statsandelslagen). Sjukfrekvenskoefficienten räknas ut utifrån antalet ålders- och könsstandardiserade personer under 55 år som får sjukpension. Koefficienten är ett om antalet i förhållande till antalet invånare i åldrarna 16—54 år i kommunen är lika stort som i hela landet. Om kvoten i kommunen är högre än medeltalet i hela landet höjs koefficienten och om den ligger under medeltalet, sänks koefficienten. Koefficienten höjs och sänks så att den motsvarar skillnaden mellan kommunen och hela landet. Den bygger på uppgifterna om invaliditet från en treårsperiod som börjar fyra år före verksamhetsåret. Informationen om antalet sjukpensionärer bygger på statistik från Pensionsskyddscentralen. De demografiska uppgifterna om åldersgrupper och kön som behövs för att räkna ut kvoten kommer från Statistikcentralens befolkningsstatistik.

Dagvårdskoefficient

Behovet av socialvård och kostnaderna för den påverkas i betydande grad av barnomsorgsbehovet. Följaktligen multipliceras de kalkylerade kostnaderna för socialvård för barn i åldrarna 0—6 år med dagvårdskoefficienten (15 § i planerings- och statsandelslagen).

Dagvårdskoefficienten räknas ut genom att den andel av kommunens sysselsatta arbetskraft som arbetar i service- och förädlingsbranscherna divideras med motsvarande andel för hela landet. Uppgifterna om näringsstrukturen kommer från Statistikcentralens sysselsättningsstatistik. Koefficienten fastställs utifrån uppgifterna om sysselsättningen för det år som började tre år före verksamhetsårets början.

Handikappkoefficient

De kostnader för den kommunala social- och hälsovården som beror på gravt funktionshindrade beaktas genom att invånarantalet i kommunen multipliceras med handikappkoefficienten och den kalkylerade kostnaden. Handikappskoefficienten (15 a § i planerings- och statsandelslagen) räknas ut genom att den relativa andelen gravt funktionshindrade personer i kommunen multipliceras med andelen i hela landet. Koefficienten har tidigare räknats ut genom att det totala antalet personer i kommunen som får vårdbidrag för pensionstagare enligt folkpensionslagen (347/1956), vårdbidrag enligt lagen om vårdbidrag för barn (444/1969), handikappbidrag enligt lagen om handikappbidrag (124/1988) samt institutionsvård på grund av handikapp divideras med kommunens invånarantal och genom att den erhållna andelen divideras med motsvarande andel för hela landet. Vid beräkningen av antalet personer som får vårdbidrag för pensionstagare och handikappbidrag beaktas inte personer som fått kosterättning.

Folkpensionslagen från 1956 har upphävts genom en ny folkpensionslag (568/2007) som trädde i kraft den 1 april 2008. Samtidigt trädde en ny lag om handikappförmåner (570/2007) i kraft. I den har vårdbidraget för barn och handikappbidraget ersatts med han-

dikappbidrag för personer under 16 år respektive handikappbidrag för personer över 16 år. Enligt övergångsbestämmelserna betalas en del förmåner fortsatt ut på grundval av de gamla bestämmelserna.

De nödvändiga uppgifterna om bidragstagnarna kommer från Folkpensionsanstalten. Uppgifterna om personer som får institutionsvård på grundval av funktionsnedsättning baserar sig Statistikcentralens uppgifter om kommunernas ekonomi och verksamhet. Koefficienten läggs fast utifrån uppgifterna för det år som började två år före verksamhetsåret.

Principen är att koefficienten bara ska beakta kostnader för handikapp som är större än normalt för kommunerna. Då är det lättare att ta hänsyn till den särskilda situationen i de små kommuner där kostnaderna för personer med funktionsnedsättning har extra stora konsekvenser. Också handikappservicelagen innehåller en del subjektiva rättigheter för gravt funktionsnedsatta personer och det är de som vanligen står för de största kostnaderna. Följaktligen har handikappkoefficienten begränsats till att omfatta de personer med grav funktionsnedsättning som har mycket begränsade möjligheter att studera eller få arbete utan att det kräver enorma stödåtgärder.

Barnskyddskoefficient

Barnskyddskoefficienten beskriver behovet av barnskydd i kommunen. Den räknas ut genom att den relativa andelen omhändertaganden av barn i kommunen enligt barnskyddslagen divideras med andelen i hela landet. När koefficienten räknas ut är antalet omhändertaganden i kommunen två, om antalet omhändertaganden varit högst fyra. Detta beror på att det på grund av skyddet för privatlivet bara går att få uppgifter om omhändertaganden från barnskyddsstatistiken när det har förekommit minst fem omhändertaganden om året i kommunen.

Koefficienten bygger på statistiska uppgifter från Institutet för Hälsa och Välfärd om antalet omhändertaganden på grundval av barnskyddslagen i kommunerna. Koefficienten baserar sig på uppgifterna om omhänder-

taganden för det år som började två år före verksamhetsåret.

Fjärrortskoefficient

Fjärrortskoefficienten läggs fast i statsrådets förordning om förordning om fjärrortskoefficienter som används vid beräkning av social- och hälsovårdens statsandel. Den utfärdas årligen och är 1,05, 1,08, 1,10 eller 1,17 beroende på hur avsides kommunen ligger.

Fjärrortskoefficienten är 1,05 om det fjärrortstal och som avses i 10 § i lagen om statsandelar till kommunerna och som bestäms för kommunen på grundval av det lokala och regionala befolkningsunderlaget är 0,50—0,99. Koefficienten för kommuner vars fjärrortstal är 1,00—1,49 är 1,08. Om kommunens fjärrortstal är 1,50 eller större är kommunens fjärrortskoefficient 1,17. Om minst hälften av invånarna i en skärgårdskommun som avses i 9 § 1 mom. i lagen om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981) i början av det år som föregick verksamhetsåret bodde utan fast vägförbindelse till fastlandet, är kommunens fjärrortskoefficient 1,10. Om en kommun även är berättigad till någon annan fjärrortskoefficient fastställs koefficienten enligt det alternativ som är fördelaktigast för kommunen.

I statsrådets förordning om förordning om fjärrortskoefficienter som används vid beräkning av social- och hälsovårdens statsandel anges de kommuner som har fjärrortskoefficient och storleken på den utifrån 16 § i planerings- och statsandelslagen.

Kommunens självfinansieringsandel och statsandelen

Statsandelen för driftskostnader är skillnaden mellan de kalkylerade kostnaderna för kommunen och självfinansieringsandelen (12 § i planerings- och statsandelslagen). Kommunens självfinansieringsandel räknas ut genom att den självfinansieringsandelen per invånare multipliceras med kommunens invånarantal (17 § i planerings- och statsandelslagen). Självfinansieringsandelen är lika stor per invånare för alla kommuner. Syftet med detta är att säkerställa att finansierings-

systemet ger kommunerna lika möjligheter att ordna och finansiera tjänster. Självfinansieringsandelen per invånare fås genom att alla kommuners kalkylerade kostnader för social- och hälsovården adderas och genom att man därifrån drar av den statsandel som bestäms enligt den procentsats som föreskrivs i 18 § i planerings- och statsandelslagen. Självfinansieringsandelen per invånare läggs årligen fast i resursförordningen.

I 18 § i planerings- och statsandelslagen anges den fasta kostnadsfördelningen mellan stat och kommuner för kostnaderna för den kommunala social- och hälsovården. Statens andel av driftskostnaderna är 34,64 procent 2009 och kommunernas andel 65,36 procent.

Statsandel för det grundläggande utkomststödet

Ett undantag från det kalkylerade systemet är den grundläggande utkomststödet som tidigare ingick i den kalkylerade statsandelen, men som nu har en öronmärkt statsandel. Ändringen ingick i reformen av arbetsmarknadsstödet.

Bestämmelser om en statsandel för det grundläggande utkomststödet ingår i 5 a—5 d § i lagen om utkomststöd (1412/1997). Statsandelen är 50 procent av det faktiska beloppet för det grundläggande utkomststödet som kommunen de facto betalar ut. I dessa fall är länsstyrelsen statsbidragsmyndighet.

Länsstyrelsen ska utan ansökan fastställa beloppet för de förskott som ska betalas ut till kommunerna varje finansår. Storleken på förskottet anges på grundval av de faktiska kostnaderna för det grundläggande utkomststödet det år som började två år före finansåret. Dessutom föreskriver lagen om utkomststöd om procedurerna för att kontrollera de utbetalda förskotten och fastställa den slutliga statsandelen.

Statsunderstöd till utvecklingsprojekt

Ändringar av lagen om planering av och statsandel till kommunerna trädde i kraft från och med 2003. Det innebar att anslagen för anläggningsprojekt som tidigare gick till byggprojekt och inköp av anordningar fördes över till statsunderstöden till kommunernas

och samkommunernas utvecklingsprojekt som gäller verksamheten. Tidigare ingick bestämmelser om statsunderstöd till utvecklingsprojekt i 3 a kap. i planerings- och statsandelslagen, men det upphävdes genom lag 140/2008, när det infördes bestämmelser om ett nytt statsunderstöd för projekt som genomför utvecklingsprogrammet för social- och hälsovården.

Enligt 5 § i planerings- och statsandelslagen fastställer statsrådet vart fjärde år ett nationellt utvecklingsprogram för social- och hälsovården (det nationella utvecklingsprogrammet) som överensstämmer med regeringens beslut om statsfinanserna. Numera används kortformen Kaste för programmet. I programmet fastställs för hela programperioden de viktigaste social- och hälsovårdspolitiska målen och prioriteringarna inom utvecklingsverksamheten och tillsynen samt viktiga reform- och lagstiftningsprojekt, anvisningar och rekommendationer som stöder måluppfyllelsen och prioriteringarna. Det första utvecklingsprogrammet i överensstämmelse med 5 § i planerings- och statsandelslagen har lagts fast för 2008—2011.

Det nationella utvecklingsprogrammet kan ses över årligen i fråga om åtgärderna till stöd för måluppfyllelsen. I övrigt kan programmet ändras av särskilda skäl.

I det nationella utvecklingsprogrammet kan det också ingå viktiga mål och åtgärdsrekommendationer som vänder sig till statens central- och regionalförvaltning inom social- och hälsovården och som gäller genomförandet av programmet, om de är motiverade med tanke på en ändamålsenlig kommunal social- och hälsovård.

Kommunerna och samkommunerna kan få statsunderstöd för utvecklingsprojekt som genomför programmet Kaste. Bestämmelser om statsunderstöd till utvecklingsprojekt ingår i 5 b § i planerings- och statsandelslagen och i förordningen om statsunderstöd för utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården (287/2008).

Statsunderstöd till anläggningsprojekt

Bestämmelser om statsunderstöd till anläggningsprojekt ingår i 4 kap. i planerings-

och statsandelslagen. Statsunderstöd kan ges ut till en kommun eller en samkommun för anläggningsprojekt som är nödvändiga för att ordna social- och hälsovården, om projektet är nödvändigt för att trygga kommunens eller samkommunens social- och hälsovårdstjänster eller för att genomföra programmet Kaste. Med anläggningsprojekt avses enligt lagen en funktionsmässig helhet som utgörs av byggande, anskaffning eller ombyggnad av lokaler eller anskaffning av annan egendom eller en motsvarande åtgärd, om de beräknade kostnaderna för åtgärden håller sig inom den ram som anges i resursförordningen. Dessutom ska de totala kostnaderna för projektet ska som regel uppgå till minst 300 000 euro.

Sedan 2005 har det praktiskt inte längre funnits något separat statsunderstöd för anläggningsprojekt. I en tilläggsbudget för 2009 har 9 miljoner euro som ett led i stimulansåtgärderna avsatts för ombyggnader av ålderdomshem och daghem.

Förvaltning, informationsinsamling och kontroll av uppgifterna inom statsandelssystemet för social- och hälsovården

Årligen fastställer social- och hälsovårdsministeriet kriterierna för statsandelarna genom resursförordningen. Där läggs de kalkylerade kostnaderna för personer i varje åldersgrupp och per arbetslös, funktionshindrad och barnskyddsfall till. Ministeriet fastställer de kalkylerade kostnaderna för varje kommun och beviljar statsandel.

De uppgifter som koefficienterna för statsandelarna bygger på tas fram av flera olika aktörer. Arbetslöshetskoefficienten bygger på arbetsförmedlingsinformation från arbets- och näringsministeriet, medan sjukfrekvenskoefficienten grundar sig på uppgifter om sjukpensionärer från Pensionsskyddscentralen. Dagvårdskoefficienten baserar sig på sysselsättningsstatistik från Statistikcentralen. Handikappkoefficienten är ett resultat av uppgifter från Folkpensionsanstalten och Statistikcentralen, medan uppgifterna för barnskyddskoefficienten samlas in av Institutet för hälsa och välfärd. De demografiska uppgifterna om åldersgrupperna levereras av Sta-

tistikcentralen och de bygger på information från Befolkningsregistercentralen.

2.5 Statsandelen för undervisnings- och kulturverksamhetens driftskostnader

Allmänt

Bestämmelser om finansieringssystemet för undervisnings- och kulturverksamhet ingår i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, (nedan *finansieringslagen*), och i förordningen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, (nedan *finansieringsförordningen*), (806/1998).

Finansieringslagen föreskriver om finansiering av verksamhet enligt följande lagar:

- 1) lagen om grundläggande utbildning (628/1998)
- 2) gymnasielagen (629/1998)
- 3) lagen om yrkesutbildning (630/1998)
- 4) lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998)
- 5) yrkeshögskolelagen (351/2003)
- 6) lagen om yrkesinriktad lärarutbildning (356/2003)
- 7) lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998)
- 8) bibliotekslagen (904/1998)
- 9) lagen om kommunernas kulturverksamhet (728/1992)
- 10) ungdomslagen (72/2006)
- 11) idrottslagen (984/1979)
- 12) museilagen (729/1992)
- 13) teater- och orkesterlagen (730/1992).

Finansieringslagen föreskriver om statsandel, statsunderstöd enligt prövning och annat bidrag till driftskostnader och anläggningsprojekt. Lagen inbegriper dels statsandelar till kommunerna, dels statliga bidrag till privata aktörer som ordnar utbildning eller verksamhet. Utbildning i statlig regi finansieras genom anslag i statsbudgeten.

Rätten att få statsandel och statsandelarnas belopp finns angivna i lag. I finansieringen av undervisningsverksamhet beaktas behovet av service, men också omgivnings- och kostnadsfaktorer. Följaktligen varierar beräkningskriterierna för olika former av utbildning och verksamhet.

Inom undervisnings- och kulturverksamhet betalas bidragen, i kommunernas fall statsandel, direkt till den som ordnar utbildningen eller verksamheten (nedan *huvudmannen*). Bidrag ges därmed också ut till samkommuner, privata sammanslutningar och stiftelser. Utöver staten medverkar också alla kommuner, med vissa begränsningar, med en lika stor finansiell andel som läggs fast per invånare. I modellen med huvudman har det inte ansetts nödvändigt med separata betalningsandelar för hemkommunerna.

Kriterierna för driftskostnaderna inom undervisnings- och kulturverksamhet

Bidragen till driftskostnaderna inom grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning, yrkeshögskolor, grundläggande konstundervisning baserad på undervisningstimmar, folkbibliotek, teatrar, orkestrar och museer grundar sig på ett pris per enhet som räknas ut och läggs fast per prestation vart fjärde år utifrån de landsomfattande faktiska driftskostnaderna inom respektive utbildnings- och verksamhetsform. Kostnaderna tjänar i fyra år som grund för uträkningen av statsandelarna. Priserna per enhet justeras årligen på grundval av förändringarna i kostnadsnivån och i verksamhetens art och omfattning. Lagen föreskriver vilka kostnaderna som inte får beaktas när driftskostnaderna beräknas.

Årligen inom september månad fastställer statsrådet de mervärdesskattefria genomsnittliga priserna per enhet för grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, yrkesutbildning, yrkeshögskolor, grundläggande konstundervisning baserad på undervisningstimmar, folkhögskolor och bibliotek som ska ligga till grund för bidragen från staten året därpå.

Undervisningsministeriet lägger årligen i förväg fast priserna per enhet för finansåret för varje utbildnings- och verksamhetsform. För kommunerna och samkommunerna är priserna mervärdesskattefria, men priserna per enhet för de privata utbildningsanordnarna höjs och höjningen motsvarar den mervärdesskattefria andel som anordnare av privat utbildning betalar för de mervärdesskatte-

fria kostnader som de har i respektive utbildningsform.

Finansiering till driftskostnader bestäms utifrån kriterierna i lagen enligt de prestationer som finansieringen av varje utbildnings- och verksamhetsform bygger på och produkten av de kalkylerade priserna per enhet för varje prestation (*statsandelsgrunden*).

Inom grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskolor läggs finansieringen fast på grundval av antalet elever eller studerande samt priserna per enhet bestämda per elev eller studerande.

Inom yrkesinriktad tilläggsutbildning läggs finansieringen fast på grundval av det antal studerandeårsverken, undervisningstimmar eller studieveckor som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av statsfinansieringen samt det per studerandeårsverke, undervisningstimme eller studievecka bestämda priset per enhet och i läroavtalsutbildning som ordnas som yrkesinriktad tilläggsutbildning på grund av antalet studerande och priset per enhet bestämt per studerande.

Inom grundläggande konstundervisning läggs finansieringen fast på grundval av antalet invånare eller undervisningstimmar och priset per enhet bestämt per invånare eller undervisningstimme, medan den inom morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning läggs fast på grundval av antalet ledda timmar och det per timme bestämda priset per enhet.

För kommunens allmänna bibliotek och kulturverksamheten läggs finansieringen fast på grundval av antalet invånare i kommunen och det per invånare bestämda priset per enhet och för museer, teatrar och orkestrar på grundval av kalkylerande antal av årsverke och per årsverke fastställda priset per enhet.

I finansieringen av grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning i form av utbildningsanstalt och läroavtal, yrkeshögskolor, grundläggande konstutbildning som får statsandel per invånare, bibliotek och kommunal kulturverksamhet ingår också kommunens andel per invånare. Genom den är kommunerna med och finansierar de kalkylerade kostnaderna för undervisningsverksamhet som grundar sig på

priser per enhet eller per antalet studerande eller någon annan prestation.

Kommunens finansieringsandel per invånare räknas ut separat för undervisningsverksamhet och bibliotek och separat för kulturverksamhet och grundläggande konstundervisning som får statsandel per invånare. Kommunens andel för utbildnings- och biblioteksväsendet räknas ut genom att eurobeloppet för statsandelsgrunderna för kommunerna, samkommunerna, privata utbildningsanordnare och statlig grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning i form av läroanstalt och läroavtal, yrkeshögskolor, bibliotek adderas ihop. Sedan divideras beloppet med invånarantalet i landet och multipliceras med invånarantalet i kommunen. Av beloppet ska kommunen stå för 58,11 procent 2008—2011. I kommunens finansieringsandel beaktas inte de elever som får förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och inte heller, med undantag för elever som får grundläggande utbildning, studerande som inte har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun eller som har sin hemkommun på Åland, elever och studerande som det ordnas undervisning utomlands för eller studerande i yrkespedagogisk lärarutbildning och inte heller kostnader som beror på utbildningen.

Åren 2008—2011 är kommunens finansieringsandel av driftskostnaderna för kulturverksamhet och grundläggande konstundervisning 70,30 procent av det belopp som fås när alla kommuners sammanlagda statsandelsgrunder per invånare för grundläggande konstutbildning och den kommunala kulturverksamheten divideras med invånarantalet i landet och beloppet multipliceras med kommunens invånarantal.

Statsandelen till kommunen räknas ut så att kommunens finansieringsandel per invånare dras av från kommunens statsandelsgrund. Samkommuner och privata anordnare av utbildning och verksamhet får statlig finansiering motsvarande hela statsandelsgrunden. I statsandelarna beaktas dessutom finansministeriets utjämningsgrunder på grundval av skatteinkomsterna och de påverkar statsandelarna. Den som får statsandel får själv bestämma hur den används.

Förskoleundervisning och grundläggande utbildning

I statsbudgeten för 2009 beräknas de kalkylerade driftskostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning vara cirka 3 870 miljoner euro och statsandelarna till driftskostnaderna cirka 1 620 miljoner euro.

Finansieringen för driftskostnaderna för grundläggande utbildning läggs fast per antalet elever och per elev på grundval av priserna per enhet enligt finansieringslagen. Varje kommun får ett eget pris per enhet.

Priserna per enhet graderas enligt befolkningstäthet (under 40 invånare per kvadratkilometer), tvåspråkighet och andelen skärgård och per elever som går i klasserna 7—9, de som får specialundervisning enligt 17 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, antalet elever som deltar i undervisning på svenska och antalet elever med ett främmande språk som modersmål. Dessutom graderas priserna per enhet för glest bebyggda kommuner och skärgårdskommuner för eleverna i årskurserna 1—6 för skolor med färre än 80 elever och för eleverna i årskurserna i årskurserna 7—9 på grundval av undervisning som ordnas för färre än 180 elever på samma språk. De priser per enhet som räknas ut på detta sätt jämnas ut med en särskild koefficient enligt det genomsnittliga priset per enhet. I finansieringsförordningen ingår koefficienter för dessa delfaktorer för priserna per enhet.

År 2009 är det genomsnittliga priset per enhet bestämt per elev för den grundläggande utbildningen 6 503,77 euro. Enligt 1 § i finansieringsförordningen räknas grunddelen för priset per enhet för den grundläggande utbildningen ut genom att medeltalet av priset per enhet för den grundläggande utbildningen multipliceras med talet 0,77.

På grundval av befolkningstätheten höjs grunddelen för priset per enhet för den grundläggande utbildningen i kommuner där invånartätheten är under 40 invånare per kvadratkilometer med det tal som man får genom att multiplicera medeltalet av priset per enhet och produkten av talet 0,1 med höjningsfaktorn för befolkningstätheten. Höj-

ningsfaktorn är skillnaden mellan den naturliga logaritmen av 40 och den naturliga logaritmen av kommunens befolkningstäthet.

Grunddelen av priset per enhet höjs i kommuner där befolkningstätheten är under tre och i skärgårdskommuner med det tal som man får genom att multiplicera talet 0,003 med produkten av medeltalet av priset per enhet och skolnätsfaktorn per elev i kommunen. Om befolkningstätheten i andra kommuner än skärgårdskommuner är över tre, men under fyra, ska produkten multipliceras med det tal som man får när kommunens invånartäthet dras av från talet fyra.

Talet för skolnätsfaktorn per elev är

1) i skolor med färre än 80 elever, i fråga om en elev som får undervisning i årskurs 1—6 och förskoleundervisning (11-årig läroplikt), det tal som fås när skillnaden mellan talet 80 och det totala antalet elever i skolan multipliceras med 1,2,

2) i kommuner och samkommuner som ordnar undervisning på samma språk för mindre än 180 elever i årskurs 7—9, i fråga om en elev som får undervisning på detta språk, det tal som fås när skillnaden mellan talet 180 och antalet nämnda elever multipliceras med 0,6, dock högst 60. I antalet elever ingår elever som får påbyggnadsundervisning enligt 5 § i lagen om grundläggande utbildning.

3) i fråga om andra elever än de som nämns i 1 och 2 punkten noll.

På elever som får specialundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning tillämpas inte talet per elev för skolnätsfaktorn.

I tvåspråkiga kommuner höjs grunddelen av priset per enhet på grundval av tvåspråkigheten med det tal som man får genom att multiplicera det genomsnittliga priset per enhet med talet 0,04.

I skärgårdskommuner där minst hälften av befolkningen bor utan fast vägförbindelse till fastlandet höjs det genomsnittliga priset per enhet med det tal som fås då det genomsnittliga priset per enhet multipliceras med talet 0,25. I andra skärgårdskommuner höjs grunddelen av priset per enhet med det tal som fås då det genomsnittliga priset per enhet multipliceras med talet 0,06.

Dessutom höjs grunddelen av priset per enhet med det tal som fås då beloppen enligt

punkterna nedan adderas och det erhållna talet divideras med antalet elever som får grundläggande utbildning i kommunen:

1) produkten av 0,3 och det genomsnittliga priset per enhet multiplicerat med elevantalet i årskurserna 7—9,

2) produkten av 4,0 och det genomsnittliga priset per enhet multiplicerat med antalet mycket gravt utvecklingshämmande elever (11-årig läroplikt),

3) produkten av 2,5 och det genomsnittliga priset per enhet multiplicerat med antalet elever andra funktionshämmande elever (11-årig läroplikt),

4) produkten av 0,5 och det genomsnittliga priset per enhet multiplicerat med antalet andra elever i specialundervisning,

5) produkten av 0,12 och det genomsnittliga priset per enhet multiplicerat med antalet elever som deltar i undervisningen på svenska,

6) produkten av 0,2 och det genomsnittliga priset per enhet multiplicerat med antalet elever som har ett främmande språk som modersmål (annat modersmål än finska, svenska eller samiska).

Undervisningsministeriet kan dessutom efter prövning höja priset per enhet för anordnaren av grundläggande utbildning. En höjning kommer främst i fråga när kostnaderna av godtagbara skäl, till exempel ett särskilt utbildningsuppdrag eller exceptionella förhållanden, är avsevärt högre än priset per enhet för utbildningsanordnaren.

Om grundläggande utbildning ordnas på internat, höjs priset per enhet för de elever som får den inkvartering och de måltider som hör till internatet med ett belopp som är 26 procent av det genomsnittliga priset per enhet för yrkesutbildning.

Priset per enhet räknas ut på grundval av antalet elever hösten före finansåret och där ingår elever som har fyllt 18 år och får grundläggande utbildning elever i förskoleundervisning som omfattas av den förlängda läroplikten enligt 25 § 2 mom. och elever som får påbygggnadsundervisning enligt 5 § i lagen om grundläggande utbildning.

Om en elev som avsläpper lärokursen inom den grundläggande utbildningen har fyllt 18 år är priset per enhet 60 procent av priset per enhet per elev för utbildningsanordnaren

eller av priset per enhet för den kommun där undervisningen huvudsakligen ordnas. Det lägre priset per enhet grundar sig på det faktum att vuxenstuderande har mindre studier än de som är läropliktiga. Om det inte har lagts fast något pris per enhet för utbildningsanordnaren, är priset 60 procent av priset per enhet för den kommun där utbildningen huvudsakligen ordnas. Också detta pris per enhet kan höjas efter prövning. När utbildningsanordnaren har ålagts en särskild uppgift att ordna utbildningen på internat, tillämpas samma pris per enhet på personer som fyllt 18 år som på andra elever som får grundläggande utbildning på internat.

Priserna per enhet läggs fast så att eurobeloppen fås genom att priserna per enhet för elever som får grundläggande utbildning multipliceras med antalet elever, och beloppen sammanräknade motsvarar de totala kalkylerade kostnaderna i hela landet.

Priset per enhet för en privat anordnare av grundläggande utbildning är priset per enhet för den kommun där undervisningen huvudsakligen ordnas eller 90 procent av priset per enhet för den kommun där om utbildningsanordnaren före den 31 juli 1998 inte drev en läroanstalt för grundläggande utbildning eller motsvarande undervisning. Om den privata utbildningsanordnaren har en särskild utbildningsuppgift enligt 7 § 3 mom. i lagen om grundläggande utbildning att ordna undervisning för elever med förlängd läroplikt, höjs priset per enhet för utbildningsanordnaren för elever som får denna utbildning. Dessutom höjs priset per enhet för privata utbildningsanordnare med en mervärdesskatteandel som är 3,53 procent 2009.

Priset per enhet bestämt per elev inom den förberedande undervisningen för invandrare före den grundläggande utbildningen är två gånger det pris per enhet bestämt per elev för utbildningsanordnaren.

Priset per enhet för undervisning i utlandet är antingen det genomsnittliga priset per enhet för den grundläggande utbildningen eller priset höjt eller sänkt med högst 20 procent.

Den kommun där ett sjukhus är beläget är enligt 4 § 3 mom. lagen om grundläggande utbildning skyldig att ordna undervisning för elever som är patienter på sjukhuset i den omfattning som är det möjligt med hänsyn

till patienternas hälsa och övriga omständigheter. I 50 § i finansieringslagen ingår bestämmelser om betalningsandelen för hemkommuner för de elever på sjukhus eller skolhem som får grundläggande utbildning och elever som har placerats utanför hemmet med stöd av barnskyddslagen och får grundläggande utbildning. Enligt paragrafen räknas den betalningsandel som den kommun som under vårdtiden enligt lagen om hemkommun är hemkommun för eleven ska betala till den kommun där sjukhuset är beläget ut genom att antalet vård dagar multipliceras med de genomsnittliga faktiska årskostnader som den kommun där sjukhuset är beläget har haft för undervisningen per vård dag. Från betalningsandelen dras den andel enligt statsandelsgrunden av som räknats ut för den kommun där sjukhuset är beläget per elev som får sjukhusundervisning. Hemkommunen för en elev som får grundläggande utbildning på ett skolhem är skyldig att för eleven till den som ordnar skolhemsundervisningen betala en betalningsandel, som fås genom att de arbetsdagar vid skolan under vilka eleven meddelats undervisning multipliceras med de genomsnittliga faktiska årskostnader som utbildningsanordnaren har haft för undervisningen per arbetsdag. När grundläggande utbildning ordnas på skolhem ökas priset per enhet med 1,5 gånger priset per enhet för den grundläggande utbildningen.

För förskoleundervisning beviljas finansiering per elev så att statsandelen grundar sig på ett pris per enhet som är 91 procent av priset per enhet för grundläggande utbildning för utbildningsanordnaren för de elever inom förskoleundervisningen som en nioårig läroplikt. För elever som får förskoleundervisning och omfattas av den förlängda läroplikten (11 år) enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning är priset per enhet detsamma som för anordnare av grundläggande utbildning.

Gymnasieutbildning

Gymnasieutbildning ordnas på grundval av tillstånd som beviljas enligt 3 och 4 § i gymnasielagen. Det finns 282 gymnasier 2009. I statsbudgeten för 2009 beräknas de kalkylerade driftskostnaderna för gymnasieutbild-

ningen vara cirka 654 miljoner euro. För statsandelarna till driftskostnader har cirka 274 miljoner euro avsatts.

Hur priserna per enhet för gymnasieutbildning ska räknas ut anges i 18 § i finansieringslagen. År 2009 är det genomsnittliga priset per enhet 5 886,49 euro per studerande.

Priserna per enhet för kommunerna och samkommunerna graderas i utbildningsanordnarens gymnasieutbildning enligt antalet studerande som inlett studierna innan de har fyllt 18 år. För detta läggs ett nyckeltal enligt 6 § i finansieringsförordningen fast för utbildningsanordnaren. Nyckeltalet är 100 om studerandena är minst 200. Det höjs per studerande om de är minst 60 och högst 200 och därtill om antalet studerande är under 60. Nyckeltalet höjs dock högst med talet 106. Uträkningen grundar sig på antalet studerande på statistikdagen som är den 20 september året före finansåret. Nyckeltalet beräknas särskilt för finskspråkig och särskilt för svenskspråkig utbildning om utbildningsanordnaren ordnar undervisning på båda språken.

Nyckeltalet ska räknas om för varje tidigare anordnare om gymnasieutbildning som omfattas det höjda nyckeltalet vid en kommunsammanslagning eller ändringar av utbildningstillståndet integreras i gymnasieutbildningen i en annan kommun eller samkommun. Nyckeltalet för en anordnare av sammanslagen utbildning är det med antalet studerande vägda medeltalet av de nyckeltal som beräknats. Nyckeltalet höjs på det sätt bara om gymnasieutbildningen sammanslås senast den 31 december 2012 och ett gymnasium och förutsättningarna för höjning av nyckeltalet kvarstår.

Priset per enhet för gymnasierna räknas ut genom att nyckeltalet för utbildningsanordnaren multipliceras med det genomsnittliga priset per enhet för gymnasiet och genom att talet divideras med 100. Priset per enhet multipliceras sedan med utjämningskoefficienten för hela landet för att jämna ut effekterna av de höjda nyckeltalen på det genomsnittliga priset per enhet för gymnasierna.

Priset per enhet för en privat utbildningsanordnare är detsamma som priset per enhet i den kommun där utbildningen huvudsakligen

ordnas. Om kommunen inte ordnar gymnasieutbildning, beräknas priset per enhet för en privat anordnare av gymnasieutbildning på samma sätt som priset per enhet för kommunen. Mervärdesskatten läggs till på priset och är 3,55 procent. För utbildning som ordnas utomlands bestäms priset per enhet genom att de genomsnittliga priserna per enhet som fastställts för gymnasieutbildning graderas enligt vad som bestäms närmare i finansieringsförordningen.

Om en anordnare av gymnasieutbildning med stöd av 4 § 3 mom. i gymnasielagen fått i uppgift att ordna gymnasieutbildning på internat, höjs priset per enhet för de studerande som får den inkvartering och de måltider som hör till internatet med ett belopp som är 26 procent av det genomsnittliga pris per enhet som med stöd av 16 § i finansieringslagen fastställts för yrkesutbildning. För dem som studerar på internat och har inlett studierna efter att de fyllt 18 år tillämpas samma pris per enhet som i fråga om andra studerande som får gymnasieutbildning i internat.

Förhandsfinansieringen av gymnasieutbildning bestäms enligt produkten av priset per enhet bestämt per studerande och antalet studerande inom gymnasieutbildningen året före finansåret. Finansieringen räknas ut separat för vuxenutbildning och andra studerande som avlägger gymnasiets hela lärokurs.

Om en studerande som avlägger gymnasiets hela lärokurs har inlett sina studier före 18 års ålder, är priset per enhet 58 procent av priset per enhet bestämt per studerande för utbildningsanordnaren. Också detta pris kan höjas behovsprövat.

Den 1 januari 2009 trädde en ändring av finansieringslagen i kraft och den gällde kriterierna för finansiering av gymnasieutbildning. De innefattar obligatoriska lärokurser och riksomfattande kurser som erbjuds som fördjupningsstudier för ämnesstuderande. Kurser omvandlas till studerandeantal genom att antalet kurser som fullgjorts under det år som föregår finansåret av gymnasiets obligatoriska lärokurser och de riksomfattande kurser som erbjuds som fördjupningsstudier divideras med 15. För finansieringen räknas det kalkylerade antalet studerande för ämnesundervisningen ihop med antalet studerande som avlägger hela lärokursen och har

inlett sina studier efter 18 års ålder. Sedan multipliceras antalet studerande med priset per enhet som är 58 procent av priset per enhet bestämt per gymnasiestuderande för utbildningsanordnaren.

Den grundläggande yrkesutbildningen

Den grundläggande yrkesutbildningen ordnas utifrån tillstånd som undervisningsministeriet beviljar på grundval av 8 och 9 § i lagen om yrkesutbildning. I början av 2009 fanns det 154 anordnare av yrkesutbildning. Av dem hade 18 kommuner som huvudman, 46 samkommuner som huvudman och 89 privata sammanslutningar eller stiftelser som huvudman. Staten är huvudman för Sameområdets utbildningscentral. Dessutom är ett statligt affärsverk huvudman för Avia College som utbildar flygledare. Det genomsnittliga mervärdesskattefria priset per enhet för yrkesutbildning år för 2009 är 10 181,46 euro per studerade. Till priset per enhet för privata utbildningsanordnare läggs 5,2 procent i mervärdesskatt 2009.

I statsbudgeten för 2009 uppskattas de kalkylerade driftskostnaderna för grundläggande yrkesutbildning till cirka 1 460 miljoner euro och för statsandelarna till driftskostnaderna har cirka 612 miljoner euro avsatts.

Enligt 19 § i finansieringslagen ska priserna per enhet per studerande i yrkesutbildning räknas ut vart fjärde år för varje utbildningsområde genom att de riksomfattande totalkostnader som alla anordnare av yrkesutbildning har haft för utbildningen inom respektive utbildningsområde under det år som föregår året före det då priserna per enhet bestäms divideras med det totala antalet studerande som fått utbildning inom respektive utbildningsområde under året. Priserna per enhet graderas på grundval av specialundervisning och andra faktorer som väsentligt inverkar på kostnaderna för utbildningen. Dessutom graderas priserna per enhet på grundval av goda resultat i utbildningen. Graderingen varierar mellan 15 och 90 procent. I specialundervisningen är priserna per enhet inom alla utbildningsområden 47 procent högre än inom annan utbildning inom samma område. För specialyrkesläroanstalter som ordnar utbildning för personer med grav funktions-

nedsättning är priset ännu högre. Dessutom höjs priset per enhet för studerande med in-kvarteringsförmån. I utbildningstillståndet har undervisningsministeriet rätt att på ansökan höja priset per enhet om läroanstalten har något särskilt utbildningsuppdrag eller med hänvisning till andra tungt vägande skäl.

Antalet studerande räknas ut i två steg. När statligt bidrag beviljas i förväg för det följande finansåret tillämpas antalet studerande för året före finansåret. I slutet av finansåret justeras bidragen utifrån det genomsnittliga antalet studerade under året. Det totala antal studerande som ingår i tillståndet för utbildningsanordnaren är dock det högsta antal som bidragen kan basera sig på.

Kriterierna för finansieringen av yrkesutbildningen sågs över genom ändringar av finansieringslagen och finansieringsförordningen som trädde i kraft den 1 januari 2006. Bland de viktigaste ändringarna märks att gott resultat infördes som kriterium för den kalkylerade finansieringen och att det i kriterierna för statsandelarna för anläggningskostnader också tas hänsyn till avskrivningar i bokföringen som anläggningsprojekt finansieras kalkylmässigt med.

Utbildningsanordnaren premieras för goda resultat utifrån ett flertal kriterier som beaktar hur de studerande kommer ut i arbetslivet eller fortsätter studera på högre nivå, hur avbrotten i studierna har minskat, hur många som avlägger examen, undervisningspersonals behörighet och utbildningsanordnarens satsningar på personalutveckling och yrkeskompetens. Av de totala bidragen till grundläggande yrkesutbildning delas två procent ut med hänvisning till goda resultat. Ungefär två tredjedelar av utbildningsanordnarna får resultatbonus.

Dessutom premieras högkvalitativ yrkesutbildning med tematiska kvalitetspriser i form av ett extra bidrag. I finansieringsförordningen ingår det bestämmelser om gradering av priset per enhet, förberedande utbildning för invandrare före yrkesutbildningen, handledning som ordnas för studerande med funktionsnedsättning i tränings- och rehabiliteringssyfte och kriterierna för bidrag till handledningen.

Finansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning

Yrkesinriktad tilläggsutbildning ordnas på grundval av tillstånd som undervisningsministeriet beviljar på grundval av 4 och 5 § i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Statsandel för yrkesinriktad tilläggsutbildning ges dels för yrkesexamina och specialyrkesexamina som avläggs som fristående examen utan förberedande utbildning och för utbildning som förbereder för dessa examina, dels för annan yrkesinriktad tilläggsutbildning som förbereder för andra examina än fristående examina och yrkesinriktade grund-examina som avläggs utan förberedande utbildning. Finansieringssystemet består å ena sidan av priser per enhet bestämda per studerandeårsverken och bidrag på grundval av det fastställda antalet studerandeårsverken (yrkesinriktad tilläggsutbildning som ges på läroanstalt) och å andra sidan av priser per enhet bestämda per undervisningstimme och bidrag på grundval av det fastställda antalet undervisningstimmar (tilläggsutbildning som ordnas av särskild yrkesläroanstalt). Det finns ingen lagstadgad självfinansieringsandel för kommunerna inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen. Yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas av läroanstalter

Enligt 5 § i finansieringslagen bestäms finansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning på grundval av det antal studerandeårsverken som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av statsfinansieringen och priset per enhet bestämt per studerandeårsverke. Undervisningsministeriet fastställer årligen det antal studerandeårsverken som den kalkylerade statliga finansieringen för varje utbildningsanordnare ska grunda sig på inom ramen för ett högsta antal i statsbudgeten. Priser per enhet per studerandeårsverke för yrkesinriktad tilläggsutbildning beräknas enligt 22 § 1 mom. i finansieringslagen på grundval av det genomsnittliga pris per enhet som fastställts för yrkesutbildning. Priserna per enhet graderas i utbildning som hör till olika prisgrupper och i specialundervisning. Priserna per enhet är uppdelade på elva prisgrupper utifrån skillnader i kostnaderna för utbildningen.

Enligt 11 § 3 mom. i finansieringslagen är statsandelen till driftskostnaderna i yrkesinriktad tilläggsutbildning 85,60 procent av den kalkylerade grunden för utbildningen. Inom ett företags eller en annan sammanslutnings utbildning för att utveckla personalen är finansieringen 47,23 procent.

År 2009 finns det 164 utbildningsanordnare som får statsandel för yrkesinriktad tilläggsutbildning. För driftskostnaderna har det avsatts ett anslag på cirka 129 miljoner euro.

Läroavtalsutbildning

Läroavtalsutbildning är en form av yrkesinriktad tilläggsutbildning. Alla yrkes- och specialyrkesexamina på det andra stadiet plus annan yrkesinriktad tilläggsutbildning kan avläggas som läroavtalsutbildning.

Priset per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas som läroavtalsutbildning läggs årligen fast i statsbudgeten för den förberedande undervisningen för yrkes- eller specialyrkesexamen och dessutom separat för yrkesinriktad tilläggsutbildning som inte tar sikte på examen. I statsbudgeten för 2009 är det mervärdesskattefria priset per studerande i utbildning som förbereder för yrkes- och specialyrkesexamen 3 223,16 euro och i annan påbyggnadsutbildning 2 327,84 euro.

Priserna per enhet graderas inte efter utbildningsområde inom läroavtalsutbildningen. Vid finansieringen av läroavtalsutbildning som ordnas som specialundervisning tillämpas enligt 8 § 5 mom. i finansieringsförordningen priset per enhet för läroavtalsutbildning höjt med 50 procent.

Antalet studerande inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen läggs årligen fast i statsbudgeten. I statsbudgeten för 2009 är studieplatserna inom läroavtalsutbildning som är yrkesinriktad tilläggsutbildning begränsade till 27 200. Det antal studerande som bidragen grundar sig på räknas ut i två steg på samma sätt som inom yrkesutbildning som ges vid läroanstalter doc så att antalet studerande doc så att antalet studerande på vårens och höstens beräkningsdagar vägs med talet 6/12.

Särskilda yrkesläroanstalter

De särskilda yrkesläroanstalterna finns inom industrin eller företag inom tjänstesektorn och de utbildar medarbetare i första hand för huvudmannen. Enligt 5 § i finansieringslagen bestäms bidragen till yrkesinriktad tilläggsutbildning på grundval av det antal undervisningstimmar som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av statsfinansieringen och priset per enhet bestämt per undervisningstimme. Bidragen baserar sig inte på kostnaderna för utbildningen och de ses inte över i slutet av finansåret.

Undervisningsministeriet fastställer enligt 48 § i finansieringslagen årligen inom ramen för statsbudgeten det antal undervisningstimmar som ska läggas till grund för finansieringen. Enligt 11 § i finansieringslagen får en utbildningsanordnare finansiering för driftskostnaderna för en särskild yrkesläroanstalt till det belopp som fås när det antal undervisningstimmar som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av finansieringen multipliceras med det pris per enhet som bestämts per undervisningstimme. Årligen fastställer undervisningsministeriet enligt 22 § 2 mom. i finansieringslagen priserna per enhet per undervisningstimme för särskilda yrkesläroanstalter enligt priserna per enhet för det föregående året justerade till den beräknade kostnadsnivån det år då priset per enhet tillämpas. Priserna per enhet är graderade utifrån fyra läroanstaltsgrupper.

I början av 2009 fick 29 särskilda yrkesläroanstalter statsandel. I statsbudgeten för 2009 har ett anslag på cirka 19,7 miljoner euro avsatts för driftskostnaderna.

Yrkeshögskolor

Yrkeshögskolorna drivs utifrån tillstånd som beviljas av statsrådet. Från och ned 2010 kommer det att finnas 25 yrkeshögskolor inom undervisningsministeriets förvaltningsområde. Av dem har fyra kommuner som huvudman, sju samkommuner som huvudman och fjorton aktiebolag eller stiftelser som huvudman. Fem yrkeshögskolor är yrkesinriktade lärarhögskolor.

I statsbudgeten för 2009 beräknas de kalkylerade driftskostnaderna uppgå till cirka 849 miljoner euro och cirka 363 miljoner euro har avsatts för statsandelar driftskostnaderna. År 2009 är det genomsnittliga mervärdeskattefria priset per enhet för yrkeshögskolorna 7 353,62 euro per studerande. Till priset per enhet för privata utbildningsanordnare läggs en mervärdesskatt som är 3,13 procent 2009.

Kriterierna för finansieringen av yrkeshögskolorna har justerats genom ändringar i finansieringslagen och finansieringsförordningen som trädde i kraft den 1 januari 2006.

Priserna per enhet per studerande i yrkeshögskolor ska enligt 20 § i finansieringslagen beräknas vart fjärde år utifrån de riksomfattande totalkostnaderna vid alla yrkeshögskolor. På grundval av dem räknas priserna per enhet per studerande ut. I de riksomfattande totalkostnaderna räknas också de avskrivningar enligt bokföring in som huvudmannen för en yrkeshögskola har gjort för yrkeshögskoleverksamheten och som anläggningskostnader kalkylmässigt finansieras med. Undervisningsministeriet och huvudmannen för respektive yrkeshögskolor avtalar för ett visst antal år i taget för varje utbildningsområde om antalet studerande som finansieringen ska grunda sig på. I avtalet anges det vilka mål som är av central betydelse i yrkeshögskolans verksamhet med tanke på den nationella högskolepolitiken, om uppföljningen av målen och om viktiga riksomfattande utvecklingsprojekt. Dessutom kommer de särskilt överens om yrkesinriktad lärarutbildning.

Priset per enhet består av två kalkylerade delar, dels antalet studerande, dels antalet avlagda examina. Andelen enligt antalet studerande är 70 procent och andelen enligt antalet examina är 30 procent. Priset per enhet bestäms på grundval av hur stort antalet studerande vid respektive yrkeshögskola är i förhållande till det totala antalet studerande vid alla yrkeshögskolor och antalet avlagda examina vid id respektive yrkeshögskola är i förhållande till det totala antalet examina vid alla yrkeshögskolor. Antalet examina är medeltalet av de examina som har avlagts de två år som föregår året då priset per enhet läggs fast. Bidragen är slutliga eftersom det är klart hur stora de kommer att vara året därpå.

Närmare bestämmelser om hur priserna per enhet ska räknas ut ingår i finansieringsförordningen.

Undervisningsministeriet kan av särskilda skäl höja priset per enhet för en yrkeshögskola. Höjningen ökar då inte den totala statliga finansieringen, men påverkar fördelningen av basfinansieringen mellan yrkeshögskolorna. Den behovsprovade höjningen görs vanligen på ansökan.

Allmänna bibliotek

I bibliotekslagen (904/1998) ingår bestämmelser om biblioteks- och informationstjänsten vid kommunernas allmänna bibliotek. Vidare föreskrivs det hur tjänsterna ska stödjas i hela landet och på det regionala planet. Det ingår i kommunens uppgifter att ordna den biblioteks- och informationstjänst som ingår i lagen. Kommunen kan ordna tjänsterna i egen regi alternativt helt eller delvis i samarbete med andra kommuner eller på något annat sätt. Kunderna ska ha tillgång till personal inom biblioteks- och informationstjänstområdet och till biblioteksmaterial och biblioteksutrustning som förnyas. I 4 § ingår bestämmelser om nätet av biblioteks- och informationstjänster. Kommunerna ansvarar för att tjänsterna är ordnade enligt lagen. År 2009 får 332 kommuner statsandel för biblioteksverksamhet.

Kommunerna får enligt 9 § i bibliotekslagen statsandel för bibliotekens driftskostnader enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. I 24 § i finansieringslagen föreskrivs det om priset per enhet för biblioteken för kommunerna. Statsandelen beviljas beroende på invånarantalet. Kommunerna kan också få statsandel för anläggningskostnaderna för bibliotek enligt finansieringslagen.

År 2009 är det genomsnittliga priset per enhet för bibliotek 54,09 euro per invånare. Priset är 20 procent högre i kommuner där befolkningstätheten är högst två och i kommuner som av statsrådet är klassade som skärgårdskommuner och 10 procent högre i kommuner där befolkningstätheten är över två men under fem.

På grundval av särskilda uppdrag (centralbibliotek, landskapsbibliotek) som ett biblio-

tek har med stöd av bibliotekslagen kan undervisningsministeriet höja priset per enhet för kommunen. Priset kan också höjas med hänvisning till något annat särskilt uppdrag. Höjningen täcker rimliga kostnader för det särskilda uppdraget och undervisningsministeriet utreder kostnaderna vart fjärde år tillsammans med huvudmannen. Ökningen räknas ut per invånare i kommunen och läggs till priset per enhet för kommunen som graderats och jämnats ut enligt genomsnittliga priset per enhet. Statsandelsgrunden för kommunen räknas ut genom att invånarantalet i kommunen multipliceras med priset per enhet för bibliotek bestämt per invånare.

Grundläggande konstundervisning

Enligt lagen om grundläggande konstundervisning avses med grundläggande konstundervisning avses sådan målinriktad och från nivå till nivå fortskridande undervisning inom olika områden av konsten som i första hand riktar sig till barn och unga och som samtidigt ger eleverna förmåga att uttrycka sig och söka sig till yrkesutbildning och utbildning på högre nivå inom konstområdet.

Finansieringen är uppdelad på verksamhet som finansieras dels på grundval av invånarantalet, dels på grundval av undervisningstimmar.

Grundläggande konstundervisning som finansieras på grundval av invånarantalet

Kommuner som ordnar grundläggande konstundervisning får statsandel. År 2009 får 303 kommuner statsandel för grundläggande konstundervisning utifrån invånarantalet. Den årliga statsandelsgrunden räknas ut genom att invånarantalet i kommunen multipliceras med priset per enhet bestämt per invånare.

Undervisningsministeriet fastställer årligen priset per enhet inom ramen för statsbudgeten. Priset är detsamma för alla kommuner och är 1,40 euro per invånare 2009.

Kommunernas eget bidrag till statsandelsgrunden för kulturverksamhet och grundläggande konstundervisning är 70,30 procent och statens andel 29,70 procent.

Grundläggande konstundervisning som finansieras på grundval av antalet undervisningstimmar

Undervisningen ordnas på grundval av tillstånd från undervisningsministeriet. År 2009 finns det 128 läroanstalter för konstundervisning som får statsandel på grundval av undervisningstimmar. De ordnar undervisning inom följande områden: musik, dans, bildkonst, arkitektur, handarbete, teater, ordkonst och cirkuskonst.

Statsandelsgrunden räknas ut genom att det antal undervisningstimmar som undervisningsministeriet har fastställt för utbildningsanordnaren multipliceras med priset per enhet bestämt per undervisningstimme. Priset per enhet är 67,25 euro per undervisningstimme 2009. Till priset per enhet för privata utbildningsanordnare läggs mervärdesskatt om 1,98 procent. Statsandelen till de som ordnar grundläggande konstutbildning på grundval av antalet undervisningstimmar är 57 procent av statsandelsgrunden.

Ungdomsverksamhet

Ungdomsarbete och ungdomspolitik ingår enligt 7 § i ungdomslagen (72/2006) i kommunernas uppgifter. Kommunerna, ungdomsföreningarna och andra organisationer som bedriver ungdomsarbete ansvarar för att genomföra ungdomsarbetet. Enligt 9 § får kommunerna statsandel för driftkostnader enligt finansieringslagen. I 27 § i finansieringslagen sägs det att undervisningsministeriet årligen inom ramen för statsbudgeten ska fastställa priset per enhet för ungdomsarbete för varje kommuninvånare som inte har fyllt 29 år. Statsandeln måste användas till den verksamhet som 7 § i ungdomslagen avser.

Statsandelarna till ungdomsarbete betalas helt och hållet från tipsvinstmedel.

Idrottsverksamhet

I idrottslagen (1054/1998) åläggs kommunerna en allmän skyldighet att arbeta för idrott och motion. I 2 § 1 mom. sägs det att staten och kommunerna ska skapa allmänna förutsättningar för idrott. Idrottsverksamheten ska i huvudsak skötas av idrottsorganisa-

tionerna. I 3 mom. läggs kommunens skyldighet att främja idrott fast. Kommunen ska enligt momentet skapa förutsättningar för kommuninvånarnas idrottsutövning genom att utveckla det lokala och regionala samarbetet och en hälsofrämjande idrott, genom att stödja medborgarverksamhet, tillhandahålla idrottsanläggningar och ordna idrottsverksamhet även med beaktande av grupper med särskilda behov. I 26 § i finansieringslagen föreskrivs det om priset per enhet för idrottsverksamhet. Kommunerna får årligen en statsandel per invånare för driftkostnaderna för idrottsverksamhet. Dessutom kan de få statsunderstöd enligt prövning för sina idrottsplatsprojekt och i vissa fall också bidrag för att utveckla sin verksamhet. Statsandelen måste användas till den kommunala idrottsverksamhet som avses i lagen.

Statsandelarna till idrottsverksamhet betalas helt och hållet från tipsvinstmedel.

Allmän kulturverksamhet

Kommunernas skyldighet att ordna med kulturtjänster finns inskriven i lagen om kommunernas kulturverksamhet (728/1992). Enligt lagen ska kommunerna främja, stödja och organisera kulturverksamheten i kommunen. Med kulturverksamhet avses enligt lagen professionell och amatörmässig konstutövning, erbjudande och anlitande av konstnärliga tjänster, hembygdsarbete samt tillvaratagande och främjande av det lokala kulturarvet.

I 25 § i finansieringslagen ingår bestämmelser om priserna per enhet för kulturverksamhet. Statsandelsgrunden för kommunen räknas ut genom att invånarantalet i kommunen adderas med produkten av priset per enhet per invånare för kulturverksamhet. Kommunerna ska stå för 70,30 procent av kostnaderna per invånare för kulturverksamhet och konst och staten för 29,70 procent. Undervisningsministeriet fastställer årligen kommunens pris per enhet för kulturverksamhet inom ramen för statsbudgeten. År 2009 är priset per enhet 3,50 euro per invånare. Dessutom kan kommunerna få statsunderstöd enligt prövning till försöks- och utvecklingsuppdrag inom kulturverksamheten.

Statsandelen för allmän kulturverksamhet och statsunderstödet enligt prövning kommer helt och hållet från statliga budgetmedel.

Museer, teatrar och orkestrar

I teater- och orkesterlagen (730/1992) föreskrivs det att syftet med den statsandel som beviljas för teater- och orkesterverksamhet är att utgående från konstnärliga utgångspunkter producera teater- och orkestertjänster och att främja tjänsternas regionala tillgänglighet och åtkomst för olika befolkningsgrupper. I museilagen (729/1992) sägs det att museiverksamhetens syfte är att upprätthålla och stärka befolkningens förståelse av sin kultur, sin historia och sin miljö. År 2009 får 56 teatrar, 27 orkestrar och 124 museer statandel för sin verksamhet.

Teatrar, orkestrar och museer får statsandel för sina driftkostnader enligt finansieringslagen och museilagen.

Huvudmannen för ett museum, en teater och en orkester får enligt 15 § i finansieringslagen statsandel för de driftkostnader som föranleds av dessa funktioner till 37 procent av det belopp som fås när det antal kalkylerade årsverken som fastställts för huvudmannen för ett museum, en teater och en orkester multipliceras med det pris per enhet som bestämts per årsverke för verksamheten.

Bestämmelsen om hur priset per enhet ska räknas ut har ändrats genom en lag som trädde den 1 januari 2006. De priser per enhet som statsandelen grundar sig på räknas ut vart fjärde år utifrån de totala riksomfattande kostnaderna för varje konst- och kulturform. Dessutom bestämmer undervisningsministeriet priset per enhet i enlighet med den beräknade kostnadsnivån för finansåret och så att de förändringar i verksamhetens omfattning och art som beror på statens åtgärder beaktas i tillämpliga delar. Under andra år fastställs som pris per enhet det pris per enhet som fastställts för föregående år justerat med förändringar i kostnadsnivån och i verksamhetens omfattning och art. Vidare kan teatrar, orkestrar och museer få statsunderstöd enligt prövning. Vid beräkningen av priserna per enhet dras från kostnaderna av ett belopp som motsvarar de statsunderstöd som med stöd av 42 § i finansieringslag, 6 a § 2 och

3 mom. i teater- och orkesterlagen och 4 a § i museilagen under det år då kostnaderna beräknas ha blivit beviljade huvudmännen för institutionernas verksamhet.

Anläggningsprojekt

På grundval av finansieringslagen kan statsandel för anläggningsprojekt ges ut till anläggningsprojekt inom grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, grundläggande konstundervisning och allmänna bibliotek. Statsunderstöd ges ut till anläggningsprojekt inom ungdomsverksamhet, idrottsverksamhet, kommunernas kulturverksamhet, museer, teatrar och orkestrar. Dessutom kan statsunderstöd enligt finansieringslagen ges ut till anläggningsprojekt enligt lagen om fritt bildningsarbete (632/1998). Däremot beviljas inte anläggningsprojekt inom yrkesutbildning, yrkeshögskolor eller yrkesinriktad vuxenutbildning statlig finansiering. I stället beaktas bidragen till anläggningsprojekten sedan 2006 kalkylerat i statsandelsgrunden för driftskostnaderna.

Med anläggningsprojekt avses enligt finansieringslagen byggande, förvärv, grundlig reparation eller motsvarande åtgärder i lokaler som utgör en funktionell helhet och anskaffning av löseegendom i samband med sådana åtgärder. Också bokbussar och bokbåtar betraktas som anläggningsprojekt. Ett villkor är att åtgärdens beräknade totala kostnader uppgår till minst det belopp som statsrådet har fastställt. Undantag från regeln är tillåtna om finansieringen av projektet skulle bli extra ansträngande för kommunen. Avsteg från kostnadsgränsen får också göras på samma villkor vid projekt som ordnas av privata verksamhetsutövare.

Statsbidragsmyndigheten lägger fast statsandelsgrunden för statsunderstödsprojektet utifrån projektplanen inom ramen för den fastställda projektomfattningen och de priser per enhet som är fastställda genom förordning av undervisningsministeriet. Myndigheten ska fastställa en statsandelsgrund för de ombyggnadsprojekt eller andra projekt som inte har något pris per enhet. Anläggningsprojekt kan få 25—50 procent av den kalkylerade grunden för statsandelen i statsandel. Kommunens procentuella andel räknas ut på

grundval av den utjämnade kalkylerade skatteinkomsten per invånare. Statsandelen är 50 procent vid utjämningsgränsen och minskar i relation till överskridningen när den är högre än utjämningsgränsen. Men statsandelen är minst 25 procent. Vid projekt som samkommuner eller flera kommuner tillsammans står för anges statsandelen på grundval av varje kommuns andel, och på grundval av den kommun där projektet förlagt om det genomförs av en privat verksamhetsanordnare. Statsandelen kan betalas antingen under genomförandetiden eller, om sökanden godkänner det, de sju år som följer efter att projektet blev klart. Då betalas det ränta på de återstående posterna och den är lika stor som grundräntan från och med att den första årliga posten betalas ut.

Statsbidragsmyndigheten lägger fast beloppet för statsunderstödet för statsunderstödsprojekt utifrån projektplanen. Inga priser per enhet eller procentuella statsandelar fastställs för statsunderstödsprojekt. Myndigheten bestämmer hur statsunderstödet ska betalas ut. Vanligen betalas en del av statsunderstödet under genomförandeperioden och resten när projektredovisning har gjorts efter att projektet har blivit klart.

För att anläggningsprojekt ska kunna finansieras systematiskt sammanställer undervisningsministeriet årligen en finansieringsplan för projekten de kommande fyra åren. Planen baserar sig på verksamhetsanordnarnas förslag och länsstyrelsens prioriteringsordning. Inga finansieringsplaner sammanställs för projekt inom ungdomsverksamhet och kulturverksamhet eftersom anslagen är så små.

Länsstyrelsen är statsbidragsmyndighet vid projekt omfattande högst 700 000 euro inom idrottsverksamhet och vid anläggningsprojekt inom utbildning och biblioteksverksamhet, utom projekt vid idrottsutbildningscenter. I övrigt är undervisningsministeriet statsbidragsmyndighet.

Statsunderstöd

I 6 kap. i finansieringslagen ingår bestämmelser om särskilda statsunderstöd. I 42 § föreskrivs det om extra bidrag till anläggningsprojekt och driftskostnader och om anslag i

statsbudgeten till försök, specialuppgifter och inledande av verksamhet. En privat utbildningsanordnare eller en anordnare av annan verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § kan beviljas extra statsunderstöd för anläggningsprojekt och driftskostnader inom ramen för anslag som avsatts för ändamålet i statsbudgeten. För försök som syftar till att utveckla verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 §, för nödvändiga specialuppgifter i samband med verksamheten och för inledande av verksamheten kan statsunderstöd beviljas inom ramen för anslag som har avsatts för ändamålet i statsbudgeten.

I 43 § ingår bestämmelser om statsunderstöd för trafikläroutbildning och för undervisning på samiska och i samiska. Kommunerna på samernas hembygdsområde och andra utbildningsanordnare som är verkamma där beviljas årligen statsunderstöd för de kostnader som beror på undervisning på samiska och i samiska i den grundläggande utbildningen, gymnasierna och yrkesutbildningen i överensstämmelse med kriterier som fastställs av statsrådet. Statsunderstöden ska sammanlagt motsvara de genomsnittliga kostnaderna för att anställa nödvändig undervisningspersonal.

För undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning har det beviljats bidrag bland annat till försöks- och utvecklingsverksamhet och internationalisering, stöd till elever med ett främmande språk som modersmål eller elever med finska respektive svenska som andra språk och stöd till annan undervisning för dem, modersmålsundervisning för elever med samiska eller romani som modersmål vid skolor och läroanstalter, till kommuner eller registrerade föreningar för kostnaderna för finländska barns skolgång inom ramen för samarbetet med gränskommunerna i Sverige och till understöd enligt prövning till läroanstalter som ordnar grundläggande konstundervisning.

Enligt 43 a § kan en sammanslutning eller stiftelse få statsunderstöd för att ordna s fristående examina som avläggs utan förberedande utbildning.

Förvaltning, informationsinsamling och kontroll av uppgifter inom finansieringen av undervisnings- och kulturverksamhet

Enligt 53 § i finansieringslagen är det undervisningsministeriet som i egenskap av statsbidragsmyndighet fattar de beslut i ärenden som gäller priser per enhet och prestationer för verksamhetsanordnarna och om statsunderstöd som krävs för finansieringen av undervisnings- och kulturverksamhet. Utbildningsstyrelsen är statsbidragsmyndighet i de statsunderstödsärenden som avses i 42 § 2 mom. i finansieringslagen. Informationsinsamling och underhåll och utveckling av system som krävs för besluten har i resultatkontraktet mellan undervisningsministeriet och Utbildningsstyrelsen förlagts till Utbildningsstyrelsen. Underhållet av finansieringsystemet för undervisnings- och kulturverksamhet samt registrering och rapportering av kostnaderna är integrerade i systemet Valos (finansierings- och kostnadssystemet för undervisnings- och kulturverksamheten). Systemet har levererats av datacentralen vid Tammerfors universitet. Tanken är att systemet ska leverera information till utbildningsanordnarna årligen om statsandelsbesluten om driftskostnader och månatligen om utbetalningarna.

I 54 § i finansieringslagen åläggs bidragstagarna att lämna in nödvändiga uppgifter till statsbidragsmyndigheten, ges undervisningsministeriet rätt att kontrollera uppgifterna och åläggs bidragstagarna vissa skyldigheter och ges den som kontrollerar vissa rättigheter vid lagstadgade kontroller.

Hur uppgifter ska lämnas bestäms av undervisningsministeriet. I de flesta fall finns uppgifter om kostnaderna för grundläggande utbildning, förskoleundervisning, gymnasier och bibliotek som kommuner eller samkommuner är huvudmän för i Statistikcentralens uppgifter om kommunernas och samkommunernas ekonomi. Likaså får man information om prestationer i den grundläggande utbildningen och förskoleundervisningen genom Statistikcentralens informationsinsamling. I övrigt är det Utbildningsstyrelsen som samlar in information. För besluten görs det årligen två förfrågningar om basfakta om prestationer och en förfrågan om kostnaderna för året in-

nan. Datainnehållet i kostnadstillämpningen täcker in driftskostnader enligt statsandelsmallen, utgifter som inte ingår i statsandelsmallarna och inkomsterna för enskilda verksamheter och efter utgiftsslag.

Granskningen av bidragstagarens verksamhet och ekonomi har utvidgats genom ändring av 54 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (492/2009), som trädde i kraft den 1 augusti 2009. Statsbidragsmyndigheten har rätten att besluta om granskningen. Undervisningsministeriet kan också delegera granskningarna till Utbildningsstyrelsen. Statsbidragsmyndigheten kan bemyndiga en utomstående revisor att utföra granskningen. Vid granskningen kan också anlitas en utomstående expert. Bidragstagaren är skyldig att utan ersättning ge den tjänsteman som utför granskningen alla nödvändiga uppgifter och utredningar, handlingar, upptagningar och annat material. Den som utför granskningen har rätt att i den omfattning som granskningen kräver få tillträde till de lokaler som är i bidragstagarens besittning eller användning för den verksamhet som finansieras och till andra områden. Den som utför granskningen har rätt att omhänderta det material som är föremål för granskning, om granskningen kräver det. Granskning får däremot inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden. Dessutom har statsbidragsmyndigheten och utbildningsstyrelsen rätt att få nödvändig handräckning av polis- och utskökningsmyndigheterna.

2.6 Översyn av kostnadsfördelningen

Kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna ses över i sin helhet vart fjärde år. Då ses de kalkylerade kostnader som de uppgiftsbaserade statsandelarna grundar sig på över, likaså priserna per enhet för undervisnings- och kulturverksamhet. Staten är med och finansierar kostnaderna enligt de procentuella andelarna i lagen om planering av och statsandel till social- och hälsovården och lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Procentsatsen för statsandelarna läggs fast i lag vart fjärde år.

Justeringen av kostnadsfördelningen gäller inte anläggningskostnader inom social- och

hälsovård och undervisnings- och kulturverksamhet, mervärdesskatt, kalkylmässiga räntor och avskrivningar eller låneregleringskostnader. Översynen gäller inte heller den allmänna statsandelen till kommunerna eller annan kulturverksamhet än bibliotek.

De nuvarande reglerna för en översyn av kostnadsfördelningen trädde i kraft den 1 januari 2006 och de tillämpades första gången när statsandelarna för 2008 bestämdes. Översynen byggde då på kostnadsutfallet för 2005.

Målet är att kostnadsfördelningen ska vara oförändrad åren mellan justeringarna. De kalkylerade statsandelsgrunderna justeras årligen utifrån ändringarna i kostnadsnivån. Dessutom ändras de om verksamhetens art eller omfattning har ändrats.

Förändringen i kostnadsnivån bestäms enligt prisindexet för basservicen. Det bygger på förändringen i kostnadsnivån viktad med driftskostnaderna inom social- och hälsovården och undervisnings- och kulturverksamhet i enlighet med vad som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Om kommunerna åren mellan justeringarna får nya uppgifter eller deras tidigare uppgifter breddas, görs det en bedömning av merkostnaderna. I förekommande fall höjs priserna per enhet och de kalkylerade kostnaderna på grundval av de uppskattade förändringarna i statsandelsuppgiftens art och omfattning redan från och med början av det år då revideringen träder i kraft. Om de uppskattade förändringarna avviker från de faktiska förändringarna, rättas skillnaden till vid nästa översyn av kostnadsfördelningen.

2.7 Finansierings- och statsandelssystemet för kommunerna och ändringar i kommunindelningen

Bestämmelser om ändringar i kommunindelningen ingår i lagen om kommunindelning (1196/1997). Lagen kommer att revideras och en proposition lämnas till riksdagen hösten 2009.

Det finns tre olika typer av ändringar av kommunindelningen: ändringar när det bildas en ny kommun eller kommunerna blir färre (totalsammanslagning), när kommunen minskar eller utvidgas, men kommunerna

inte blir färre (partiell sammanslagning) och när en kommun delas upp mellan andra kommuner och kommunerna blir färre (kommundelningssammanslagning). Totalsammanslagningar kan också innefatta partiella sammanslagningar.

Bestämmelser om hur statsandelarna till kommunerna anges vid ändringar i kommunindelningen finns i lagen om statsandelar till kommunerna och finansierings- och statsandelslagen.

Vid totalsammanslagningar bestäms statsandelarna enligt det år som kommunindelningen träder i kraft, men då beaktas det gemensamma invånarantalet i de kommuner som har slagits ihop. Vid den allmänna statsandelen till kommunerna räknar man ut om den nya kommunen har rätt att få till exempel fjärrorts- och skärgårdstillägg utifrån de sammanslagna uppgifterna. Utjämningsen av statsandelarna räknas ut för det år som kommunindelningen träder i kraft genom att uppgifterna slås ihop. Beräkningen har också tillämpas som underlag för utjämningsen för året efter att kommunindelningen har trätt i kraft.

När koefficienterna (arbetslöshets-, sjukfrekvens-, dagvårds-, handikapp-, barnskydds- och fjärrortskoefficienten) för statsandelarna till social- och hälsovården räknas ut, slås siffrorna för kommunerna ihop och utifrån dem räknas de nya koefficienterna ut. Uppgifter som baserar sig på kommunindelningen året innan betraktas som grund för koefficienten och antalet arbetslösa. När statsandelarna för senare år räknas ut, bygger koefficienterna på uppgifterna om de nya eller utvidgade kommunerna.

Vid partiella sammanslagningar får den utvidgade kommun som det år som kommunindelningen träder i kraft en del som motsvarar den det överförda invånarantalet av de statsandelar som den minskade kommunen hade fått om kommunindelningen inte hade ändrats.

Vid en kommundelningssammanslagning ska i fråga om området för den kommun som upplöses statsandelarna och utjämningsen av dem för de nya eller utvidgade kommunerna beräknas på grundval av de uppgifter för den kommun som upplöses och som skulle ligga till grund för statsandelarna det år som ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Som grund för invånarantalet i områdena i kommunen betraktas de befolkningsuppgifter i befolkningsdatalagen från slutet av oktober det år som ändringen i kommunindelningen fastställs.

De statsandelar som kommunerna går miste om vid kommunsammanslagningar ersätts på grundval av lagen om kommunindelning. Enligt 41 § beviljas kommunerna på grund av minskningen under det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft och de därpå följande fyra åren ersättning för de minskade statsandelarna. Den årliga ersättningen räknas ut genom att den allmänna statsandel, utjämningsen av statsandelarna baserad på skatteinkomster och de uppgiftsbaserade statsandelar för driftskostnader som de berörda kommunerna beviljats året före det år ändringen träder i kraft jämförs med de motsvarande statsandelar som skulle betalas till de kommuner som är verksamma efter ändringen på grundval av en sådan ändring i kommunindelningen som hade verkställts samma år.

2.8 Statens och kommunernas samrådsförfarande och basserviceprogramförfarandet

I samrådsförfarandet mellan stat och kommuner ingår det att behandla ärenden i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning, förfarandet för basserviceprogrammet och de förhandlingsförfaranden som anges i lagen om statsandelar till kommunerna och lagen om uppgiftsbaserade statsandelar.

Med basserviceprogramförfarandet avses basserviceprogrammet och basservicebudgeten. Förfarandet ingår av statens och kommunernas samrådsförfarande och beredningsen av statsbudgeten. Basserviceprogrammet innehåller en bedömning av förändringar i kommunernas verksamhetsmiljö och efterfrågan på tjänster, av utvecklingen i den kommunala ekonomin och kommunernas förändrade uppgifter. Där ingår också ett program för åtgärder för att balansera inkomster och utgifter. Den kommunala ekonomin bedöms i ett helhetsperspektiv, som en del av den offentliga ekonomin och enligt kommungrupp. I basserviceprogrammet be-

döms det dessutom vilka behov av finansiering för de lagstadgade uppgifterna det finns, hur de behöver utvecklas och hur produktiviteten behöver förbättras. I basservicebudgeten analyseras det hur den kommunala ekonomin utvecklats och hur den påverkas av budgetpropositionen.

Enligt 8 b § i kommunallagen har delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning till uppgift att behandla lagstiftning som gäller kommunerna, principiellt viktiga och vittbärande frågor som gäller kommunalförvaltningen och den kommunala ekonomin och samordningen av statens och kommunernas ekonomi. Dessutom ska den för basserviceprogrammet upprätta en utvecklingsprognos för den kommunala ekonomin och bevaka att basserviceprogrammet beaktas i beredningen av lagstiftning och beslut som gäller kommunerna.

Både lagen om statsandelar till kommunerna och lagarna om statsandelar inom respektive förvaltningsområden har bestämmelser om samrådsförfaranden i budgetfrågor. Det innebär att ministerierna innan de lägger fram förslag till grunder för statsandelarna i statsbudgeten för budgetåret ska samråda med andra ministerier och Finlands Kommunförbund om hur kostnaderna för de uppgifter som får statsandelar kommer att utvecklas.

2.9 Ersättning till kommunerna för minskade skatteinkomster

Ändringar som lett till att kommunernas skatteinkomster minskar har gjorts genom att kommunernas skattebas har ändrats och genom att skatteavdragen inom kommunalbeskattningen har utvidgats och höjts. Under årens lopp har kommunerna kompenserats på olika sätt för förlusterna.

Beskattningen av förvärvsinkomsterna har sänkts dels genom att statens inkomstskatteskala och avdragen i statsbeskattningen har ändrats, dels genom att avdragen vid statsbeskattningen har utökats och höjts. Vid låga inkomstnivåer kan skatteavdrag bara göras vid kommunalbeskattningen eftersom låginkomsttagare inte betalar inkomstskatt till staten. Inom den kommunala ekonomin har för-

ändringarna med de största ekonomiska konsekvenserna gällt avdragen på förvärvs- och pensionsinkomst.

I överensstämmelse med strategierna i regeringsprogrammet har kommunerna fått ersättning till fullt belopp för minskningarna i kommunernas skattebas eller skatteinkomster sedan 2003. Mellan 2003 och 2006 fick de ersättningar för bortfallet av skatteinkomster till ett belopp om 721 miljoner euro. År 2007 reducerades förvärvsinkomstavdraget med 185 miljoner euro och i stället fick kommunerna inget tillägg till statsandelarna 2008. När skatten på förvärvs- och pensionsinkomster sänktes och avdraget för ör bostad på arbetsorten infördes fick kommunerna 2008 compensation till ett belopp om 119 miljoner euro. För bortfallet av skatteinkomster på grund av ändringarna i skatTEGRUNDEN 2009 har kommunerna fått compensation genom att statsandelarna till social- och hälsovården har höjts med 374 miljoner euro och genom att skillnaderna mellan kommunerna på grund av den sänkta skatten på arbete och den höjda skatten på pensionsinkomst har kompenserats genom justeringsposter i den allmänna statsandelen.

Kommunerna har huvudsakligen fått compensation genom större statsandelar till social- och hälsovården när skatteinkomster har sjunkit i samband med att nya skatteavdrag har införts. År 2006 ersattes en liten del av skatteavdragen med att kriterierna för utjämning av statsandelarna baserade på skatteinkomster ändrades. I år har effekterna av ändringarna jämnats ut större statsandelar till social- och hälsovården, men därtill också genom att den allmänna statsandelen till har sänkts eller höjts som det anges ovan.

Det har utretts om kommunerna kunde få ersättning för inkomstskattebortfallen till följd av skatteavdrag inom skattesystemet. Det har emellertid visat sig vara problematiskt bland annat av den anledningen att skatteavdrag gäller både skatter och inkomster. Hur skatteavdragen påverkar inflödet av skatteinkomster kan man ta reda på genom uppgifterna om beskattningsberäkningen. Men största delen av avdragen gäller dock inkomster. För att då kunna räkna ut en exakt compensation krävs det att beskattningsberäkningen görs två gånger för varje skatt-

skyldig. Det är alltså ingen tydlig eller lätthanterlig modell.

Både statsandelssystemet och skattesystemet är komplicerade och separata system som är uppbyggda på sina egna villkor för att tillgodose varierande behov. När man vill foga ihop dem leder det lätt till att systemen blir mer svårhanterliga och att ingetdera systemet fungerar på önskat sätt.

En annan ersättningsmodell som har varit aktuell är att kommunerna utifrån skatteförvaltningens beräkningar skulle få en särskild komplettering för bortfallet av skatteinkomsterna ur statsbudgeten. Sett ur ett kommunalt perspektiv skulle kompletteringen exakt motsvara kommunernas egna skatteinkomster trots att det rent juridiskt sett inte vore en skatteinkomst. Men systemet vore mycket tungrott och kräver dubbla skatteberäkningar. Dessutom skulle kompletteringsbeloppet inte beaktas när kostnadsfördelningen ses över eller när indexen höjs.

Vidare har det föreslagits att förvärvsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen slopas snabbare och att arbetsinkomstavdraget i stället höjs. I modellen skulle förvärvsinkomstavdraget slopas med en större procentsats och då skulle avdragsrätten gälla lägre inkomstnivåer. Arbetsinkomstavdraget skulle däremot höjas i de inkomstgrupper där förvärvsinkomstavdrag nu sänks i kommunalbeskattningen. För de skattskyldiga är systemet neutralt. Det vore emellertid svårt att fördela avdragen eftersom förvärvsinkomstavdraget i kommunalbeskattningen görs på inkomsten och arbetsinkomstavdraget på skatten. Det kan lätt hända att avdragen blir mer komplicerade.

Ändrade skatteinkomster på grund av ändringar i procentsatsen för samfundsskatten har också ersatts kommunerna genom att de har fått högre utdelning av avkastningen av samfundsskatten. Så var det i början av 2005.

2.10 Nordisk jämförelse

Både i Sverige och i Norge baserar sig statsandelssystemet på utjämnande elementer av kostnads- och skatteintäktsbasis men i Sverige ligger huvudvikten på att utjämna skatteintäkter. Vikten på system som utjämnar kostnadsskillnader är i Sveriges statsan-

delssystem högst en tredjedel. I Norge är betydelse på kostnadsutjämningen lite större än i Finland. I Finland är utjämningsstilläggets betydelse cirka 10 procent och utjämningsavdragens nästan lika stor. I Sverige deltar staten i utjämningen av skattebasen men utjämningsystemet som jämnar ut kostnadsskillnader fungerar i Sverige och Norge bara mellan kommuner. Statsandelssystemets (statsandelar, utjämning) förvaltning och monitorering är i Finland delat till tre ministerier men i Sverige och i Norge ligger ansvaret hos ett enda ministerium. I Finland har man ökat helhetsbedömning av kommunekonomi genom basserviceprogrammet och genom att man har behandlat ärenden i Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

I Norge baserar kostnadsutjämningen sig på information som fås från KOSTRA-databasis (KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING). I KOSTRA publiceras information om produktions nyckeltal, ekonomiska tyngdpunkter och effektivitet samt kvalitativ gentemot andra likadana kommuner.

Sverige

I Sverige består ungefär två tredjedelar av kommunernas och landstingens inkomster av skatter. År 2005 var den genomsnittliga procentsatsen för kommunalskatten 20,84 och för landstingsskatten 10,76 procent. Den lokala skattesatsen var alltså 31,60. I Sverige beskattas förvärvsinkomster.

I Sverige ska utjämningsystemet jämna ut de skillnader mellan kommuner och landsting som beror på skatteunderlaget per invånare. Inkomst- och kostnadsutjämningen kommer via två olika system. Syftet är att garantera att alla kommuner och landsting har likvärdiga ekonomiska villkor att tillhandahålla basala tjänster oberoende av var kommunen eller landstinget finns eller vilka strukturella egenskaper de har.

Det svenska utjämningsystemet består av fem delar: inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag, övergångsbidrag och regleringsbidrag. I alla dess fall kan utjämningen antingen vara bidrag eller avgift. Inkomstutjämningen spelar den största rollen.

Inkomstutjämningsbidraget finansieras huvudsakligen av staten. Inkomstutjämningsbyggen på en utjämningsgräns som kommunernas och landstingens skatteinkomst per invånare jämförs med. För kommunerna är skatteutjämnings 115 procent och för landstingen 110 procent av det nationella genomsnittet för skatteinkomsten per invånare. De kommuner och landsting där skatteinkomsterna ligger under utjämningsgränsen har rätt att få inkomstutjämningsbidrag. De kommuner och landsting där skatteinkomsterna ligger över utjämningsgränsen betalar i stället en utjämningsavgift.

Om en kommun eller ett landsting har rätt att få inkomstutjämningsbidrag räknas utjämningsbyggen ut på en kalkylerad genomsnittlig skattesats som är 95 procent för kommunerna och 90 procent för landstingen av den genomsnittliga beskattningen 2003 vägd mot de beskattningsbara inkomsterna i hela landet. Om en kommun eller ett landsting måste betala inkomstutjämningsavgift, är den både för kommuner och för landsting 85 procent av den genomsnittliga skattenivån i hela landet 2003.

Höjningar och sänkningar i skattenivån påverkar inte utjämningsbidraget eller utjämningsavgiften eftersom systemet tillämpar skattenivån 2003. Förändringar i kommunal-skatten eller landstingsskatten påverkar bara skattinkomsterna inom lokalförvaltningen. År 2005 betalade tretton kommuner och ett landsting inkomstutjämningsavgift. Svenska staten betalade ut cirka 45 miljarder kronor till kommunerna och cirka 145,9 miljarder kronor till landstingen i inkomstutjämningsbidrag. Kommunerna betalade ungefär 3,4 miljarder kronor i utjämningsavgifter till staten och landstingen cirka 2,2 miljarder kronor.

Syftet med kostnadsutjämningsbyggen är att jämma ut de skillnader i kostnader mellan kommunerna och landstingen som beror på strukturella faktorer. Strukturella skillnader är bland annat ålder, etnicitet, socioekonomi och geografi.

Systemet tillämpar standardkostnader. Det består av flera olika modeller där de strukturella skillnaderna beaktas på olika sätt. Det finns åtta modeller för kommunerna (förskola och skolbarnsomsorg, grundskola och för-

skoleklass, gymnasieskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg, barn med utländsk bakgrund, befolkningsförändring och bebyggelsestruktur) och en för landstingen (hälsovård). Dessutom finns det en gemensam modell för kollektivtrafik som båda svarar för. Standardkostnaderna per tjänst i modellerna räknas ut genom att värdet för varje variabel för kommunerna divideras med de genomsnittliga kostnaderna i hela landet för tjänsten. Den totala standardkostnaden beräknad på alla modeller kallas kommunens respektive landstingets strukturstuktkostnad. Om strukturstuktkostnaden är högre än medeltalet, anses kommunens eller landstingets kostnadsstruktur vara gynnsammare än genomsnittet och kommunen eller landstinget har rätt att få bidrag. Detsamma gäller i motsatt riktning när kommunens strukturstuktkostnad är lägre än medelstandardkostnaden.

Sett ur statens synvinkel är kostnadsutjämningsbyggen kostnadsneutral, det vill säga kostnadsutjämningsavgifterna från kommunerna eller landstingen är lika stora som kostnadsutjämningsbidragen. År 2005 utjämnades skillnaderna i strukturstuktkostnaderna till ett belopp om cirka 6 miljarder kronor.

De kommuner som enligt det system som gällde före 2005 hade rätt att få kompletteringsbidrag har rätt att få strukturstuktkbidrag. Bidraget ska ge kommuner och landsting med liten befolkning och problem med arbetsmarknaden bättre villkor. I det gamla systemet betalas bidraget ut på grund av en standardkostnad som räknas ut utifrån ekonomi, sysselsättning och svagt befolkningsunderlag. De kommuner och landsting som vanligen får strukturstuktkbidrag är glesbebyggda kommuner och landsting i mellersta och norra Sverige och kommuner och landsting i hela landet som har dålig sysselsättning.

Övergångsbidraget ges 2005—2010 ut till de kommuner och landsting där inkomsterna har minskat avsevärt sedan det nya utjämningsbyggsystemet infördes 2005. Genom bidraget fördelas inkomstminskningen över flera år. Inkomstminskningen på grund av det nya systemet får inte vara större än 0,08 procent av kommunens och 0,04 procent av landstingets skatteunderlag.

Genom regleringsbidraget eller regleringsavgiften kontrollerar staten de faktiska totala

kostnaderna i utjämningsystemet och försöker påverka det finansiella ansvaret mellan central- och lokalförvaltningen. Inom ramen för inkomstutjämningsystemet ökar kostnaderna för inkomstutjämningsbidraget i takt med att skattesatsen inom lokalförvaltningarna stiger. För att staten ska kunna påverka den lokala och den statliga ekonomin, måste den kunna påverka det totala beloppet av bidragen till kommunerna och landstingen och reglera förändringar i åtagandena mellan lokalförvaltningarna och staten. Om de utbetalda bidragen minskade med det totala beloppet av avgifterna är mindre än staten har budgeterat för ändamålet, får alla kommuner och landsting regleringsbidrag till ett lika stort belopp som motsvarar skillnaden per invånare. Om beloppet av de utbetalda bidragen minskade med avgifterna är högre än det budgeterade beloppet, måste alla kommuner och landsting betala regleringsavgift.

Norge

Av kommunernas och fylkenas inkomster 2008 var skatteinkomsterna 45 procent och statsbidragen 35 procent. Kommunalsskatteunderlaget består av inkomster från personbeskattning och en särskild naturresursskatt för kraftverk. Av statsbidragen består 12 procentenheter av öronmärkta pengar.

I Norge jämnas både kommunernas inkomster och kommunernas kostnader ut. Inkomstutjämnningen ska jämna ut skillnaderna i skatteinkomsterna och kostnadsutjämnningen skillnaderna i behovsfaktorerna och skillnader på grund av kostnaderna för att ordna tjänster.

I Norge baserar sig inkomstutjämnningen på en skatteinkomstkomplettering som ges ut till fattigare kommuner och av den så kallade symmetriska utjämnningen som alla kommuner kan få. För alla kommuner är utjämningsgränsen 100 procent av kommunernas genomsnittliga skatteinkomst per invånare. Om kommunens skatteinkomst per invånare är mindre än 90 procent av den genomsnittliga skatteinkomsten per invånare, får kommunen en skatteinkomstkomplettering som är 35 procent av differensen mellan kommunens skatteinkomst per invånare och den genomsnittliga skatteinkomsten per invånare.

Dessutom får kommunen ett utjämningsstilllägg som är 57 procent av differensen mellan kommunens skatteinkomst per invånare och den genomsnittliga skatteinkomsten per invånare. Kommuner där skatteinkomsten per invånare är högre än den genomsnittliga skatteinkomsten per invånare måste betala ett utjämningsavdrag som är 57 procent av differensen. Skatteinkomstkompletteringen är ett statsbidrag, men utjämningsdelen är ett internt system inom kommunsektorn.

Kommunernas kostnader jämnas ut genom att det för varje kommun räknas ut ett kostnadsindex utifrån följande faktorer:

- grunddel
- ålder (0—5 år, 6—15 år, 16—66 år, 67—79 år, 80—89 år, personer över 90 år)
- skilda i åldrarna 16—59 år
- arbetslösa i åldrarna 16—59 år
- restider och avstånd
- ogifta över 67 år
- invandrare
- psykiskt utvecklingsstörda i åldrarna 0—16 år
- stadsstruktur
- landsbygdsstruktur.

Viktningen av faktorer bygger på databasen KOSTRA med kommunernas bokslutuppgifter. När kostnadsindexet räknas ut räknas varje faktor ut särskilt genom att kommunens andel jämförs med andelen för hela landet. Kommunens index ovan med sexton faktorer jämförs med indexet för hela landet och differensen jämnas ut för kommunerna till fullt belopp.

Statsbidragssystemet består av:

- statsbidrag per invånare
- tillägg för Nordnorge
- tillägg för Sydnorge
- tillägg för små kommun
- huvudstadstillägg
- tillägg för tillväxttätort
- särskilt statsbidrag.

Det nya statsbidragssystemet för kommunerna infördes 2009 och det nya systemet för fylkena infördes 2010. För 2009 betalas det ut 51 miljarder kronor i statsbidrag. Bidraget per invånare spelar den största rollen. I år är statsbidragen per invånare 46 miljarder kronor. Bidraget är lika stort för alla, men skillnaderna i systemet för kostnadsutjämnning jämnas ut genom bidraget.

Tillägget för Nordnorge, tillägget för Sydnorge och tillägget för små kommuner är regionalpolitiska statsbidrag. Tillägget för Nordnorge ges ut per invånare till länen i norra Norge. År 2009 är tillägget 1,3 miljarder kronor. Tillägget för Sydnorge är ett stöd till områden med dålig näringsstruktur. Det bestäms dels per invånare, dels per kommun. År 2009 är tillägget 310 miljoner kronor.

Tillägget för små kommuner går till kommuner med färre än 3 200 invånare där skatteinkomsten per invånare är under 120 procent av skatteinkomsten per invånare för hela landet. År 2009 är tillägget 965 miljoner kronor.

Huvudstadstillägget betalas till Oslo för mer merkostnader och är 300 000 miljoner kronor 2009. Tillägg för tillväxttätort ges ut till kommuner där invånarantalet ökar med mer än 175 procent av medeltillväxten i hela landet och tillväxten har fortgått de tre senaste åren. År 2009 är tillägget 218 miljoner kronor.

Särskilt statsbidrag ges ut till projekt, till exempel för effekterna av omstruktureringar i näringsstrukturen och omställningar till följd av förändringar i skatteinkomsterna eller kommunens övriga inkomster. År 2009 är tillägget 1,6 miljarder kronor.

2.11 Bedömning av nuläget

Statsandelssystemets uppbyggnad

Det gällande statsandelssystemet har kritiserats för att inte vara ändamålsenligt och överskådligt. Kritik har främst riktats mot de olika statsandelsprocenterna för social- och hälsovården samt undervisnings- och kulturverksamhet, systemens komplexitet och de delvis överlappande situationsfaktorer (Kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmä: Vaihtoehtoja uudistuksen toteuttamiseksi, VATT-tutkimuksia 141). Systemet har dessutom kritiserats för att inte sporra till resurssnål verksamhet.

Från kommunernas synpunkt har statsandelssystemet bildat en helhet, men ur statsförvaltningsperspektiv har statsandelssystemet bestått av tre separata statsandelssystem

som administreras av tre olika ministerier. De separata uppgiftsspecifika statsandelarna har ökat sektortänkandet. I t.ex. finansministeriets publikation Talouspolitiikan strategia 2008 – kuntatalouden haasteet har det ansetts att det sektorvisa eller funktionsspecifika greppet har lett till att det slutresultat som uppkommer i form av kombinerad effekt inte nödvändigtvis har motsvarat de mål som ställts upp.

Med hjälp av basserviceprogramförfarandet har man velat nå därhän att kommunekonomin beaktas som en helhet och det sektorspecifika perspektivet breddas. Basserviceprogramförfarandet har bidragit till att öka helhetssynen inom statsförvaltningen på finansiering av den kommunala basservicen. Inom basserviceprogramförfarandet har ministerierna och Finlands Kommunförbund redan i samverkan bedömt hur kommuneekonomin kommer att utvecklas. I bedömningen tas det hänsyn till vad de reformprojekt som pågår inom olika förvaltningsområden kommer att medföra för kommunernas ekonomi.

Statsandelssystemet grundar sig på kalkylmässighet, dvs. kommunerna kan i regel inte genom sina egna beslut påverka de statsandelar som beviljas dem. Detta sporrar kommunerna att arbeta resurssnålt, eftersom resurssnål serviceproduktion inte minskar statsandelen och höga produktionskostnader för servicen inte heller ökar den.

Den statliga finansiering som grundar sig på statsandelssystemet är övergripande pengar som inte är anvisade för något visst ändamål. Kommunerna kan därför själva besluta om den interna allokeringen av dessa medel. Statsandelssystemets styreffekt är därmed liten.

Förekomsten av tre olika statsandelssystem har också lett till att kommunens uppgiftsspecifika statsandel kan vara negativ för ett förvaltningsområdes del, om kommunens självfinansieringsandel och den till förvaltningsområdet riktade andelen av utjämningsavdraget gällande utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna sammanlagt överstiger den kalkylerade grund för statsandelen som räknats ut för förvaltningsområdet. Om kommunens skatteinkomst är exceptionellt hög kan kommunens statsandelar vara negativa också totalt. Om statsandelen till

kommunen är negativ ska skillnaden betalas till staten. Det största problemet har den negativa statsandelen under de senaste åren utgjort inom undervisningsverksamheten, men fakturor har skickats till kommuner också på basis av den allmänna statsandelen. En enda

kommuns, Esbo stads, statsandel har i flera år varit negativ totalt sett på grund av de höga skatteinkomsterna och utjämningsavdraget.

Negativa statsandelar 2005—2009

	IM/FM		UVM		SHM		Totalt	
	Antalet kommuner	mn euro	Antalet kommuner	mn euro	Antalet kommuner	mn euro	Antalet kommuner	mn euro
år 2005	4	- 1,4	28	- 61,2	1	- 0,1	2	- 5,8
år 2006	10	- 17,7	32	- 41,0	1	- 0,2	0	0
år 2007	13	- 22,6	32	- 53,2	0	0	1	- 2,7
år 2008	19	- 26,8	43	- 122,5	0	0	1	- 1,9
år 2009	23	- 50,4	20	- 150,9	0	0	1	- 5,0

Den negativa statsandelen är problematisk med avseende på grundlagsskyddet för kommunernas skatteinkomster, och den har minskat statsandelssystemets acceptabilitet.

Statens revisionsverk har i en revisionsberättelse (Sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisen valtionosuusjärjestelmän läpinäkyvyys, revisionsberättelse 181/2009) ansett att hela lagstiftningen om statsandelar präglas av att informationen är splittrad, vilket gör det svårare att skapa sig en bild av systemet och förstå det. Splittringen hänför sig till att systemen är olika för olika förvaltningsområden och till de talrika ändringar som har gjorts i dem. Bestämningsgrunderna i statsandelssystemet har inte motiverats tillräckligt. Utgångspunkten för ett klart och tydligt system bör vara en enhetlig lag som handlar om de kalkylerade statsandelarna och sättet att bestämma dem.

Bestämningsgrunderna för statsandelar

Bestämningsgrunderna för den allmänna statsandelen, statsandelen för social- och hälsovård och statsandelen för undervisnings- och kulturverksamhet är olika och beaktar delvis överlappande situationsfaktorer, exempelvis avsidens läge. Uppmärksamhet vid systemets komplexitet och de överlappande bestämningsgrunderna har fästs bl.a. i en rapport som en av inrikesministeriet tillsatt

arbetsgrupp sammanställt (Utvärdering av kommunernas finansieringssystem – Arbetsgruppens rapport 52/2006). I rapporten föreslogs det att överlappningarna skulle åtgärdas t.ex. så att den allmänna statsandelen slås samman med statsandelen för social- och hälsovården.

I en kommunenkät som statens revisionsverk genomfört har kommunerna föreslagit att statsandelsgrunderna ska förenklas och framhållit att de talrika ändringarna av statsandelssystemet är till förfång för den ekonomiska planeringen i kommunerna. Kommunerna har uppfattningen att de inte ens måttligt exakt klarar av att självständigt uppskatta sina framtida statsandelsinkomster. Enligt enkäten bör principerna för bestämmande av statsandelen vara begripliga och tillämpliga på planeringen av kommunernas ekonomi och verksamhet. De besvärligaste delarna av statsandelshelheten är det kalkylerade systemet inom undervisnings- och kulturverksamheten och förfarandena för kostnadsjustering. Enligt enkäten upplevs den allmänna statsandelen och systemet för kostnadsutjämning vara de överskådligaste delarna. En majoritet ansåg också att systemet för social- och hälsovårdens del är överskådligt. Beredningen av statsandelsärenden ansågs däremot vara ogenomblickbar.

Grunderna för bestämmande av den allmänna statsandelen har kritiserats närmast

för att ändringar som gällt fjärrorts- och skärgårdsfaktorer har gjort systemet mindre överskådligt och begripligt. Också grunderna för gradering av tätortsstrukturtillägget har till en del ansetts vara konstgjorda och tendentiösa.

Social- och hälsovården

Systemet med statsandelar för social- och hälsovården grundar sig i stor utsträckning på befolkningsstrukturen, grunderna för bestämmande av statsandelen är enkla och kommunerna kan i huvudsak förutse dem.

För socialvårdens del har kritik riktats främst mot barnskyddskoefficienten. I koefficienten beaktas inte några andra barnskyddskostnader än omhändertaganden. Förebyggande och väl genomförd socialpolitik som kommunerna ägnat sig åt i fråga om barn beaktas inte, och systemet sporrar inte till förebyggande arbete. Den största bristen har ansetts vara att det i barnskyddskoefficienten inte tas hänsyn till åtgärderna inom öppenvården.

För dagvårdens del har det nuvarande systemet i huvudsak ansetts vara enkelt, eftersom det i mycket stor utsträckning bygger på åldersklassens andel av befolkningen i kommunen. Inom socialvården utgör 0–6-åringarna (barnen i dagvårdsålder) en åldersklass för sig vid kalkyleringen. Den sysselsättningskoefficient som ska beaktas i samband med dagvården har kritiserats på den grund att dagvården baserar sig på en subjektiv rättighet. Sysselsättningskoefficientens inverkan är synnerligen stor i en del kommuner. Sysselsättningskoefficienten kan motiveras på så sätt att kommunerna orsakas kostnader genom anlitande av servicen, inte genom den subjektiva rättigheten.

Arbetslöshetskoefficienten har kritiserats för att dess bestämningsgrund med sina två steg är komplicerad, trots att den inverkan som koefficienten har på statsandelarna är liten när man ser till antalet euro.

För hälsovårdens vidkommande har det största problemet inom dagens system ansetts vara att sjukfrekvenskoefficienten är alltför grovt tilltyd, samtidigt som den är känslig för den stora årliga slumpmässiga variationen i små kommuner. Enligt en undersökning

som Institutet för hälsa och välfärd har utfört (Tutkimus terveyden- ja vanhustenhuollon tarve- ja valtionosuuskriteereistä, rapport 3/2009) bör befolkningsunderlaget för koefficienten vara minst 20 000–50 000 invånare för att den risk för kommunens ekonomi som den specialiserade sjukvården medför ska jämnas ut och anta en rimlig nivå. De uppgifter om andelen sjukpensionärer som ligger till grund för koefficienten uttrycker inte tillräckligt väl skillnaderna mellan behovet av service i olika kommuner. Sjukfrekvenskoefficienten sporrar inte kommunerna att minska antalet sjukpensionärer, även om kommunens möjligheter att göra det bedöms vara mycket begränsade.

Ett problem i samband med sjukfrekvenskoefficienten är också att tillämpningen av villkoren för sjukpensionering varierar en hel del i kommunerna. Antalet sjukpensionärer är inte ett neutralt mått på sjukfrekvensen i kommunerna. De kommunvisa skillnaderna i fråga om sjukfrekvenskoefficienten är stora och det är möjligt att sjukfrekvenskoefficienten i en del kommuner överkompenserar kostnaderna för sjuklighet.

Enligt en annan undersökning som Institutet för hälsa och välfärd har utfört (Tutkimus sosiaalihuollon valtionosuusperusteista, rapport 4/2009) riktas inte handikappskoefficienten till det faktiska anlitaandet av eller kostnaderna för servicen, eftersom grunden är de som får förmåner som Folkpensionsanstalten betalar på grund av handikapp samt den andel av befolkningen som får institutionsvård på grund av handikapp. De ovan nämnda förmånerna är inte primära stödformer för handikappade och t.ex. största delen av dem som får ersättning via en privat olycksfallsförsäkring och trafikskadeförsäkringen får inte denna förmån. Dessutom särskiljer statsandelskriteriet inte mellan graden av handikapp, utan placerar alla på samma nivå. I undersökningen ansågs det att de kalkylerade handikappkostnaderna som följer handikappskoefficienten inte korrelerar med driftsutgifterna inom handikappvården.

Grundläggande utbildning

Systemet med statsandelar för undervisnings- och kulturverksamhet har ansetts vara

invecklat och svårbegripligt på grund av de många bestämningsgrunderna och graderingskoefficienterna. Det stora antalet kriterier och det faktum att överlappningar mellan dem förekommer försvagar systemets genomblickbarhet. De kommunvisa kalkylerade priser per enhet som ligger till grund för statsandelen för grundläggande utbildning fås utgående från sammanlagt tio olika kriterier. Endast några få uträkningskriterier är centrala och omfattar största delen av kommunerna. De återstående kriterierna inverkar på bara en del av kommunerna, och deras ekonomiska betydelse är liten när man ser till helheten. Delvis överlappande kriterier är t.ex. karaktären av skärgård, tvåspråkigheten och svenskspråkigheten (Kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmä: Vaihtoehtoja uudistuksen toteuttamiseksi, VATT-tutkimuksia 141).

Uträkningens krånglighet och kriteriernas svåröverskådlighet gör systemet mindre genomblickbart. Skolnätsfaktorn är en komplicerad kalkyleringsmodell som gör det möjligt att beakta särförhållandena i de mest glesbefolkade kommunerna. Syftet skulle ha kunnat nås med en enklare metod. De koefficienter som används vid uträkningen i fråga om grundläggande utbildning har utvecklats småningom fr.o.m. 1993, och det är svårt att komma underfund med grunderna för dem. Också för bibliotekens del är det oklart om befolkningstätheten är en lämplig graderingsgrund och vilket samband den har med kostnadsskillnaderna.

Kommunen har genom sina egna beslut kunnat påverka en del statsandelsgrunder och grunderna kan styra kommunens beslutsfattande. Exempelvis andelen specialelever och handikappade elever har ökat starkt. Eftersom det kalkylerade priset per enhet inom statsandelssystemet höjs i fråga om dessa elever har statsandelssystemet kunnat sporra till att elever klassificerats som specialelever eller handikappade elever.

Den grundläggande utbildningen ordnas främst av kommuner och för deras del har statsandelen de fått kunnat jämföras med statsandelen för social- och hälsovård. I huvudmannamodellen inom undervisningsverksamheten har finansieringen betalats direkt till utbildningsanordnarna, och finansieringen

av den utbildning som ordnas av andra än kommuner har inte varit genomblickbar från kommunsynpunkt. I de stora städerna har kritiska röster höjts mot statsandelssystemet bl.a. därför att de kriterier som används inom systemet inte i tillräcklig utsträckning beaktar urbana särförhållanden såsom det behov av ytterligare service som den befolkning som har invandrarbakgrund ger upphov till.

Inom den grundläggande utbildningen har elevantalet som används som multiplikator i samband med priset per enhet räknats ut i två steg när statsandelar har beviljats och betalats. Statsandelarna för finansåret har först beviljats vid årets ingång och betalats till utbildningsanordnarna enligt elevantalet året före finansåret. På hösten under finansåret har statsandelarna justerats i enlighet med elevantalet under finansåret. Tack vare systemet har utbildningsanordnarna fått statsandelarna i realtid så långt som det varit möjligt, men samtidigt har det varit arbetskrävande administrativt sett. Beslut om den slutliga statsandelen för finansåret har fattats först på hösten under året i fråga.

Grundläggande yrkesutbildning

Grunderna för fastställandet av finansieringen för yrkesutbildning ändrades vid ingången av år 2006, så att också verksamhetens resultat beaktas vid beräkningen av finansieringen. När det gäller finansieringen av investeringar avskaffades det särskilda stödssystemet och investeringsstödet realiserar nu framtiden istället genom att de avskrivningar som hänförs till investeringarna inkluderas i de kostnader som läggs till grund för beräkningen av priserna per enhet. Genom förnyelsen av den resultatbaserade finansieringen förstärktes finansieringssystemets styrande effekt. Reformen genomfördes på ett sådant sätt att antalet aktörer som beviljades resultatbaserad finansiering ökade kraftigt jämfört med vad som var fallet i fråga om den resultatbaserade finansiering som beviljades i form av extra statsunderstöd under åren 2002—2004.

Enligt regeringsprogrammet ska verksamhetens resultat ges en större betydelse också när det gäller grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad vuxenutbildning. Enligt

den utvecklingsplan för utbildning och forskning som statsrådet godkänt för åren 2007—2012 ska den resultatbaserade finansieringens andel utökas inom den grundläggande yrkesutbildningen. Vid bedömningen av verksamhetens resultat ska utbildningens verkningsfullhet, i synnerhet sysselsättningsläget och kundtillfredsställelsen, beaktas i större utsträckning än förut. De mätare och mätmetoder som hänför sig till den resultatbaserade finansieringen ska också vidareutvecklas.

Inom ramen för ett projekt som undervisningsministeriet startade undersöktes relevansen och tillförlitligheten av de mätare som används vid resultatbaserad finansiering samt den resultatbaserade finansieringens betydelse vid styrningen av utbildningsanordnarnas verksamhet och vid utvecklingen av verksamhetens kvalitet. Projektet genomfördes av Näringslivets forskningsinstitut ETLA. Enligt utvärderingsundersökningen utgör den mätaruppsättning som används vid den resultatbaserade finansieringen redan för närvarande en mycket mångsidig helhet, där utbildningsanordnarnas verksamhet bedöms med avseende på sin verkningsfullhet och standard ur flera samhälleligt sett viktiga synvinklar. Enligt utvärderingen är den resultatbaserade finansieringen också tekniskt sett i många avseenden välfungerande och ändamålsenlig. I utvärderingen konstaterades det emellertid att den resultatbaserade finansieringens teman borde kompletteras, så att man ska få en ännu mer heltäckande och tillförlitlig bild av utbildningsanordnarnas resultat. För närvarande bedöms resultatet med hjälp av fyra resultatmätare som baserar sig på tre olika populationer. I och med att de olika resultatmätarna gäller olika tidpunkter och olika populationer av studerande, ger mätarna enligt utvärderingen inte en tillräckligt tydlig helhetsbild för bedömningen av hur resultatrik utbildningsanordnarnas verksamhet är eller för en inbördes jämförelse av dem. Utbildningsanordnarna förhöll sig i huvudsak positiva till resultatmätarna och till ibruktagandet av mätarna. På bedömningsskalan 1—5 fick mätaruppsättningen det allmänna betyget 3.4. Av de enskilda mätarna fick personalutvecklingsmätaren det sämsta betyget (3.0) och avbrytarmätaren det bästa betyget

(3.7). Som en svaghet i fråga om sysselsättningsmätaren, vars tyngd är 40 procent, betraktades bl.a. det faktum att mättidpunkten infaller vid årets slut. Detta innebär att säsongsvariationerna försämrar resultatet inom vissa branscher. Det betraktades som viktigt att jämförbarheten mellan utbildningsanordnarna förbättras.

Yrkeshögskolor

Grunderna för fastställandet av finansieringen för yrkeshögskolor reviderades genom de ändringar av finansieringslagen och finansieringsförordningen som trädde i kraft vid ingången av år 2006. I detta sammanhang förnyades grunderna för fördelning av statsandelen mellan yrkeshögskolorna. Bestämmelserna om finansiering av investeringar förnyades likaså. Dessutom inkluderades den yrkespedagogiska lärarutbildningen i yrkeshögskolornas finansiering. Den yrkespedagogiska lärarutbildningen beaktas emellertid inte i kommunens finansieringsandel.

Genom förnyelsen av systemet för finansiering av yrkeshögskolor strävade man efter att göra finansieringen mer förutsebar, kalkylmässig och sporrande. Genom att befästa finansieringen strävade man efter att förbättra yrkeshögskolornas förmåga till långsiktig utveckling och personalpolitik samt efter att öka förutsebarheten och underlätta såväl beredningen av statsbudgeten som budgetberedningen för yrkeshögskolornas huvudmän. Genom att införa större kalkylmässighet strävade man bl.a. efter att kostnaderna för enskilda yrkeshögskolor inte på samma sätt som förut ska inverka på de priser per enhet som utgör grund för finansieringen eller på graderingen av priserna. Genom att förbättra systemets sporrande verkan strävade man efter ökad effektivitet och produktivitet. Man strävade efter att det skulle löna sig för yrkeshögskolorna att i allt högre grad investera i stöd- och handledningstjänster för studerandena, eftersom detta har direkta effekter på genomströmningen och på antalet examina inom utbildningen.

Arbetsgruppen för ekonomi och finansiering vid Rådet för yrkeshögskolornas rektorer ARENE rf utförde i samarbete med undervisningsministeriet under våren 2008 en

förfrågning bland yrkeshögskolorna angående de verkningar som reformen medfört i fråga om styrningen av verksamheten och ekonomin. Sammanlagt 23 av 26 yrkeshögskolor besvarade frågorna.

Av dem som svarade på frågorna uppgav 91,3 procent (21/23) att den nya finansieringsmodellen hade inverkat på ledningen av organisationen så att ledningsmodellerna och styrsystemen hade utvecklats. Man hade i synnerhet fäst vikt vid studiernas framskridande, genomströmningen och avbrytandet av studierna.

Av dem som besvarade förfrågningen konstaterade 70 procent att den interna resursfördelningen hade setts över och att också styrningssystemen hade utvecklats till följd av reformen. Poster som kunde disponeras enligt prövning hade använts för finansiering av utvecklingsåtgärder och för att belöna resultatrik verksamhet.

Alla yrkeshögskolor som besvarade frågorna har ett centraliserat beslutsfattande i fråga om investeringar. En andel på 26 procent uppgav att reformen hade inverkat på investeringarna i och med att totalfinansieringen hade förändrats. Reformen hade däremot knappast alls påverkat leasingfinansieringens attraktivitet. Förut har yrkeshögskolorna fått olika slags understöd för sina investeringar av de kommuner där de är belägna och av olika bakgrundssammanslutningar. Enligt utredningen kan man emellertid inte räkna med några nya subventionsbeslut.

Av de yrkeshögskolor som svarade på frågorna ansåg 87 procent att reformen hade haft positiva (70 procent) eller neutrala (17 procent) verkningar på organisationen, medan tre yrkeshögskolor betraktade verkningarna som negativa.

Yrkeshögskolornas rektorer ansåg att reformen var bra och föreslog att man skulle fortsätta med systemet för att konstatera hur det fungerar på längre sikt. Som särskilt positiva faktorer betraktade rektorerna systemets stabilitet och sporrande effekt.

Enligt den utvecklingsplan för utbildning och forskning som statsrådet godkänt för åren 2007—2012 och som grundar sig på regeringsprogrammet för statsminister Vanhanens andra regering ska styrningen av yrkeshögskolorna bli flexiblare, så att det inom

ramen för examensmålen blir möjligt att fritt fördela resurserna mellan sådana utbildningar som leder till olika examina såväl för ungdomar som för vuxna. Detta betraktades som centralt i samband med de ändringar av styrningen och finansieringen av yrkeshögskolorna som ska genomföras inom den närmaste tiden. Den nuvarande modellen för dimensionering av utbildningsutbudet har visat sig vara alltför oflexibel, framför allt med tanke på yrkeshögskolornas ansvar för områdesutvecklingen, där vuxenutbildningen är av central betydelse vid sidan av forsknings- och utvecklingsverksamheten.

För att sådan flexibilitet som avses i utvecklingsplanen ska uppnås utarbetade undervisningsministeriet tillsammans med yrkeshögskolornas huvudmän och yrkeshögskolorna överenskommelserna för perioden 2010—2012 utgående från att den reglering som gällt antalet nybörjarplatser inom utbildningen för ungdomar och antalet årsstuderande inom vuxenutbildningen ska slopas. Istället ska man avtala om examensmålen för de olika utbildningsområdena. I detta skede lades dock inte examensmålen till grund för finansieringen, men de ska i alla fall höra till belöningskriterierna inom den resultatbaserade finansiering som undervisningsministeriet beviljar.

Den beräkning av antalet studerande som avses i 19 a § i finansieringsförordningen och som utgör grund för finansieringen är bunden till det system för dimensionering av utbildningsutbudet som baserar sig på överenskommelser. Eftersom detta system kommer att frångås vid ingången av år 2010, har 1 mom. i nämnda paragraf genom statsrådets förordning (181/2009) ändrats så att det antal studerande vid en yrkeshögskola som läggs till grund för beräkning av finansieringen utgörs av det överenskomna antalet studerande per utbildningsområde, separat för yrkespedagogisk lärarexamen. Den nya bestämmelsen träder i kraft 1.1.2010.

Yrkesinriktas tilläggsutbildning

Till systemet för finansiering av sådan utbildning som förbereder för en yrkesexamen eller specialyrkesexamen hör inom undervis-

ningsministeriets förvaltningsområde statsandelsfinansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning. Det gällande systemet för finansiering av yrkesinriktad tilläggsutbildning har i huvudsak varit välfungerande. Som systemets svaghet betraktas emellertid det faktum att systemet i alltför stor utsträckning stöder anordnandet av förberedande utbildning. Det befintliga kunnandet beaktas således inte tillräckligt väl vid dimensioneringen och planeringen av utbildningen. Därför uppnås inte i alla avseenden det primära syfte som hör samman med yrkes- och specialyrkesexamina, dvs. att systemet med fristående examina ska vara oberoende av det sätt på vilket kunnandet erhållits. Enligt den utvecklingsplan för utbildning och forskning som statsrådet godkänt för åren 2007—2012 ska resultatbaserad finansiering från och med år 2009 tas i bruk också för den yrkesinriktade tilläggsutbildningens del. Dessutom ska examina ges en större betydelse som grund för finansieringen.

Läroavtalsutbildning

Genom den ändring av finansieringslagen som trädde i kraft vid ingången av år 2009 justerades de priser per enhet som läggs till grund för finansieringen av läroavtalsutbildning, så att de bättre stämmer överens med kostnadsnivån för denna utbildning. Priserna per enhet för sådan läroavtalsutbildning som ordnas för grundläggande yrkesutbildning sänktes med ca 18 procent, medan priserna per enhet för sådan läroavtalsutbildning som ordnas för yrkesinriktad tilläggsutbildning däremot höjdes med ca sju procent. I sitt svar angående förslaget till lag om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (RP 119/2008 rd, RSv 188/2008 rd) förutsatte riksdagen att man i samband med statsandelsreformen VOS-2010 ska utreda möjligheterna att införa en egen kostnadsbas inom systemet för finansiering av läroavtalsutbildningen. Följande justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och av priserna per enhet kommer att genomföras för år 2012, på basis av de realiserade kostnaderna för år 2009. Först i anslutning till denna process kommer det att vara möjligt att utreda huru-

vida det är ändamålsenligt att ta i bruk ett sådant pris per enhet för läroavtalsutbildningen som grundar sig på en egen kostnadsbas, samt vilka verkningar detta skulle ha.

Gymnasieutbildning

Enligt den ovan nämnda utvecklingsplanen för utbildning och forskning för åren 2007—2012 ska gymnasiets uppgift att ge allmänbildning och förbereda för fortsatta studier förstärkas och åtgärdsförslag för utveckling av gymnasieutbildningen utarbetas. Undervisningsministeriet har den 6 augusti 2008 tillsatt en arbetsgrupp för att utarbeta åtgärdsförslag bl.a. gällande tryggheten av tillgången till gymnasieutbildning, utbildningens dimensionering och finansiering, behovet av att ordna specialundervisning och andra stödåtgärder samt utvecklandet av studentexamen. Behoven av att utveckla gymnasieutbildningen, inklusive finansieringen, kan bedömas först efter att denna arbetsgrupp har lagt fram sina förslag i november 2010. Därför föreslås det inte i detta skede några ändringar i finansieringen av gymnasieutbildningen.

Finansieringsgrunderna för gymnasierna ändrades vid ingången av år 2009, så att även de obligatoriska kurser som hör till timfördelningen inom undervisningen för vuxna och de riksomfattande kurser som erbjuds vuxna i form av fördjupade studier inkluderades i finansieringen av gymnasieutbildningen. Antalet avlagda kurser omvandlas till ett kalkylerat antal studerande och beaktas i fråga om antalet studerande som inlett sina gymnasiestudier efter att ha fyllt 18 år. Reformen utsträcktes inte till enskilda läroämnena inom den grundläggande utbildningen, eftersom statsandelsreformen då var under beredning. Under de senaste åren har det antal kurser inom den grundläggande utbildningen som avlagts av invandrare ökat avsevärt, vilket talar för att reformen ska utsträckas också till sådana läroämnena som hör till den grundläggande utbildningen.

Museer, teater och orkester

För museernas, teatrarnas och orkestrarnas del förnyades systemet med pris per enhet genom den ändring av finansieringslagen

som trädde i kraft vid ingången av år 2006. Det finns således inte något behov av att ändra finansieringsgrunderna i detta sammanhang. För teatrarnas, orkestrarnas och museernas del är också det finansieringssystem som baserar sig på årsverken välfungerande i fråga om sina principer och sin struktur. Systemet kräver således inte några ändringar.

Det på skatteinkomsterna baserade systemet för utjämning av statsandelarna

År 2009 får 275 kommuner utjämningstillägg i samband med den på skatteinkomsterna baserade utjämningen av statsandelen, medan 57 kommuners statsandel minskas med ett utjämningsavdrag.

Problemet i samband med utjämningssystemet har ansetts vara det två år långa dröjsmål som beror på tidtabellen för verkställande av beskattningen. Dessutom har utjämningsgränserna mött kritik och det har ansetts att de ger upphov till ett incitamentproblem. En kommun som befinner sig under utjämningsgränsen har enligt detta synsätt inget incitament att öka sina skatteinkomster, eftersom en ökning av skattebasen minskar utjämningstillägget. Om nästan hela den inkomstökning som kommunen åstadkommer genom sina egna ansträngningar slukas av utjämningen försvagas kommunens incitament att stärka skattebasen. I praktiken gäller detta kommuner som ligger under utjämningsgränsen och kommuner som är i närheten av den så att kommunens statsandel minskas med ett utjämningsavdrag i stället för att ökas med ett utjämningstillägg. I en sådan situation är visserligen statsandelarnas nettoförändring ringa.

Kommunen kan emellertid inte på förhand räkna ut hur stor utjämningen blir, eftersom beloppsutvecklingen är beroende också av hur de andra kommunernas skatteinkomster utvecklas, och det något som kommunen inte kan förutse. Utjämningen baserar sig dessutom på kalkylerade skatteinkomster och beräknas enligt den genomsnittliga kommunala skattesatsen i hela landet. Det innebär alltid ett incitament för kommunen att öka sina skatteinkomster.

I statens revisionsverks kommunenkät ansåg kommunerna att ett utjämningssystem

som baserar sig på skatteinkomsterna delvis skymmer bestämningsgrunderna för de kalkylerade faktorerna.

Finansieringsunderstöd enligt prövning

Det största problemet och den främsta utmaningen i samband med finansieringsunderstödet enligt prövning är i dagens system att understödet stick i stäv med lagens syfte har kommit att bli ett bestående finansieringsinslag för vissa kommuner. Åren 1998—2008 fick sammanlagt 35 kommuner understöd enligt prövning minst 6 gånger, tre av dem minst 10 gånger. Även om erhållandet av understödet har begränsats under de senaste åren på så sätt att understödet beviljas högst tre år i rad har det varit nödvändigt att göra undantag från denna regel i vissa situationer. I annat fall skulle tryggheten av dessa kommuners service ha kunnat äventyras. På så sätt har det också säkerställts att en enskild kommuns ekonomiska svårigheter inte blir oskäligen på så sätt att det kan försvaga kommunens och samtidigt hela kommunsektorns kreditvärdighet.

Understödet enligt prövning har kritiserats för att inte vara sporrande. De kommuner som fått understödet flera år i sträck är i regel mycket beroende av statsandelarna, medan skatteinkomsterna och verksamhetens inkomster spelar en klart mindre roll vid finansiering av kommunens service. Dessa kommuner har haft begränsade möjligheter att öka sina inkomster och minska sina utgifter. Största delen av kommunernas utgifter uppkommer genom social- och hälsovårdstjänster, och där är löneutgifterna centrala. Kommunerna har mycket begränsade möjligheter att påverka löneutgifterna annat än genom att dra ner på servicen. Detta är ofta inte möjligt utan att de lagstadgade serviceskyldigheterna äventyras. Genom systemet med statsandelar till kommunerna och riktandet av det är det möjligt att inverka på beaktandet av kommunernas olika förhållanden, men det är inte möjligt att åstadkomma ett system som är helt utan luckor.

Det har gjorts försök att reducera finansieringsunderstödet passiverande verkan genom att ställa upp allt mera detaljerade villkor för erhållandet. Det viktigaste åläggandet

har varit skyldigheten att ge in en plan för balansering av ekonomin i samband med ansökan om understödet. Planen ska ha godkänts av kommunfullmäktige.

En del av de kommuner som har fått finansieringsunderstödet i flera år är sådana i 9 § i lagen om en kommun- och servicestrukturreform avsedda kommuner som befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning. De kommuner som befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning definieras genom förordning av statsrådet utifrån nyckeltal i boksluten. I dessa kommuner reder kommunen och staten genom ett utvärderingsförfarande tillsammans ut kommunens möjligheter att garantera sina invånare den service som lagstiftningen förutsätter och vidta åtgärder för att avhjälpa situationen. Erfarenheterna av utvärderingsförfarandet har i huvudsak varit positiva, en enda kommun av 20 har inte godkänt och verkställt utvärderingsgruppens förslag om tryggnad av förutsättningarna för servicen. Utvärderingsförfarandet (utvärderingsgruppens förslag) har resulterat i antingen kommunsammanslagning eller ett omfattande program för balansering av ekonomin. Den ekonomiska situationen för de kommuner som förfarandet har omfattat har i huvudsak förbättrats, men situationen är fortfarande utmanande i vissa kommuner.

Statens revisionsverk har i en revisionsberättelse (Kuntien harkinnanvaraisten rahoitusavustusten myöntäminen ja käyttö, 115/2005) anført kritik mot att kriterierna för beviljande av understödet inte definieras tillräckligt exakt i lagen och ansökningsvillkoren. Om förutsättningarna för att få understödet specificerades exakt och definierades på lagnivå skulle följden ändå eventuellt kunna vara att kommunernas agerande skulle styras i en sådan riktning att förutsättningarna skulle motsvaras.

Undervisnings- och kulturverksamhets anläggningeprojekt

Den statliga finansiering som beviljas för grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, grundläggande konstundervisning och allmänna bibliotek utgörs av statsandelar, medan all annan sådan projektspecifik statlig

finansiering av anläggningsprojekt som avses i finansieringslagen beviljas i form av statsunderstöd. Sedan år 2006 har projektspecifik statlig finansiering emellertid inte beviljats för anläggningsprojekt som hänför sig till yrkesutbildning, yrkeshögskolor eller yrkesinriktad vuxenutbildning. Sådana anläggningsprojekt finansieras genom att avskrivningarna beaktas i grunderna för de statsandelar som beviljas för verksamhetens driftskostnader.

Efter att länsstyrelserna vid ingången av år 2007 blev statsbidragsmyndigheter har de statsandelar som beviljas för anläggningsprojekt blivit problematiska med avseende på ett effektivt utnyttjande av befogenheterna att bevilja statsandelar. Statsandelen för ett statsandelsprojekt bestäms på basis av den omfattning som fastställts för projektet, enligt de priser per enhet som anges genom förordning av undervisningsministeriet och enligt den statsandelsskala för anläggningsprojekt som grundar sig på den per kommuninvånare beräknade utjämnade skatteinkomsten. Eftersom grunderna för de statsandelar som beviljas för projekten är noggrant definierade, har strävandena efter ett effektivt utnyttjande av befogenheterna att bevilja statsandelar och anslag lett till att de slutliga anslagen inte på en gång har kunnat fördelas till länsstyrelserna, utan man har varit tvungen att komplettera fördelningen och omfördela anslagen efter att statsandelsgrunderna för projekten har preciserats. Eftersom behandlingen av projekten har fortskridit i olika takt vid länsstyrelserna, har den sena preciseringen av befogenheterna orsakat dröjsmål vid behandlingen av projekten vid andra länsstyrelser.

Skolor i utlandet har inte kunnat beviljas statsandelar för anläggningsprojekt, eftersom skolorna inte har någon sådan hemkommun i Finland på basis av vilken procentsatsen för statsandelen skulle bestämmas. De priser per enhet som har fastställts enligt kostnadsnivån i Finland motsvarar i allmänhet inte heller kostnadsnivån i de länder där skolorna är belägna. Då statsandelarna omvandlas till statsunderstöd blir det emellertid också möjligt att bevilja skolor i utlandet finansiering för anläggningsprojekt med stöd av finansieringslagen.

Kompensering av skatteinkomsternas bortfall

I denna proposition föreslås inte bestämmelser om ett förfarande genom vilket det bortfall av skatteinkomster som kommunerna drabbas av genom beskattningsslindringar ska kompenseras i fortsättningen. På basis av erfarenheterna av de kompensationsförfaranden som tillämpats gäller det att utgående från hur skattelindringarna riktas vid respektive tillfälle avgöra från fall till fall hur kommunernas bortfall av skatteinkomster ska kompenseras och om nya kompensationsätt behövs utöver dem som redan är i bruk. Eventuella kompensationsätt också i framtiden är bl.a. ökade statsandelar, ändringar av utjämningsgränsen i den utjämning av statsandelarna som baserar sig på skatteinkomsterna och en breddning av kommunernas skatteinkomstbas. I det nya statsandelssystem som föreslås är det möjligt att kompensera minskade skatteinkomster på olika sätt.

Insamling och förvaltning av information samt informationsspridning

Insamlingen och förvaltningen av information som är central för kommunfinansieringen är för tillfället decentraliserad och sköts av många aktörer (bl.a. Statistikcentralen, Utbildningsstyrelsen, Institutet för hälsa och välfärd, Tammerfors universitet, Folkpensjonsanstalten, Skatteförvaltningen). En del av de centrala uppgifter som hänför sig till kommunernas ekonomi och verksamhet är inte lättillgängliga och avgiftsfria.

Bestämningsgrunderna för statsandelarna är förknippade med dröjsmål som gäller statistiken. I praktiken är det mycket svårt att eliminera dem utan att förenkla systemet och utan att gallra strängt bland bestämningsgrunderna. Inom statsandelssystemet för social- och hälsovården bestäms barnskyddskoefficienten, handikappskoefficienten, antalet arbetslösa och arbetslöshetsgraden utgående från uppgifter om situationen det år som börjar två år före finansåret. För dagvårdskoefficienten är dröjsmålet tre år, för sjukfrekvenskoefficienten delvis fyra år. Inom undervisnings- och kulturverksamheten preciseras statsandelen så sent som under finansårets

höst, när de slutliga elevuppgifterna blivit klara. I publikationen om den finanspolitiska strategin har det ansetts att det är möjligt att eliminera dröjsmålen helt eller förkorta dem till allra högst två år, om systemet i huvudsak bygger på uppgifter om kommunens befolkning, åldersstruktur och beskattning.

Statens revisionsverk har i sin revisionsberättelse ansett att den statliga centralförvaltningen tillhandahåller ytterst knapphändig information om statsandelssystemet och att centralförvaltningen bör tillhandahålla kommunerna en tydlig informationskälla i fråga om statsandelssystemets funktion och förändringarna i systemet.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Målet för propositionen är att stärka finansieringen av den kommunala basservice som en helhet genom att sammanföra statsandelarna för kommunal basservice till en helhet inom finansministeriets förvaltningsområde. Syftet med propositionen är också att beredningen av statsbudgeten för statsandelarnas del ska bli mera sektorsövergripande och att basserviceprogrammet och dess mål ska stödjas. Målet är dessutom att trygga finansieringen för ordnandet av basservice i kommuner med särskilt gles bosättning, skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde samt att minska kommunernas beroende av finansieringsunderstöd enligt prövning.

Syftet med reformen är inte att förändra grunderna för bestämmande av statsandelarna. Målet är också att reducera överlappande datainsamling och att slå ihop de statsandelar och den övriga finansiering som beviljas inom finansministeriets och undervisningsministeriets förvaltningsområden till en helhet som betalas av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning. Målet är att förbättra kommunernas möjligheter att få information om det följande årets statsandelsbelopp i ett så tidigt skede som möjligt.

Målet med att utfärda en ny lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet är att lagens innehåll ska förtydligas i en

situation där en stor del av de verksamheter som lagens tillämpningsområde förut har omfattat ska överföras till tillämpningsområdet för den nya lagen om statsandel för kommunal basservice. Man strävar emellertid efter att fortsättningsvis trygga en långsiktig och förutsebar finansiering för alla undervisnings-, utbildnings- och verksamhetsanordnare och efter att se till att finansieringsystemets förändringar inte försvagar den fria ansökningsrätten inom utbildningen.

Syftet med att utvidga den resultatbaserade finansieringen av yrkesutbildningen är att sporra utbildningsanordnarna att ytterligare förbättra sin verksamhet så att den blir ännu mer resultatrik och samhällsligt verkningsfull, samt att också uppmuntra till förbättring av verksamhetens kvalitet. Till de centrala målen hör också att förbättra den inbördes jämförbarheten i fråga om olika utbildningsanordnares verksamhet, genom att man i större utsträckning än förut ska förhindra att verksamhetens resultat påverkas av sådana omständigheter som är oberoende av anordnaren.

Målet med att ta i bruk resultatbaserad finansiering för den yrkesinriktade tilläggsutbildningens del är att examina ska ges en större betydelse som grund för fastställandet av finansieringen. Syftet är att sporra anordnarna av yrkesinriktad tilläggsutbildning att utveckla metoderna för individualisering och identifiering av studerandenas befintliga kunskande, så att utbildningens omfattning och innehåll dimensioneras i enlighet med det faktiska kunnandet och de faktiska behoven.

Syftet med ändringen av statsandelssystemet för anläggningsprojekt är att fördelningsprocessen ska förenklas och behandlingen av ärenden som gäller anläggningsprojekt ska bli smidigare.

3.2 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att en ny lag om statsandel för kommunal basservice och en lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ska stiftas. Dessutom föreslås det att lagen om planering av och

statsandel för social- och hälsovården, lagen om grundläggande utbildning, bibliotekslagen, lagen om kommunernas kulturverksamhet, lagen om grundläggande konstundervisning, lagen om barndagvård, lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn, folkhälsolagen, lagen om specialiserad sjukvård, socialvårdslagen, lagen om utkomststöd, lagen om underhållstrygghet, lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda, lagen om service och stöd på grund av handikapp, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, mentalvårdslagen, lagen om missbrukarvård, lagen om smittsamma sjukdomar, hälsoskyddslagen, livsmedelslagen, lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning, kemikalielagen, läkemedelslagen, lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet, lagen om social kreditgivning, lagen om nykterhetsarbete, veterinärvårdslagen och lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning ändras.

De viktigaste ändringar som föreslås i propositionen är följande:

- statsandelarna sammanförs inom finansministeriets förvaltningsområde,
- bestämningsgrunderna i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning omvandlas till invånarbaserade,
- ett system med hemkommunsersättning införs i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning,
- tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning samt för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde införs, och
- en gemensam statsandelsprocent tas i bruk.

Det föreslås att lagen om statsandel för kommunal basservice med vissa undantag ska omfatta den allmänna statsandelen, statsandelen för social- och hälsovården och för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt statsandelen för bibliotek, allmän kulturverksamhet och sådan grundläggande konstundervisning vars finansiering är invånarbaserad. Dessa är för närvarande förvaltningsområdesspecifika men föreslås bli sammanförda inom finansministeriets förvaltningsområde.

I lagen om statsandel för kommunal basservice bestäms statsandelarna genomgående

på basis av invånarantalet. Invånarantalet föreslås i regel bli fastställt i enlighet med situationen vid utgången av året före det år som föregått finansåret. Lösningen att bestämma statsandelen utgående från invånarantalet ändrar grunderna för bestämmande av statsandelen för förskoleundervisning och grundläggande utbildning, eftersom statsandelarna nu bestäms på basis av elevantalet.

Kommunens statsandel avses bli bestämd i enlighet med bestämningsgrunderna för den allmänna delen, de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården, förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek, bestämningsgrunderna för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet samt bestämningsgrunderna för tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning, tilläggsdelen för skärgårdskommuner och tilläggsdelen för kommuner inom samernas hembygdsområde. De kalkylerade kostnaderna och bestämningsgrunderna avses utgå från ett grundpris som fastställs årligen genom förordning och som för de kalkylerade kostnadernas del avses bli justerat vart fjärde år på basis av justeringen av kostnadsfördelningen. Tilläggsdelarna ska enligt förslaget ha en koppling till grundpriset för den allmänna delen.

Trots kritiken mot statsandelarnas bestämningsgrunder och trots de förslag till nya bestämningsgrunder som VATT har gjort föreslås det i propositionen inte några andra ändringar än sådana som är nödvändiga med anledning av sammanslagningen av statsandelarna. De föreslagna nya bestämningsgrunderna skulle ha lett till stora förändringar i statsandelarna till enskilda kommuner. Mer än hälften av kommunerna skulle ha tappat statsandelar, och för en del av kommunerna skulle bortfallen ha varit stora. I en situation där kommunekonomin befinner sig i stora svårigheter därför att skatteinkomsterna är på väg att minska kraftigt och utgifterna ökat är det inte motiverat att försvåra kommunernas ekonomiska ställning genom ekonomiska bortfall som orsakas av en ändring av statsandelssystemet. Bestämningsgrunderna för statsandelarna bör emellertid omprövas och ajourföras senare, när kommunernas ekonomi har stabiliserats.

När det gäller annat än förskoleundervisning och grundläggande utbildning förändrar reformen inte de nuvarande statsandelarnas bestämningsgrunder. Den nuvarande allmänna statsandelen kommer att motsvaras av en allmän del där grundpriset höjs på basis av karaktären av skärgård, avsides läge, tätortsstruktur, språkförhållanden och förändringar i invånarantalet.

De nuvarande bestämningsgrunderna i fråga om social- och hälsovården avses förbli oförändrade vid reformen. Grunden för kommunernas kalkylerade kostnader för social- och hälsovården är enligt förslaget åldersklassbaserade grundpriser. Inom socialvården används som grund dessutom grundpriser för arbetslöshet, barnskyddet och handikapp, och för barn under 7 år beaktas en dagvårdskoefficient som baserar sig på andelen sysselsatt arbetskraft i kommunen. De kalkylerade kostnaderna för hälsovården ska enligt förslaget påverkas av en sjukfrekvenskoefficient som bygger på antalet sjukpensionärer. Dessutom avses en fjärrortskoefficient inverka på de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården.

Inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen bestäms de kalkylerade kostnaderna enligt förslaget på basis av antalet 6—15-åringar. De andra faktorer som höjer grundpriset (befolkningstäthet, tvåspråkighet, 13—15-åringar, svenskspråkighet och inslaget av personer med främmande språk som modersmål) avses förbli oförändrade fränsett att den separata höjningen för specialundervisning och skolnätsfaktorn slopas. Kostnaderna för specialundervisning avses dock bli beaktade på samma sätt som nu i statsandelsunderlaget. Slopandet av skolnätsfaktorn kompenseras genom en ny höjning av befolkningstäthetsfaktorn i fråga om kommuner där befolkningstätheten understiger 4 invånare per landkvadratkilometer.

Eftersom statsandelarna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i fortsättningen betalas till kommunerna på basis av elevåldersklassen i varje kommun, avses det i lagen bli föreskrivet om rätt för anordnare av förskoleundervisning och grundläggande utbildning att få hemkommunsersättning av elevens hemkommun när eleven får

undervisning annanstans än i sin kommun (en annan kommun, samkommun, grundskola för vilken staten eller en privat utbildningsanordnare är huvudman). Rätten till hemkommunsersättning bestäms utgående från var eleven får förskoleundervisning och grundläggande utbildning vid utgången av året före det år som föregår finansåret. Rätten till hemkommunsersättning 2010 föreslås dock grunda sig på situationen den 20 september 2009.

Enligt förslaget bestäms hemkommunsersättningen på basis av kommunens kalkylerade kostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i fråga om 6, 7—12 och 13—15-åringar; kostnaderna kalkyleras separat för dessa grupper. I fråga om privata utbildningsanordnare bevaras den nuvarande graderingen av finansieringen (90/100 procent). Finansministeriet beslutar årligen om hemkommunsersättningens grunddel för var och en kommun.

Hemkommunsersättningarna föreslås bli beaktade centraliserat i samband med utbetalningen av statsandelar. Kommunerna och andra utbildningsanordnare ska därför lämna in till finansministeriet uppgifter om antalet elever som berättigar till hemkommunsersättning samt om elevernas ålder och hemkommuner. Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning betalar ut hemkommunsersättningarna till kommuner och andra utbildningsanordnare i samband med att statsandelarna betalas ut.

De kalkylerade kostnaderna för allmänna bibliotek avses bli bestämda utgående från ett grundpris för bibliotek. Grundpriset höjs i fråga om skärgårdskommuner och på basis av kommunens befolkningstäthet. Enligt bestämningsgrunderna för grundläggande konstundervisning tilldelas bara sådana kommuner som ordnar undervisning av det slaget statsandel. Grundpriserna för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet avses bli fastställda inom ramen för statsbudgeten.

Tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning, samt för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde är nya. Tilläggsdel på basis av särskilt gles bosättning föreslås bli beviljad enligt gradering till kommuner där befolkningstätheten är

mindre än 2 invånare per landkvadratkilometer. Tilläggsdel för skärgårdskommun beviljas enligt gradering i fråga om skärgårdskommuner. Tilläggsdelen för kommuner inom samernas hembygdsområde avses bli graderad utifrån andelen samiskspråkiga. Dessa tilläggsdelar föreslås vara bundna till grundpriset för den allmänna delen. De finansieras genom att motsvarande belopp per invånare dras av för alla kommuners del.

I propositionen föreslås det inte att den på skatteinkomsterna baserade utjämningen av statsandelar ska ändras. Utjämningen avses gälla bara statsandel som beviljas enligt lagen om statsandel för kommunal basservice, inte statsandelar som beviljas inom andra förvaltningsområden.

Finansieringsunderstödet enligt prövning ändras enligt förslaget till höjning av statsandelen enligt prövning, men grunderna för beviljandet ändras inte. Inget separat anslag för höjning av statsandelen enligt prövning ska enligt förslaget tas in i statsbudgeten, i stället ingår höjningen i det totala beloppet av sammanslagna statsandelar. Ett belopp som motsvarar de sammanräknade höjningarna av statsandelarna enligt prövning dras av från de statsandelar som betalas till kommunerna. Minskningen är lika stor per invånare i alla kommuner.

De verkningar som omarbetningen av statsandelssystemet har ska enligt förslaget jämnas ut mellan kommunerna. Vid utjämningen jämförs 2010 års statsandelar och hemkommunsersättningar för kommunen med de statsandelar som kommunen skulle ha fått för motsvarande uppgifter, om statsandelssystemet inte hade ändrats. Vid utjämningen beaktas inte tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning, tilläggsdelen för skärgårdskommun och tilläggsdelen för kommun inom samernas hembygdsområde, liksom inte heller höjningen av statsandelen enligt prövning.

För de sammanslagna statsandelarnas del används en enda statsandelsprocent. Den grundläggande uppbyggnaden av statsandelssystemet förblir oförändrad i övrigt. Statsandelsprocenten, som fastställs i lagen, beskriver kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna på riksnivå, inte den statsandel som enskilda kommuner får. Statsandelen för

var och en kommun baserar sig på kalkylerade grunder som minskas med kommunens självfinansieringsandel. Självfinansieringsandelen föreslås vara stor per invånare i alla kommuner. Statsandelsprocenten ska enligt förslaget ändras med regelbundna intervaller på basis av justeringen av kostnadsfördelningen och på basis av förändringar i arten eller omfattningen av kommunernas uppgifter.

Förfarandet vid justering av kostnadsfördelningen föreslås förbli oförändrat. Inte bara statsandelsprocenten utan också grundpriserna avses bli justerade vart fjärde år i samband med justeringen av kostnadsfördelningen.

I propositionen föreslås det att en ny lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ska stiftas istället för den gällande lagen. Den föreslagna lagen ska innehålla bestämmelser om finansiering av gymnasier, yrkesutbildning, yrkesinriktad vuxenutbildning och yrkeshögskolor, grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar samt idrottsverksamhet, ungdomsarbete, museer, teatrar och orkestrar. När det gäller finansieringen av den undervisnings- och kulturverksamhet som fortsättningsvis ska höra till undervisningsministeriets förvaltningsområde ska finansieringssystemet i fråga om sin struktur och sina principer i huvudsak bevaras oförändrat. Finansieringen ska utbetalas till utbildnings- eller verksamhetsanordnaren. När det gäller gymnasieutbildning, yrkesutbildning och yrkeshögskolor ska kommunens finansieringsandel på samma sätt som för närvarande fastställas per invånare. De procentsatser som föreskrivs för statsandelarna för undervisningsverksamhet i finansieringslagen ska också bevaras oförändrade. Statsandelsgrunderna för de olika verksamheterna ska likaså kvarstå oförändrade, med de undantag som anges nedan.

Den gällande finansieringslagens föreskrifter om statsandelarna för driftskostnader som hänför sig till förskoleundervisning och grundläggande utbildning, allmänna bibliotek, grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet kommuninvånare samt kommunernas kulturverksamhet ska i huvudsak överföras till lagen om statsandel för kommunal basservice. Finansieringslagen

föreslås innehålla föreskrifter om finansieringen av verksamheter som avses i lagen om grundläggande utbildning till den del den åldersklassrelaterade finansiering som regleras i lagen om statsandel för kommunal basservice inte täcker verksamheterna i den utsträckning som krävs enligt lagen om grundläggande utbildning.

Finansieringslagen ska också innehålla en bestämmelse om den finansiering som inom ramen för statsbudgeten beviljas för kurser i enskilda läroämnen och ämneskategorier som hör till den grundläggande utbildningens läromängd. De slutförda kurserna ska omvandlas till ett kalkylerat antal studerande. För gymnasieutbildningens del har denna reform genomförts vid ingången av år 2009. Vidare föreslås det att finansieringslagen ska innehålla föreskrifter om det tillägg som beviljas för flexibel grundläggande utbildning. Denna verksamhet finansieras för närvarande med hjälp av statsunderstöd. Lagen om grundläggande utbildning ska i enlighet med detta utökas med en bestämmelse om flexibel grundläggande utbildning. Dessutom innehåller propositionen föreskrifter om den finansiering som sådana nya anordnare av förskoleundervisning och grundläggande utbildning som har fått tillstånd att ordna denna verksamhet ska beviljas för den tid som föregår betalningen av hemkommunersättning.

Föreskrifterna om finansiering av driftskostnaderna för allmänna bibliotek och kommunernas kulturverksamhet ska likaså överföras till lagen om statsandel för kommunal basservice. Eftersom det finansieringssystem som regleras i lagen om statsandel för kommunal basservice emellertid inte innefattar någon sådan möjlighet att höja priset per enhet enligt prövning som det för närvarande finns, föreslås det att de förhöjningar av priserna per enhet som beviljats kommuner som upprätthåller landskapsbibliotek och riksomfattande centralbibliotek ska omvandlas till statsunderstöd och i likhet med andra statsunderstöd regleras i finansieringslagen. Också sådana understöd som enligt prövning beviljas kommunerna för allmänna bibliotek och för utvecklings- och försöksprojekt inom kommunernas kulturverksamhet ska regleras i finansieringslagen.

För den grundläggande yrkesutbildningens del föreslås det att den resultatbaserade finansieringens andel ska utökas från nuvarande två procent till tre procent av den sammanlagda finansieringens belopp. Dessutom föreslås det att lagen ska innehålla bestämmelser om grunderna för finansieringen av den orienterande och förberedande undervisning som ordnas före den grundläggande yrkesutbildningen. Detta förslag hör samman med den särskilda regeringsproposition med förslag till lagar om ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildning samt 1 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (RP 107/2009 rd) som har överlåtits till riksdagen.

Vidare föreslås det att verksamhetens resultat ska fogas till de grunder på vilka finansieringen för yrkesinriktad tilläggsutbildning fastställs. Avsikten är att resultatbaserad finansiering stegvis ska tas i bruk för den yrkesinriktade tilläggsutbildningens del. Från och med ingången av år 2010 får den resultatbaserade finansieringens andel utgöra högst tre procent av utbildningsanordnarnas sammanlagda kalkylerade grund för de statsandelar som läggs till grund för beräkningen av priserna per enhet. Verksamhetens resultat ska mätas på basis av det genomsnittliga antal examina som avlagts under de föregående två åren. Den nya graderingsgrunden ska gälla både sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas vid en läroanstalt och sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning. Verksamhetens resultat ska mätas på basis av det genomsnittliga antalet examina som avlagts under de två föregående åren. Den resultatbaserade finansieringen ska beviljas anordnare av sådan utbildning som förbereder för yrkesinriktad tilläggsutbildning. Man har för avsikt att från och med år 2012 öka den resultatbaserade finansieringens andel och utvidga mätarna så att de också omfattar delar av examina samt ger erkänsla för tidigare kunskande.

Statsandelarna för sådana anläggningsprojekt som hänför sig till grundläggande utbildning, gymnasieutbildning, grundläggande konstundervisning och allmänna bibliotek ska omvandlas till statsunderstöd. Därmed avskaffas de årligen fastställda priserna per enhet och de noggrant definierade kommun-

specifika procentsatserna för statsandelarna. Ändringen medför flexibilitet i ärendenas behandling och möjliggör att anslagen och befogenheterna på en gång kan fördelas på ett slutgiltigt sätt. Kommunernas ekonomiska förutsättningar att genomföra projekten kan även i fortsättningen beaktas utgående från uppgifterna om kommunernas skatteinkomster per kommuninvånare. Ett förfarande som påminner om det nuvarande kan också tillämpas vid bestämmandet av statsandelens procentuella andel av kostnaderna för ett sådant projekt som genomförs gemensamt av flera kommuner eller av privata utbildningsanordnare. Avsikten är att den projektspecifika statliga finansieringens andel ska bevaras på nuvarande nivå vid upprättandet av finansieringsplaner och beviljandet av statsunderstöd. När det gäller eventuella förändringar av statens finansieringsandel ska underhandlingar om saken föras med kommunförbundet. Undervisningsministeriet ska leda närings-, trafik- och miljöcentralerna så att de iakttar enhetliga grunder vid behandlingen av olika projekt. Då statsandelarna omvandlas till statsunderstöd blir det också möjligt att med stöd av finansieringslagen bevilja skolor i utlandet finansiering för anläggningsprojekt. När det gäller ärenden som berör skolor i utlandet föreslås det att Nylands närings-, trafik- och miljöcentral ska vara statsbidragsmyndighet.

Eftersom den gällande lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet har stiftats före den gällande grundlagen trädde i kraft, innehåller propositionen även förslag till vissa sådana justeringar i författningsnivån som grundlagen kräver.

Det är meningen att Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning centraliserat ska betala ut till kommuner och utbildningsanordnare statsandelarna och hemkommunsersättningarna samt den övriga finansieringen enligt lagen om statsandel för kommunal basservice, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om fritt bildningsarbete.

Lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården föreslås bli ändrad så att bestämmelserna om statsandelar för social- och hälsovården upphävs. Lagens rubrik föreslås bli ändrad till lag om planering av

och statsunderstöd för social- och hälsovården.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2010. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

4 Propositionen konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Helhetsmängder av stadsandelar för kommunal service och undervisnings- och kulturverksamhetens finansiering

De kalkylerade kostnader för 2010 som bestäms med stöd av den föreslagna lagen om

statsandel för kommunal basservice är ca 20,7 miljarder euro, och de statsandelar som betalas med stöd av lagen uppgår till ca 7,8 miljarder euro. Kommunernas självfinansieringsandel är ca 13,6 miljarder euro. Dessa stadsandelar har man budgeterat till finansministeriets förvaltningsområde till vilken också överförs finansiering, som har tidigare budgeterats till undervisningsministeriets och social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Överföringen har inga konsekvenser till förhållandet mellan staten och kommunerna.

Stadsandel för kommunal basservice	1 000 euro
Den allmänna delen av kommunens statsandel	253 189
Finansiering av social- och hälsovård, förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek och kulturverksamhet	7 038 813
— statsandelarna för social- och hälsovård	5 682 706
— statsandelarna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek och kulturverksamhet	1 356 107
<i>Kalkylerade kostnader</i>	20 679 405
— kalkylerade kostnader för social- och hälsovård	16 697 337
— kalkylerade kostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek och kulturverksamhet	3 982 068
<i>Kommunernas finansieringsandel</i>	-13 640 592
Tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommun och kommun inom samernas hembygdsområde	30 000
Behovsprövad höjning av statsandelen	20 000
Utjämnning av statsandelarna som baserar sig på skatteinkomster	-4 210
Ökningar och minskningar av statsandelen	411 809
Sammanlagt	7 749 601

I budgetpropositionen för år 2010 uppgår de statsandelar och statsunderstöd som hänför sig till undervisningsministeriets förvaltningsområde sammanlagt till 2 475 miljoner euro. Då kommunernas andel frånses, anvisas för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i budgetpropositionen ett anslag på sammanlagt 312 miljoner euro och

dessutom 80 miljoner euro för statsunderstöd.

Inom undervisningsministeriets förvaltningsområde uppgår de kalkylerade kostnaderna för sådan verksamhet som hör till kommunens finansieringsandel uppskattningsvis till sammanlagt 3 170 miljoner euro. Kommunernas finansieringsandel uppgår till ca 1 842 miljoner euro.

Finansieringen enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet	1 000 euro
Allmänbildande utbildning	729 727
Byggande av skolor	55 700
Yrkesutbildning	652 425
Fritt bildningsarbete	162 716
Yrkesinriktad tilläggsutbildning	146 969
<i>Läroavtalsutbildning</i>	135 069
Särskilda yrkesläroanstalter	20 157
Yrkeshögskolor	402 810
<i>Bibliotek</i>	4 415
Teatrar och orkestrar	78 736
Museer	37 569
Kommunernas kulturverksamhet	106
Byggande av bibliotek	5 000
Idrottsutbildningscenter	16 568
Kommunernas idrottsväsende	18 886
Kommunernas ungdomsarbete	7 815
Sammanlagt	2 474 668
Bedömning av fördelningen av statsandelarna	
Kommunerna och samkommunerna	1 165 569
- kommuner	-280 902
- samkommuner	1 446 471
Privata	1 309 099

Konsekvenser för kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och statsandelsfördelningen mellan kommunerna

Reformen avses bli genomförd kostnadsneutralt mellan staten och kommunerna och mellan kommunerna. Det innebär att utkomstpunkten är att den inte förändrar kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna vad de i propositionen avsedda statsandelsåliggandena beträffar.

Den statsandel som betalas till kommunerna 2010 ökas dock med sammanlagt 30 mil-

joner euro. Dessutom kompenseras kommunerna för att deras skatteinkomster minskar med ett sammanlagt nettobelopp av 375 miljoner euro till följd av ändringar av beskattningsgrunder som bildas på följande sätt:

**Basen för förluster av
skatteintäkter** milj.€

höjning av grundavdraget	- 170
lättnader i beskattningen	-65
av pensionsinkomster	
ändring av statens	-145
inkomstskatteskala och av	
arbetsinkomstavdraget	
personalbiljett, långvariga	-5
sparandet och andra änd-	
ringar	
ändring av fördelningen	+10
av förvärvs- och kapitalin-	
komster när det gäller fö-	
retagsinkomst	
som ska fördelas	

År 2010 ska underhållstöds regressfordringar och återkravsfordringar ersättas kommunerna med 31, 9 milj. euro. På grund av finansieringen av samservicen minskas statsandel för kommunens basservice med en miljon euro.

I skatteprocenten för den stadsandel för kommunal basservice har det tagits i beaktande som ökning av statsandelarna 7,5 milj. euro för förbättrande av primärvården och äldreomsorgen. Andra ändringar som har tagit i beaktande i statsandel för kommunal basservice är följande (1000 euro):

Slopande av gränsdragningen mellan öppenvård och slutenvård	-62 200
Överföring av tolknings-tjänster till staten från 1.9.2010	-5 940
Överföring av underhållsstödet till staten från 1.4.2010	-24 000
Återbetalning av pengar som frigjorts för genomförandet av det nationella utvecklingsprogrammet för social och hälsovården (KASTE)	1 500

Kostnadsneutraliteten mellan kommunerna innebär att de kommunspecifika statsandels-

förändringarna jämnas ut mellan kommunerna i systemet. Kommunernas statsandelar och hemkommunsersättningar för förskoleundervisning och grundläggande utbildning enligt det nya systemet jämförs med de statsandelar som kommunen skulle ha fått enligt det tidigare systemet. Skillnaden läggs till eller dras ifrån kommunens statsandelar på så sätt att systemändringens inverkan på var och en kommuns statsandelar nollställs. På så sätt drabbas ingen kommun av bortfall, samtidigt som ingen kommuns statsandelar ökar vid övergången till det nya systemet. Den ovan nämnda utjämningssumman beaktas varaktigt i form av beloppet vid den tidpunkt då ändringen genomfördes när statsandelarna till kommunerna betalas ut i fortsättningen. Vid utjämnningen beaktas inte tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommuner och för kommuner inom samernas hembygdsområde, liksom inte heller de höjningar av statsandelen enligt prövning som beviljas kommunerna.

Sammanläggningen av de förvaltningsområdesspecifika statsandelarna förändrar de kommunspecifika statsandelarna till vissa delar, även detta inte eftersträvas genom reformen. Förändringar i statsandelarna uppkommer främst genom att statsandelarna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning övergår från att vara elevbaserade till att basera sig på åldersklasser och en enda statsandelsprocent införs.

Beräkningsgrunderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning är i huvudsak desamma som i det nuvarande huvudmannasystemet. Skolnätsfaktorn föreslås bli slopad men kompenseras genom en ny höjning av befolkningstäthetskoefficienten i fråga om kommuner där befolkningstätheten är mindre än 4 invånare per landkvadratkilometer.

För förskoleundervisningens och den grundläggande utbildningens del frångås i och med övergången till en invånar- och åldersklassbaserad statsandel det tvåstegsförfarande där statsandelarna först har beviljats på basis av uppgifterna om antalet elever året före finansåret och på hösten under finansåret justerats i enlighet med elevantalet under finansåret. I tvåstegssystemet har elevantalet använts som multiplikator. Enligt propositio-

nen ska kommunernas statsandelar för förskoleundervisning och grundläggande utbildning för finansåret bestämmas slutligt på basis av uppgifterna om invånare och åldersklass vid utgången av året före det år som föregått finansåret. De volymdata som ligger till grund för statsandelen kommer därmed att vara äldre än nu, och statsandelarna kommer inte att vara lika realtida som nu, vilket är något som kommunerna bör beakta i sin ekonomiplanering. Å andra sidan förbättras möjligheterna att förutse hur stora statsandelarna blir.

Beräkningsgrunderna för den allmänna statsandelen och statsandelen för social- och hälsovården samt för utjämning av statsandelarna på basis av skatteinkomsterna föreslås vara oförändrade.

Hemkommunsersättningen som betalas per elev baserar sig på kommunens kalkylerade kostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning, och den är densamma för kommunen oberoende av vem som ordnar den undervisning eleven får. Systemet med hemkommunsersättning inverkar inte på elevens rätt att söka sig till undervisning eller utbildning som ordnas av någon annan än den egna kommunen.

Nya inslag i statsandelssystemet är de tilläggsdelar som beviljas på basis av särskilt gles bosättning samt karaktären av skärgård och till kommuner inom samernas hembygdsområde. År 2010 betalas dessa tilläggsdelar till 28 kommuner och beloppet av dem uppgår till sammanlagt 30 miljoner euro. Tilläggsdelarna beaktas inte när den utjämning som beror på att systemet med statsandelar ändras räknas ut. De tilläggsdelar som beviljas på basis av särskilt gles bosättning samt karaktären av skärgård och till kommuner inom samernas hembygdsområde finansieras genom att motsvarande belopp dras av per invånare i alla kommuner. År 2010 uppgår avdraget till omkring 5,6 euro per invånare. Syftet med tilläggsdelarna är att minska det beroende av ett årligen beviljat finansieringsunderstöd enligt prövning som de kommuner som varaktigt befinner sig i en svår ekonomisk ställning uppvisar.

Finansieringsunderstödet enligt prövning ändras till höjning av statsandelen enligt prövning. Kriterierna för beviljande av den är

desamma som för det gällande finansieringsunderstödet enligt prövning. Inget separat anslag för höjningen av statsandelen enligt prövning reserveras längre i statsbudgeten, utan anslaget ingår i de sammanslagna statsandelarna. Ett belopp som motsvarar de sammanräknade höjningarna av statsandelarna enligt prövning dras av från de statsandelar som betalas till kommunerna. Minskningen är lika stor per invånare i alla kommuner.

Den omständigheten att statsandelssystemet baserar sig på kalkylerade kostnader sporrar kommunerna till resurssnål verksamhet. Sammanslagningen av de kalkylmässiga systemen bedöms ytterligare öka incitamentet att ordna den kommunala basservicen på ett resurssnålt sätt.

Eftersom bestämningsgrunderna för statsandelen i huvudsak förblir oförändrade har propositionen ingen sådan inverkan på statsandelsförändringar vid kommunsammanslagningar som skiljer sig från vad som nu är fallet. Enligt kommunindelningsslagen ersätts kommunerna till fullt belopp i fem år för minskningen av statsandelar till följd av kommunsammanslagningar.

Den föreslagna finansieringslagen påverkar inte kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna och förnyelsen av finansieringslagen ökar inte statens eller kommunernas utgifter. Den föreslagna lagen innehåller inte heller några föreskrifter om att kommuner där det finns övningsskolor skulle vara skyldiga att delta i övningsskolornas investeringar, utan denna förpliktelse överförs till universiteten. De förändringar som föranleds av detta har emellertid bedömts vara av så ringa betydelse att avskaffandet av denna skyldighet inte inverkar på kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna.

Konsekvenser som berör kommungrupper och regionala konsekvenser

Kalkylerna över kommunvisa konsekvenser utarbetas på 2010 års nivå. Att systemändringen genomförs kostnadsneutralt mellan kommunerna innebär att den inte har vare sig några ekonomiska konsekvenser som berör kommungrupper eller regionala konsekvenser. Utjämningen beaktas varaktigt i besluten om utbetalning av statsandelar till

kommunerna. I övrigt förändras kalkylfaktorer kommunvis årligen, t.ex. till följd av förändringar i invånarantalet och åldersstrukturen.

De ekonomiska konsekvenserna av tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bo-

sättning samt för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde (28 kommuner) framgår av tabellerna 1—2 nedan. Kalkylerna har gjorts enligt 2009 års nivå.

Tabell 1 Tilläggsdelarna för kommuner med särskilt gles bosättning (befolkningstätheten under 2 invånare/km²) och för kommuner inom samernas hembygdsområde

	Invånarantal 31.12.2008	Statsandelsökning, euro	Statsandelsökning, (för kommuner inom samernas hembygds- område) euro/invånare
Enontekis	1 915	1 535 386	802 (437)
Enare	6 866	3 252 919	474 (109)
Kittilä	6 039	1 834 044	304
Kolari	3 860	820 597	213
Lestijärvi	881	187 292	213
Muonio	2 360	716 732	304
Pelkosenniemi	1 046	317 670	304
Posio	4 020	1 220 874	304
Pudasjärvi	9 031	1 919 900	213
Puolanka	3 183	966 677	304
Ranua	4 428	1 344 784	304
Rautavaara	1 949	414 338	213
Ristijärvi	1 548	329 089	213
Salla	4 308	1 308 340	304
Savukoski	1 216	443 159	364
Sodankylä	8 872	3 233 312	364 (61)
Suomussalmi	9 435	2 005 787	213
Taivalkoski	4 546	966 434	213
Utajärvi	3 045	647 337	213
Utsjoki	1 322	1 589 906	1 203 (838)

Tilläggsdel på basis av särskilt gles bosättning och tilläggsdel för kommuner inom samernas hembygdsområde beviljas 12 kommuner i Lappland. Utöver detta finns det i fyra andra landskap kommuner som får tilläggsdel. Den största statsandelsökningen

per invånare väntar de fyra kommuner i östra Lappland där andelen samiskspråkiga bland befolkningen är störst. Dessa kommuner får en separat tilläggsdel som baserar sig på den samiskspråkiga befolkningens andel utöver graderingen på basis av befolkningstätheten.

Tabell 2 Tilläggsdel för skärgårdskommuner

	Invånarantal 31.12.2008	Statsandelsökning, euro	Statsandelsökning, euro/inv.
Enonkoski	1 651	200 563	121,48
Karlö	1 028	156 102	151,85
Kimitoön	910	110 547	121,48
Gustavs	7 303	887 168	121,48
Västaboland	15 405	1 871 399	121,48
Malax	5 549	674 093	121,48
Puumala	2 645	321 315	121,48
Sulkava	3 033	368 449	121,48

Tilläggsdel på basis av skärgårdskaraktär beviljas 8 skärgårdskommuner. Det tilläggsbelopp som de får per invånare är mindre än de tilläggsdelar som betalas på basis av särskilt gles bosättning och till kommuner inom samernas hembygdsområde.

För att tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommuner och för kommuner inom samernas hembygdsområde ska finansieras minskas statsandelen per invånare i alla kommuner med 5,62 euro år 2010. Denna finansieringsmodell har inte olikstora ekonomiska konsekvenser per invånare när kommuner och landskap av olika storlek beaktas. Syftet med graderingen av de tilläggsdelar som beviljas på basis av särskilt gles bosättning och till skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde är att minska det beroende av ett årligen beviljat finansieringsunderstöd enligt prövning som de kommuner som varaktigt befinner sig i en svår ekonomisk ställning uppvisar. Sammanlagt 5 av de 13 kommuner som får den största statsandelsökningen är sådana i 9 § i lagen om en kommun- och servicestrukturereform avsedda kommuner som befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning. Dessutom har de flesta kommunerna upprepade gånger tilldelats finansieringsunderstöd enligt prövning.

Finansieringen för privata anordnare av förskoleundervisning och grundläggande utbildning

Införandet av hemkommunsersättning förändrar i någon mån den finansiering som

kommer privata utbildningsanordnare till del. Priset per enhet baserade sig tidigare på priset per enhet i den kommun där läroanstalten finns. I det nya systemet grundar sig hemkommunsersättningen på den kalkylerade grunddelen i elevens hemkommun, därför varierar hemkommunsersättningen kommunvis. För den händelse att systemändringen medför ett stort inkomstbortfall för privata utbildningsanordnare har det budgeterats ett separat anslag inom undervisningsministeriets förvaltningsområde som är avsett att jämna ut sådana minskningar.

I propositionen föreslås inte att den nuvarande gradering som gäller finansieringen för utbildningsanordnare ska ändras. Enligt den är hemkommunsersättningen för privata utbildningsanordnare 90 procent av hemkommunsersättningen, om en privat utbildningsanordnare efter den 31 juli 1998 har fått tillstånd att ordna undervisning.

Resultatbaserade finansiering av yrkesinriktad tilläggsutbildning

Utvidgningen av den resultatbaserade finansieringen för yrkesutbildning föreslås träda i kraft först vid ingången av år 2011. Inte heller denna ändring kommer att öka den totala finansieringens belopp, men den kommer att återspegla sig i fördelningen av statsandelen mellan olika anordnare av grundläggande yrkesutbildning. Den andel av den totala finansieringen som fördelas på basis av verksamhetens resultat kommer att öka med ca 14 miljoner euro från det nuvarande beloppet på

ca 27 miljoner euro, dvs. till ca 41 miljoner euro.

Det faktum att den resultatbaserade finansieringen ska inkluderas i grunderna för bestämmande av finansieringen för yrkesinriktad tilläggsutbildning kommer inte att öka den totala finansieringens belopp. Däremot kommer det att orsakas förändringar i fördelningen av statsandelen mellan olika anordnare av yrkesinriktad tilläggsutbildning. På basis av de provberäkningar som gjorts enligt nivån för 2009 års statsandelar kommer ibruktagandet av det resultatbaserade finansieringssystemet för tilläggsutbildningens del att innebära att statsandelens belopp kommer att öka för 74 utbildningsanordnare och minska för 86 utbildningsanordnare. För hälften av utbildningsanordnarna kommer statsandelen att förändras med högst en procent. Enligt beräkningen kommer statsandelen för 26 utbildningsanordnare att öka med över två procent och för sex utbildningsanordnare med över fyra procent. Minskningen kommer som mest att uppgå till tre procent, vilket emellertid skulle förutsätta att studerandena hos dessa utbildningsanordnare inte avlägger en enda examen.

Omvandlingen av statsandelarna för anläggningsprojekt till statsunderstöd har inte några konsekvenser med tanke på statsekonomi, eftersom statsunderstöden ska beviljas på samma sätt som statsandelarna, inom ramen för de befogenheter och anslag som fastställs i statsbudgeten.

4.2 Konsekvenser för stats- och kommunförvaltningen

Sammanslagningen av statsandelar sammanför finansieringen av kommunal basservice och möjliggör att den kommunala basservicen beaktas som en helhet i större utsträckning än tidigare. Sammanslagningen framhäver den omständigheten att statsandelarna inte öronmärks, dvs. att kommunen kan bestämma hur statsandelarna ska användas. Den enhetliga statsandelsprocenten stöder helhetstänkandet i fråga om finansieringen av basservice.

Lagstiftningen om och administreringen av de sammanslagna statsandelarna föreslås

höra till finansministeriets förvaltningsområde i stället för de tre nuvarande ministerierna. Beredningen av budgeten beträffande statsandelar genomförs dock sektorsövergripande i form av samarbete mellan ministerierna. När finansministeriet bereder ärenden som rör statsbudgeten ska det också samråda med social- och hälsovårdsministeriet och undervisningsministeriet om den inverkan som nya uppgifter har och om kostnadsnivåns utveckling. Social- och hälsovårdsministeriet och undervisningsministeriet ska utarbeta ett kostnadsförslag som rör ändringar beträffande statsandelsåliggandena. Finansministeriet undersöker förändringen i förhållande till statsandelssystemet och kommunernas ekonomiska bärkraft, och dess förslag är en del av finansministeriets ram- eller budgetförslag. Beslut om finansministeriets budgetförslag fattas i samband med att budgeten godkänns.

Samarbetet mellan ministerierna och mellan ministerierna och Finlands Kommunförbund genomförs som ett led i basserviceprogramförandet, om vilket det föreskrivs i kommunallagen. Sammanslagningen av de förvaltningsområdesspecifika statsandelarna stärker basserviceprogramförandets mål att öka det sektorsövergripande synsättet i fråga om den service som kommunerna ordnar och finansieringen av den.

Bestämmelser om uppgifterna inom social- och hälsovården, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen och bestämmelser om styrningen av verksamheten finns i den funktionella lagstiftningen. Statsandelssystemet är ett finansieringssystem och har därmed ambitionen att vara neutralt till sina styreffekter. Trots att propositionen innebär att statsandelarna slås samman förändrar den inte finansieringens nuvarande styreffekt. I reformen eftersträvas en ytterligare minskning av finansieringssystemets obetydliga styreffekt, bl.a. genom att skolnätsfaktorn upphör att vara ett av de kriterier som inverkar på de kalkylerade kostnaderna för undervisningsverksamheten.

Kommunernas möjlighet att förutse statsandelen för det följande finansåret förbättras genom att statsandelarna sammanslås administrativt sett. I det nya statsandelssystemet kan kalkylerna över statsandelar till kommu-

nera i huvudsak göras upp redan när befolkningsuppgifterna blivit färdiga våren före finansåret. För förskoleundervisningens och den grundläggande utbildningens del bestäms kommunens skyldighet att betala hemkommunersättning på basis av situationen vid utgången av året före det år som föregått finansåret. År 2010 bestäms hemkommunersättningen dock undantagsvis på basis av situationen i september året före finansåret. Uppgifterna om kommunernas skatteandelar är tillgängliga för kommunerna när de gör upp budgeten för finansåret. I dagens system har kommunerna fått kännedom om statsandelarna för utbildningsverksamhet så sent som i december året före finansåret.

Hemkommunersättningen i det föreslagna statsandelssystemet ökar kommunernas möjligheter att ge akt på sina utgifter mer helhetsbetonat än nu. Kommunerna kan ge akt också på kostnaderna för 6—15-åringar som får undervisning eller utbildning utanför den egna kommunen. I dagens system har kommunerna inte haft motsvarande uppgifter om elever som fullgör sin läroplikt utanför kommunen, eftersom finansieringen har styrts direkt till huvudmannen utgående från antalet elever.

Det centraliserade systemet för utbetalning av statsandel och hemkommunersättningar ökar å ena sidan finansministeriets, kommunernas och de privata läroanstaltarnas administrativa arbete genom att uppgifter behöver samlas in och lämnas. Genom förfarandet undgås å andra sidan den ökning av det administrativa arbetet som annars skulle orsakas av övergången från det nuvarande systemet med elevbaserad statsandel som beviljas huvudmännen till en invånar- och åldersklassbaserad statsandel som beviljas kommunerna. Avskaffandet av tvåstegsförfarandet vid beviljande och justering av statsandelen inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen minskar å sin sida det administrativa arbetet vid ministerierna och i kommunerna.

Den statliga finansiering som anknyter till förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen och som det inte är möjligt att bevilja invånar- och åldersklassbaserat avses bli beviljad av undervisningsministeriet i form av finansiering som är fristående

från den övriga statsandelen för förskoleundervisning och grundläggande utbildning. Statsandelen för förskoleundervisning och grundläggande utbildning kommer därmed att beviljas av två ministerier, undervisningsministeriet och finansministeriet. Detta försvagar i någon mån systemets genomblickbarhet. Statsandelarna föreslås dock också till denna del bli utbetalda av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning som en helhet.

I och med att den finansiering som beviljas för förskoleundervisning och grundläggande utbildning uppdelas mellan två förvaltningsområden orsakas det i viss mån tilläggsarbete både inom utbildningsförvaltningen och för utbildningsanordnarna.

Förnyelsen av finansieringslagen har inga direkta administrativa konsekvenser. Ibruktage av resultatbaserad finansiering för yrkesinriktad tilläggsutbildning medför i viss mån tilläggsarbete för utbildningsanordnarna och inom utbildningsförvaltningen när det gäller insamlandet och rapporteringen av sådana uppgifter som utgör grund för finansieringen. Insamlingen av uppgifter om antalet avlagda examina ska utföras i samband med Utbildningsstyrelsens kostnadsenkät.

Den information som behövs för den resultatbaserade finansieringen av grundläggande yrkesutbildning kommer i huvudsak att grunda sig på Statistikcentralens individbaserade datainsamling. De uppgifter som hör samman med beräkandet av lärarbehörighetsmätaren och personalutvecklingsmätaren ska emellertid fortsättningsvis insamlas i samband med Utbildningsstyrelsens kostnadsenkät.

4.3 Konsekvenser för miljön, jämställdheten och företagen

Propositionen har inga konsekvenser för miljön, jämställdheten och företagen. Det sätt på vilket kommunerna ordnar servicen inverkar inte på statsandelarna.

5 Beredningen av propositionen

Det nya finansierings- och statsandelssystemet för kommunerna har beretts av en arbetsgrupp där finansministeriet, undervis-

ningsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Finlands Kommunförbund och Helsingfors stad har varit företrädare. Arbetsgruppen hade i uppgift att utreda

1) hur de förvaltningsområdesspecifika statsandelarna kan slås samman samtidigt som huvudmannasystemet bibehålls i fråga om gymnasiet, yrkesutbildningen och yrkeshögskolorna,

2) dels möjligheten att avskaffa dröjsmålet i utjämningsystemet, dels behoven av att se över systemen med understöd enligt prövning,

3) på vilket sätt eventuella nya förändringar i kommunernas skattebas kan kompenseras fullt ut för kommunerna,

4) hur statsandelssystemet kan göras mera sporrande,

5) hur de problem som orsakas av exceptionellt gles bosättning och karaktären av skärgård kan lösas i statsandelssystemet, och

6) hur de hinder för kommunsammanslagningar och samarbete som ingår i statsandelssystemet kan undanröjas.

Med tanke på reformberedningen beställde arbetsgruppen i slutet av 2007 hos Statens ekonomiska forskningscentral (VATT) en undersökning om systemet för kommunfinansiering. VATT skulle lägga fram förslag till en sammanslagning av de förvaltningsområdesspecifika statsandelarna. Forskningsprojektet skulle också bedöma de nuvarande statsandelsgrundernas funktionsduglighet. Undersökningen (Kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmä: Vaihtoehtoja uudistuksen toteuttamiseksi, 144/2009) färdigställdes i december 2008.

VATT föreslog i sin undersökning att statsandelssystemet skulle byggas upp på grundval av sex delmodeller, dvs. delmodeller för barndagvård, förskoleundervisning och grundläggande utbildning, kulturverksamhet, hälsovård, äldreomsorg och övrig socialvård. Det föreslogs att de kalkylerade kostnaderna i var och en av delmodellerna skulle bestämmas utgående från en på befolkningsunderlaget baserad grunddel och en koefficient som beskriver behovs- och situationsfaktorer. De behovsfaktorer som föreslogs bli beaktade inom barndagvården var hörande till arbetskraften inom åldersgruppen 20–44-åringar och gles bosättning. Inom förskole-

undervisningen och den grundläggande utbildningen föreslogs antalet 6-åringar och antalet 13–15-åringar, en bosättningsstrukturfaktor, andelen svenskspråkiga och andelen invånare med främmande språk som modersmål bli beaktade liksom också antalet invånare i skärgårdsdelarna. Inom kulturverksamheten föreslogs tvåspråkighet och en bosättningsstrukturfaktor bli beaktade. Inom hälsovården föreslogs ett behovsindex, tvåspråkighet och en bosättningsstrukturfaktor bli beaktade. Inom behovsindexet föreslogs 13 sjukdomar som berättigar till specialersättning från Folkpensionsanstalten och antalet sjukpensionärer under 55 år bli beaktade. Behovs- och situationsfaktorerna inom äldreomsorgen föreslogs vara ett behovsindex och tvåspråkighet. Det föreslogs att åldersstrukturen och de väsentliga ovan nämnda sjukdomar som berättigar till specialersättning skulle beaktas i behovsindexet. För den övriga socialvårdens del föreslogs den ekonomiska försörjningskvoten, bosättningsstrukturfaktorn, handikappskoefficienten, barnskyddsåtgärderna inom öppenvården och omhändertagandena vara grunder av betydelse.

De nya statsandelsgrunder som VATT föreslog skulle för en del kommuner ha betytt stora förändringar i statsandelarna. I rambeslutet om statsfinanserna för 2010–2013 beslöt man genomföra statsandelsreformen bara delvis eftersom kommunernas ekonomi är på väg att försämrats på grund av den allmänna ekonomiska situationen. Efter det koncentrerade arbetsgruppen sitt arbete närmast till statsandelsgrunderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning och till utjämning av de kommunspecifika effekterna.

Förslaget till lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet har beretts inom den arbetsgrupp som tillsatts av undervisningsministeriet för att bereda utvecklandet av kommunernas finansierings- och statsandelssystem inom undervisningsministeriets förvaltningsområde.

Den delegation för resultatfinansiering av den grundläggande yrkesutbildningen som tillsatts av undervisningsministeriet har sedan år 2002 arbetat för att utveckla den resultatbaserade finansieringen av grundläggande yrkesutbildning. I delegationen finns repre-

sentanter för arbetslivsorganisationerna och för de centrala aktörer som företräder utbildningsanordnarna och studerandena samt representanter för Statistikcentralen, Utbildningsstyrelsen och Finlands Kommunförbund. Delegationen har bl.a. till uppgift att stöda undervisningsministeriet när det gäller att vidareutveckla den resultatbaserade finansieringen. Delegationen ska dessutom främja utvecklandet av den resultatbaserade finansiering som beviljas för yrkesinriktad tilläggsutbildning.

Utvecklandet och utvidgningen av den resultatbaserade finansieringen av yrkesutbildningen har beretts inom ramen för det projekt för utvärdering och utveckling av den resultatbaserade finansieringen som undervisningsministeriet startade år 2004. I projektet deltog Samkommunen för yrkesutbildning i Mellersta Nyland, Utbildningsstyrelsen, Statistikcentralen samt redovisningscentralen vid Tammerfors universitet. Projektet genomfördes av Näringslivets forskningsinstitut ETLA. I samband med projektet genomfördes en omfattande förfrågning angående den resultatbaserade finansieringen bland utbildningsanordnarna. På basis av detta projekt inleddes sommaren 2008, på uppdrag av undervisningsministeriet, ett projekt för utvecklande av mätarna för den resultatbaserade finansieringen vid ETLA. Som styrgrupp för projektet fungerade den arbetsgrupp vid undervisningsministeriet som har till uppgift att bistå delegationen för resultatfinansiering. Arbetet gällande utveckling av mätarna för den resultatbaserade finansieringen slutfördes den 12 maj 2009.

Undervisningsministeriet tillsatte den 24 januari 2008 en tjänstemannagrupp för att utreda kriterierna för resultatbaserad finansiering av yrkesinriktad tilläggsutbildning. Den 14 oktober 2008 offentliggjorde tjänstemannagruppen sin promemoria (Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2008:26). Utlåtanden angående promemorian begärdes av flera olika aktörer. Den styrgrupp som berett totalreformen av vuxenutbildningen konstaterade i sitt ställningstagande den 27 februari 2009 att resultatbaserad finansiering för den yrkesinriktade tilläggsutbildningens del ska tas i bruk stegvis från och med ingången av år 2010. Den

resultatbaserade finansieringens andel ska utgöra tre procent av den totala finansieringen och den ska fastställas på basis av antalet avlagda examina. Delegationen för resultatfinansiering av yrkesutbildningen förordade också de riktlinjer som fastställts av styrgruppen för en totalreform av vuxenutbildningen

Framställningarna till ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet, och den nya lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet har beretts vid undervisningsministeriet.

Ett diskussionsmöte om utkastet till regeringens proposition har ordnats. De frågor som då ställdes och de påpekanden som gjordes gällde närmast undervisningsverksamheten. Enligt Yksityisen Opetusalan Liitto är det centrala att finansieringen för privata utbildningsanordnare är förutsebar och långsiktig samt i vilken mån finansieringsnivån förändras i förhållande till dagens nivå. Förbundet understödde planerna på att hemkommunersättningen skulle vara relaterad till elevens ålder, eftersom ordnandet av undervisning medför desto större kostnader ju äldre eleverna är. Största delen av de privata utbildningsanordnarna ordnar utbildning för 13–15-åringar. Det ansågs att ett centraliserat system för utbetalning av hemkommunersättningar till stor del eliminerar de problem som övergången till ett elevbaserat system ger upphov till.

Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ ansåg att

- när kommunerna informeras om reformen, borde det betonas att finansieringen av undervisningen ändras inte utan undervisningens stadsandel är fortfarande 41,89 procent av hela finansieringen.

- specialundervisningens särskilda höjningsfaktor måste hållas kvar,

- hemkommunersättningarna måste betalas centraliserat av Servicecentret för staten ekonomi och personalförvaltning,

- den faktorens vikt som tas i beaktande lärarnas kompetens, borde förhöjas i resultatbaserade finansiering av yrkesutbildning, och

- man borde ge utredning till Riksdagen om statsandelreformen senast år 2013.

Vid diskussionsmötet uttrycktes oro för hur finansieringen av påbyggnadsundervisning och skolhemsundervisning kommer att ordnas. Samkommunerna för specialomsorgsdistrikten förde fram att statsandelsreformen bör trygga verksamhetens kontinuitet i specialskolorna. De anordnare av privat och kommunal specialundervisning som har fått utbildningstillstånd bör garanteras en direkt statsandel som är allra minst på nuvarande nivå.

Sametinget anser att

- tilläggsdelen för kommuner inom samernas hembygdsområde bör kopplas till den definition av begreppet samer som ingår i sametingslagen, inte till andelen samiskspråkiga,
- kommunen i lag bör åläggas att årligen komma överens med sametinget om en dispositionsplan för den ovan nämnda tilläggsdelen,
- den separata ersättning för undervisning på samiska som föreslås i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet bör utvidgas så att den möjliggör att finansiering om vilken det föreskrivs i den lagen kan beviljas också andra kommuner på ansökan.

Enskilda ändringsförslag som framfördes var att den resultatbaserade finansieringens procentandel av finansieringen för grundläggande yrkesutbildning bör vara mindre, att den invånarbaserade finansieringen av yrkesutbildning bör bli åldersklassbaserad och att kommunens självfinansieringsandel bör sänkas.

Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2010 och avses bli behandlad i samband med den.

I lagen om statsandel för kommunal basservice 35 § avsedda kompensering av kommunens förlorade skatteintäkter är förknippad med vad som föreslås i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2010 samt vissa ändringar i inkomstbeskattningen och de räntor

som ska tillämpas vid beskattningen (RP 133/2009 rd). I nämnda proposition föreslås bland annat ändring av inkomstskatteskalen, höjning av arbetsinkomstavdraget och grundavdraget samt sänkning av minskningsprocenten för pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen. Dessutom förknippas paragrafen med regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om en reform av beskattningen av långsiktigt sparande 158/2009 rd på basen av vilken kommunernas skatteförluster är 1,6 milj. euro.

I skatteprocenten av föreslaget lag om statsandel för kommunal basservice har det tagits i beaktande följande propositioner som är budgetlagar: Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 13 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (RP 157/2009 rd), regeringens proposition till lag om ändring av 7 c och 10 b i lag om handikappförmåner och ändring av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården och regeringens proposition med förslag till lag om tolkningstjänster.

I lagen om statsandel för kommunal basservice 36 § 4 mom har beaktats regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om underhållsstöd (RP 156/2009 rd), där det föreslås att de underhållsstödsåterkrav som hör till kommuner och som Folkpensionsanstalten indriver tilläggs till kommunernas statsandelar.

Förslagen som gäller veterinärvårdslagen måste samordnas med regeringens proposition till Riksdagen med förslag till veterinärvårdslag och till vissa lagar som har samband med den (RP 81/2009 rd.). I propositionen föreslås en ny veterinärvårdslag. I föreslaget veterinärvårdslagens 25 § hänvisas till finansiering enligt lagen om planering och statsandel till social- och hälsovården, som borde ändras till hänvisning till lagen om statsandel för kommunal basservice. Dessutom borde 1 § 25 punkten i lag om statsandel för kommunal basservice ändras så att i paragrafen hänvisas till nya veterinärvårdslagen.

I lagen om statsandel för kommunal basservice 41 § 3 mom har beaktats regeringens proposition med förslag till lag om ändring av barnskyddslagen.

I föreslaget lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet har länsstyrelserna ersatts av de nya närings-, trafik- och miljöcentralerna och de hänvisningar till länsstyrelsen som ingår i den föreslagna lagen om ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovård har ersatts med hänvisningar till regionförvaltningsverket. I detta avseende är propositionen förknippad med det förslag till ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som ingår i regeringens proposition med förslag till lagstiftning om revidering av regionförvaltningen (RP 59/2009 rd).

Till propositionen ansluter sig en särskild regeringsproposition med förslag till ändring av 3 § i lagen om yrkesutbildning och 1 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (RP /2009 rd). I den

nämnda propositionen föreslås att den gällande lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ska upphävas och att en ny ersättande lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ska stiftas. Grunderna för finansieringen av sådan utbildning som avses i 3 § i lagen om yrkesutbildning, dvs. sådan orienterande och förberedande utbildning som ordnas före den grundläggande yrkesutbildningen, sådan utbildning för invandrare som förbereder för den grundläggande yrkesutbildningen samt sådan undervisning och handledning som ordnas för handikappade i tränings- och rehabiliteringssyfte, vilka för närvarande regleras i 1 § i finansieringslagen, ingår istället i 25 § i lagförslaget.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lagen om statsandel för kommunal basservice**

Lagrubriken föreslås lyda lagen om statsandel för kommunal basservice, även om inte all basservice finansieras genom lagen. Grunden för den finansiering om vilken det bestäms i lagen är ändå kostnaderna för social- och hälsovården samt förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. I lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet föreskrivs också om finansiering av uppgifter som hänförs till basservicen.

Vid beredningen föreslogs också lagrubriken lag om allmän statsandel för kommunal basservice. Den ansågs emellertid leda tankarna i alltför hög grad till den allmänna statsandel om vilket det föreskrivs i lagen om statsandelar till kommunerna, som föreslås bli upphävd.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. I bestämmelsen definieras de uppgifter som åligger kommunerna (statsandelsåligganden) och för vilka statsandel enligt denna lag föreslås bli betald i fråga om driftskostnaderna. Paragrafen innehåller för det första bestämmelser om de uppgifter för vilka statsandel nu beviljas i fråga om driftskostnaderna enligt lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården. Dessutom föreskrivs det i paragrafen om de statsandelsåligganden om vilka det nu bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och som sammanslås så att finansiering för dem i fortsättningen beviljas inom finansministeriets förvaltningsområde. De sistnämnda uppgifterna är förskoleundervisning och grundläggande utbildning, bibliotek, invånarbase-rad grundläggande konstundervisning och kommunernas allmänna kulturverksamhet.

För undervisnings- och kulturverksamhetens del definieras statsandelsåliggandena för närvarande i lag. Lagen om planering av och

statsandel för social- och hälsovården, nedan planerings- och statsandelslagen, upptar ingen förteckning över lagar, i stället hänvisas det i respektive lag där det föreskrivs om statsandelsåligganden till den statsandel som bestäms enligt planerings- och statsandelslagen. Lagarna i förteckningen är sådana där det hänvisas till planerings- och statsandelslagen i fråga om finansieringen av driftskostnader. I denna proposition föreslås laghänvisningarna därför bli ändrade. För undervisnings- och kulturverksamhetens del nämns bara de lagar för vars del statsandel för de driftskostnader som följer av dem föreslås bli betald enligt denna lag. Statsandel för driftskostnader som hänförs sig till gymnasier, yrkesutbildning, yrkeshögskolor och kulturinrättningar beviljas separat på det sätt som föreslås bli bestämt i den lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som ingår i denna proposition.

Enligt 2 mom. ska lagen tillämpas inte bara på bestämmandet av statsandelar till kommunerna utan också på ersättning som en elevs hemkommun betalar till en annan kommun, till en samkommun och till en utbildningsanordnare som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning samt till universitet och till staten, om de ordnar förskoleundervisning och grundläggande utbildning för eleven. Uttrycket hemkommunsersättning föreslås bli använt om den ersättning som elevens hemkommun betalar. Närmare bestämmelser om hemkommunsersättningen föreslås i lagens 8 kap.

Enligt 3 mom. ska lagen med stöd av självstyrelselagen för Åland (1144/1991) inte tillämpas i landskapet Åland.

2 §. Undantag från tillämpningsområdet. Paragrafen innehåller en förteckning över undantag från lagens tillämpningsområde. Vissa undantag beror på att statsandelarna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning inte till alla delar kan ändras så att de beräknas per invånare. Dessa undantag hänförs sig främst till förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, vilka också i fortsättningen kommer att finansieras per elev. Bestämmelser om finansieringen av

dem föreslås ingå i den nya lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. En del undantag är sådana att de redan har uteslutits ur de driftskostnader som berättigar till statsandel.

De undantag som hänför sig till förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen (1—5 punkten) gäller morgon- och eftermiddagsverksamhet, förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen, påbyggnadsundervisning, grundläggande utbildning för andra än läropliktiga och grundläggande utbildning i internat. Med grundläggande utbildning för andra än läropliktiga avses grundläggande utbildning för vuxna. Med grundläggande utbildning i internat avses utbildning vid folkhögskola där eleverna också är inkvarterade.

Alla uppgifter som nämns i 1—5 punkten är frivilliga för kommunen, dvs. kommunen kan avgöra i vilken utsträckning den ordnar undervisningen eller utbildningen. Det finns också kommuner som inte ordnar dessa tjänster, därför kan statsandelen inte grunda sig på befolkningsunderlaget. Finansieringen av de driftskostnader som dessa uppgifter föranleder bestäms enligt den föreslagna lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Finansieringen av grundläggande konstundervisning som baserar sig på antalet undervisningstimmar (6 punkten) förutsätter att uppgifter om antalet undervisningstimmar samlas in, och bestämmelser om finansieringen föreslås ingå i den nya lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Landskaps- och centralbibliotek (7 punkten) är bara sådana bibliotek som undervisningsministeriet har utsett med kommunernas samtycke. Centralbibliotek för de allmänna biblioteken är det kommunala allmänna bibliotek som vederbörande ministerium utsett med kommunens samtycke. Bestämmelser om finansieringen av uppgiften ingår i den föreslagna lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Finansiering av kostnaderna för kreditkapital och kreditförluster inom social kreditgivning (8 punkten) och kommundillägg för hemvård och privat vård av barn (9 punkten) beviljas inte ens för närvarande enligt plane-

rings- och statsandelslagen, så till denna del motsvarar bestämmelsen den gällande lagstiftningen till sitt innehåll.

Bestämmelser om finansieringen av grundläggande utkomststöd (10 punkten) finns i lagen om utkomststöd. Enligt lagens 5 a § uppgår beloppet av den statsandel som betalas till kommunen till 50 procent av kommunens kostnader för det grundläggande utkomststödet. Det innebär att kostnaderna för grundläggande utkomststöd inte omfattas av justeringen av kostnadsfördelningen och inte hör till de statsandelar som sammanslås.

Enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ersätter staten en del av kostnaderna för verksamheten, så det belopp som motsvarar ersättningen beaktas inte som driftskostnad för kommunen (11 punkten).

I 47 § i lagen om specialiserad sjukvård föreskrivs det om separat ersättning för kostnaderna för utbildnings- och forskningsverksamhet vid universitet (12 punkten) till samkommuner som ansvarar för specialiserad sjukvård och andra som ordnar sådan verksamhet. Till denna del ingår alltså kostnaderna för detta inte bland de kostnader som ersätts med stöd av denna lag och beaktas inte när kostnadsfördelningen justeras.

I 2 mom. föreslås det att förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ges utomlands inte ska ingå i lagens tillämpningsområde. Med stöd av lagen betalas statsandel enligt förslaget inte för utgifter för driftskostnader, och inte heller avses kommunerna vara skyldiga att betala hemkommuners ersättning på basis av undervisning och utbildning som ges utomlands. Den separata bestämmelsen behövs eftersom lagen om grundläggande utbildning gäller också undervisning och utbildning som ges utomlands.

Enligt hänvisningsbestämmelsen i 3 mom. finansieras undervisning som grundar sig på förlängd läroplikt och grundläggande utbildning som ordnas i internat och i skolhem samt flexibel grundläggande utbildning utöver genom det åldersklassbaserade statsandelssystem om vilket det föreskrivs i denna lag också genom lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Med förlängd läroplikt avses undervisning som ges i elva år på grund av ett handikapp eller

en sjukdom hos barnet som medför att de mål som ställts för den grundläggande utbildningen uppenbarligen inte kan nås under nio år. Barn som omfattas av förlängd läroplikt blir läropliktiga ett år tidigare. Bestämmelser om finansiering av driftskostnaderna för förlängd läroplikt avses ingå både i denna lag och i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som följer:

- i fråga om 5-åringar som får förskoleundervisning föreskrivs det om undervisningsfinansieringen i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet,

- bestämmelser om åldersklassbaserad statsandel och hemkommunsersättning i samband med finansiering av förlängd läroplikt för 6—15-åringar ingår i denna lag men bestämmelser om tilläggsfinansiering avses ingå i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Även om statsandel för kostnaderna för påbyggnadsundervisning (3 punkten), grundläggande utbildning för andra än läropliktiga (4 punkten), grundläggande utbildning i internat (5 punkten) och delvis för kostnaderna för skolhemsundervisning och förlängd läroplikt inte betalas utifrån denna lag och det avses bli föreskrivet om finansieringen av dem i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, föreslås finansieringen av dem bli beaktad i statsandelsprocenten enligt denna lag. Finansieringen enligt den nya lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet avses inte inbegripa någon separat självfinansieringsandel för kommunen. Självfinansieringsandelen för dem kommer att ha räknats ut när statsandelsprocenten och självfinansieringsandelen enligt denna lag bestäms.

3 §. Förhållande till annan lagstiftning. I paragrafen föreskrivs det om till vilken del lagen avses bli tillämpad på statsandelar och finansiering enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om fritt bildningsarbete. Denna lag föreslås bli tillämpad på utbetalning av finansiering. Justeringen av kostnadsfördelningen avses omfatta också kostnader som anges i 2 § 3—5 punkten samt 3 mom. (påbyggnadsundervisning, grundläggande utbildning för andra än läropliktiga, grundläggande utbild-

ning i internat och undervisning som grundar sig på förlängd läroplikt).

4 §. Definitioner. Paragrafen innehåller vissa definitioner som avses bli använda i lagen.

Med finansår (1 punkten) avses det kalenderår för vilket statsandelar beviljas.

Grundpris (2 punkten) avser i den föreslagna lagen ett pris per invånare eller en grund som används som underlag för kommunens kalkylerade kostnader och bestämningsgrunder. Beloppet föreslås bli fastställt årligen genom förordning. Grundpriset är utgångspunkten för beräkning av respektive del av statsandelen och höjs främst genom höjande faktorer. Med stöd av lagen föreskrivs det årligen om följande grundpriser:

- grundpris för den allmänna delen,
- åldersklassbaserade grundpriser inom socialvården,
- grundpriset för arbetslöshetskoefficienten,
- grundpriset för antalet arbetslösa,
- grundpriset för barnskyddet,
- grundpriset i fråga om funktionshinder,
- åldersklassbaserade grundpriser inom hälsovården,
- grundpriset för sjukfrekvensen,
- grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning,
- grundpriset för allmänna bibliotek,
- grundpriset för grundläggande konstundervisning, samt
- grundpriset för allmän kulturverksamhet.

Med befolkningstäthet (3 punkten) avses kommunens invånarantal per landkvadratkilometer vid utgången av året före det år som föregått finansåret. Befolkningstätheten beaktas som höjande faktor i samband med fjärrortsförhöjningen och grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt för allmänna bibliotek och som grund för tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning.

Med tvåspråkig kommun (4 punkten) avses tvåspråkiga kommuner som avses i 5 § i språklagen. Vid ingången av 2010 finns det 31 tvåspråkiga kommuner i Finland. Tvåspråkigheten beaktas som höjande faktor i samband med grundpriset för den allmänna delen samt grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning.

Med kommun inom samernas hembygdsområde (5 punkten) avses de kommuner som anges i 4 § i sametingslagen. Dessa är Utsjoki, Enontekis, Enare och Sodankylä. Tilläggsdel för kommuner inom samernas hembygdsområde betalas till kommunerna inom samernas hembygdsområde.

Med skärgårdskommun (6 punkten) avses varje kommun som avses i 9 § i lagen om främjande av skärgårdens utveckling. Dessa kommuner är åtta till antalet 2009. På basis av ställningen som skärgårdskommun höjs grundpriset för den allmänna delen och för allmänna bibliotek, och den beaktas också i fjärrortskoefficienten som inverkar på de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården.

Med kommun med skärgårdsdel (7 punkten) avses varje kommun på vars skärgårdsdel bestämmelser om skärgårdskommuner tillämpas enligt lagen om främjande av skärgårdens. År 2009 finns det 39 sådana kommuner.

Med person med ett *främmande språk* som modersmål (8 punkten) avses i den föreslagna lagen varje person som anmält till befolkningsdatasystemet att hans eller hennes modersmål är något annat än finska, svenska eller samiska. Inslaget av personer med ett främmande språk som modersmål beaktas som en faktor som höjer grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning.

Med samiskspråkig (9 punkten) avses i lagen varje person som anmält till befolkningsdatasystemet att hans eller hennes modersmål är samiska. Samiskspråkigheten beaktas i språkförhöjningen av grundpriset för den allmänna delen, och graderingen av tilläggsdelen för kommuner inom samernas hembygdsområde grundar sig på antalet samiskspråkiga.

Med läropliktig (10 punkten) avses varje läropliktig som avses i 25 § i lagen om grundläggande utbildning. Enligt 25 § i lagen om grundläggande utbildning är barn som är varaktigt bosatta i Finland läropliktiga. Läroplikten börjar det år då barnet fyller sju år. Läroplikten upphör när den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts eller det har förflutit tio år sedan läroplikten började. Om ett handikapp eller en sjukdom hos bar-

net medför att de mål som ställts för den grundläggande utbildningen uppenbarligen inte kan nås under nio år, fortgår läroplikten i elva år och börjar det år då barnet fyller sex år.

I 2 mom. definieras begreppet invånare i kommunen. Med begreppet avses den vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) kommunen är. Invånarskapet i en kommun föreslås ligga till grund för beräkningen av statsandel.

I 3 mom. definieras tidpunkten för bestämmande av kommunens invånarantal, åldersklasser och hemkommun. Den föreslås i lagen grunda sig i huvudsak på de uppgifter som är införda i befolkningsdatasystemet enligt 18 § i befolkningsdatalagen (507/1993) vid utgången av året före det år som föregått finansåret. Enligt 18 § i befolkningsdatalagen intas i befolkningsdatasystemet uppgifter om kommunens invånarantal vid årsskiftet och den kommun där en person vid denna tid hade sin hemkommun enligt lagen om hemkommun. Härvid beaktas de uppgifter som registrerats i befolkningsdatasystemet senast den 31 januari det år som är i fråga.

Undantag från denna huvudregel görs närmast i samband med att social- och hälsovårdskoefficienterna bestäms: de baserar sig delvis på uppgifter som är äldre än så.

2 kap. Statsandel för kommunal basservice

5 §. Statsandel för kommunal basservice. I paragrafen föreslås det bli föreskrivet om hur statsandelen för kommunal basservice ska beräknas och vad den består av. Benämningen statsandelsgrunder föreslås bli använd om dessa.

Som grund för beräkningen av statsandelen för kommunal basservice används enligt förslaget

- grunderna för bestämmande av den allmänna delen,
- de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården,
- de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek

- bestämningsgrunderna för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet, samt

- grunderna för bestämmande av tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning samt för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde.

För social- och hälsovårdens, förskoleundervisningens och den grundläggande utbildningens och de allmänna bibliotekens del föreslås kommunens kalkylerade kostnader ligga till grund för statsandelen. De grundpriser som ligger till grund för de kalkylerade kostnader avses bli justerade när kostnadsfördelningen justeras. Bestämningsgrunderna för den allmänna delen, den grundläggande konstundervisningen, den allmänna kulturverksamheten och tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning och för skärgårdskommuner samt kommuner inom samernas hembygdsområde baserar sig inte på kommunernas kostnader och beaktas inte kostnadsfördelningen justeras.

I 2 mom. föreskrivs det om hur statsandelen till kommunen bestäms. Separata uppgiftsbaserade statsandelar kommer enligt förslaget inte att beviljas längre, i stället beviljas en enda statsandel som beräknas med beaktande av flera komponenter. Kommunerna beviljas i statsandel ett belopp som fås när kommunens kalkylerade kostnader för social- och hälsovården, förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek adderas med belopp som beräknas utgående från bestämningsgrunderna för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet och kommunens självfinansieringsandel dras av från summan. Till det erhållna beloppet läggs kommunens allmänna del och tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning samt för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde.

Statsandelen för kommunal basservice i kommun i

$STATSANDEL_i$

$= (STATSANDELSGRUNDER_i - SJÄLVFIN.ANDEL_i) + AD_i + TILLÄGGSDELAR_i$

där

$STATSANDELSGRUNDER_i$

$= KALK.KOSTN_i^{SHV} + KALK.KOSTN_i^{FG} + KALK.KOSTN_i^{BIBL} + GRUND_i^{GKU} + GRUND_i^{AK}$,

$KALK.KOSTN_i^{SHV}$ är de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården i kommun i,

$KALK.KOSTN_i^{FG}$ är de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommun i,

$KALK.KOSTN_i^{BIBL}$ är de kalkylerade kostnaderna för allmänna bibliotek i kommun i,

$GRUND_i^{GKU}$ är bestämningsgrunden för grundläggande konstundervisning i kommun i,

$GRUND_i^{AK}$ är bestämningsgrunden för allmän kulturverksamhet i kommun i,

$SJÄLVFIN.ANDEL_i$ är självfinansieringsandelen för kommun i,

AD_i är den allmänna delen för kommun i och

$TILLÄGGSDELAR_i$ är de tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning samt för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde som beviljas kommun i.

I 3 mom. föreslås en hänvisning till 7 kap., som innehåller bestämmelser om ökning och minskningar av statsandelen.

3 kap. **Grunder för bestämmande av den allmänna delen**

6 §. Grunder för bestämmande av den allmänna delen. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll det som i 8 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna före-

skrivs om hur den allmänna statsandelen bestäms. Benämningen allmän statsandel ersätts med benämningen allmän del. Dessutom används i den föreslagna bestämmelsen inte längre uttrycket den allmänna statsandelen grunddel, utan bestämmelsen utgår från ett grundpris för den allmänna delen och detta höjs genom höjningar i stället för genom tillägg. Höjningarna motsvarar de tidigare miljötilläggen.

Beloppet av allmän del som beviljas en kommun beräknas genom att man till grundpriset för den allmänna delen lägger höjningar av grundpriset (skärgårds-, fjärrorts-, tätortsstruktur- och språkförhöjning samt höj-

ning på basis av förändringar i invånarantal) och multiplicerar summan med kommunens invånarantal.

Beloppet av allmän del som beviljas kommunen i räknas ut med hjälp av formeln

$$AD_i = (GP^{ad} + höjningar_i^{ad}) * inv.antal_i,$$

där

GP^{ad} är grundpriset för den allmänna delen per invånare,

$inv.antal_i$ är invånarantalet i kommun i och

$höjningar_i^{ad}$ är höjningar av grundpriset per invånare i kommun i som beräknas så att

$$höjningar_i^{ad} = skärg_i^{ad} + fjärr_i^{ad} + tät_i^{ad} + språk_i^{ad} + fiinv_i^{ad}$$

där

$skärg_i^{ad}$ är skärgårdsförhöjningen av den allmänna delen i kommun i per invånare,

$fjärr_i^{ad}$ är fjärrortsförhöjningen av den allmänna delen i kommun i per invånare,

$tät_i^{ad}$ är tätortsstrukturförhöjningen av den allmänna delen i kommun i per invånare,

$språk_i^{ad}$ är språkförhöjningen av den allmänna delen i kommun i per invånare och

$fiinv_i^{ad}$ är en på basis av förändringar i invånarantal beräknad höjning av den allmän-

na delen i kommun i per invånare.

I 2 mom. anges det att skärgårds- och fjärrortsförhöjningen är alternativa höjningar. När den allmänna delen beräknas beaktas den av dessa två höjningar som är fördelaktigare för kommunen. I fråga om kommuner med skärgårdsdel höjs grundpriset med både skärgårds- och fjärrortsförhöjningen.

7 §. Skärgårdsförhöjning. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 9 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna. Syftet med skärgårdsförhöjningen är att kompense-

ra kommunerna för de merkostnader som karaktären av skärgård föranleder.

I fråga om skärgårdskommuner där minst hälften av invånarna bor utan fast vägförbindelse till fastlandet höjs grundpriset för den allmänna delen enligt förslaget med ett belopp som är sju gånger grundpriset för den allmänna delen. För övriga skärgårdskommuner avses höjningen vara fyra gånger grundpriset för den allmänna delen.

Skärgårdsförhöjningen per invånare i kommun i

$$skärg_i^{ad} = \begin{cases} 7 * GP^{ad}, & \text{när kommun i är skärgårdskommun och } \frac{inv.antal_i^{u \tan vägf}}{inv.antal_i} \geq 0,5, \\ 4 * GP^{ad}, & \text{när kommun i är skärgårdskommun,} \\ 0, & \text{i övriga fall.} \end{cases}$$

där

GP^{ad} är grundpriset för den allmänna delen per invånare,

$inv.antal_i$ är invånarantalet i kommun i och

$inv.antal_i^{u \tan vägf}$ är antalet invånare i kommun i som bor utan fast vägförbindelse till fastlandet.

I 2 mom. finns bestämmelser om höjningen i fråga om sådana kommuner med skärgårdsdel där antalet personer som bor i skärgårdsdelarna är exceptionellt stort. I dessa kommuner är bosättningsstrukturen exceptionellt besvärlig liksom också trafikförbindelserna, och det blir ofta nödvändigt att ty sig till färjetrafik. Höjningen är avsedd för kommuner där antalet invånare i skärgårdsdelarna är

minst 1 200. I dessa kommuner motsvarar höjningen grundpriset för den allmänna del som beviljas kommunen. I övriga kommuner med skärgårdsdel är skärgårdsförhöjningen liksom nu produkten av antalet personer som bor i skärgården och grundpriset för den allmänna delen multiplicerat med 1,5.

Skärgårdsförhöjningen per invånare i kommun i

$$skärg_i^{ad} = \begin{cases} 1 * GP^{ad}, & \text{när kommun i är en kommun med skärgårdsdel och } inv.antal_i^{skärg.del} \geq 1200, \\ 1,5 * \frac{inv.antal_i^{skärg.del}}{inv.antal_i} * GP^{ad}, & \text{när kommun i är en kommun med skärgårdsdel,} \\ 0, & \text{i övriga fall.} \end{cases}$$

där

GP^{ad} är grundpriset för den allmänna delen per invånare,

$inv.antal_i^{skärg.del}$ är det antal invånare i kommun i som bor i skärgårdsdelen och

$inv.antal_i$ är invånarantalet i kommun i.

8 §. Fjärrortsförhöjning. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 10 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna. Syftet med bestämmelsen är att kompensera glesbefolkade kommuner för de merkostnader som bosättningsstrukturen föranleder.

I fråga om en kommun vars fjärrortstal, som bestäms på grundval av det lokala och regionala befolkningsunderlaget, är 1,50 eller större, utgör fjärrortsförhöjningen per invånare enligt förslaget ett belopp som är sex

gånge grundpriset för den allmänna delen. I fråga om en kommun vars fjärrortstal är 1,00—1,49 utgör höjningen per invånare ett belopp som är fem gånge grundpriset för den allmänna delen. En kommun vars fjärrortstal är 0,50—0,99 föreslås bli tilldelad en fjärrortsförhöjning som är tre gånge grundpriset för den allmänna delen.

Fjärrortsförhöjningen per invånare i kommun i

$$fj\ddot{a}rr_i^{ad} = \begin{cases} 6 * GP^{ad}, & \text{när } FT_i \geq 1,50, \\ 5 * GP^{ad}, & \text{när } 1,00 \leq FT_i < 1,50, \\ 3 * GP^{ad}, & \text{när } 0,50 \leq FT_i < 1,00, \\ 0, & \text{i övriga fall.} \end{cases}$$

där

GP^{ad} är grundpriset för den allmänna delen per invånare och

FT_i är kommun i:s fjärrortstal som bestäms på grundval av det lokala och regionala befolkningsunderlaget.

Enligt 2 mom. utfärdas bestämmelser om grunderna för bestämmande av fjärrortstalet, om vilka kommuner som är berättigade till fjärrortsförhöjningen och om fjärrortstalen för dessa kommuner genom förordning av statsrådet.

Sammanlagt 57 kommuner har fått fjärrortstillägg fr.o.m. 2007 enligt den gällande förordningen om statsandelar till kommunerna (1271/1996). Avsikten är att det med stöd av lagen ska föreskrivas om bestämmande av fjärrortstalet liksom nu. Fjärrortsförhöjningen fastställs med fem års mellanrum på basis av olika index som Statistikcentralen beräknar. Indexberäkningen baserar sig på befolkningens fördelning per kvadratkilometer.

Enligt 3 § i förordningen om statsandelar till kommunerna består fjärrortstalet av summan av två befolkningsunderlagsindex, vardera med minimivärdet 0. Det första befolkningsunderlagsindexet (lokalt befolkningsunderlagsindex) mäter folkmängden på 25 kilometers avstånd och det andra (regionalt befolkningsunderlagsindex) på 50 kilometers avstånd från kommuncentrum. Det lokala befolkningsunderlagsindexet fås genom att från 15 000 avdras det antal personer som bor på högst 25 kilometers avstånd, varefter skillnaden divideras med 15 000. Det regionala befolkningsunderlagsindexet fås genom att från 60 000 avdras det antal personer som bor på högst 50 kilometers avstånd, varefter skillnaden divideras med 60 000.

Fjärrortstalet för kommun i

$$FT_i = BUI_i^{lokal} + BUI_i^{regional}$$

på så sätt att

$$BUI_i^{lokal} = \frac{15000 - inv.antal_i^{25km}}{15000} \text{ och}$$

$$BUI_i^{regional} = \frac{60000 - inv.antal_i^{50km}}{60000}$$

där

$BUI_i^{lokal} \geq 0$ är det lokala befolkningsunderlagsindexet,

$BUI_i^{regional} \geq 0$ är det regionala befolkningsunderlagsindexet,

$inv.antal_i^{25km}$ är invånarantalet på högst 25 kilometers avstånd från kommuncentrumet i

kommun i och

$inv.antal_i^{50km}$ är invånarantalet på högst 50 kilometers avstånd från kommuncentrumet

i kommun i.

I 3 mom. föreskrivs det om fjärrortsförhöjningen för de allra mest glesbefolkade kommunerna. Fjärrortsförhöjningen föreslås vara nio gånger grundpriset för den allmänna de-

len, om kommunens befolkningstäthet per landkvadratkilometer är högst 0,5 vid utgången av året före det år som föregått finansåret.

Fjärrortsförhöjningen per invånare i kommun i, när kommunen är en av de allra mest glesbefolkade kommunerna

$$fj\ddot{a}rr_i^{ad} = 9 * GP^{ad}, \text{ när } bt_i \leq 0,5$$

där

GP^{ad} är grundpriset för den allmänna delen per invånare och

bt_i är befolkningstätheten i kommun i.

9 §. Tätortsstrukturförhöjning. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 11 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna. Syftet med tätortsstrukturförhöjningen är att kompensera kommunerna för de merkostnader som en hög tätortsgrad föranleder, t.ex. kostnader för kollektivtrafik.

Berättigade till tätortsstrukturförhöjningen är enligt förslaget de kommuner där tätortsbefolkningen uppgår till minst 40 000 personer. Tätortsstrukturförhöjningen beräknas så

produkten av andelen personer som bor i tätort och grundpriset för den allmänna delen multipliceras med graderade koefficienter som baserar sig på antalet personer som bor i tätort.

Koefficienten föreslås vara 0,75 när antalet personer som bor i tätort är 40 000—99 999, 0,7 när tätortsbefolkningen är 100 000—199 999 och 0,01 när tätortsbefolkningen är 200 000 eller större än så.

Tätortsstrukturförhöjningen per invånare i kommun i

$$tät_i^{ad} = \begin{cases} 0,75 * \frac{inv.antal_i^{tätort}}{inv.antal_i} * GP^{ad}, & \text{när } 40000 \leq inv.antal_i^{tätort} < 100000, \\ 0,70 * \frac{inv.antal_i^{tätort}}{inv.antal_i} * GP^{ad}, & \text{när } 100000 \leq inv.antal_i^{tätort} < 200000, \\ 0,01 * \frac{inv.antal_i^{tätort}}{inv.antal_i} * GP^{ad}, & \text{när } inv.antal_i^{tätort} \geq 200000, \\ 0, & \text{i övriga fall.} \end{cases}$$

där

GP^{ad} är grundpriset för den allmänna delen per invånare,

$inv.antal_i^{tätort}$ är antalet personer som bor i tätort i kommun i och

$inv.antal_i$ är invånarantalet i kommun i.

Som antalet personer som bor i tätort används Statistikcentralens nyaste statistik som är tillgänglig året före finansåret.

10 §. Språkförhöjning. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 12 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna. Syftet med höjningen är att kompensera kommunerna

för de merkostnader som tvåspråkiga och samiskspråkiga tjänster föranleder.

I fråga om tvåspråkiga kommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde höjs grundpriset för den allmänna delen med ett belopp som är grundpriset för den allmänna delen multiplicerat med 0,10.

Språkförhöjningen per invånare i kommun i

$$språk_i^{ad} = \begin{cases} 0,10 * GP^{ad}, & \text{när kommun i är tvåspråkig eller en kommun inom samernas} \\ 0, & \text{hembygdsområde, i övriga fall.} \end{cases}$$

där

GP^{ad} är grundpriset för den allmänna delen per invånare.

11 §. *Höjning på basis av förändringar i invånarantal.* Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 12 a § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna.

Höjningen är avsedd att kompensera den inverkan på kommunens ekonomi som följer av att befolkningsmängden förändras särskilt kraftigt. Om befolkningsmängden minskar leder det i allmänhet till att kommunens befolkningsstruktur snedvrids, samtidigt som det inte nödvändigtvis är möjligt att minska serviceutbudet i samma proportion. Om befolkningsmängden ökar stiger däremot både efterfrågan på kommunal service och investeringsbehoven snabbare än kommunens in-

komster. Det är därmed avfolkningskommuner och tillväxtkommuner som blir delaktiga av höjningen.

Höjning på basis av förändringar i invånarantal föreslås bli beviljad kommuner vars invånarantal under de tre åren före det år som föregått finansåret har förändrats med minst sex procent sammanlagt. För deras del höjs grundpriset för den allmänna delen med ett belopp per invånare som är lika med grundpriset för den allmänna delen multiplicerat med 1,39. Som förändringar i invånarantal beaktas mortalitet, nativitet och flyttrörelse.

Höjning på basis av förändringar i invånarantal per invånare i kommun i

$$finv_i^{ad} = \begin{cases} 1,39 * GP^{ad}, & \text{när } inv.förändring \geq 6\%, \\ 0, & \text{i övriga fall.} \end{cases}$$

där

GP^{ad} är grundpriset för den allmänna delen per invånare och

$inv.förändring_i$ är förändringen i invånarantal i kommun i under de tre åren före det år som föregått finansåret.

4 kap. **Kalkylerade kostnader för social- och hälsovården**

12 §. *Kalkylerade kostnader för social- och hälsovården i kommunen.* Paragrafen innehåller bestämmelser om den grundläggande formeln för beräkning av de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården.

Enligt förslaget beräknas de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården så, att man separat räknar ut de kalkylerade kostnaderna för socialvården och de kalkylerade kostnaderna för hälsovården och adderar dem samt multiplicerar summan med kommunens fjärrortskoefficient, om en sådan har fastställts. Bestämmelser om fjärrortskoefficienten finns i 15 §.

De kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården i kommun i

$$KALK.KOSTN_i^{SHV} = (KALK.KOSTN_i^S + KALK.KOSTN_i^{HV}) * fjärrortskoefficient_i^{shv}$$

13 §. *Kalkylerade kostnader för socialvården.* Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 12 § 2 mom. i den gällande planerings- och statsandelslagen. I paragrafen föreskrivs det om hur de kalkylerade kostnaderna för socialvården i kommunen ska beräknas.

De kalkylerade kostnaderna för socialvården baserar sig i huvudsak på kostnader som räknats på grundpriser som bestäms enligt åldersklass. Andelen övriga kalkylerade kostnader är liten, även om kalkylerade kostnader som bestäms på grundval av arbetslöshet, barnskyddet, handikapp eller avsides läge kan ha en väsentlig betydelse för enskilda kommuners kalkylerade kostnader.

I 1 mom. föreskrivs det om hur de kalkylerade kostnaderna för socialvården i kommuner ska beräknas. De kalkylerade kostnaderna för en kommun fås genom att multiplicera grundpriserna enligt åldersklass med antalet kommuninvånare i åldersklassen i fråga. I fråga om 0–6-åringarna multipliceras den åldersklassenliga produkten dessutom med kommunens dagvårdskoefficient. Till den på så sätt erhållna summan av produkter läggs kommunens kalkylerade kostnader som bestämts på grundval av arbetslöshet, handikapp och barnskyddet.

De kalkylerade kostnaderna för socialvården i kommun i

$$KALK.KOSTN_i^S = (\text{åldersstrukturkomp}_i^{\text{socialvård}} + \text{arbetslöshetskomp}_i + \text{barnskyddskomp}_i + \text{handikappskomp}_i)$$

I 2 mom. föreskrivs det om åldersklasser för vilka ett grundpris avses bli fastställt årligen genom förordning. Åldersklasserna är följande:

1) 0—6-åringar,

2) 7—64-åringar,

3) 65—74-åringar,

4) 75—84-åringar, och

5) 85-åringar och äldre.

Åldersstrukturkomponenten i fråga om socialvården i kommun i

$$\begin{aligned}
 & DVK_i * GP_s^{0-6\text{år.}} * inv.antal_i^{0-6\text{år.}} \\
 & + GP_s^{7-64\text{år.}} * inv.antal_i^{7-64\text{år.}} \\
 & + GP_s^{65-74\text{år.}} * inv.antal_i^{65-74\text{år.}} \\
 & + GP_s^{75-84\text{år.}} * inv.antal_i^{75-84\text{år.}} \\
 & + GP_s^{\text{över84år.}} * inv.antal_i^{\text{över84år.}}
 \end{aligned}$$

där

DVK_i är dagvårdskoefficienten för kommun i,

$GP_s^{0-6\text{år.}}$ är grundpriset för socialvård i fråga om 0–6-åringar,

$inv.antal_i^{0-6\text{år.}}$ är antalet 0–6-åringar i kommun i,

$GP_s^{7-64\text{år.}}$ är grundpriset för socialvård i fråga om 7–64-åringar,

$inv.antal_i^{7-64\text{år.}}$ är antalet 7–64-åringar i kommun i,

$GP_s^{65-74\text{år.}}$ är grundpriset för socialvård i fråga om 65–74-åringar,

$inv.antal_i^{65-74\text{år.}}$ är antalet 65–74-åringar i kommun i,

$GP_s^{75-84\text{år.}}$ är grundpriset för socialvård i fråga om 75–84-åringar,

$inv.antal_i^{75-84\text{år.}}$ är antalet 75–84-åringar i kommun i,

$GP_s^{\text{över84år.}}$ är grundpriset för socialvård i fråga om 85-åringar och äldre och

$inv.antal_i^{\text{över84år.}}$ är antalet 85-åringar och äldre i kommun i.

Arbetslöshetskomponenten

I 3 mom. föreskrivs om hur kommunens kalkylerade kostnader på grundval av arbetslöshet ska beräknas. Enligt förslaget beaktas arbetslöshet på två sätt: som andelen arbetslösa av arbetskraften i kommunen och på basis av antalet arbetslösa i kommunen. För vardera fastställs ett grundpris. De kalkylerade

de kostnaderna på grundval av arbetslöshet fås genom att det per invånare fastställda grundpriset för arbetslöshetskoefficienten multipliceras med kommunens invånarantal och arbetslöshetskoefficient och genom att man till denna produkt lägger de kalkylerade kostnader som bestäms utgående från antalet arbetslösa i kommunen. Kommunens kalkylerade kostnader som bestäms utgående från

antalet arbetslösa i kommunen fås genom att antalet arbetslösa i kommunen multipliceras med det per invånare bestämda grundpriset för antalet arbetslösa. Lagens 17 § innehåller

bestämmelser om hur arbetslöshetskoefficienten bestäms.

Arbetslöshetskomponenten i fråga om kommun i

$$\begin{aligned} \text{arbetslöshetskomp}_i &= \text{arbetslöshetskomp}_i^A + \text{arbetslöshetskomp}_i^B \\ &= ALK_i * GP^{alk} * \text{inv.antal}_i + \text{arbetslösa}_i * GP^{arbetsl} * \text{inv.antal}_i \end{aligned}$$

där

$\text{arbetslöshetskomp}_i^A$ är den kalkylerade kostnad för kommun i som baserar sig på andelen arbetslösa av arbetskraften i kommunen,

$\text{arbetslöshetskomp}_i^B$ är den kalkylerade kostnad för kommun i som baserar sig på antalet arbetslösa,

ALK_i är arbetslöshetskoefficienten för kommun i,

GP^{alk} är grundpriset för arbetslöshetskoefficienten,

inv.antal_i är invånarantalet i kommun i,

arbetslösa_i är antalet arbetslösa i kommun i och

$GP^{arbetsl}$ är grundpriset för antalet arbetslösa.

Barnskyddskomponenten

Enligt 4 mom. bestäms kommunens kalkylerade kostnader på grundval av barnskyddsbehovet utgående från antalet omhändertaganden. Dessa kalkylerade kostnader beräknas Barnskyddskomponenten för kommun i

nas genom att det per invånare bestämda grundpriset för barnskyddet multipliceras med kommunens invånarantal och barnskyddskoefficient. Lagens 18 § innehåller bestämmelser om barnskyddskoefficienten.

$$\text{barnskyddskomp}_i = BSK_i * GP^{bs} * \text{inv.antal}_i$$

där

BSK_i är barnskyddskoefficienten för kommun i,

GP^{bs} är grundpriset för barnskyddet och

inv.antal_i är invånarantalet i kommun i.

Handikappskomponent

I 5 mom. föreskrivs det om beräkningen av de kalkylerade kostnaderna på grundval av antalet funktionshindrade. Enligt förslaget beräknas kostnaderna genom att grundpriset för handikapp/ multipliceras med kommun-Handikappskomponenten för kommun i

nens invånarantal och handikappskoefficient. Handikappskoefficienten bestäms på det sätt som anges i 19 §.

$$\text{handikappskomp}_i = HK_i * GP^{hand} * \text{inv.antal}_i$$

där

HK_i är handikappskoefficienten för kommun i,

GP^{hand} är grundpriset för handikapp och

inv.antal_i är invånarantalet i kommun i.

14 §. Kalkylerade kostnader för hälsovården. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 12 § 3 mom. i planerings- och statsandelslagen. I paragrafen föreskrivs det om hur de kalkylerade kostnaderna för hälsovården i kommunen ska beräknas.

De kalkylerade kostnaderna för hälsovården består av kostnader som beräknas på grundval av åldersklasser och sjukfrekvens samt av fjärrortskoefficienten. De kalkylerade kostnaderna för hälsovården baserar sig till största delen på kostnader som räknats på grundpriser som bestäms enligt åldersklass.

Sjukfrekvensens betydelse med tanke på helheten är liten, även om den är stor i fråga om vissa kommuner.

I 1 mom. föreskrivs det om hur de kalkylerade kostnaderna för hälsovården i kommunen beräknas. De kalkylerade kostnaderna fås genom att man adderar de på åldersklasser baserade kalkylerade kostnaderna med de kalkylerade kostnader som beräknas på grundval av sjukfrekvensen.

$$KALK.KOSTN_i^{HV} =$$

$$(\text{åldersstrukturkomp}_i^{\text{hälsovård}} + \text{sjukfrekvenskomp}_i)$$

Enligt 2 mom. fås de på åldersklasser baserade kalkylerade kostnaderna genom att grundpriserna för hälsovården enligt åldersklass multipliceras med antalet kommuninvånare i respektive åldersklass.

Åldersklasserna i samband med grundpriset för hälsovården föreslås vara desamma som i samband med grundpriset för socialvården. Bestämmelser om grundpriserna för hälso-

vården avses bli utfärdade årligen genom förordning av statsrådet. Åldersklasserna är följande:

- 1) 0—6-åringar
- 2) 7—64-åringar
- 3) 65—74-åringar
- 4) 75—84-åringar
- 5) 85-åringar och äldre.

Åldersstrukturkomponenten i fråga om hälsovården i kommun i

$$GP_{hv}^{0-6\text{år}} \cdot \text{inv.antal}_i^{0-6\text{år}}.$$

$$+ GP_{hv}^{7-64\text{år}} \cdot \text{inv.antal}_i^{7-64\text{år}}.$$

$$+ GP_{hv}^{65-74\text{år}} \cdot \text{inv.antal}_i^{65-74\text{år}}.$$

$$+ GP_{hv}^{75-84\text{år}} \cdot \text{inv.antal}_i^{75-84\text{år}}.$$

$$+ GP_{hv}^{\text{över84år}} \cdot \text{inv.antal}_i^{\text{över84år}}.$$

där

$GP_{hv}^{0-6\text{år}}$ är grundpriset för hälsovård i fråga om 0–6-åringar,

$\text{inv.antal}_i^{0-6\text{år}}$ är antalet 0–6-åringar i kommun i,

$GP_{hv}^{7-64\text{år}}$ är grundpriset för hälsovård i fråga om 7-64-åringar,

$\text{inv.antal}_i^{7-64\text{år}}$ är antalet 7–64-åringar i kommun i,

$GP_{hv}^{65-74\text{år}}$ är grundpriset för hälsovård i fråga om 65–74-åringar,

$\text{inv.antal}_i^{65-74\text{år}}$ är antalet 65–74-åringar i kommun i,

$GP_{hv}^{75-84\text{år}}$ är grundpriset för hälsovård i fråga om 75–84-åringar,

$\text{inv.antal}_i^{75-84\text{år}}$ är antalet 75–84-åringar i kommun i,

$GP_{hv}^{\text{över84år}}$ är grundpriset för hälsovård i fråga om 85-åringar och äldre och

$\text{inv.antal}_i^{\text{över84år}}$ är antalet 85-åringar och äldre i kommun i.

Sjukfrekvenskomponent

De kalkylerade kostnader som bestäms på grundval av sjukfrekvensen fås genom att det per invånare bestämda grundpriset för sjuk-

frekvensen multipliceras med antalet kommuninvånare och sjukfrekvensen. I 20 § föreskrivs det om sjukfrekvensen

Sjukfrekvenskomponenten i fråga om kommun i

$$sjukfrekvenskomp_i = SK_i * GP^{sjuk} * inv.antal_i$$

där

SK_i är sjukfrekvenskoefficienten i fråga om kommun i,

GP^{sjuk} är grundpriset för sjukfrekvens och

$inv.antal_i$ är invånarantalet i kommun i.

15 §. Fjärrortskoefficient. Paragrafen motsvarar 16 § i den gällande planerings- och statsandelslagen.

Fjärrortskoefficienten bestäms utgående från kommunens fjärrortstal, som definieras i 8 §. I fjärrortskoefficienten beaktas dock också skärgårdskommunerna särskilt.

Enligt 2 mom. är fjärrortskoefficienten för kommunen 1,05, 1,08, 1,10 eller 1,17 beroende på kommunens fjärrortstal. Till de mest avses belägna hänförs kommuner vars fjärrortstal är minst 1,50. Nästa grupp bildas av kommuner med fjärrortstalet 1—1,49, och den lägsta fjärrortsgruppen består av kommuner som har fjärrortstalet 0,5—0,99.

Fjärrortskoefficienten för social- och hälsovården i fråga om kommun i

$$fjärrortskoefficient_i^{shv} = \begin{cases} 1,05, & \text{när } FT_i \geq 1,50, \\ 1,08, & \text{när } 1,00 \leq FT_i < 1,50, \\ 1,17, & \text{när } 0,50 \leq FT_i < 1,00, \\ 0, & \text{i övriga fall.} \end{cases}$$

där

FT_i är ett fjärrortstal som bestäms utgående från det lokala och regionala befolkningsunderlaget.

I det gällande systemet med statsandelar för social- och hälsovården fanns det sammanlagt 13 kommuner i gruppen med den allra största fjärrortskoefficienten. I den mellersta gruppen fanns 15 kommuner, och i gruppen minst avlägsna kommuner ingick 30 kommuner.

Enligt 3 mom. är fjärrortskoefficienten 1,10 för en skärgårdskommun där minst hälften av

invånarna vid utgången av året före det år som föregick finansåret bodde utan fast vägförbindelse till fastlandet. Det finns dock ett alternativ till denna koefficient. Om en kommun även är berättigad till den fjärrortskoefficient som avses i 2 mom., fastställs kommunens fjärrortskoefficient enligt det alternativ som är fördelaktigare för kommunen.

$$fjärrortskoefficient_i^{shv} = 1,10, \text{ när kommun } i \text{ är en skärgårdskommun och } \frac{inv.antal_i^{u \text{ tan vägförb}}}{inv.antal_i} \geq 0,5$$

där

$inv.antal_i^{u \text{ tan vägförb}}$ är det invånarantal i kommun i som bor utan fast vägförbindelse till fastlandet och

$inv.antal_i$ är invånarantalet i kommun i .

16 §. Dagvårdskoefficient. Paragrafen motsvarar 15 § i den gällande planerings- och statsandelslagen.

Dagvårdskoefficienten beräknas genom att den andel av kommunens sysselsatta arbetskraft som arbetar inom service- och förädlingsbranscherna divideras med motsvarande andel i hela landet. Den koefficient som härvid fås multipliceras med produkten av invånarantalet i åldersklassen 0—6-åringar och grundpriset för åldersklassen. Uppgifterna om kommunens näringsstruktur fås ur Statistikcentralens sysselsättningsstatistik.

$$DVK_i = \frac{\frac{sysselsatta_i^{serv. \& förädl.}}{sysselsatta_i}}{\frac{sysselsatta_{helan \ det}^{serv. \& förädl.}}{sysselsatta_{helan \ det}}},$$

där

$sysselsatta_i^{serv. \& \text{förädl.}}$ är den sysselsatta arbetskraften inom service- och förädlingsbranscherna i kommun i,

$sysselsatta_{helalandet}^{serv. \& \text{förädl.}}$ är den sysselsatta arbetskraften inom service- och förädlingsbranscherna i hela landet,

$sysselsatta_i$ är den sysselsatta arbetskraften i kommun i och

$sysselsatta_{helalandet}$ är den sysselsatta arbetskraften i hela landet.

17 §. Arbetslöshetskoefficient. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 13 § i den gällande planerings- och statsandelslagen.

Arbetslöshetskoefficienten fås genom att andelen arbetslösa av arbetskraften i kom-

munen divideras med motsvarande andel för hela landet. Koefficienten multipliceras med produkten av grundpriset för arbetslöshetskoefficienten och antalet kommuninvånare

Arbetslöshetskoefficienten för kommun i

$$ALK_i = \frac{and.arbetsl_i}{and.arbetsl_{helalandet}},$$

där

$and.arbetsl_i$ är andelen arbetslösa av arbetskraften i kommun i och

$and.arbetsl_{helalandet}$ är andelen arbetslösa av arbetskraften i hela landet så att

$$and.arbetsl_i = \frac{arbetslösa_i}{arbetskraften_i} \text{ och } and.arbetsl_{helalandet} = \frac{arbetslösa_{helalandet}}{arbetskraften_{helalandet}},$$

$arbetslösa_i$ är antalet arbetslösa i kommun i,

$arbetskraften_i$ är antalet personer (sysselsatta och arbetslösa) i kommun i som ingår i arbetskraften,

$arbetslösa_{helalandet}$ är antalet arbetslösa i hela landet och

$arbetskraften_{helalandet}$ är antalet personer (sysselsatta och arbetslösa) i hela landet som ingår i arbetskraften.

Det föreslås att 2 mom. preciseras så att arbetslöshetskoefficienten baserar sig på arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik där andelen arbetslösa av arbetskraften under året före det år som föregått finansåret anges.

18 §. Barnskyddskoefficient. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 15 b § i den gällande planerings- och statsandelslagen.

Barnskyddskoefficienten baserar sig på antalet omhändertaganden av barn i kommunerna enligt barnskyddslagen.

Barnskyddskoefficienten föreslås bli beräknad genom att antalet barn som omhän-

dertagits i kommunen divideras med kommunens invånarantal. Kvoten divideras med motsvarande kvot för hela landet. På grund av integritetsskyddet innehåller barnskyddsstatistiken uppgifter om antalet omhändertaganden bara när minst fem omhändertaganden har företagits i kommunen under året. Det kalkylerade antalet omhändertaganden i kommunen är två, om antalet omhändertaganden under året varit mindre än fem.

Barnskyddskoefficienten för kommun i

$$BSK_i = \frac{\frac{bsomh_i}{inv.antal_i}}{\frac{bsomh_{helalandet}}{inv.antal_{helalandet}}}; \text{ om } bsomh_i < 5 \text{ är } bsomh_i = 2,$$

där

$bsomh_i$ är antalet omhändertaganden av barn enligt barnskyddslagen i kommun i,

$bsomh_{helalandet}$ är antalet omhändertaganden av barn enligt barnskyddslagen i hela landet,

$inv.antal_i$ är invånarantalet i kommun i och

$inv.antal_{helalandet}$ är invånarantalet i hela landet.

Uppgifterna om antalet omhändertaganden av barn fås ur Institutet för hälsa och välfärds barnskyddsstatistik som utarbetas årligen. Enligt förslaget ska detta anges i bestämmelsen. Som grund för koefficienten används uppgifterna för året före det år som föregått finansåret.

19 §. Handikappskoefficient. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 15 a § i den gällande planerings- och statsandelslagen. Bestämmelsen föreslås bli ändrad så att det i

den inte längre hänvisas till upphävda bestämmelser.

Syftet med koefficienten är att genom en statistikbaserad koefficient beakta de kostnader som servicen för gravt handikappade personer som är bosatta i kommunen föranleder.

I 15 a § i planerings- och statsandelslagen hänvisas det i samband med bestämmande av handikappskoefficienten till förmåner enligt folkpensionslagen (347/1956) och lagen om handikappbidrag (124/1988). Dessa bestäm-

melser har upphävts. Bestämmelser om handikappbidrag och vårdbidrag för pensionstagare som motsvarar de tidigare lagarna finns numera i lagen om handikappförmåner (570/2007), och därför föreslås paragrafen bli ändrad till denna del.

Handikappskoefficienten beräknas genom att det totala antalet personer i kommunen som får handikappbidrag för personer under 16 år eller för personer över 16 år eller vård-

bidrag för pensionstagare enligt 7—9 § i lagen om handikappförmåner samt antalet personer i kommunen som får institutionsvård på grund av handikapp divideras med kommunens invånarantal och genom att kvoten divideras med motsvarande kvot för hela landet. När koefficienten beräknas beaktas inte personer som fått kostersättning.

Handikappskoefficienten för kommun i

$$HK_i = \frac{\frac{hand_i}{inv.antal_i}}{\frac{hand_{helalandet}}{inv.antal_{helalandet}}},$$

där

$hand_i$ är antalet handikappade i kommun i,

$hand_{helalandet}$ är antalet handikappade i hela landet,

$inv.antal_i$ är invånarantalet i kommun i och

$inv.antal_{helalandet}$ är invånarantalet i hela landet.

När koefficienten bestäms används Folkpensionsanstaltens uppgifter för året före det år som föregått finansåret.

20 §. Sjukfrekvenskoefficient. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 14 § i den gällande planerings- och statsandelslagen, men föreslås bli preciserad på så sätt att uppgifterna om antalet sjukpensionärer baserar sig på Pensionsskyddscentralens uppgifter.

Sjukfrekvenskoefficienten föreslås bli beräknad på grundval av antalet personer i åldern 16—54 år i kommunen som får sjukpension i förhållande till invånarna i åldern 16—54 år i kommunen. Sjukfrekvenskoefficienten beräknas utgående från den ålders- och könsdifferentierade andelen personer i åldern 16—54 år som får sjukpension.

Sjukfrekvenskoefficienten för kommun i

$$SK_i = \frac{\frac{sjukp_i}{inv.antal_i^{16-54\text{år.}}}}{\frac{sjukp_{helalandet}}{inv.antal_{helalandet}^{16-54\text{år.}}}}$$

där

$sjukp_i$ är det ålders- och könsdifferentierade antalet personer i åldern 16–54 år i kommunen som får sjukpension,

$sjukp_{helalandet}$ är det ålders- och könsdifferentierade antalet personer i åldern 16–54 år i hela landet som får sjukpension,

$inv.antal_i^{16-54\text{år.}}$ är antalet 16–54-åriga invånare i kommun i och

$inv.antal_{helalandet}^{16-54\text{år.}}$ är antalet 16–54-åriga invånare i hela landet.

Enligt 2 mom. ska uppgifterna i Pensions-skyddscentralens statistik över antalet sjukpensionärer för den treårsperiod som började fyra år före finansåret användas när koefficienten bestäms. Finansåret 2010 används alltså uppgifterna för åren 2006—2008.

21 §. Beräkning av koefficienterna i vissa fall. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 16 a § i den gällande planerings- och statsandelslagen.

I paragrafen föreskrivs det om beräkning av koefficienterna för händelse av en sådan situation att sådana statistikuppgifter som ska användas vid beräkningen och avser den tidpunkt som förutsätts i bestämmelserna om de enskilda koefficienterna inte finns tillgängliga. Enligt paragrafen kan man vid beräkningen av koefficienterna i sådana situationer i stället för uppgifterna för den tidpunkt som anges i paragrafen i fråga använda de uppgifter som senast erhållits före den tidpunkt som avses i paragrafen.

5 kap.

Kalkylerade kostnader för förskoleundervisning, grundläggande utbildning och allmänna bibliotek samt bestämningsgrunder för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet

22 §. Kalkylerade kostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning. Paragrafen innehåller bestämmelser om hur de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommunen bestäms. Enligt förslaget ska finansieringen av förskoleundervisning och grundläggande utbildning inte längre basera sig på per elev uträknade priser per enhet såsom i den nuvarande lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, i stället ska de basera sig på ett åldersklassbaserat grundpris som höjs utgående från olika faktorer.

I det gällande systemet för finansiering av förskoleundervisning och grundläggande utbildning föreskrivs det om höjningar av priserna per enhet i förordningen om finansie-

ring av undervisnings- och kulturverksamhet (806/1998). I propositionen föreslås det i lag bli föreskrivet om höjande faktorer i överensstämmelse med de tidigare bestämmelserna. Grundpriset avses dock till skillnad från nu inte bli höjt på basis av vare sig specialundervisning eller en skolnätsfaktor. Den omständigheten att skolnätsfaktorn slopas föreslås bli beaktad genom att befolkningstäthetsfaktorn ändras.

I 1 mom. föreskrivs det om hur de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommunen

bestäms. De kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommunen fås enligt förslaget genom att grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning multipliceras med 0,77, höjningarna av grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning läggs till produkten och det på så sätt erhållna beloppet multipliceras med antalet 6—15-åringar i kommunen. Antalet 6-åringar i kommunen beaktas genom att det multipliceras med 0,91.

Beloppet i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommun i beräknas enligt formeln

$$(0,77 * GP_i^{fg} + höjningar_i^{fg}) * (0,91 * inv.antal_i^{6år.} + inv.antal_i^{7-15år.}),$$

där

GP_i^{fg} är grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning,

$inv.antal_i^{6år.}$ är antalet 6-åringar i kommun i,

$inv.antal_i^{7-15år.}$ är antalet 7—15-åringar i kommun i,

$höjningar_i^{fg}$ är höjningarna av grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommun i så att

$$höjningar_i^{fg} = btf_i^{fg} + språk_i^{fg} + skärg_i^{fg} + åldersf_i^{fg} + svensk_i^{fg} + främm_i^{fg},$$

där

btf_i^{fg} är befolkningstäthetsförhöjningen i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommun i,

$språk_i^{fg}$ är språkförhöjningen i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommun i,

$skärg_i^{fg}$ är skärgårdsförhöjningen i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommun i,

aldersf_i^{fg} är en höjning i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning som baserar sig på andelen 13–15-åringar i kommun i,

svensk_i^{fg} är en höjning i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning som baserar sig på andelen svenskspråkiga 6–15-åringar i kommun i,

främm_i^{fg} är en höjning i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning som baserar sig på andelen 6–15-åringar med ett främmande språk som modersmål i kommun i.

De koefficienter som används vid beräkningen föreslås vara desamma som i det nuvarande systemet.

Antalet 6–15-åringar i kommunen under finansåret bestäms enligt den föreslagna 4 § 3 punkten på grundval av uppgifterna vid utgången av året före det år som föregått finansåret.

Bestämmelser om grunderna för höjningar av grundpriset föreslås i 2 mom. Grundpriset föreslås bli höjt separat på grundval av kommunens befolkningstäthet, tvåspråkighet och karaktär av skärgård samt andelen invånare i åldern 13–15 år, andelen svenskspråkiga invånare i åldern 6–15 år och andelen invånare i åldern 6–15 år med ett främmande språk som modersmål.

I 3 mom. föreskrivs det om höjning av grundpriset på grundval av befolkningstätheten. Med befolkningstäthet avses i enlighet med 4 § 3 punkten kommunens invånarantal per landkvadratkilometer vid utgången av året före det år som föregått finansåret.

Om kommunens befolkningstäthet är mindre än 40 höjs enligt förslaget grundpriset för Befolkningstäthetsförhöjning för kommun i

förskoleundervisning och grundläggande utbildning med en koefficient som fås som produkt av 0,1 och höjningsfaktorn för befolkningstäthet.

Höjningsfaktorn för befolkningstäthet fås som skillnaden mellan den naturliga logaritmen av 40 och den naturliga logaritmen av kommunens befolkningstäthet. Denna höjning motsvarar till sitt innehåll den nuvarande höjningen, om vilken föreskrivs genom förordning. Den andra bestämmelsen som handlar om befolkningstätheten är ny och avsikten är att den ska ersätta den skolnätsfaktor som ingår i det nuvarande systemet. Enligt bestämmelsen höjs grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommuner vars befolkningstäthet är mindre än 4 med en koefficient som fås när höjningsfaktorn för befolkningstäthet multipliceras med 0,017. Om befolkningstätheten i kommunen är större än 3 men mindre än 4, multipliceras den ovan avsedda produkten med ett tal som fås när talet 4 subtraheras med kommunens befolkningstäthet.

$$btf_i^{fg} = \begin{cases} \text{höjning}_i^{bt} * 0,017, & \text{när } bt_i > 3 \\ \text{höjning}_i^{bt} 0,017 * (4 - bt_i), & \text{när } bt_i < 4 \\ \text{höjning}_i^{bt} * 0,1, & \text{när } bt_i < 40 \\ 0, & \text{i övriga fall.} \end{cases}$$

där

$höjning_i^{bt} = \ln 40 - \ln bt_i$ är höjningsfaktorn för befolkningstäthet i kommun i och

bt_i är befolkningstätheten i kommun i.

Koefficienterna i 4 mom. motsvarar de höjningskomponenter som är förenliga med 1 § i den gällande förordningen. Grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning höjs med ett belopp som fås genom att grundpriset multipliceras med summan av följande höjningar:

1) i fråga om tvåspråkiga kommuner med 0,04,

2) i fråga om kommuner där minst hälften av befolkningen bor utan fast vägförbindelse till fastlandet med 0,25 och i fråga om andra skärgårdskommuner med 0,06,

3) på basis av andelen 13—15-åringar med en koefficient som fås när antalet 13—15-åringar i kommunen divideras med antalet

6—15-åringar i kommunen och kvoten multipliceras med 0,30,

4) i fråga om svenskspråkighet med en koefficient som fås när antalet svenskspråkiga 6—15-åringar i kommunen divideras med antalet 6—15-åringar i kommunen och kvoten multipliceras med 0,12, samt

5) i fråga om inslaget av personer med främmande språk som modersmål i kommunen med en koefficient som fås när antalet 6—15-åringar i kommunen som har ett främmande språk som modersmål divideras med antalet 6—15-åringar i kommunen och kvoten multipliceras med 0,2.

Språkförhöjningen i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning för kommun i

$$språk_i^{fg} = \begin{cases} 0,04 * GP^{fg}, & \text{när kommun i är tvåspråkig,} \\ 0, & \text{i övriga fall.} \end{cases}$$

där

GP^{fg} är grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning.

Skärgårdsförhöjningen i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommun i

$$skärg_i^{fg} = \begin{cases} 0,25 * GP^{fg}, & \text{när kommun i är en skärgårdskommun och } \frac{inv.antal_i^{u \text{ tan vägförbindelse}}}{inv.antal_i} \geq 0,5, \\ 0,06 * GP^{fg}, & \text{när kommun i är en skärgårdskommun,} \\ 0, & \text{i övriga fall.} \end{cases}$$

där

GP^{fg} är grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning,

$inv.antal_i$ är invånarantalet i kommun i,

$inv.antal_i^{u \text{ tan vägförbindelse}}$ är den befolkningsmängd i kommun i som bor utan fast vägförbindelse till fastlandet.

Höjningen i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning på basis av andelen 13—15-åringar i kommun i

$$13-15\text{år}_i^{fg} = 0,30 * \frac{inv.antal_i^{13-15\text{år}}}{inv.antal_i^{6-15\text{år}}} * GP^{fg},$$

där

GP^{fg} är grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning,

$inv.antal_i^{13-15\text{år}}$ är antalet 13—15-åringar i kommun i och

$inv.antal_i^{6-15\text{år}}$ är antalet 6—15-åringar i kommun i.

Höjningen i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning på basis av svenskspråkighet i kommun i

$$svensk_i^{fg} = 0,12 * \frac{inv.antal_i^{svensk\ 6-15\text{år.}}}{inv.antal_i^{6-15\text{år.}}} * GP^{fg},$$

där

GP^{fg} är grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning,

$inv.antal_i^{svensk\ 6-15\text{år.}}$ är antalet svenskspråkiga 6–15-åringar i kommun i och

$inv.antal_i^{6-15\text{år.}}$ är antalet 6–15-åringar i kommun i.

Höjningen i fråga om förskoleundervisning och grundläggande utbildning på basis av inslaget av personer med främmande språk som modersmål i kommun i

$$främm_i^{fg} = 0,2 * \frac{inv.antal_i^{främm\ 6-15\text{år.}}}{inv.antal_i^{6-15\text{år.}}} * GP^{fg},$$

där

$inv.antal_i^{främm\ 6-15\text{år.}}$ är antalet 6–15-åringar med främmande språk som modersmål i

kommun i,

$inv.antal_i^{6-15\text{år.}}$ är antalet 6–15-åringar i kommun i och

GP^{fg} är grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning.

23 §. Kalkylerade kostnader för allmänna bibliotek. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 5 § 4 punkten och 24 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som föreslås bli upphävd.

De kalkylerade kostnaderna för allmänna bibliotek avses basera sig på grundpriset för allmänna bibliotek och höjningar som anknyter till bosättningsstrukturen. De kalkylerade

kostnaderna för allmänna bibliotek i kommunen beräknas enligt förslaget genom att kommunens invånarantal multipliceras med grundpriset för allmänna bibliotek. Grundpriset för allmänna bibliotek justeras med stöd av 57 och 58 § vart fjärde år vid justeringen av kostnadsfördelningen.

I fråga om skärgårdskommuner och kommuner vars befolkningstäthet är högst två fö-

reslås grundpriset bli höjt med 20 procent. I fråga om kommuner vars befolkningstäthet är över två men högst fem är den föreslagna höjningen av grundpriset 10 procent. Befolk-

ningstätheten avses bli definierad i enlighet med 4 § 1 mom. 3 punkten.

De kalkylerade kostnaderna för allmänna bibliotek i kommun i

$$KALK.KOSTN_i^{BIBL} = \begin{cases} 1,2 * GP^{bibl} * inv.antal_i, & \text{när } bt_i \leq 2 \text{ och för skärgårdskommuner,} \\ 1,1 * GP^{bibl} * inv.antal_i, & \text{när } 2 < bt_i \leq 5, \\ GP^{bibl} * inv.antal_i, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

där

GP^{bibl} är grundpriset för bibliotek

$inv.antal_i$ är invånarantalet i kommun i och

bt_i är befolkningstätheten i kommun i.

24 §. Bestämningsgrunder för grundläggande konstundervisning. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 5 § 3 punkten i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som föreslås bli upphävd, utom i det avseendet att beräkningen av bestämningsgrunderna för kommunens del inte baserar sig på ett pris per enhet utan på ett grundpris för den grundläggande konstundervisningen. I paragrafen har det beaktats att enligt 11 § i lagen om grundläggande konstundervisning får endast kommuner som

ordnar grundläggande konstundervisning statsandel enligt antalet invånare i kommunen. Det innebär att inte alla kommuner är berättigade till statsandel enligt bestämningsgrunderna för grundläggande konstundervisning. Bestämningsgrunderna för grundläggande konstundervisning beräknas genom att grundpriset för grundläggande konstundervisning multipliceras med antalet invånare i kommunen.

Kalkylerad grund för grundläggande konstundervisning i kommun i

$$GRUND_i^{GKU} = \begin{cases} GP^{gku} * inv.antal_i, & \text{när kommunen ordnar grundläggande konstundervisning,} \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

där

GP^{gku} är grundpriset för grundläggande konstundervisning och

$inv.antal_i$ är antalet invånare i kommun i.

Grundpriset för grundläggande konstundervisning fastställs med stöd av 57 § genom förordning av statsrådet inom ramen för statsbudgeten.

25 §. Bestämningsgrunder för allmän kulturverksamhet. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 5 § 4 punkten i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som föreslås bli upphävd, alldeles som i frå-

ga om den grundläggande konstundervisningen.

Bestämningsgrunderna för allmän kulturverksamhet beräknas enligt förslaget genom att grundpriset för allmän kulturverksamhet multipliceras med antalet invånare i kommunen.

Kalkylerad grund för allmän kulturverksamhet i kommun i

$$GRUND_i^{AKV} = GP^{akv} * inv.antal_i$$

där

GP^{akv} är grundpriset för allmän kulturverksamhet och

$inv.antal_i$ är antalet invånare i kommun i.

Grundpriset för allmän kulturverksamhet fastställs med stöd av 57 § genom förordning av statsrådet inom ramen för statsbudgeten.

6 kap. **Tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde**

I kapitlet avses det bli föreskrivet om hur tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning samt för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde beräknas. Tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning samt för skärgårdskommuner

och kommuner inom samernas hembygdsområde fås enligt förslaget genom att tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning adderas med tilläggsdelarna för skärgårdskommun och kommun inom samernas hembygdsområde. Tilläggsdelarna beräknas på det sätt som föreslås bli bestämt i 26—28 §.

Det föreslås att tilläggsdelarna beräknas årligen utgående från de situationsfaktorer om vilka det föreskrivs i 26—28 §. Antalet kommuner som får tilläggsdel kan därmed förändras med tiden. Detta gäller särskilt tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning, som avses i 26 §, och tilläggsdelen för skärgårdskommun som avses i 27 §.

Tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning samt för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde inom kommun i

$$TILLÄGGSDELAR_i = tilläggsdel_i^{gles} + tilläggsdel_i^{skärg} + tilläggsdel_i^{samisk}$$

26 §. *Tilläggsdel på basis av särskilt gles bosättning.* Den föreslagna tilläggsdel som baserar sig på särskilt gles bosättning är ny och syftet med den är att beakta de merkostnader som gles bosättning föranleder en kommun. För denna tilläggsdel och de tilläggsdelar som föreslås nedan talar den omständigheten att flera av de kommuner som är berättigade till ökad statsandel har fått finansieringsunderstöd enligt prövning upprepade gånger, och av de 13 kommunerna är 5 sådana som enligt 9 § i ramlagen om en kommun- och servicestrukturreform (169/2007) befinner sig i en speciellt svår ekonomisk ställning. På grund av avståndsfaktorer och strukturella bosättningsfaktorer har dessa kommuner inte möjlighet att genom kommunsammanslagning avhjälpa sina svårigheter när det gäller att trygga servicen och få finansieringen att räcka till. Oftast är inte heller samarbete en utväg som kommunerna kan ta till för att eliminera exceptionella kostnader som beror på geografiska strukturfaktorer.

Tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning i kommun i

$$tilläggsdel_i^{gles} = \begin{cases} 12 * GP^{ad} * inv.antal_i, & \text{när } bt_i < 0,5, \\ 10 * GP^{ad} * inv.antal_i, & \text{när } 0,5 \leq bt_i < 1,5, \\ 7 * GP^{ad} * inv.antal_i, & \text{när } 1,50 \leq bt_i < 2,0, \\ 0, & \text{i övrigt} \end{cases}$$

där

GP^{ad} är grundpriset för den allmänna delen enligt 6 § 1 mom.

$inv.antal_i$ är antalet invånare i kommun i och

bt_i är befolkningstätheten i kommun i.

Den på basis av invånarantalet vid utgången av 2008 och kommunens landareal uträknade befolkningstätheten var under 0,5 i kommunerna Savukoski, Enontekis, Utsjoki och Enare. Befolkningstätheten var minst 0,5 men under 1,50 i kommunerna Pelkosenniemi, Kittilä, Salla, Sodankylä, Muonio, Ra-

Tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning föreslås vara graderad utgående från kommunens befolkningstäthet. Enligt förslaget bestäms tilläggsdelen på basis av grundpriset för den allmänna delen och beräknas för kommunen utöver de andra bestämningsgrunderna för statsandelarna. Kommunerna med den glesaste bosättningen (befolkningsstätheten mindre än 0,5) får enligt förslaget i tilläggsdel ett belopp som fås som produkt av grundpriset för den allmänna delen, kommunens invånarantal och 12. Om kommunens befolkningstäthet är minst 0,5 men under 1,50 multipliceras produkten av grundpriset för den allmänna delen och kommunens invånarantal med 10, och om kommunens befolkningstäthet är minst 1,50 men under 2 multipliceras produkten av grundpriset för den allmänna delen och kommunens invånarantal med 7.

nua, Puolanka, Posio och Kolari. I Pudasjärvi, Rautavaara, Suomussalmi, Utajärvi, Lestijärvi, Ristijärvi och Taivalkoski var befolkningstätheten minst 1,50 men under 2.

Av de kommuner som inte är berättigade till tilläggsdel på basis av särskilt gles bosättning hade Kuhmo och Hyrynsalmi den

minsta befolkningstätheten 2008 (2,068 respektive 2,088).

Det är meningen att tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning inte ska beaktas när den utjämnas till följd av ändringen av statsandelssystemet som avses i 33 § räknas ut.

27 §. Tilläggsdel för skärgårdskommun. Tilläggsdelen för skärgårdskommun bestäms enligt förslaget utgående från grundpriset för den allmänna delen och beräknas för kommunen utöver de andra bestämningsgrunder-

na för statsandelarna, t.ex. den ovan nämnda tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning. I fråga om skärgårdskommuner där minst hälften av invånarna bor utan fast vägförbindelse till fastlandet föreslås tilläggsdelen vara fem gånger grundpriset för den allmänna delen multiplicerat med antalet invånare. I fråga om andra skärgårdskommuner föreslås tilläggsdelen vara fyra gånger grundpriset för den allmänna delen multiplicerat med antalet invånare.

Tilläggsdelen för skärgårdskommun i kommun i

$$till\ddot{a}ggsdel_i^{sk\ddot{a}rg} = \begin{cases} 5 * GP^{ad} * inv.antal_i, & \text{när kommun i är en skärgårdskommun och } \frac{inv.antal_i^{u\ tan\ vägförbindelse}}{inv.antal_i} \geq 0,5, \\ 4 * GP^{ad} * inv.antal_i, & \text{när kommun i är en skärgårdskommun,} \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

där

GP^{ad} är grundpriset för den allmänna delen enligt 6 § 1 mom.,

$inv.antal_i$ är antalet invånare i kommun i och

$inv.antal_i^{u\ tan\ vägförbindelse}$ är det antal invånare i kommun i som bor utan fast vägförbindelse till fastlandet.

År 2010 skulle 8 kommuner (Karlö, Malax, Enonkoski, Puumala, Sulkava, Gustavs, Kimitoön och Västaboland) få tilläggsdel för skärgårdskommun. Av dem är det bara i Karlö kommun koefficienten 5 används för beräkning av tilläggsdelen.

Det är meningen att tilläggsdelen för skärgårdskommun inte ska beaktas när den utjämnas till följd av ändringen av statsandelssystemet som avses i 33 § räknas ut.

28 §. Tilläggsdel för kommun inom samernas hembygdsområde. Det föreslås att en särskild tilläggsdel för kommun inom samernas hembygdsområde ska beviljas kommunerna

inom samernas hembygdsområde, dvs. Ut-sjoki, Enontekis, Enare och Sodankylä, på basis av andelen samiskspråkiga. Den föreslagna tilläggsdelen är ny och avses bli beräknad för kommunen utöver de andra bestämningsgrunderna för statsandelarna, dvs. tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning och tilläggsdelen för skärgårdskommun.

Kommunerna inom samernas hembygdsområde definieras i 4 §. Utgående från andelen samiskspråkiga invånare föreslås kommunerna bli indelade i fyra klasser med var sin koefficient. Enligt den definition som föreslås i 4 § avses med samiskspråkig varje

person som anmält till befolkningsdatasystemet att hans eller hennes modersmål är samiska.

Om andelen samiskspråkiga är större än 30 procent av invånarna i en kommun föreslås koefficienten vara 2,3. Den enda kommunen i denna kategori är Utsjoki, där de samiskspråkiga vid utgången av 2007 uppgick till 45,92 procent av befolkningen. Om andelen samiskspråkiga är 7—30 procent föreslås ko-

efficienten vara 1,2. Denna bestämmelse gäller Enontekis kommun. Om de samiskspråkigas andel av befolkningen är minst 3 procent men under 7 procent, såsom i Enare kommun, föreslås koefficienten vara 0,3. Om de samiskspråkiga utgör under 3 procent men över 0,5 procent föreslås koefficienten vara 0,2. Bestämmelsen gäller Sodankylä kommun.

Tilläggsdelen för kommun inom samernas hembygdsområde i kommun i

$$tilläggsdel_i^{samisk} = \begin{cases} 2,3 * tilläggsdel_i^{gles}, & \text{när } \frac{inv.antal_i^{samisk}}{inv.antal_i} \geq 0,3, \\ 1,2 * tilläggsdel_i^{gles}, & \text{när } \frac{inv.antal_i^{samisk}}{inv.antal_i} > 0,07, \\ 0,3 * tilläggsdel_i^{gles}, & \text{när } \frac{inv.antal_i^{samisk}}{inv.antal_i} > 0,03, \\ 0,2 * tilläggsdel_i^{gles}, & \text{när } \frac{inv.antal_i^{samisk}}{inv.antal_i} > 0,005, \\ 0, & \text{i övriga fall} \end{cases}$$

$tilläggsdel_i^{gles}$ är den i 26 § avsedda tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning,

$inv.antal_i$ är antalet invånare i kommun i och

$inv.antal_i^{samisk}$ är antalet samiskspråkiga invånare i kommun i.

Det är meningen att tilläggsdelarna för kommuner inom samernas hembygdsområde inte ska beaktas när den utjämning till följd av ändringen av statsandelssystemet som avses i 33 § räknas ut.

samt minskningar och ökningsar av statsandelen

29 §. Utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna. Paragrafen motsvarar i fråga om utjämningsförfarandet och utjämningsgränsen 7 § i lagen om statsandelar till kommunerna, men till den föreslås bli fogad en bestämmelse enligt vilken skillnaden mellan utjämningsstillägg och utjämningsavdrag ska läggas till eller dras ifrån statsandelarna till kommunerna. Dessutom ska utjämningen

7 kap. **Utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna**

enligt förslaget rikta sig enbart till statsandel enligt denna lag och inte företas i fråga om statsandelar som betalas inom andra ministeriers förvaltningsområden.

Vid utjämning av statsandelen på basis av kommunernas skatteinkomster tryggas det för varje kommun per invånare kalkylmässigt en skatteinkomst som är 91,86 procent av den genomsnittliga skatteinkomsten per invånare i landet (utjämningsgräns). Kommuner där den per invånare beräknade skatteinkomsten understiger utjämningsgränsen får utjämningsstillägg upp till utjämningsgränsen. Kommunens statsandel minskas med ett utjämningsavdrag, om kommunens kalkylerade skatteinkomst per invånare överskrider utjämningsgränsen. Utjämningsavdraget är 37 procent av den överskjutande delen.

I det nya 3 mom. föreslås det att statsandelarna till kommunerna minskas, om utjämningsstilläggen är större än utjämningsavdragen. På motsvarande sätt föreslås statsandelarna bli ökade med skillnaden mellan utjämningsstillägg och utjämningsavdrag. Det innebär att utjämningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna är kostnadsneutral i förhållandet staten-kommunerna.

Innehållet i 4 mom. är nytt. Där föreskrivs om hur den skillnad som avses i 3 mom. ska räknas ut, om kommuner sammanslås under finansåret och ersättning till dem för minskningen av statsandelarna betalas enligt kommunindelningslagen (1196/1997). Bestämmelsen syftar till att ändringar i kommunindelningen inte ska ha någon inverkan när skillnaden mellan utjämningsstillägg och utjämningsavdrag beräknas i samband med utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna.

Enligt kommunindelningsslagen kompenseras de berörda kommunerna fullt ut i fem år för den minskning av statsandelarna som blir följden vid kommunsammanslagningar. Detta bör beaktas när den årliga förändringen i fråga om utjämning av statsandelarna på basis av skatteinkomsterna beräknas. I annat fall skulle samma förändring beaktas på nytt, åtminstone delvis, vid beräkningen av den på skatteinkomster baserade utjämningen av statsandelarna.

I jämförelsekalkylen beräknas utjämningen för finansåret i enlighet med kommunindel-

ningen under det föregående året, men grunden är de beskattningsuppgifter som ligger till grund för utjämningen för finansåret. Om andra förändringar som avser kommunernas inkomster eller utgifter kompenseras via utjämningen i fortsättningen, ska också deras verkningar på utjämningsarna för finansåret elimineras.

Vid beräkningen av kommunens kalkylerade skatteinkomst beaktas kommunalskatten, kommunens andel av samfundsskatten och fastighetsskatten.

30 §. Höjning av statsandelen enligt prövning. De i paragrafen angivna kriterierna för beviljande av höjning av statsandelen enligt prövning motsvarar till sitt innehåll 13 § i lagen om statsandelar till kommunerna. De presenteras i denna proposition under mellanrubriken Nuläge. I stället för benämningen finansieringsunderstöd enligt prövning föreslås begreppet höjning av statsandelen enligt prövning. Dessutom avses höjningen enligt prövning inte längre basera sig på ett separat anslag, i stället ska den enligt förslaget minska de statsandelar som betalas till övriga kommuner. Minskningen föreslås vara lika stor per invånare i alla kommuner.

31 §. Minskning som gäller tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde. Det föreslås att tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde ska dras av från statsandelarna till alla kommuner och att minskningen ska motsvara tilläggsdelarnas sammanlagda belopp. Minskningen av statsandelen är lika stor per invånare i alla kommuner. År 2010 uppgår den i förslaget avsedda minskningen till 5,62 euro per invånare.

32 §. Minskning som gäller finansiering för ordnande av grundläggande utbildning. I paragrafen föreslås det bli föreskrivet att den i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet avsedda finansiering som beviljas för inledande av verksamhet som privat anordnare av grundläggande utbildning minskar statsandelarna till alla kommuner med ett belopp som motsvarar den totala finansieringen. Syftet med den i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverk-

samhet avsedda finansieringen är att garantera finansieringen av verksamhet som privat anordnare av grundläggande utbildning under det år verksamheten inleds och året därpå, då anordnaren inte är berättigad till hemkommunsersättning. För att finansieringen ska vara neutral med avseende på förhållandet statenkommunerna ska motsvarande belopp dras av från statsandelarna till kommunerna.

Vid beredningen har man utrett möjligheten att beakta finansieringen för inledande av verksamhet i det centraliserade systemet för utbetalning av hemkommunsersättningar. Detta skulle ha förutsatt separat uppgiftsinsamling och administrativt arbete.

33 §. Utjämning till följd av ändringen av statsandelssystemet. Syftet med paragrafen är att ändringen av statsandelssystemet ska genomföras på ett sätt som är kostnadsneutralt mellan kommunerna.

Enligt paragrafen jämförs kommunernas statsandelar som är förenliga med det nya systemet samt hemkommunsersättningarna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning med de statsandelar som kommunen skulle ha fått inom ramen för det system som var i kraft tidigare. Skillnaden mellan det nya och det gamla systemet läggs till eller dras ifrån kommunens statsandel och beaktas varaktigt i form av beloppet vid den tidpunkt då ändringen genomförs, när statsandelar betalas till kommunerna under de kommande åren. Vid utjämningen beaktas inte tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde, liksom inte heller höjningar av statsandelen enligt prövning.

När utjämningen enligt paragrafen beräknas beaktas den i 12 c § i lagen om statsandelar till kommunerna avsedda inverkan som 2009 års skattelättnader har på skatteinkomsterna mellan kommunerna. Det innebär att den inverkan som de skattelättnader som genomförts 2009 har beaktas varaktigt som ett led i den utjämning som görs på grund av systemändringen.

34 §. Beaktande av arbetsmarknadsstöd och utkomststöd i statsandelen. Till sitt sak-innehåll motsvarar paragrafen 12 b § i lagen om statsandelar till kommunerna som föreslås bli upphävd. Syftet med paragrafen har varit att så långt som möjligt trygga för alla

kommuners del kostnadsneutraliteten i fråga om den reform av finansieringen av arbetsmarknadsstödet och utkomststödet som genomfördes vid ingången av 2006.

Enligt det föreslagna 1 mom. kompenseras de kommunspecifika verkningarna av reformen genom att statsandelen till kommunerna antingen ökas eller minskas. Kompensationskalkylerna görs i 2005 års kostnadsnivå utgående från de uppgifter som låg till grund för besluten om arbetsmarknadsstödet och statsandelen 2003. Kompensationsbeloppet är oförändrat.

I 2 mom. föreskrivs det om hur den kommunspecifika kompensationen beräknas. Vid beräkningen jämförs kommunens nettoutgift enligt den föreslagna nya finansieringsmodellen för arbetsmarknadsstöd och utkomststöd med kommunens kalkylmässiga nettoutgifter för grundläggande utkomststöd 2003 efter statsandelen och efter den ökning av statsandelen som kommunen skulle ha fått det nämnda året, om utjämningsgränsen i samband med utjämningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna då hade varit 91 procent i stället för 90 procent och om kommunens statsandel för social- och hälsovården hade varit 0,56 procentenheter högre än den statsandelsprocent som gällde då.

Enligt det föreslagna 3 mom. antas det när den kommunspecifika kompensationen beräknas att kommunens utgift för grundläggande utkomststöd 2003 har varit 90 procent av kommunens totala utgifter för utkomststödet.

35 §. Beaktande av skattelättnader i statsandelen. I paragrafen föreskrivs enligt förslaget om hur det bortfall av skatteinkomster som blir följden av de ändringar i skatTEGRUNDERNA som genomförs 2010 ska kompenseras kommunerna. De skatteinkomster som kommunerna förlorar genom ändringar av beskattningsgrunde består av bl.a. höjningen av det maximala arbetsinkomstavgdraget och lindringen av statens inkomstskatteskala, uppgår till sammanlagt 145 miljoner euro, höjningen av grundavdraget vid kommunalbeskattningen 170 miljoner euro, och genom att pensionsinkomstavgdraget vid kommunalbeskattningen höjs förlorar de 65 miljoner euro. I föregående punkten om ekonomiska konsekvenser har der skildrats när-

mare dessa ändringar. De skatteintäkter som kommunerna går miste om genom dessa ändringar, sammanlagt 375 miljoner euro, kompenseras genom att statsandelarna höjs med 70 euro per invånare.

Statsandelshöjningen motsvarar inte kommundispecifikt de skatteinkomster som kommunerna förlorar från ingången av 2010. För en del kommuner blir statsandelskompensationen större än bortfallet av skatteinkomster, medan det för andra kommuner kan vara så att bortfallet av skatteinkomster blir rentav avsevärt större än de kompensationer som fås via statsandelarna. I 2 mom. föreslås det bli föreskrivet om utjämning mellan kommunerna av dessa förändringar. Statsandelsförändringarna avses bli beräknade för skattebortfallets del genom att beskattningssuppgifterna för 2008 och statsandelsprocenten samt invånarantalet för 2009 tillämpas. Kompensationen avses vara slutlig och justeras inte i överensstämmelse med den slutliga beskattningen för 2010. Kompensationssättet motsvarar det som i 12 c § i lagen om statsandelar för kommunerna, vilken föreslås bli upphävd, bestämdes om utjämning av verkningarna av de minskade skatteinkomsterna för kommunerna 2009.

36 §. Tidsbegränsade minskningar och öknings av statsandelen till kommunerna. Paragrafen innehåller bestämmelser om tidsbegränsade minskningar av statsandelen. Av dem motsvarar en del till sitt innehåll de minskningar av den allmänna statsandelen som ingår redan i lagen om statsandelar till kommunerna.

I 1 mom. föreskrivs det i överensstämmelse med 27 § 3 mom. i lagen om statsandelar till kommunerna om minskning av statsandelen per invånare för finansiering av kostnaderna för utvecklande av statens och kommunernas gemensamma datasystem. Den allmänna statsandelen till kommunerna har under åren 2007—2009 minskats med ca 5 miljoner euro (0,96 euro per invånare) per år för centraliserad finansiering av KommunIT-projektverksamheten. KommunIT har använt anslaget bl.a. till utvecklingsprojekt som avser kommunernas informationsteknik och förbättrar förutsättningarna för utnyttjande av kommunernas datalager och till ordnande av datatekniktjänster.

I 2 mom. föreslås det i likhet med i 27 § 5 mom. i lagen om statsandelar till kommunerna bli föreskrivet om en minskning av statsandelen per invånare för finansiering av myndighetsnätet. Minskningen föreslås gälla enbart 2010 och utgöra 0,37 euro per invånare.

I 3 mom. föreslås en ny ökning av statsandelen. Ökningen grundar sig på regressfordringar i fråga om underhållsstöd. Beloppet som tilläggs är 2/3 av indrivet summa det vill säga att statsandelen som har fått beaktas.

Verkställigheten av underhållsstödet överfördes till Folkpensionsanstalten i april 2009. Sedan dess har Folkpensionsanstalten skött utbetalningen av underhållsstöd och indrivningen av underhållsbidrag hos underhållsskyldiga. Enligt lagen om underhållsstöd (580/2008) är det så att om Folkpensionsanstalten betalar underhållsstöd på grund av försummelse att betala underhållsbidrag, övergår rätten till underhållsbidraget på Folkpensionsanstalten till den del bidraget motsvarar det betalda underhållsstödet (regressfordran). Eftersom största delen av regressfordringarna gäller fordringar som uppstått innan denna uppgift överfördes sägs det i 44 § i lagen om underhållsstöd att kommunerna ersätts årligen i fem års tid för de förluster som detta föranleder. Kommunerna ersätts för den andel som Folkpensionsanstalten under föregående år har drivit in hos de underhållsskyldiga av fordran enligt 19 § 1 mom. i lagen om underhållsstöd. Ersättningen betalas i enlighet med de indrivningar som genomförts under åren 2009—2013. Ersättningarna fördelas mellan kommunerna genom att deras statsandel ökas i förhållande till deras invånarantal. Den första ersättningen betalas därmed till kommunerna 2010 och baserar sig på de indrivningar som genomförts under 2009, och den sista ersättningen betalas 2014. Eftersom finansministeriet inte har kännedom om det indrivna beloppet före statsandelsbesluten ökas statsandelen med ett uppskattat belopp som finansministeriet före utgången av finansåret justerar så att det motsvarar det indrivna beloppet.

År 2010 väntas kommunernas andel av regressfordringarna i fråga om underhållsstöd uppgå till 31,9 miljoner euro, dvs. 6,02 euro per invånare. Uppskattningen preciseras i

februari 2010 utgående från uppgifter om Folkpensionsanstaltens indrivning.

I 4 mom föreslås en ny stadgande. Enligt den till kommunens statsandel tilläggas år 2011—2014 2/3 av det belopp, som Folkpensionsanstalten driver in som återkrav av underhållstöd. Förslaget förknippas därmed med regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om underhållstöd (RP 156/2009 rd). I regeringens proposition föreslås att kommunerna ersättas år 2011—2014 de underhållstödsåterkrav, som Folkpensionsanstalten har under föregående år har drivit in. Förfarandet hur statsandelar ökas motsvarar vad som stadgas ovan om regressfordringar.

I 5 mom. föreslås den statsandel som beviljas kommunen 2010 bli minskad med 0,19 euro per invånare för finansiering av samservice. Minskningen är ny. Med sådan samservice som stödet gäller avses sådan samservice som definieras i lagen om samservice inom den offentliga förvaltningen (223/2007) och det samarbete beträffande lokaler som hänför sig direkt till det.

Stödjandet av samservicekontor som kommunerna upprätthåller behövs för att förebygga olägenheter till följd av att servicenätet i fråga om lokala förvaltningstjänster glesas ut. Med hjälp av samservicekontor är det oftast möjligt att på ett produktivare sätt ersätta de tjänster som sådana serviceenheter som avskaffas har tillhandahållit. Samservicekontoren upprätthålls till stor del av kommuner, även om också statliga myndigheter och Folkpensionsanstalten finns med bland upprätthållarna i någon mån.

Det primära stödbehovet gäller kostnaderna för att etablera samservicekontor. Kostnader för att i huvudsak förse lokaler för kundservice med IT-utrustning och rusta upp dem på lämpligt sätt kan vara etableringskostnader som beviljas stöd.

I vissa fall är den sammanräknade efterfrågan på den kundservice som de som deltar i samservicekontoret tillhandahåller så liten att det inte är möjligt att upprätthålla verksamheten med hjälp av avgifter som grundar sig på verksamhetens omfattning. Då kan det finnas behov av att stödja också upprätthållandet av samservicekontoret, om tillgången till service i annat fall skulle bli oskäligt be-

svärlig på grund av avstånden eller dåliga trafikförbindelser.

I 5 mom. avses det bli bestämt om en tidsbegränsad höjning av statsandelarna till kommunerna med 30 miljoner euro 2010. Avsikten är att den ska fördelas mellan kommunerna enligt antalet invånare.

8 kap. Hemkommunsersättning

37 §. Skyldighet att betala hemkommunsersättning. Systemet med hemkommunsersättning är nytt och följer av att det huvudmannabaserade systemet med statsandelar för förskoleundervisning och grundläggande utbildning läggs om så att det blir åldersklassbaserat.

Inom systemet med hemkommunsersättning är en elevs hemkommun enligt förslaget skyldig att betala hemkommunsersättning, om elevens förskoleundervisning och grundläggande utbildning ordnas av någon annan än elevens hemkommun. Hemkommunsersättningen bestäms utgående från vilken elevens hemkommun är och vilken ålder eleven är i vid utgången av året före det år som föregått finansåret. Hemkommunsersättningen gäller 6—15-åringar och 16-åringar som fullgör sin läroplikt men inte elever under 6 år som fullgör förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning; för deras del beviljar undervisningsministeriet utbildningsanordnarna finansieringen direkt.

I 2 mom. föreslås det bli föreskrivet om hemkommunsersättning när utbildningsanordnaren inte ordnar utbildning under hela året eller gör det under bara en del av året. Enligt förslaget är elevens hemkommun inte skyldig att betala hemkommunsersättning till den del utbildningsanordnaren inte ordnar utbildning under finansåret. Skyldigheten att betala hemkommunsersättning upphör att gälla vid ingången av följande månad. Det innebär att kommunen inte är skyldig att betala hemkommunsersättning t.ex. i juli, om utbildning inte längre ordnas på hösten. Bestämmelsen gäller inte utvidgning eller inskränkning av verksamheten.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om vad som gäller om utbildningsanordnarens verksamhet övergår till en annan utbildningsan-

ordnare under finansåret. Då blir den nya utbildningsanordnaren berättigad till hemkommunsersättning på samma grunder som den vars verksamhet utbildningsanordnaren de facto har övertagit.

I 4 mom. föreskrivs det för tydlighetens skull att hemkommunen för en elev bestäms i enlighet med uppgiften i befolkningsregistret vid utgången av året före det år som föregått finansåret.

38 §. *Bestämmande av hemkommunsersättning.* Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om hur hemkommunsersättningen bestäms.

Hemkommunsersättningen föreslås utgå från de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i elevens hemkommun och elevens ålder. Hemkommunsersättningens grunddel beräk-

nas genom att kommunens kalkylerade kostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning som bestäms enligt 22 § divideras med det viktade antalet 6—15-åringar i kommunen. Det viktade antalet 6—15-åringar i kommunen fås genom att antalet 6-åringar i kommunen multipliceras med 0,91, antalet 7—12-åringar i kommunen multipliceras med 1,0 och antalet 13—15-åringar i kommunen multipliceras med 1,35, varefter dessa produkter adderas. Hemkommunsersättningen för en elev fås genom att hemkommunsersättningens grunddel multipliceras med 0,91 om det är fråga om en 6-åring, med 1,00 om det är fråga om en 7—12-åring och med 1,35 om det är fråga om en 13—15-åring.

Hemkommunsersättningens grunddel per 6—15-åring i kommun i

$$HKE_i^{gd} = \frac{KALK.KOSTN_i^{FG}}{inv.antal_i^{viktat\ 6-15\text{år.}}},$$

där

$KALK.KOSTN_i^{FG}$ är de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommun i,

$$inv.antal_i^{viktat\ 6-15\text{år.}} = 0,91 * inv.antal_i^{6\text{år.}} + inv.antal_i^{7-12\text{år.}} + 1,35 * inv.antal_i^{13-15\text{år.}},$$

$inv.antal_i^{6\text{år.}}$ är antalet 6-åringar i kommun i,

$inv.antal_i^{7-12\text{år.}}$ är antalet 7—12-åringar i kommun i och

$inv.antal_i^{13-15\text{år.}}$ är antalet 13—15-åringar i kommun i.

Hemkommunsersättningen per 6-åring i kommun i

$$HKE_i^{6\text{år.}} = 0,91 * HKE_i^{gd},$$

hemkommunsersättningen för 7–12-åringar per 7–12-åring i kommun i

$$HKE_i^{7-12\text{år.}} = HKE_i^{gd} \text{ och}$$

hemkommunsersättningen för 13–15-åringar per 13–15-åring i kommun i

$$HKE_i^{13-15\text{år.}} = 1,35 * HKE_i^{gd},$$

där

HKE_i^{gd} är hemkommunsersättningens grunddel i kommun i.

I fråga om privata utbildningsanordnare avses hemkommunsersättningen bli graderad. Om en privat utbildningsanordnare efter den 31 juli 1998 har fått tillstånd att ordna utbildning, är utbildningsanordnarens hemkommunsersättning 90 procent av den hemkommunsersättning som anges i 2 mom. Graderingen motsvarar till sitt innehåll det som i 17 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som föreslås bli upphävd föreskrivs om gradering av priserna per enhet för privata utbildningsanordnare.

För att kommunerna ska känna till hemkommunsersättningen beslutar finansministeriet före utgången av året före finansåret om beloppet av hemkommunsersättningens grunddel för var och en kommun.

Enligt det föreslagna 5 mom. kan kommunerna trots det som bestäms i lagen komma överens om hemkommunsersättningen med varandra eller med någon annan utbildningsanordnare.

39 §. Hemkommunsersättning i fråga om elever som saknar hemkommun. Enligt bestämmelsen är staten skyldig att betala hemkommunsersättning till utbildningsanordnaren, om en elev saknar hemkommun i Finland. Grunden för hemkommunsersättningen bestäms enligt den kommun där utbildningsanordnaren huvudsakligen ordnar undervisningen eller utbildningen.

Den hemkommunsersättning som betalas till privata utbildningsanordnare vilka såsom särskild utbildningsuppgift ålagts att ordna grundläggande utbildning på något annat

språk än finska eller svenska föreslås vara 57 procent av den i 1 mom. avsedda hemkommunsersättningen, när det gäller elever som inte har hemkommun i Finland. Bestämmelsen motsvarar 7 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som föreslås bli upphävd.

40 §. Hemkommunsersättning när eleven har sin hemkommun i landskapet Åland. Om eleven har sin hemkommun i en kommun i landskapet Åland ska hemkommunsersättningen enligt förslaget betalas av staten. Grunden för hemkommunsersättning bestäms enligt den kommun där utbildningsanordnaren huvudsakligen ordnar undervisningen eller utbildningen. Bestämmelsen motsvarar ett avtal som landskapet Åland och undervisningsministeriet har ingått.

41 §. Hemkommunsersättning för sjukhusundervisning och skolhemsundervisning och i fråga om elever som är placerade av barnskyddsskäl. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak 50 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som föreslås bli upphävd.

Enligt den föreslagna paragrafen bestäms hemkommunsersättningen på basis av de genomsnittliga faktiska kostnaderna per vård dag eller per arbetsdag vid skolan. När den genomsnittliga hemkommunsersättningen beräknas beaktas som avdrag hemkommunsersättningarna till utbildningsanordnaren samt skolhemsersättningen enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. För skolhemsens del utgör hem-

kommunsersättningen inte en barnskyddskostnad. Dessa hemkommunsersättningar ska inte beaktas när hemkommunsersättningar betalas centraliserat på basis av uppgifter som finansministeriet samlat in.

I barnskyddsdelen beaktas vad som föreslås i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av barnskyddslagen, det vill säga det nya 16 b § var det stadgas om ersättningar av barnskyddsåtgärder.

Enligt förslaget kan kommunerna trots det som bestäms i paragrafen komma överens om hemkommunsersättningen med varandra eller med någon annan utbildningsanordnare.

42 §. Beaktande av mervärdesskatten i hemkommunsersättningar till privata utbildningsanordnare. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak 23 a § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, men föreslås gälla också övningsskolor som universiteten är huvudmän för. På grund av universitetsreformen ska också den dolda mervärdesskatt som dessa inte kan dra av på något annat sätt beaktas i ersättningen till dem. På basis av den föreslagna bestämmelsen betalar staten till privata utbildningsanordnare och till universitet i samband med hemkommunsersättningarna ett belopp per elev som motsvarar den andel som den mervärdesskatt som de privata anordnarna av grundläggande utbildning betalar utgör av hemkommunsersättningarna utan mervärdesskatt till de privata utbildningsanordnarna.

43 §. Lämnan av uppgifter som rör hemkommunsersättningen. Enligt bestämmelsen ska kommuner och andra utbildningsanordnare med avseende på centraliserad utbetalning av hemkommunsersättningar lämna in till finansministeriet uppgifter om antalet elever som får förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt ange ålder och hemkommun i fråga om de elever för vilka de är berättigade till hemkommunsersättning.

Det är meningen att Statistikcentralen med stöd av ett särskilt avtal ska samla in de uppgifter som behövs för hemkommunsersättningen. Närmare bestämmelser om lämnandet av uppgifter avses bli utfärdade genom förordning av statsrådet.

44 §. Rätt att få upplysningar som rör hemkommunsersättningen. För att finansmi-

nisteriet och elevens hemkommun ska kunna kontrollera om kommunen är skyldig att betala hemkommunsersättning föreslås ministeriet och hemkommunen ha rätt att av kommuner och andra utbildningsanordnare, i syfte att kunna kontrollera hemkommunsersättningens tillförlitlighet, på begäran få namn och personbeteckningar i fråga om de elever för vilka kommunen är hemkommun och för vilkas del någon annan anordnare av grundläggande utbildning svarar för utbildningen.

45 §. Tvist om hemkommunsersättningen. I tvistemål som rör hemkommunsersättningen är parterna den som betalar hemkommunsersättning (elevens hemkommun) och den som får hemkommunsersättning, ofta också en annan kommun. Enligt förslaget ska finansministeriet inte vara part i målet även om det sköter avdragen från hemkommunsersättningarna och kombinerar uppgifterna för utbetalning av hemkommunsersättningen. Finansministeriet fattar inte beslut om vare sig utbetalning av hemkommunsersättning eller avdrag av hemkommunsersättning från kommunens statsandelar, utan tvister som gäller hemkommunsersättningen behandlas enligt förslaget i förvaltningsdomstol som förvaltningstvistemål enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningstvisterna gäller närmast bestämmande av hemkommunen. Finansministeriet beslutar däremot med stöd av 37 § om beloppet av hemkommunsersättningens grunddel för var och en kommun, och rättelse i detta beslut samt ändring i finansministeriets beslut med anledning av rättelseyrkande får sökas på det sätt som bestäms i 64 och 65 §.

9 kap.

Administration och utbetalning av statsandel

46 §. Samarbete med andra ministerier. Beräkningen av statsandelsgrunderna enligt denna lag sker sektorsövergripande, vid gemensam beredning mellan ministerierna. Finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och undervisningsministeriet ska före varje skede inom beredningen av statsbudgeten förhandla om vilka verkningar för statsandelsgrunderna ändringar av statsandelsåliggandena har. Inom finansministeriet

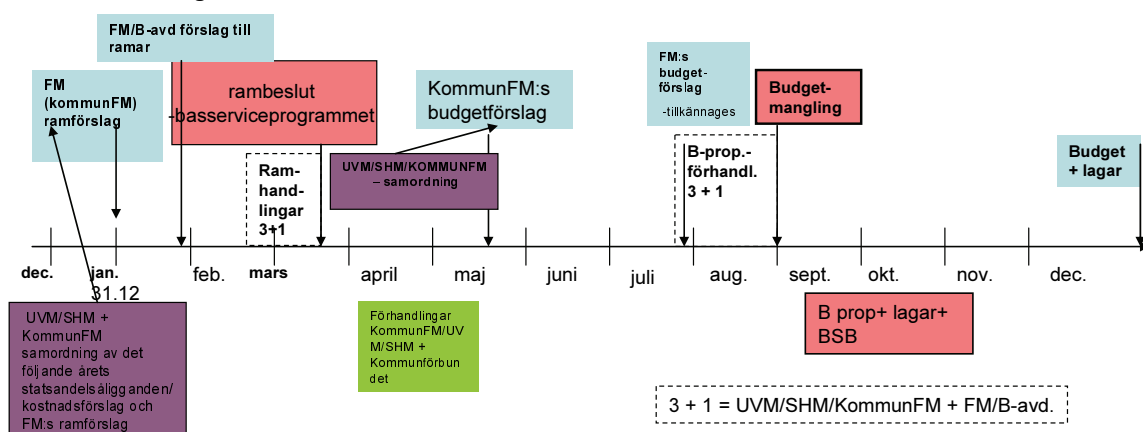
svarar kommunavdelningen för beredningen av denna lag.

I praktiken betyder den gemensamma beredningen att ministerierna före utgången av året före det år som föregår finansåret ska utarbeta ett kostnadsförslag över vilka verkningar en ändring som gäller ett statsandelsliggande har och förhandla med finansministeriets kommunavdelning om hur statsandelsgrunderna påverkas av ändringen. Kommunavdelningens framställning ingår i finansministeriets ramförslag. Finansministeriets budgetavdelnings ramförhandlingar om statsandelar enligt denna lag förs på så sätt

att också social- och hälsovårdsministeriet och undervisningsministeriet deltar i förhandlingarna.

Efter rambeslutet utarbetar kommunavdelningen genom överläggningar med de andra ministerierna ett budgetförslag som är en del av finansministeriets budgetförslag. Dessutom förs budgetförhandlingar om förslaget med budgetavdelningen tillsammans med undervisningsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. Regeringen förhandlar om budgetförslag.

Översikt av budgetåret

KommunFM = finansministeriets kommunavdelning

FM/B-avd. = finansministeriets budgetavdelning

B-prop = budgetproposition

47 §. Förhandling om statsandel. Till sitt innehåll motsvarar 1 mom. 14 § 2 mom. i lagen om statsandelar till kommunerna som avses bli upphävd. Förhandlingarna förs enligt förslaget under finansministeriets ledning och i dem deltar undervisningsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt Finlands Kommunförbund. Närmare bestämmelser om förfarandet avses bli utfärdade genom förordning av statsrådet.

I 2 mom föreslås det att förhandlingsskyldigheten ska bli en del av basserviceprogramförfarandet. Enligt 14 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna sägs det att ministerierna ska förhandla med Finlands Kommunförbund innan ministeriet lägger fram sitt förslag till grunder för följande finansårs statsandelar i statsbudgeten. I stället för förvaltningsområdesspecifika förhandlingar föreslås finansministeriet föra förhandlingarna som en helhet, ministerierna för alltså inte längre förhandlingar separat. I förhandlingarna deltar utöver finansministeriet och Finlands Kommunförbund också undervisningsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet. Förhandlingarna föreslås bli förda innan kommunavdelningen lämnar in sin framställning angående statsandelsanslag till finansministeriet.

Förhandlingarna avses vara ett led i basserviceprogramförfarandet. Basserviceprogramförfarandet är en del av samrådsförfarandet mellan staten och kommunerna och beredningen av statsbudgeten. Basserviceprogramförfarandet beskrivs i denna proposition i avsnittet Beskrivning av nuläget.

Förslaget förändrar inte alls behandlingen av frågor i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning. Enligt 8 b § i kommunallagen behandlar delegationen lagstiftning som gäller kommunerna, principiellt viktiga och vittbärande frågor som gäller kommunalförvaltningen och den kommunala ekonomin samt samordningen av statens och kommunernas ekonomi.

48 §. Beviljande av statsandel och beslut om utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna. Paragrafen motsvarar till sitt sakinnehåll 15 § i lagen om statsandelar till kommunerna som föreslås bli upphävd. Finansministeriet föreslås besluta före utgången av året före finansåret om kommu-

nens statsandel och om utjämningen. Höjningen av statsandelen enligt prövning föreslås basera sig på en ansökan och finansministeriet beslutar om ansökningstiderna. I praktiken har ansökningstiden gått ut i slutet av augusti.

49 §. Utbetalning av statsandelar och hemkommunsersättningar. Paragrafen innehåller bestämmelser om centraliserad utbetalning av statsandelar, hemkommunsersättningar och annan finansiering via Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning. Den centraliserade utbetalningen gäller finansiering inom såväl finansministeriets som undervisningsministeriets förvaltningsområde.

Det är meningen att finansministeriet och undervisningsministeriet ska sända följande beslut till Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning och att Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ska kombinera de utbetalningar med anledning av besluten utgående från en förteckning som finansministeriet utarbetat:

- i 48 § avsedda statsandelsbeslut och beslut om utjämning på basis av skatteinkomsterna,

- i 7 kap. avsedda övriga uppgifter om minskningar och ökningar av statsandelarna,

- på basis av de i 43 § avsedda uppgifterna de hemkommunsersättningar enligt 37 § och 38 § 1—5 mom. som i samband med utbetalning av statsandel till kommunerna ska dras av för respektive kommun samt de hemkommunsersättningar enligt 37 § och 38 § 1—5 mom. samt 39 och 40 § som ska betalas till kommuner och andra utbildningsanordnare, och

- i 42 § avsedda mervärdesskatteandelar till privata utbildningsanordnare.

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning föreslås betala ut också följande statsandelar och finansieringar enligt 6, 7 och 9—21 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet för följande uppgifter:

- gymnasieutbildning,
- grundläggande yrkesutbildning,
- yrkeshögskoleutbildning,
- yrkesinriktad tilläggsutbildning,
- påbyggnadsundervisning,
- förberedande undervisning för invandrare,

- grundläggande utbildning för andra än läropliktiga,
- grundläggande utbildning för elever som omfattas av förlängd läroplikt,
- utbildning i internat,
- utbildning i skolhem,
- ordnande av flexibel grundläggande utbildning,
- inledande av verksamhet som privat anordnare av grundläggande utbildning,
- grundläggande utbildning som ordnas utomlands,
- morgon- och eftermiddagsverksamhet,
- grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar,
- idrottsverksamhet och ungdomsarbete, samt

- musei-, teater- och orkesterverksamhet.

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning föreslås dessutom betala ut pris per finansiering enligt 17 § i lagen om fritt bildningsarbete.

I syfte att sköta utbetalningar och indrivningar ska Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning enligt förslaget kombinera de belopp som med stöd av de ovan nämnda besluten ska betalas till respektive tas ut hos kommunen. I statsandelsbeslutet kommer t.ex. kommunens självfinansieringsandelar som dragits av och den på skatteinkomster baserade utjämnningen av statsandelen att synas, och Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning räknar inte ut dem.

Det är meningen att Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ska betala ut de ovan nämnda posterna till kommuner och utbildningsanordnare från finansårets ingång i jämnstora poster månatligen, senast den 11 dagen i varje månad.

Till den del kommunen på grundval av de beslut som avses i 2 mom. är skyldig att betala staten pengar indriver Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning posterna hos kommunen enligt samma tidtabell som utbetalningen sker.

Till den del statsandelarna, finansieringen eller statsunderstöden med stöd av 49 § 2 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet justeras vid utgången av finansåret i överensstämmelse med de faktiska antalen studerande beaktas

justeringarna vid utbetalningen av i 1 mom. avsedda statsandelar, hemkommunsersättningar och annan finansiering före utgången av februari året efter finansåret. Justeringarna av statsandelen avser statsandelen för gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning som betalas direkt till huvudmännen på grundval av antalet studerande.

50 §. Rättelse av räknefel. I paragrafen föreslås en bestämmelse om rättelse av räknefel. Det föreslagna förfarandet avviker från det som i 51 § i förvaltningslagen (434/2003) sägs om rättelse av skrivfel på så sätt att det gäller också annat än beslut och det inte förutsätts att räknefelet är uppenbara. Dessutom föreslås fel som förekommer i ett beslut kunna rättas, även om rättelsen leder till ett resultat som är oskäligt för en part och felet inte har föranletts av partens förfarande. Med stöd av bestämmelsen är det möjligt att rätta räknefel i såväl statsandelsbeslut som beslut om utjämnning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna. Dessutom avses det vara möjligt att rätta räknefel i beslut om hemkommunsersättning och i den förteckning över utbetalningar som finansministeriet översänder till Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning.

Bestämmelsen är nödvändig eftersom uträkningen av kommunernas statsandel kräver många räkneoperationer som utförs på förhållandevis kort tid. Detta ökar felmöjligheten.

51 §. Betalning av utebliven förmån. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 18 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna. Enligt paragrafen har kommunen möjlighet att ansöka om utebliven statsandel på grundval av nya uppgifter.

Bestämmelsen föreslås inte bli tillämplad på hemkommunsersättningen. Tvister som rör den föreslås bli behandlade som förvaltnings- tvistemål i förvaltningsdomstolarna. I frågor som gäller hemkommunsersättningen har finansministeriet bara rollen som verkställare av ersättningen. Parterna i frågor som rör hemkommunsersättningen är antingen kommuner eller en kommun och en utbildningsanordnare.

52 §. Återbetalning av grundlös förmån. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 19 § i den gällande lagen om statsandelar till kom-

munerna. Enligt paragrafen ska finansministeriet bestämma att ett överbetalt belopp ska återbetalas, om det inte är litet eller om förändringen inte ska anses vara oskäligt för förmanstagaren.

På de grunder som anges i samband med 51 § avses bestämmelsen inte bli tillämpad på hemkommuners sättningsen.

53 §. När betalningsskyldigheten upphör. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 20 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna. Den betalnings- eller återbetalningsskyldighet som avses i 51–52 § i den föreslagna lagen ska enligt förslaget upphöra inom fem år från utgången av det kalenderår då förmånen borde ha betalats eller betalades.

10 kap. **Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel samt kostnadsfördelning mellan staten och kommunerna**

54 §. Utfärdande av bestämmelser om statsandelsgrunder. Enligt paragrafen ska det årligen utfärdas en förordning där de grundpriser som avses i lagen fastställs. Grundpriset för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet avses bli fastställt inom ramen för statsbudgeten, alldeles som nu.

De grundpriser som avses i paragrafen är

- 1) grundpriset för den allmänna delen,
- 2) de åldersklassbaserade grundpriserna för socialvården,
- 3) grundpriset för arbetslöshetskoefficienten,
- 4) grundpriset för antalet arbetslösa,
- 5) grundpriset för barnskyddet,
- 6) grundpriset i fråga om funktionshinder,
- 7) de åldersklassbaserade grundpriserna för hälsovården,
- 8) grundpriset för sjukfrekvensen,
- 9) grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning,
- 10) grundpriset för allmänna bibliotek,
- 11) grundpriset för grundläggande konstundervisning, samt
- 12) grundpriset för allmän kulturverksamhet.

I 68 § föreskrivs det om hur grundpriserna för 2010 avses bli bestämda.

55 §. Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel. I stället för de två tidigare förvaltningsområdesspecifika statsandelsprocenterna föreslås lagen innehålla bestämmelser om en enda statsandelsprocent för social- och hälsovården, förskoleundervisning, grundläggande utbildning och bibliotek samt grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet. Statsandelsprocenten föreslås bli ändrad med vissa mellanrum till följd av justeringen av kostnadsfördelningen och förändringar i arten eller omfattningen av kommunernas uppgifter. Följande justering av kostnadsfördelningen görs inför 2012.

Den statsandelsprocent som avses bli fastställd i lagen uttrycker kostnadsfördelningen på riksnivå mellan kommunerna, inte den statsandel som enskilda kommuner får.

Den statsandelsprocent för nya och mera omfattande statsandelsåligganden som föreslås i 2 mom. grundar sig på regeringsprogrammet för Matti Vanhanens II regering. Enligt det är statsandelen till kommuner för utgifter som föranleds av nya och mera omfattande statsandelsåligganden minst hälften av utgifterna. Detta innebär att den i 1 mom. avsedda statsandelsprocenten höjs på basis av nya uppgifter så att den motsvarar statens andel av de kalkylerade kostnader som ändringen föranleder.

56 §. Kommunens självfinansieringsandel. Paragrafen motsvarar 9–10 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som föreslås bli upphävd och 17 § i planerings- och statsandelslagen, vilken paragraf föreslås bli upphävd. Kommunens självfinansieringsandel per invånare föreslås vara jämnstor i alla kommuner. Den räknas ut genom att man adderar bestämningsgrunderna för social- och hälsovården, förskoleundervisning, grundläggande utbildning och bibliotek samt grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet i hela landet och multiplicerar summan med en procentsats som uttrycker kommunens självfinansieringsandel. Den per invånare fastställda självfinansieringsandelen fås enligt förslaget genom att den på ovan angivna sätt be-

räknade produkten divideras med kommunens invånarantal.

57 §. Förändring i statsandelsåliggandena och kostnadsnivån. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 4 § i lagen om statsandelar till kommunerna som föreslås bli upphävd. När grundpriserna årligen fastställs ska hänsyn enligt förslaget tas till förändringar i statsandelsåliggandena och till nya statsandelsåligganden.

Grundpriserna föreslås bli justerade årligen med ett prisindex om vilket närmare bestämmelser utfärdas genom förordning. Enligt den gällande förordningen har Statistikcentralen beräknat prisindexet så som närmare bestäms genom förordning. Avsikten är inte att ändra sättet att bestämma prisindexet.

58 §. Justering av kostnadsfördelningen. Paragrafen innehåller bestämmelser om vad justeringen av kostnadsfördelningen omfattar och hur den genomförs. Avsikten är att föreskriva om justeringen av kostnadsfördelningen på ett sådant sätt att nuläget motsvaras så långt det är möjligt.

I 1 mom. föreslås bli föreskrivet att tillvägagångssättet vid justering av kostnadsfördelningen är tudelat: dels justeras de grundpriser som ligger till grund för de kalkylerade kostnaderna och den finansiering i samband med ordnandet av förskoleundervisning och grundläggande utbildning om vilken det föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, dels utfärdas bestämmelser om statsandelsprocenten. Enligt förslaget justeras grundpriserna och finansieringen i enlighet med de faktiska kostnaderna och statsandelsprocenten utgående från en helhetsbedömning.

I 2 mom. föreslås bli föreskrivet om vilka grundpriser och vilken finansiering justeringen av kostnadsfördelningen omfattar. Justeringen av kostnadsfördelningen avses omfatta grundpriserna för social- och hälsovården, grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt grundpriset för bibliotek. Justeringen avses dessutom gälla den med lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet förenliga finansieringen av påbyggnadsundervisning och förlängd läroplikt samt ordnande av grundläggande utbildning i internat och i skolhem.

I 3 mom. föreslås bli föreskrivet om utfärdandet av bestämmelser om statsandelsprocenten i samband med justeringen av kostnadsfördelningen. När statsandelsprocenten enligt denna lag fastställs gäller det att beakta också den finansiering av undervisningsverksamheten som kostnadsfördelningen omfattar och i samband med vilken det inte har föreskrivits om någon självkostnadsandel för kommunen. När statsandelsprocenten enligt denna lag fastställs beaktas självfinansieringsandelen för denna finansiering vid fastställandet av självfinansieringsandelen.

Statsandelsprocenten avses bli bestämd, alldeles som nu, på basis av en helhetsbedömning och vid den beaktas flera olika faktorer, såsom huruvida finansieringen för ordnande av den lagstadgade kommunala servicen är tillräcklig, den statsandelsprocent som gäller vid bestämningstidpunkten, behoven av att utveckla servicen, de faktorer som inverkat på kostnadsutvecklingen i fråga om basservicen, förändringen i kommunernas kostnader eller i finansieringen till följd av statliga åtgärder (t.ex. slopande av folkpensionsavgiften, höjning av kommunernas samfundsskatteandel), det rådande ekonomiska läget för statens och kommunernas del samt utsikterna och utmaningarna för de kommande åren. Vid nästa justering av kostnadsfördelningen som genomförs 2011 är det möjligt att i statsandelsprocenten beakta t.ex. skillnader i underlaget för kostnadsfördelningen bättre än förr.

I 4 mom. föreslås det bli föreskrivet att kostnadsfördelningen justeras vart fjärde år, varvid de ovan nämnda grundpriserna, finansieringen och statsandelsprocenten fastställs för fyra år i sänder räknat från ingången av finansåret efter det finansår då kostnadsfördelningen justeras.

59 §. Driftskostnader som ska beaktas när kostnadsfördelningen justeras. Paragrafen föreslås uppta bestämmelser om det kostnadsunderlag som ska beaktas när kostnadsfördelningen justeras. Avsikten är att bestämmelserna om kostnadsunderlaget ska vara så förenliga med nuläget som möjligt. Till den del det finns skillnader i kostnadsunderlagen för undervisningsverksamheten respektive social- och hälsovården som ska beaktas vid kostnadsfördelningen förenhetligas dock det

driftskostnadsunderlag som kostnadsfördelningen omfattar. Förenhetligandets inverkan på kostnadsunderlagen beaktas i statsandelsprocenten.

I 1 mom. avses bli föreskrivet i likhet med nu vilka uppgifter som ger upphov till de kostnader som kostnadsfördelningen omfattar. Justeringen av kostnadsfördelningen föreslås gälla kostnaderna för ordnande av de statsandelsåligganden som avses i 1 § i denna lag, utom de uppgifter som även nu är undantagna från justeringen av kostnadsfördelningen. Kostnaderna för de statsandelsåligganden som kostnadsfördelningen omfattar är de kostnader som ligger till grund för de i 13, 14, 22 och 23 § avsedda kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården, förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt bibliotek.

Utanför kostnadsfördelningen står grundläggande konstundervisning, kommunernas kulturverksamhet, morgon- och eftermiddagsverksamhet, förberedande undervisning som ordnas för invandrare, grundläggande konstundervisning som baserar sig på antalet undervisningstimmar, landskaps- och centralbiblioteksverksamhet, kommuntillägg i samband med hemvårdsstöd, kostnaderna för grundläggande utkomststöd och delvis kostnaderna för utbildning och forskning i hälsovård och kostnaderna för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (s.k. specialstatsandelersättningar).

Justeringen av kostnadsfördelningen avses inte gälla sådana statsandelsgrunder som inte baserar sig på kalkylerade kostnader, dvs. den allmänna delen och bestämningsgrunderna för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet, och inte heller tilläggsdelen på basis av särskilt gles bosättning, tilläggsdelen för skärgårdskommun och tilläggsdelen för kommun inom samernas hembygdsområde.

I 2 mom. avses det bli föreskrivet om vilka kostnader för skötsel av de i 1 mom. avsedda uppgifterna som inte ska beaktas som driftskostnader som justeringen av kostnadsfördelningen omfattar.

Som driftskostnader ska inte beaktas kostnader för anläggningsprojekt (1 punkten) vars totala kostnader överstiger det minimibelopp som avses bli föreskrivet för anlägg-

ningsprojekt med stöd av 32 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet eller i 4 kap. i lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården. Enligt 32 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet föreskrivs genom förordning om ett minimibelopp för de totala kostnaderna för anläggningsprojekt. Avsikten är att genom förordning fastställa att minimibeloppet för de totala kostnaderna för anläggningsprojekt ska vara 320 000 euro i likhet med nu. Att finansieringen för anläggningsprojekt inom undervisningsverksamheten omvandlas till understöd inverkar därmed inte på kostnadsunderlaget. Inom social- och hälsovården utgör sådana projekt vars totala kostnader uppgår till minst 300 000 euro anläggningsprojekt för vilka understöd kan beviljas. Till den del de totala kostnaderna för ett projekt understiger de ovan nämnda eurobeloppen föreslås kostnaderna kunna beaktas som driftskostnader på samma sätt som nu.

Som driftskostnader ska enligt förslaget inte beaktas kostnader för förvärv eller arrendering av markområden (2 punkten), mervärdesskatt som ingår i anskaffningspriset för varor och tjänster (3 punkten) och kostnader för skötsel av lån, räntor och kalkylerade avskrivningar (4 punkten).

Kostnader för vilka finansiering som baserar sig på lag eller på statsbudgeten beviljas separat (5 punkten), t.ex. understöd, ska inte anses vara driftskostnader som kostnadsfördelningen omfattar. Syftet med bestämmelsen är att undvika dubbel statlig finansiering för en och samma uppgift.

Utgångspunkten är att sådant statsunderstöd som förutsätter att kommunen bidrar med en finansieringsandel ska beaktas vid justeringen på så sätt att kostnaderna för uppgiften utgår helt och hållet ur kostnadsfördelningen. Sådana är t.ex. projekt för utveckling av verksamheten.

Utgångspunkten för beviljandet av andra prövningsberoende understöd bör vara att understöd för driftskostnader inte beviljas i samband med statsandelsåligganden utan att verksamheten finansieras via statsandelssystemet. Om verksamheten stöds genom understöd t.ex. därför att det på så sätt är möjligt att allokeras finansieringen noggrannare,

dras understödet av till nettobelopp. Till den del understödet är prövningsberoende och inte förutsätter att kommunen bidrar med en andel, ska understödet enligt förslaget beaktas genom att det slopas ur driftskostnaderna till det belopp som understödet utgjort. Sådana understöd är bl.a. prövningsbaserade understöd som beviljas privata utbildningsanordnare och understöd för minskning av gruppstorleken. Vid justeringen gäller det emellertid att avgöra från fall till fall hur understöden ska beaktas, dock så att staten inte deltar i finansieringen av samma kostnader i två olika omgångar, dvs. i form av understöd och via statsandelssystemet.

Kostnaderna för avgiftsbelagd kommunal service avses inte bli beaktade som driftskostnader (6 punkten). Sådana är t.ex. kostnaderna för vattentjänstverk. Inte heller ska inkomsterna från avgiftsbelagd service beaktas som inkomst. Andra kundinkomster, t.ex. klientavgifter enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992), beaktas inte, utan kostnaderna beaktas i enlighet med bruttoprincipen, dvs. utan att kundinkomsterna dras av från driftskostnaderna.

Förvaltningskostnaderna inom social- och hälsovården föreslås ingå i sin helhet som driftskostnader när kostnadsfördelningen justeras, men som förvaltningskostnader inom undervisnings- och biblioteksverksamheten beaktas bara kostnaderna för rektorer, direktionerna för olika läroanstalter samt den nämnd som ansvarar för undervisnings- och biblioteksverksamheten. Eftersom dessa kostnader inte går att separera från övriga förvaltningskostnader inom undervisnings- och kulturverksamheten beaktas förvaltningskostnaderna inom undervisnings- och biblioteksverksamheten genom att de förvaltningskostnader inom undervisnings- och biblioteksverksamheten som anges i drifts-ekonomitabellen i kommunernas och samkommunernas ekonomi- och verksamhetsstatistik divideras med de olika uppgifterna inom undervisnings- och kulturverksamheten enligt kostnadsförhållandet (7 punkten).

En del av de kostnader som fås ur kommunernas och samkommunernas ekonomi- och verksamhetsstatistik har beaktats i statistiken som kostnad för både kommunen och sam-

kommunen. Utgående från det föreslås bestämmelsen bli preciserad i enlighet med nuvarande praxis på så sätt att sådana driftskostnader beaktas en enda gång. På grundval av det har t.ex. försäljningsinkomster från kommunerna och interna försäljningsinkomster dragits av från kommunernas kostnader. Dessutom föreslås det bli föreskrivet att när staten deltar i finansieringen ska finansieringen beaktas för undvikande av dubbel finansiering (8 punkten).

I 3 mom. föreslås det bli föreskrivet om finansieringen av EU-projekt i överensstämmelse med nuläget. De EU-finansierade projekten beaktas enligt förslaget på samma sätt som nu. Driftskostnader för vilka finansiering beviljas ur Europeiska gemenskapernas budget får hänföras till driftskostnader som finansieras med stöd av denna lag, till den del de inte täcks av den finansiering som beviljas ur Europeiska gemenskapernas budget och den motsvarande särskilda nationella finansieringen enligt statsbudgeten.

60 §. Insamling av information om driftskostnader och uppgiftsunderlag. Paragrafen föreslås innehålla bestämmelser om vilken information justeringen av kostnadsfördelningen ska grunda sig på.

Driftskostnaderna föreslås basera sig på uppgifter om kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet som Statistikcentralen samlar in och sådan information om förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen som undervisningsministeriet samlar in. Undervisningsministeriet samlar in information om kostnaderna för ordnande av sådana uppgifter för vilka ministeriet beviljar finansiering enligt 2 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. På basis av undervisningsministeriets informationsinsamling beaktas vid justeringen av kostnadsfördelningen också kostnaderna för den förskoleundervisning och den grundläggande utbildning som privata utbildningsanordnare och staten ordnar.

Det föreslås att kostnadsfördelningen ska justeras vart fjärde år, vilket är fallet redan nu. När kostnadsfördelningen justeras används enligt förslaget uppgifterna för det tredje året före finansåret. Justeringen av kostnadsfördelningen har ett nära samband med det basserviceprogram som utarbetas i

början av regeringsperioden och med utgiftsramarna för valperioden.

I 69 § avses det bli föreskrivet om den första justeringen av kostnadsfördelningen enligt denna lag. Den föreslås ske inför 2012, varvid kostnadsunderlaget bestäms utifrån uppgifterna för 2009.

11 kap. Särskilda bestämmelser

61 §. Bestämmande av statsandelen vid sammanslagning av kommuner. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 22 a § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna. I paragrafen, liksom i paragraferna nedan om ändring i kommunindelningen, beaktas de nya definitioner beträffande ändringar i kommunindelningen som ingår i regeringens proposition med förslag till kommunindelningslag (RP 125/2009).

I paragrafen föreslås det att statsandelen och utjämnningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna vid sammanslagning av kommuner ska räknas på basis av de sammanräknade invånarantalerna och de sammanräknade uppgifterna. När exempelvis koefficienterna för social- och hälsovården beräknas ska enligt förslaget de kommunspecifika tal som ligger till grund för koefficienterna räknas samman, varefter koefficienterna för den nya kommunen räknas på basis av dem.

62 §. Bestämmande av statsandelen när en del av en kommun överförs till en annan kommun. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 22 b § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna.

När en del av en kommun överförs till en annan ska statsandelen enligt förslaget beräknas så att den utvidgade kommunen det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft får den på basis av det överförda invånarantalet uträknade statsandelsdel som den kommun som minskar skulle ha fått, om ingen ändring i kommunindelningen hade skett. Den utvidgade kommunen får därmed på de statsandelsgrunder som gäller för den kommun som minskar en på invånarantalet baserad andel av de statsandelar som skulle ha tillkommit den kommun som minskar.

63 §. Bestämmande av statsandelen när en kommuns område delas. Paragrafen motsva-

rar till sitt innehåll 22 c § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna.

När ett område delas ska statsandelen och utjämnningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna under finansåret enligt förslaget beräknas utgående från uppgifterna för den kommun som upplöses och delas mellan kommunerna i proportion till det överförda invånarantalet. Den på det kalkylerade antalet studerande, undervisningstimmar, handledningstimmar, studerandeveckor, studerandeårsvetken och årsvetken inom undervisnings- och kulturverksamheten baserade statsandelen beviljas enligt förslaget de kommuner som åläggs att ordna uppgiften i fråga.

12 kap. Överklagande

64 §. Rättelseförfarande. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak 21 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna. Enligt bestämmelsen får rättelse sökas i beslut som gäller beviljande av statsandel, utjämnning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna, höjning av statsandelen enligt prövning och hemkommunsersättnings grunddel, men inte i andra beslut. Rätten att yrka på att ett beslut ska rättas avses gälla också höjning av kommunens statsandel enligt prövning, om vilken det föreskrivs i 30 §, eftersom höjningen är en del av beslutet om beviljande av statsandel. Enligt gällande lag har det inte varit möjligt att framställa rättelseyrkande i fråga om eller söka ändring i beslut som gäller finansieringsunderstöd enligt prövning; besluten av det slaget har varit fristående från statsandelsbesluten.

Tiden för framställande av rättelseyrkande föreslås vara tre månader från delfäendet av beslutet, och rättelseyrkandet ska framställas skriftligen hos finansministeriet. En anvisning om rättelseyrkande ska fogas till beslutet.

65 §. Överklagande. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak 22 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna.

Enligt paragrafen får bara beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkande överklagas genom förvaltningsbesvär om vilka det föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Andra beslut får inte överklagas genom

besvär. Enligt 6 och 7 § i förvaltningsprocesslagen får parter överklaga beslut på laglighetsgrund. Beslut av statsrådet och ministeriet får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

13 kap. **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

66 §. Ikraftträdande. Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2010, och lagen om statsandelar till kommunerna föreslås bli upphävd genom den. Åtgärder som är nödvändiga för beviljande av statsandel och för utbetalning av statsandel och hemkommunsersättningar för finansåret 2010 får enligt förslaget vidtas före ikraftträdandet.

67 §. Samarbetsunderstöd. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 13 a § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna. I den föreskrivs det om tidsbegränsat samarbetsunderstöd. Samarbetsunderstöd har i praktiken beviljats för utveckling och effektivisering av serviceprocesser och serviceproduktion som stöder uppnåendet av de mål som ställts upp för kommun- och servicestrukturen. Av den utvecklingsverksamhet som stöds har det krävts att den är betydande på riksnivå. Avsikten är att 1 miljon euro ska delas ut i samarbetsunderstöd 2010. Statsunderstödslagen (688/2001) avses bli tillämpad på understödet till vissa delar.

68 §. Bestämmande av grundpriserna 2010. Paragrafen innehåller bestämmelser om på vilka grunder de grundpriser som avses i denna lag ska bestämmas 2010. Bestämmelser om grundpriserna avses bli utfärdade genom förordning av statsrådet.

Grundpriset för den allmänna delen föreslås vara det med stöd av 8 § i lagen om statsandelar till kommunerna fastställda genomsnittliga beloppet av allmän statsandel för 2009 justerat med prisindexet enligt 57 § i den föreslagna lagen. Grundpriserna för socialvården (13 §) och hälsovården (14 §) föreslås vara de med stöd av 6 § i lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården fastställda grundpriserna för 2009 justerade med prisindexet enligt 57 §, utöver vilket förändringar i statsandelsåliggandenas omfattning och art beaktas.

Grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning avses bli beräknat genom att grundpriset för 2009 först beräknas och sedan justeras med prisindex. Grundpriset för 2009 beräknas genom att 22 § tillämpas på beräkningen av grundpriset. De kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning avses vara utgångspunkten när grundpriset beräknas. Den kalkylerade kostnaden föreslås vara de kalkylerade grunderna för statsandelen för 2009 som sammanräknats på riksplanet, minskade med ett belopp som motsvarar den kalkylerade grunden för statsandel som är riktad till verksamhet om vilken det föreskrivs i 10 och 12—15 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Beräkningen försiggår därmed i omvänd ordning på så sätt att summan av de kalkylerade kostnaderna är känd och befolkningsuppgifterna för utgången av 2007 används som grund för åldersklasserna och de höjande faktorerna. Utgående från dessa beräknas grundpriset för 2009.

Grundpriserna för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet ska enligt förslaget fastställas inom ramen för statsbudgeten.

69 §. Justering av kostnadsfördelningen. I paragrafen föreslås det bli föreskrivet att den första justeringen av kostnadsfördelningen enligt denna lag företas inför finansåret 2012 utifrån 2009 års kostnadsuppgifter.

70 §. Bestämmande av hemkommunsersättning 2010. Enligt 37 § bestäms rätten till hemkommunsersättning och elevens hemkommun utgående från vem som ordnar förskoleundervisning och grundläggande utbildning och vilken elevens hemkommun är vid utgången av året före det år som föregår finansåret. Eftersom dessa uppgifter inte är tillgängliga beträffande utgången av 2008 bestäms hemkommunsersättningen 2010 enligt förslaget utgående från uppgifterna den 20 september 2009. Hemkommunen bestäms dock på grundval av uppgiften för den 31 augusti 2009. Syftet med att fastställa ett tidigare datum för anteckningen om hemkommun är att säkerställa att ändringar som gäller elevernas hemkommun vid insamlingen av uppgifter ska motsvara uppgifterna i befolkningsregistret, som det kan ta ett tag att upp-

datera. Elevens ålder bestäms enligt vilken ålder eleven är i vid utgången av 2009.

71 §. Vissa avdrag för 2010. När statens budget förbereds för år 2010 reserverades det ett anslag till finansieringslagens 17 § utan att det var avsikt att minska summan från statsandel för kommunal service. Därför föreslås att ovannämnda minskningen inte görs finansår 2010.

1.2 Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. Paragrafens 1 mom. föreslås liksom för närvarande innehålla föreskrifter om beviljande av finansiering för sådan verksamhet som avses i de författningar som uppräknas i 1 mom. Den centrala förändringen i förhållande till den gällande finansieringslagen utgörs av att beviljandet av statsandel för driftskostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning, allmänna bibliotek, kommunernas kulturverksamhet och sådan grundläggande konstundervisning som finansieras per invånare ska regleras i den föreslagna lagen om statsandel för kommunal basservice, dock med de undantag som anges i 2 §.

Den finansiering som regleras i 1 mom. ska omfatta de statsandelar och statsunderstöd samt den övriga finansiering som beviljas för driftskostnader och anläggningsprojekt i anslutning till de verksamheter som avses i de nämnda lagarna. Finansiering kan beviljas kommuner, samkommuner, privata sammanslutningar och stiftelser samt statliga af-färsverk.

Paragrafens 2 mom. motsvarar till sitt innehåll 1 § 5 mom. i den gällande finansieringslagen. Detta moment fogades till finansieringslagen till följd av förnyelsen av systemet för finansiering av investeringar som hänför sig till yrkesutbildning och yrkeshögskolor. Förnyelsen trädde i kraft vid ingången av år 2006. Denna bestämmelse utgör ett undantag från det som bestäms om statsunderstöd för anläggningsprojekt i paragrafens 1 mom.

Enligt 3 mom. innehåller finansieringslagen bestämmelser om kommunens kalkyle-

rade självfinansieringsandel av kostnaderna för sådan gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskoleutbildning som hör till finansieringslagens tillämpningsområde.

2 §. Tillämpning av lagen i vissa fall. Enligt paragrafens 1 mom. ska den föreslagna lagen om statsandel för kommunal basservice tillämpas på statsandelen för driftskostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning, allmänna bibliotek, kommunernas kulturverksamhet och sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet invånare. Till den del finansieringen av de verksamheter som regleras i lagen om grundläggande utbildning, bibliotekslagen, lagen om kommunernas kulturverksamhet och lagen om grundläggande konstundervisning inte omfattas av tillämpningsområdet för den föreslagna lagen om statsandel för kommunal basservice, ska finansieringslagen emellertid fortsättningsvis tillämpas på dessa verksamheter.

I paragrafens 2 mom. uppräknas de verksamheter som avses i lagen om grundläggande utbildning och vars finansiering ska regleras i finansieringslagen. Statsandelarna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning ska inte längre beviljas kommunerna på basis av elevantalet i den kommun som ordnar utbildningen, utan i huvudsak på basis av elevåldersklasserna (6—15-åringar) i varje kommun. Av de tjänster som regleras i lagen om grundläggande utbildning ska således de tjänster som berör yngre eller äldre åldersklasser än elevåldersklasserna fortsättningsvis finansieras med stöd av finansieringslagen. Vissa sådana elevspecifika tillägg och tillägg som beviljas enligt prövning, vilka inte kan vara invånarrelaterade, ska likaså regleras i finansieringslagen. Av de verksamheter i anslutning till förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen som omfattas av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunen gäller detta sådan påbyggnadsundervisning som enligt 5 § i lagen om grundläggande utbildning (628/1998) ges dem som slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs och sådan grundläggande utbildning för andra än läropliktiga som avses i 46 § i lagen om grundläggande utbildning. Detsamma gäller driftskostnaderna

för undervisningen för sådana elever som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, de tilläggskostnader som orsakas av undervisningen för handikappade elever, det tillägg som beviljas för flexibel grundläggande utbildning, det tillägg som beviljas för sådan grundläggande utbildning som ordnas vid internatskolor och den skolhemsförhöjning som betalas till privata anordnare av skolhemsundervisning. Vidare ska finansieringslagen innehålla bestämmelser om finansiering av sådan förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas utomlands och som inte omfattas av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. Finansieringslagen ska också innehålla föreskrifter om finansiering av sådan förberedande undervisning som enligt 5 § i lagen om grundläggande utbildning ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen. Finansieringen av sådan morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning ska likaså regleras i finansieringslagen. Utöver detta ska finansieringslagen innehålla bestämmelser om statsunderstöd som beviljas för sådana anläggningsprojekt som hänför sig till den grundläggande utbildningen samt om statsunderstöd som beviljas enligt prövning och andra statsunderstöd som beviljas sådana privata anordnare av grundläggande utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning.

Föreskrifterna om den finansiering som avses i lagen om grundläggande konstundervisning ska likaså fördelas mellan två olika lagar, på grund av de olika grunderna för fastställande av statsandelen. Av de verksamheter som avses i lagen om grundläggande konstundervisning ska sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet kommuninvånare i fortsättningen finansieras med stöd av lagen om statsandel för kommunal basservice. Sådan grundläggande konstundervisning som enligt 11 § 3 mom. i lagen om finansiering av grundläggande konstundervisning finansieras enligt antalet undervisningstimmar ska däremot fortsättningsvis finansieras med stöd av finansieringslagen, både när det gäller den statsandel som beviljas för verksamhetens driftskostna-

der och statsunderstödsfinansieringen, bl.a. det statsunderstöd som beviljas för anläggningsprojekt.

Föreskrifterna om den statsandel som beviljas kommunerna för driftskostnaderna för sådana allmänna bibliotek som avses i bibliotekslagen ska överföras till den föreslagna lagen om statsandel för kommunal basservice. Det statsunderstöd som beviljas kommunerna för sådana centralbiblioteks- och landskapsbiblioteksuppgifter som avses i 4 § i bibliotekslagen och för utvecklings- och försöksverksamhet samt för anläggningsprojekt i anslutning till allmänna bibliotek ska emellertid regleras i finansieringslagen. Det föreslås även att de höjningar av priserna per enhet som enligt prövning kan beviljas för centralbiblioteks- och landskapsbiblioteksuppgifter ska omvandlas till statsunderstöd.

Statsandelen för sådan kulturverksamhet som avses i lagen om kommunernas kulturverksamhet ska regleras i lagen om statsandel för kommunal basservice. Finansieringslagen ska innehålla bestämmelser om beviljande av statsunderstöd för anläggningsprojekt som hänför sig till sådana lokaler som behövs för kulturverksamhet samt för försöks- och utvecklingsprojekt.

3 §. Definitioner. Denna paragraf föreslås innehålla föreskrifter om innebörden av de definitioner som används i finansieringslagen. I 1 och 2 punkten ska definitionen av undervisnings- och kulturverksamhet justeras så att den överensstämmer med de verksamheter som regleras i lagen.

Enligt 1 punkten avses med undervisningsverksamhet anordnande av verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § 1—4 punkten samt anordnande av verksamhet som avses i 2 § 2 mom. och 3 mom. 1 punkten.

Enligt paragrafens 2 punkt avses med kulturverksamhet anordnande av verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § 5—8 punkten samt anordnande av verksamhet som avses i 2 § 3 mom. 2 punkten.

Enligt definitionen i paragrafens 3 punkt avses med en privat utbildningsanordnare eller anordnare av annan verksamhet en registrerad sammanslutning, en stiftelse, ett statligt affärsverk och universitet.

4 §. Förhållandet till lagen om statsandel för kommunal basservice. På finansiering av

undervisnings- och kulturverksamhet tillämpas enligt paragrafen de bestämmelser i lagen om statsandel för kommunal basservice som särskilt anges i denna lag eller i lagen om statsandel för kommunal basservice.

2 kap. **Finansiering av driftskostnader**

5 §. *Grunden för beräkning av finansieringen.* Denna paragraf innehåller bestämmelser om de beräkningsgrunder på basis av vilka finansieringen bestäms för de olika verksamheter som enligt 1 och 2 § i lagförslaget hör till lagens tillämpningsområde. Beräkningsgrunderna utgörs av antalen studerande, elever, undervisningstimmar, ledda timmar, kommuninvånare och kalkylerade årsverken samt av de priser per enhet som bestämts för dessa. Till sitt innehåll överensstämmer paragrafen i huvudsak med de grunder som föreskrivs för finansieringen av driftskostnader som hänför sig till undervisnings- och kulturverksamhet i 5 § i den gällande finansieringslagen, med undantag för de föreskrifter om grunderna för finansiering av förskoleundervisning, grundläggande utbildning, grundläggande konstundervisning, allmänna bibliotek och kulturverksamhet som har överförts till lagen om statsandel för kommunal basservice. I 3 och 4 punkten i paragrafen har man beaktat grunderna för finansiering av den verksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning som regleras i finansieringslagen.

6 §. *Kommunens statsandel och grunden för statsandelen för gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskolor.* Denna paragraf ska innehålla bestämmelser om kommunens statsandel och om beräkandet av grunden för statsandelen för gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskolor.

I paragrafen inkluderas också de bestämmelser som finns i 6 och 8 § i den gällande finansieringslagen och som gäller sådana verksamheter vars finansiering fortsättningsvis ska skötas inom undervisningsministeriets förvaltningsområde.

Grunden för kommunens statsandel ska beräknas på basis av antalet studerande inom den utbildning som ordnats av kommunen.

Kommunens statsandel ska beräknas på samma sätt som föreskrivs i den gällande lagen, dvs. genom att den grund för statsandelen som beräknats för kommunen enligt 2 mom. minskas med kommunens självfinansieringsandel som beräknats enligt 8 §. Enligt 2 mom. fås grunden för kommunens statsandel genom sammanräkning av grunderna för statsandelarna för de utbildningsformer som uppräknas i paragrafen (kommunal gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskoleutbildning). Förutom för de verksamheter som anges i paragrafen beviljas kommunerna också finansiering för yrkesinriktad tilläggsutbildning, läroavtalsutbildning, grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar, idrottsverksamhet och ungdomsarbete samt för musei-, teater- och orkesterverksamhet. För dessa verksamheter beviljas kommunerna statsandelar till ett belopp som motsvarar en viss procentuell andel av produkten av det fastställda antalet undervisningstimmar eller årsverken eller invånarantalet och det pris per enhet som bestämts för varje prestation.

7 §. Finansiering av gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning som ordnas av samkommuner och privata utbildningsanordnare samt finansiering av yrkeshögskolor. Enligt 1 mom. i denna paragraf ska samkommuner och privata utbildningsanordnare beviljas finansiering för driftskostnaderna för gymnasier, grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskolor till ett belopp som motsvarar statsandelsgunden och som beräknats på det sätt som föreskrivs i 6 § 2 mom. Kommunernas kalkylerade självfinansieringsandel av den utbildning som ordnas av samkommuner och privata utbildningsanordnare beaktas i samband med kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för undervisningsverksamheten som fastställs enligt 8 §. Det ska fortfarande inte finnas några sådana särskilda betalningsandelar som åläggs elevens hemkommun.

Paragrafens 2 mom. motsvarar till sitt innehåll 7 § 2 mom. i den gällande finansieringslagen. Enligt detta moment ska statsandelen för en sådan privat utbildningsanordnare som med stöd av 4 § i gymnasielagen så-

som särskild utbildningsuppgift har ålagts att ordna gymnasieutbildning på något annat språk än finska eller svenska fastställas som en viss procentuell andel av produkten av antalet studerande och priset per enhet i fråga om sådana studerande som enligt lagen om hemkommun (201/1994) inte har hemkommun i Finland. Till dessa skolor hör Engelska skolan som finns i Helsingfors, Tyska skolan i Helsingfors och Internationella skolan i Helsingfors.

8 §. *Kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för gymnasieutbildning, yrkesutbildning och yrkeshögskolor.* Paragrafens 1 mom. ska innehålla bestämmelser om den procentsats med vilken kommunerna deltar i de kostnader för undervisningsverksamheten som anges i 6 och 7 §. Enligt 1 mom. ska procentsatsen för kommunernas självfinansieringsandel av driftskostnaderna för undervisningsverksamheten under åren 2008—2011 vara 58,11. Storleken av kommunernas självfinansieringsandel utvisar omvänt statsandelens belopp, som för undervisningsverksamhetens del motsvarar 41,98 procent av det belopp som utgör grund för finansieringen. Kommunens självfinansieringsandel beräknas så att det belopp som beräknats enligt 2 och 3 mom. divideras med landets invånarantal och det därigenom erhållna beloppet multipliceras med kommunens invånarantal.

Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 9 § i den gällande finansieringslagen, med undantag för föreskrifterna om grundläggande utbildning och allmänna bibliotek, eftersom dessa inte längre beaktas då kommunens självfinansieringsandel bestäms enligt finansieringslagen. De priser per enhet som enligt den föreslagna lagen ska läggas till grund för finansieringen av undervisnings- och kulturverksamhet ska liksom för närvarande grundas sig på de faktiska kostnaderna. Kommunernas självfinansieringsandel ska fastställas för en viss tid i sänder. Procentsatsen ska regleras särskilt i lag i samband med att kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna ses över. Ändringen av den procentsats som fastställs för kommunernas självfinansieringsandel i samband med justeringen av kostnadsfördelningen ska beredas i anslutning till basserviceprogramförfarandet. Priserna per enhet beräknas på basis av de fak-

tiska kostnaderna vart fjärde år och indexjusteras årligen. På samma sätt som för närvarande ska också ändringar i verksamhetens omfattning och art beaktas då priserna per enhet beräknas.

I 2 mom. 1 och 2 punkten finns föreskrifter om vad som ska beaktas vid beräkningen av kommunens självfinansieringsandel, utöver kommunernas statsandelsgrunder.

I 3 mom. 1—3 punkten finns bestämmelser om vilka studerande eller belopp som där emot inte ska beaktas vid beräkningen av kommunens självfinansieringsandel. Jämfört med vad som bestäms i den gällande 9 § har omnämmandet av elever som får sådan förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen som avses i lagen om grundläggande utbildning slopats ur momentet. Kommunens självfinansieringsandel som beräknas enligt finansieringslagen omfattar nämligen inte längre kostnader för grundläggande utbildning.

9 §. *Finansiering av fristående examina i vissa fall.* Denna paragraf ska innehålla föreskrifter om finansiering av fristående examina. Angående finansieringen av examina som avläggs i anslutning till utbildning som enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning förbereder för sådana yrkesinriktade grundexamina som avläggs i form av fristående examina gäller det som bestäms om finansiering av grundläggande yrkesutbildning i 25 §. Det per studerande bestämda pris per enhet som fastställts för utbildningsanordnaren omfattar nämligen också de kostnader som föranleds av dessa fristående examina. Om en yrkesinriktad grundexamen avläggs utan förberedande utbildning, tillämpas det som bestäms om finansiering av fristående examina som avläggs utan förberedande utbildning på finansieringen av examen. I 48 § i lagförslaget finns bestämmelser om beviljande av statsunderstöd för kostnader som orsakas av anordnandet av fristående examina. Förslaget medför inte någon förändring i förhållande till nuläget.

10 §. *Statsandelen för driftskostnaderna för yrkesinriktad tilläggsutbildning.* Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 11 § i den gällande finansieringslagen. Momentens ordningsföljd har emellertid ändrats så att paragrafen bättre stämmer överens med den nya

27 §. Som grund för beräkningen av statsandelen för yrkesinriktad tilläggsutbildning används inte de kostnader som hänför sig till verksamhetsformen i fråga, utan det genomsnittliga pris per enhet som fastställs för grundläggande yrkesutbildning enligt 23 § i finansieringslagen. I avvikelse från vad som gäller i fråga om grundläggande yrkesutbildning utjämnas emellertid inte priserna per enhet för olika utbildningsområden till ett medelpris, utan graderingarna görs direkt i det genomsnittliga priset per enhet. Procentsatserna för statsandelarna för yrkesinriktad tilläggsutbildning är 85,60 och 47,23.

Paragrafens 2 mom. innehåller föreskrifter om finansieringen av sådan tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning och 3 mom. innehåller bestämmelser om den finansiering som beviljas för särskilda yrkesläroanstalter. Omnämmandet av antalet studieveckor ska strykas ur 3 mom., eftersom endast enheten undervisningstimmar i praktiken används vid särskilda yrkesläroanstalter.

11 §. Finansiering av påbyggnadsundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning. Den finansiering som beviljas med stöd av lagen om statsandel för kommunal basservice omfattar inte sådan grundläggande utbildning som ordnas i form av påbyggnadsundervisning, som en s.k. tionde klass. Därför ska kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare som har fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning med stöd av finansieringslagen beviljas finansiering för sådan påbyggnadsundervisning som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning. Även om grunderna för fastställandet av finansieringen för grundläggande utbildning förnyas, är avsikten att nivån på den finansiering som beviljas för påbyggnadsundervisning i genomsnitt ska bibehållas på nuvarande nivå. Finansieringen ska likaså fortsättningsvis vara elevrelaterad. Därför föreslås det att det belopp som beviljas för finansiering av påbyggnadsundervisning ska bindas vid beloppet av grunddelen för den hemkommunersättning som finansministeriet årligen fastställer med stöd av 37 § i lagen om statsandel för kommunal basservice. Detta belopp ska multipliceras med talet 1,21 och därefter multipliceras med antalet elever inom påbyggnadsundervis-

ningen. Grunden/grunddelen för hemkommunersättningen ska fortsättningsvis (t.ex. för samkommuners del) bestämmas enligt den kommun där utbildningsanordnarens grundläggande utbildning huvudsakligen ordnas.

12 §. Finansiering av förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen. Enligt den föreslagna paragrafen ska kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare som fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning beviljas finansiering för sådan förberedande undervisning som enligt 5 § i lagen om grundläggande utbildning ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen. Finansieringens belopp fås genom att grunddelen för den hemkommunersättning som enligt 37 § i lagen om statsandel för kommunal basservice har fastställts för den grundläggande utbildningen i den kommun där undervisningen huvudsakligen ordnas, multiplicerad med talet 2,39, multipliceras med antalet studerande. Den finansiering som för närvarande beviljas för den nämnda utbildningen i efterskott ska slopas. Finansieringens nivå ska i genomsnitt bibehållas på nuvarande nivå.

13 §. Finansiering av förskoleundervisning och grundläggande utbildning för andra än läropliktiga. Denna paragraf föreslås innehålla bestämmelser om den finansiering som ska beviljas kommuner, samkommuner och privata utbildningsanordnare för sådan grundläggande utbildning som ordnas för andra än läropliktiga och som inte omfattas av lagen om statsandel för kommunal basservice. Den finansiering som regleras i lagen om statsandel för kommunal basservice är nämligen anknuten till vissa åldersklasser. Med stöd av 1 mom. ska finansiering beviljas för sådana femåriga förskoleelever som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning samt för andra än läropliktiga elever. Finansieringen ska fortsättningsvis vara elevrelaterad och finansieringens belopp ska i genomsnitt bibehållas på nuvarande nivå. Inom det nya systemet för finansiering av grundläggande utbildning ska finansieringens belopp motsvara grunddelen av den hemkommunersättning som enligt 37 § i lagen om statsandel

för kommunal basservice fastställts för den kommun som ordnar utbildningen, vilken först multipliceras med talet 1,35 och därefter multipliceras med elevantalet.

När det gäller sådan utbildning för vuxna som avses i 46 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning ska grunddelen av den hemkommunersättning som avses i 1 mom. minskas med 49 procent. I likhet med vad som bestäms i 5 § 1 mom. i den gällande finansieringsförordningen gäller minskningen dock inte i fråga om studerande vid en internatskola. Minskningen gäller inte heller sådana femåriga förskoleelever som omfattas av förlängd läroplikt.

Paragrafens 4 mom. föreslås innehålla föreskrifter om grunderna för finansiering av sådana enskilda läroämnen som hör till den grundläggande utbildningen. Undervisningsministeriet ska årligen inom ramen för statsbudgeten fastställa det pris per enhet som avses i momentet. De studier som hör till den grundläggande utbildningen för vuxna består enligt statsrådets förordning (1435/2001) av obligatoriska och valfria kurser i olika ämnen och grupper av ämnen. Den grundläggande utbildningen omfattar minst 44 kurser. Det föreslås att den omvandlingsmodell som sedan ingången av år 2009 tillämpas vid omvandling av ämnesstudier inom gymnasieutbildningen också ska användas då slutförda läroämnen omvandlas till ett visst antal studerande. Avsikten är att man genom förordning av statsrådet ska bestämma att sådana slutförda läroämnen som avses i 46 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning i efterhand ska omvandlas till ett kalkylerat elevantal, genom att antalet slutförda läroämnen divideras med talet 15. Med ett läroämne avses alla de kurser som hör till ämnet. Som multiplikatorelevantal används det antal elever som motsvarar antalet slutförda kurser under det läsår som föregår beräkningsåret. Finansieringen ska inte justeras i efterhand.

14 §. Förhöjning för elever som omfattas av förlängd läroplikt inom den grundläggande utbildningen. Denna paragraf innehåller föreskrifter om den förhöjning som beviljas för elever som omfattas av förlängd läroplikt inom den grundläggande utbildningen. Utöver den statsandel och finansiering som en-

ligt lagen om statsandel för kommunal basservice och 13 § i denna lag beviljas för sådan utbildning som hänför sig till den 11-åriga läroplikt som avses i 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, beviljas dessutom finansiering i form av en förhöjning för elever som omfattas av förlängd läroplikt. Förhöjningen beräknas genom att det grundpris som avses i 54 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, multiplicerat med 2,41, multipliceras med antalet elever inom den nämnda utbildningen och utökas med grundpriset för den grundläggande utbildningen, multiplicerat med 1,45, multiplicerat med antalet gravt handikappade elever.

15 §. Tillägg för internatskola och skolhemsförhöjning. Bestämmelsen i 1 mom. överensstämmer både med avseende på sitt innehåll och med avseende på tilläggets belopp med vad som föreskrivs om det gällande tillägget för internatskola. Tillägg för internatskola beviljas i huvudsak för studerande som får grundläggande utbildning vid en folkhögskola. För elever som får inkvartering och måltider vid en internatskola som ger sådan utbildning som avses i lagen om grundläggande utbildning beviljas kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare ett belopp som motsvarar 26 procent av det genomsnittliga pris per enhet som föreskrivs för grundläggande yrkesutbildning i 23 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Med stöd av 2 mom. kompenseras de kostnader som privata utbildningsanordnare orsakas av skolhemsundervisning, genom att utbildningsanordnarna fortsättningsvis ska beviljas tilläggsfinansiering till ett belopp som motsvarar det som föreskrivs i 5 § 2 mom. i den gällande finansieringsförordningen. Tillägget ska vara bundet vid det grundpris som avses i 54 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, vilket ska multipliceras med talet 1,51 och med antalet elever som får skolhemsundervisning. För närvarande finns det två sådana skolhem som avses i detta moment och de tillägg som betalas till dem uppgår till ca 1 miljon euro.

16 §. Tillägg för flexibel grundläggande utbildning. Den finansiering som regleras i lagen om statsandel för kommunal basservice

omfattar den s.k. basfinansieringen av driftskostnaderna för grundläggande utbildning. Med hjälp av det tillägg som beviljas för flexibel grundläggande utbildning ersätts de kostnader som utbildningsanordnarna orsakas av denna verksamhet. Den flexibla grundläggande utbildningen är avsedd att minska antalet elever som avbryter sin skolgång. I jämförelse med kostnaderna för den grundläggande utbildningen medför den flexibla grundläggande utbildningen högre kostnader i och med att den ordnas i form av smågrupper i skolan, på arbetsplatser och i andra inlärningsmiljöer. Dessutom innefattar den flexibla grundläggande utbildningen stöd- och handledningstjänster, mångprofessionellt samarbete samt verksamhet för utvecklande av arbetsplatsnätverket. Utgångspunkten är att tillägget för flexibel grundläggande utbildning ska täcka de kalkylerade kostnaderna för verksamheten. Sedan år 2006 har denna verksamhet finansierats med hjälp av statsunderstöd. För utbildningsanordnarna ska det vara frivilligt att ordna flexibel grundläggande utbildning för elever i årskurserna 7–9. Utbildningsanordnaren beslutar också själv i vilken omfattning flexibel grundläggande utbildning ordnas. Genom det tillägg som beviljas för flexibel grundläggande utbildning förenklas och förtydligas den administrativa hanteringen av finansieringen både hos utbildningsanordnarna och inom statsförvaltningen. För utbildningsanordnarna förbättrar detta förfarande också förutsebarheten i samband med planeringen av verksamheten och ekonomin.

17 §. Inledande av verksamhet som privat anordnare av grundläggande utbildning. Den skyldighet att betala hemkommunersättning som föreskrivs i 37 § i lagen om statsandel för kommunal basservice fastställs på basis av elevernas hemkommun vid utgången av året före det år som föregår finansåret. Detta innebär att privata anordnare av grundläggande utbildning som fått tillstånd att ordna sådan utbildning får hemkommunersättning först ett och ett halvt år efter att de inlett sin verksamhet. Därför föreslås denna paragraf innehålla föreskrifter om den finansiering som en privat anordnare av grundläggande utbildning beviljas för inledande och utvidgning av verksamheten för

den tid för vilken anordnaren inte betalas hemkommunersättning. Grunden för finansieringen ska vara bunden vid beloppet av hemkommunersättningen i den kommun där utbildningsanordnaren bedriver sin verksamhet.

18 §. Finansiering av grundläggande utbildning som ordnas utomlands. Beloppet av den finansiering som beviljas utbildningsanordnaren för sådan utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning som ordnas utomlands ska bindas vid det grundpris som fastställts för den grundläggande utbildningen enligt 54 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, antingen som sådant eller höjt eller sänkt i enlighet med vad som bestäms i förordning av statsrådet. Avsikten är att man genom förordning av statsrådet ska föreskriva att grundpriset maximalt kan sänkas med 20 procent eller höjas med 20 procent. Det erhållna priset ska därefter multipliceras med antalet studerande.

19 §. Statsandelen för driftskostnaderna för morgon- och eftermiddagsverksamhet. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 13 a § i den gällande finansieringslagen. En kommun som ordnar sådan morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning beviljas för verksamhetens driftskostnader i statsandel ett belopp som motsvarar 57 procent av det belopp som fås när det antal timmar som fastställts för denna verksamhet för kommunen som grund för beräkning av statsandelen multipliceras med det per timme bestämda priset per enhet.

20 §. Statsandelen för driftskostnaderna för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar. För driftskostnaderna för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar beviljas kommuner, samkommuner, privata sammanslutningar och stiftelser som med stöd av 11 § 3 mom. i lagen om grundläggande konstundervisning har beviljats rätt till statsandel enligt antalet undervisningstimmar i statsandel 57 procent av det belopp som fås när det antal undervisningstimmar som fastställts som grund för beräkning av statsandelen för utbildningsanordnaren för nämnda utbildning multipliceras med det per undervisningstimme bestämda priset per enhet. Denna

paragraf motsvarar till sitt innehåll 13 § i den gällande finansieringslagen.

21 §. *Statsandelen för driftskostnaderna för idrottsverksamhet och ungdomsarbete.* Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 14 § i den gällande finansieringslagen.

22 §. *Statsandelen för driftskostnaderna för museer, teatrar och orkestrar.* Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 15 § i den gällande finansieringslagen.

23 §. *Genomsnittliga priser per enhet.* I paragrafens 1 mom. uppräknas de utbildningsformer vars genomsnittliga priser per enhet årligen ska fastställas genom förordning av statsrådet. Till dessa utbildningsformer hör gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning, yrkeshögskoleutbildning och sådan grundläggande konstundervisning som finansieras per undervisningstimme.

Paragrafens 1 mom. föreslås innehålla en hänvisning till 54 § 2 mom. och 57 § i lagen om statsandel för kommunal basservice. Dessa paragrafer innehåller föreskrifter om de förändringar som årligen ska beaktas vid bestämmandet av de genomsnittliga priserna per enhet. Till dessa förändringar hör liksom för närvarande de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av statsandelsåliggandena, de beräknade förändringarna i kostnadsnivån, skillnaden mellan förändringarna i den faktiska kostnadsnivån under finansåret före fastställelseåret och den beräkning som gjorts för det nämnda året, samt justeringarna av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. En förändring i statsandelsåliggandena ska beaktas om den följer av en lag eller förordning som gäller statsandelsåliggandet i fråga, av en statlig myndighets föreskrifter som grundar sig på lag eller förordning, eller av statsbudgeten. Avsikten är att de genomsnittliga priserna per enhet för finansåret i praktiken ska fastställas före utgången av september varje år.

Enligt 2 mom. ska undervisningsministeriet på basis av de genomsnittliga belopp som avses i paragrafen bestämma de priser per enhet som läggs till grund för statsandelen för följande finansår. De kalkylerade grunderna för de statsandelar som utgående från priserna per enhet beräknats för varje utbildningsform ska sammanlagt motsvara de kalkylerade riksomfattande totalkostnader som beräknats

på basis av de genomsnittliga priserna per enhet för varje utbildningsform.

Genomsnittliga priser per enhet fastställs emellertid inte för sådan utbildning för vars del priserna per enhet inte graderas eller vars pris per enhet med stöd av lag är bundet t.ex. vid det genomsnittliga priset per enhet för grundläggande yrkesutbildning.

24 §. *Priserna per enhet för gymnasier.* Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 18 § i den gällande finansieringslagen. Enligt paragrafens 1 mom. ska priserna per enhet på samma sätt som för närvarande beräknas vart fjärde år på basis av de riksomfattande totalkostnaderna för gymnasieutbildningen. Vid beräkningen av priserna per enhet beaktas emellertid inte de kostnader som orsakas av sådan gymnasieutbildning som ordnas utomlands eller studerande inom denna utbildning. I likhet med vad som gäller för närvarande ska 58 procent av det antal studerande som inlett studierna efter att de fyllt 18 år beaktas vid beräkningen.

Bestämmelsen i 2 mom. ska preciseras med ett omnämnande av det nyckeltal som används vid graderingen av antalet studerande, i enlighet med vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet. Momentet ska, i likhet med vad som gäller för närvarande, innehålla föreskrifter om bestämmandet av priset per enhet för privata utbildningsanordnare. Dessutom innehåller momentet en undantagsbestämmelse. Priset per enhet ska i regel bestämmas på basis av priset per enhet i den kommun där utbildningen huvudsakligen ordnas. För undervisning som ordnas utomlands bestäms priset per enhet genom att det genomsnittliga pris per enhet som föreskrivs för gymnasieutbildning med stöd av 23 § graderas i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet och vad undervisningsministeriet föreskriver med stöd av förordningen. Undervisningsministeriet kan dessutom på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl höja priset per enhet. Närmare bestämmelser om gradering och beräkning av priserna per enhet ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

Paragrafens 3 mom. föreslås innehålla en motsvarande bestämmelse som för närvarande ingår i 7 § i finansieringsförordningen.

Denna bestämmelse gäller höjning av priset per enhet för sådana elever som får inkvartering och måltider vid en internatskola i det fall då en anordnare av gymnasieutbildning med stöd av 4 § 3 mom. i gymnasielagen (629/1998) har ålagts ordna gymnasieutbildning vid en internatskola. Avsikten är, i enlighet med vad som föreskrivs i den gällande förordningen, att man genom förordning av statsrådet ska bestämma att priset per enhet för dessa elever ska höjas med ett belopp som motsvarar 26 procent av det genomsnittliga pris per enhet som fastställts för yrkesutbildning med stöd av 24 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Enligt 4 mom. ska priserna per enhet liksom för närvarande bestämmas så att de belopp som fås när de priser per enhet som beräknats för utbildningsanordnarna multipliceras med antalet studerande hos utbildningsanordnarna sammanlagt motsvarar de riksomfattande totalkostnader som avses i 1 mom.

Enligt 5 mom. ska priserna per enhet under andra år än de som nämns i 1 mom. beräknas i enlighet med vad som bestäms i denna paragraf, dock på basis av de totalkostnader som utretts vid beräkningen av priserna per enhet för det år som avses i 1 mom.

Paragrafens 6 mom. föreslås innehålla föreskrifter om priset per enhet för studerande som inlett gymnasieutbildning efter att de fyllt 18 år. Priset per enhet för dessa studerande motsvarar 58 procent av det per studerande bestämda pris per enhet som fastställts för utbildningsanordnaren i fråga. Ett undantag utgörs dock av studerande vid internatskolor. Vidare ska ministeriet fortsättningsvis på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av någon annan särskild orsak kunna höja priset per enhet.

Enligt 7 mom. ska närmare bestämmelser om beräkandet av priserna per enhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet utfärdas enligt 8 mom. även, i likhet med vad som gäller för närvarande, bestämmelser om de grunder enligt vilka läroämnena som slutförs i enlighet med 20 § 3 mom. i gymnasielagen ska omvandlas till studerandeantal och beak-

tas i antalet sådana studerande som avses i 1 och 5 mom. i denna paragraf, vilka har inlett studierna efter det att de fyllt 18 år.

25 §. Priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning. Paragrafens 1 mom. ska innehålla föreskrifter om beräkningen av priserna per enhet för yrkesutbildning på basis av de faktiska kostnaderna under det år då kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna justeras samt under andra år. Vid beräkningen utgår man från yrkesutbildningsanordnarnas faktiska riksomfattande totalkostnader och antalet studerande under året före det år som föregår det då kostnaderna justeras. I paragrafen preciseras definitionen av den utbildning som hänför sig till yrkesutbildningens kostnadsgrund. De riksomfattande totalkostnaderna för yrkesutbildning innefattar kostnaderna för sådan läroplansbaserad utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning och som leder till en yrkesinriktad grundexamen, sådan utbildning som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning och som förbereder inför en yrkesinriktad grundexamen som avläggs i form av en fristående examen, undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte, förberedande utbildning som ordnas för invandrare inför den grundläggande yrkesutbildningen, utbildning som orienterar och förbereder inför yrkesutbildningen (yrkesstarten) (RP 107/2009) samt för utbildning vid hushållsskolor. Förslaget medför inte någon ändring i förhållande till nuläget. Enligt 1 § i den gällande finansieringslagen gäller i fråga om finansiering av utbildning som förbereder för en sådan yrkesinriktad grundexamen som avläggs genom en fristående examen det som bestäms om finansiering av grundläggande yrkesutbildning. Enligt lagförslaget ska finansieringen av nämnda utbildning regleras i denna paragraf. Till de riksomfattande totalkostnaderna hänförs däremot inte kostnader som orsakas av läroavtalsutbildning.

Paragrafens 2 mom. föreslås innehålla bestämmelser om beräkande av de per studerande bestämda priserna per enhet för olika utbildningsområden. De riksomfattande totalkostnaderna för varje utbildningsområde ska, liksom för närvarande, innefatta de avskrivningar som yrkesutbildningsanordnarna

gjort enligt bokföringen. De kostnader som fastställs för utbildningsområdena ska där-
emot inte, i avvikelse från vad som gäller för
närvarande, innefatta kostnaderna för sådan
förberedande utbildning inför den grundlägg-
ande yrkesutbildningen som avses i 1 mom.
Priserna per enhet ska liksom för närvarande
graderas på basis av specialundervisning och
andra faktorer som inverkar på kostnaderna
för utbildningen samt på basis av utbildning-
ens resultat. Närmare bestämmelser om gra-
deringen av priserna per enhet ska utfärdas
genom förordning av statsrådet.

I momentet föreskrivs det att den finansie-
ringsandel som bestäms på basis av verk-
samhetens resultat ska motsvara högst tre
procent av de riksomfattande totalkostnader
som läggs till grund för beräkningen av pri-
serna per enhet.

Enligt momentet ska priserna per enhet
fortsättningsvis graderas på basis av syssel-
sättningen, övergången till fortsatta studier,
avbrutna studier och studietiderna samt på
basis av omständigheter som berör persona-
len (personalens behörighet och åtgärder för
personalutveckling). Den resultatbaserade fi-
nansieringen utgör en del av den kalkylerade
finansieringen och den ska liksom för närva-
rande grunda sig på de resultatfinansierings-
mätare som beskriver verksamhetens resultat
och på det resultatindex som beräknas på ba-
sis av mätarna. Det föreslås att man genom
förordning av statsrådet ska föreskriva att
sysselsättningsmätaren, mätaren för fortsatta
studier, mätaren för avbrutna studier och
genomströmningsmätaren ska slås samman
till en ny resultatmätare, vars viktning vid be-
räkningen av resultatindexet ska vara ca
90 procent. Populationen ska också omfatta
studerande som avlägger en yrkesinriktad
grundexamen i form av läroavtalsutbildning
och studerande inom sådan utbildning som
förbereder för en fristående examen. När det
gäller den nya resultatmätaren ska populatio-
nen för alla mätares del bestå av studerande
och inte av utexaminerade, vilket är fallet för
närvarande. Vid beräkningen av värdena ska
populationen vara densamma i fråga om alla
delområden som hör till mätaren. Enligt den
nya mätaren granskas studerandena inom en
viss utbildning som leder till en yrkesinriktad
grundexamen hos en utbildningsanordnare

vid en viss tidpunkt (t.ex. hösten 2003) och
situationen för dessa personer 3 ½ år senare
(i slutet av år 2006). Mätaren ger information
om i vilken utsträckning utbildningen har av-
brutits och om omfattningen avlagda exami-
na samt om sysselsättningssituationen (dvs.
huruvida en person är sysselsatt, arbetslös el-
ler studerande). Studerandena indelas i föl-
jande fem kategorier: personer som avlagt
examen och har arbete (utexaminerad, sys-
selsatt), personer som avlagt examen och be-
driver fortsatta studier (utexaminerad, fort-
sättningsstuderande), personer som avlagt
examen men inte har arbete (utexaminerad,
passiv), personer som inte avlagt examen
men har arbete (outexaminerad, sysselsatt)
samt personer som inte avlagt examen och
inte har arbete (outexaminerad, passiv).

På grund av det begränsade antalet iaktta-
gelser kan resultatindexet av statistiska skäl
fortfarande inte räknas ut för alla utbild-
ningsanordnare, men den mängd som lämnas
utanför beräkningen kommer att vara mindre
än vad den är för närvarande. Målet med ut-
vecklandet av resultatmätarna är att man ska
kunna bedöma resultatet av utbildningsan-
ordnarens verksamhet utgående från i vilken
utsträckning utbildningsanordnaren dels har
kunnat öka studerandenas färdigheter att få
arbete eller avlägga examen, dels lyckats
eliminera dröjsmål vid studierna och minska
frekvensen för avbrutna studier. Utbildnings-
anordnaren ska belönas för resultat som hän-
för sig till sådana faktorer som utbildnings-
anordnaren själv har kunnat påverka. Vid be-
räkningen av mätarvärdena beaktas därför i
större omfattning än för närvarande också
sådana bakgrundsfaktorer som t.ex. inverkar
på sannolikheten för att studerandena kom-
mer att avlägga examen eller få arbete. Till
dessa bakgrundsfaktorer hör egenskaper som
hänför sig till studerandena (modersmål, kön
och familjetyp, medeltalet i läseämnens på
grundskolans avgångsbetyg, studerandens ål-
der), faktorer som hänför sig till examen
(vilken termin studierna inletts, studieområ-
det, studerande i specialundervisning, gym-
nasiestudier, läroavtalsstuderande, studeran-
de i utbildning som förbereder för en fristå-
ende examen) och den regionala faktorn (den
ekonomiska regionen). I och med att bak-
grundsfaktorerna beaktas i större omfattning

än för närvarande blir det möjligt att göra en tillförlitligare bedömning av de åtgärder som vidtas av utbildningsanordnarna. Beaktandet av bakgrundsfaktorerna är av central betydelse när det gäller att förbättra den inbördes jämförbarheten mellan olika utbildningsanordnare. Dessutom ska det genom förordning av statsrådet föreskrivas att priset per enhet ska graderas på basis av verksamhetens resultat för fyra femtedelar av utbildningsanordnarna, i den prioriteringsordning som resultatindexet utvisar, vilket kommer att öka antalet utbildningsanordnare som får resultatbaserad finansiering. Närmare bestämmelser om viktningen för de faktorer (mätare) som beskriver verksamhetens resultat och om de bakgrundsfaktorer som ska beaktas vid beräkningen av resultatindexet ska utfärdas genom förordning.

Den nuvarande lärarbehörighetsmätaren och personalutvecklingsmätaren ska kvarstå oförändrade. Deras viktning ska tillsammans utgöra ca 10 procent. Viktningen för dessa mätare minskas således från nuvarande 17 procent, eftersom i synnerhet lärarbehörighetsmätaren i vissa avseenden har ansetts ge rum för tolkning. I och med att en yrkeskunnig och behörig undervisningspersonal och annan personal bidrar till att förbättra verksamhetens resultat kommer dessa faktorer å andra sidan också att vara av betydelse i anslutning till den nya mätare som ska sammanställas av de nuvarande mätarna. Bevarandet av särskilda mätare som beskriver resultatet i fråga om personalen förordas emellertid av att kunnig personal är av stor utbildningspolitisk betydelse och av att en förbättring som sker inom dessa delområden fortare avspeglar sig i resultatet via särskilda mätare.

De uppgifter som behövs för resultatindexmätarna ska liksom för närvarande i huvudsak grunda sig på Statistikcentralens individbaserade statistik. När det gäller lärarbehörighetsmätaren och personalutvecklingsmätaren grundar sig uppgifterna på den information som samlas in i anslutning till Utbildningsstyrelsens kostnadsenkät. Om priset per enhet för en utbildningsanordnare till följd av graderingen höjs med över tio procent, ska den andel som överskrider tio procent inte beaktas fullt ut vid beräkningen av priset. Närmare bestämmelser om utjäm-

ning av resultatfinansieringens konsekvenser för olika utbildningsanordnare ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

Paragrafens 3 mom. ska innehålla föreskrifter om beräkning av priserna per enhet för sådan orienterande och förberedande undervisning som ordnas före den grundläggande yrkesutbildningen, sådan undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte samt för sådan förberedande utbildning som ordnas för invandrare inför den grundläggande yrkesutbildningen. Föreskrifter om de nämnda utbildningsformerna finns i 3 § i lagen om yrkesutbildning. Grunderna för finansiering av sådan undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte samt sådan förberedande utbildning som ordnas för invandrare inför den grundläggande yrkesutbildningen regleras för närvarande i 1 § i den gällande finansieringslagen och i 8 § i finansieringsförordningen. Enligt propositionen ska grunderna för bestämmandet av finansieringen av sådana förberedande och orienterande kurser som är fast förknippade med ovan nämnd grundläggande yrkesutbildning emellertid regleras i denna paragraf och i statsrådets förordning som utfärdas med stöd av denna paragraf. Paragrafen ska också innehålla föreskrifter om finansieringen av orienterande och förberedande undervisning för grundläggande yrkesutbildning (RP 107/2009). Sådan undervisning har på försöksbasis ordnats sedan år 2006 och dess finansiering har fastställts på basis av ett med antalet studerande vägt medeltal särskilt för varje utbildningsområde. I fråga om sådan undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte tillämpas för närvarande det pris per enhet som bestämts för utbildningsanordnaren, vilket graderats på motsvarande sätt som för annan specialundervisning. Finansieringen av förberedande utbildning för invandrare grundar sig redan för närvarande på det genomsnittliga priset per enhet för yrkesutbildning. De ovan nämnda utbildningsformerna är emellertid inte i fråga om sina målsättningar bundna vid ett visst utbildningsområde eller vid det pris som bestämts för utbildningsområdet. Detta innebär

att det är en konstlad lösning att hänföra studerandena inom dessa utbildningsformer till ett visst utbildningsområde endast för fastställande av finansieringen. Kostnaderna för dessa utbildningsformer ska således inte hänföras till de utbildningsområdesspecifika kostnaderna. Sådan utbildning i huslig ekonomi (vid en hushållsskola) som ordnas i form av annan än grundläggande yrkesutbildning är däremot jämförbar med utbildning som leder till en examen inom området. Kostnaderna för denna utbildning ska därmed fortsättningsvis hänföras till kostnaderna för utbildning inom turism-, kosthålls- och ekonomibranschen.

Enligt förslaget ska finansieringen av sådan förberedande utbildning som ordnas för invandrare inför den grundläggande yrkesutbildningen, sådan orienterande och förberedande undervisning som ordnas före den grundläggande yrkesutbildningen samt sådan undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte fastställas genom gradering av det genomsnittliga pris per enhet som med stöd av 23 § fastställs för yrkesutbildning. Graderingen ska fastställas så att priset per enhet i det närmaste motsvarar de faktiska kostnaderna för ovan nämnda utbildningar, varvid också sådan utbildning som ordnas i form av specialundervisning beaktas. Närmare bestämmelser om graderingen av priserna per enhet ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt de preliminära kostnadsuppgifterna för år 2008 var kostnaderna för sådan orienterande och förberedande undervisning som ordnas före den grundläggande yrkesutbildningen och för sådan förberedande utbildning som ordnas för invandrare (6 053 och 7 559 euro/studerande) en aning lägre än det genomsnittliga priset per enhet för yrkesutbildning år 2009, vilket uppgick till 10 184 euro. De genomsnittliga kostnaderna för sådan undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte var däremot en aning högre än det nämnda beloppet (10 643 euro/studerande).

I 9 § 2 mom. i finansieringsförordningen finns bestämmelser om gradering av priserna per enhet för huvudmännen för sådana särskilda yrkesläroanstalter som fullgör en sär-

skild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren med stöd av 9 § och 20 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning, inklusive sådan undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte samt sådan förberedande utbildning för invandrare som ordnas vid den särskilda yrkesläroanstalten. På finansieringen av nämnda utbildningar tillämpas det pris per enhet som fastställts för utbildningsanordnaren för sådan utbildning som leder till en examen. Ett särskilt bemyndigande att utfärda förordningar behövs, eftersom grunderna för fastställandet av finansieringen för särskilda yrkesläroanstalter också i fråga om de ovan nämnda förberedande utbildningsformerna avviker avsevärt från finansieringen av den utbildning som ordnas av andra utbildningsanordnare. Detta innebär att det är svårt att föreskriva om enhetliga finansieringsgrunder i lagen.

I 4 mom. finns bestämmelser om vägd beräkning av priset per enhet för yrkesutbildning då utbildningsanordnaren ordnar utbildning inom två eller flera utbildningsområden, eller sådan utbildning som avses i 3 mom. Momentet ska också innehålla föreskrifter om höjning av priset per enhet. Priset per enhet ska höjas på basis av att studerandena erbjuds inkvarteringsförmån. Undervisningsministeriet ska dessutom på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl kunna höja priset per enhet för en utbildningsanordnare.

Enligt 5 mom. ska priserna per enhet beräknas så att de motsvarar de riksomfattande totalkostnaderna.

I 6 mom. finns föreskrifter om bestämmande av priset per enhet för läroavtalsutbildning. Enligt detta moment ska priset per enhet för sådan grundläggande yrkesutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning utgöra 63,13 procent av det genomsnittliga priset per enhet för yrkesutbildning. Den föreslagna procentsatsen är densamma som anges i den gällande lagen. Kostnaderna för läroavtalsutbildningen ska årligen följas upp och procentsatsen ska vid behov justeras. Priset per enhet för sådan tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning ska re-

gleras i de bestämmelser som gäller yrkesinriktad tilläggsutbildning.

26 §. Priserna per enhet för yrkeshögskolor. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 20 § i den gällande finansieringslagen. Enligt paragrafens 1 mom. ska grunden för priserna per enhet liksom för närvarande utgöras av yrkeshögskolornas riksomfattande totalkostnader. På basis av dessa totalkostnader beräknas priserna per enhet vart fjärde år. I de riksomfattande totalkostnader som avses i 1 mom. inberäknas enligt paragrafens 2 mom. de avskrivningar för yrkeshögskoleverksamheten som yrkeshögskolornas huvudmän gjort enligt bokföringen. Närmare bestämmelser om inberäkandet av avskrivningar i de riksomfattande totalkostnaderna utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

Enligt paragrafens 3 mom. ska priserna per enhet liksom för närvarande begränsas i enlighet med de kostnader som utgör grund för finansieringen.

Paragrafens 4 mom. innehåller föreskrifter om bestämmandet och beräkandet av priserna per enhet för yrkeshögskolor. Priserna per enhet används vid fördelningen av yrkeshögskolornas årliga finansiering mellan yrkeshögskolornas huvudmän. Grunden för beräkandet av priserna per enhet utgörs av de riksomfattande totalkostnader som bestäms enligt 1 och 2 mom., justerade till följd av eventuella ändringar i verksamhetens omfattning eller art samt i enlighet med den kalkylerade förändringen av kostnadsnivån. Priserna per enhet bestäms per studerande. Det pris per enhet som fastställs för en yrkeshögskola består liksom för närvarande av två kalkylerade andelar. Den ena delen bestäms enligt antalet studerande och den andra enligt antalet avlagda examina. Av den totala finansieringen fördelas 70 procent på basis av antalet studerande och 30 procent på basis av antalet avlagda examina. Priset per enhet för en yrkeshögskola bestäms i enlighet med vilken andel studerandena vid yrkeshögskolan utgör av det totala antalet studerande vid yrkeshögskolorna, samt i enlighet med vilken andel de examina som avlagts vid yrkeshögskolan utgör av det totala antalet avlagda examina vid yrkeshögskolorna. Den andel som bestäms på basis av studerandenas antal fast-

ställs per utbildningsområde. Enligt 4 mom. utfärdas närmare bestämmelser om beräkningen av priset per enhet genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet regleras bl.a. hur antalet studerande och avlagda examina beräknas. Antalet studerande utgörs enligt den förordning som träder i kraft 1.1.2010 (181/2009) av det antal studerande som fastställts per utbildningsområde genom en sådan överenskommelse mellan undervisningsministeriet, yrkeshögskolans huvudman och yrkeshögskolan som avses i 8 § 2 mom. i yrkeshögskolelagen. För yrkespedagogisk lärarexamen bestäms antalet studerande separat. Antalet avlagda examina utgörs av det genomsnittliga antal examina som avlagts under de två år som föregår fastställandet av priset per enhet. Vid beräkandet av antalet examina vägs examina med koefficienterna 3,5 eller 4 som beskriver deras omfattning.

Enligt 4 mom. kan undervisningsministeriet enligt prövning av särskilda skäl höja priset per enhet för en yrkeshögskola.

Yrkeshögskolornas riksomfattande totalkostnader som avses i 5 mom. och beloppet av de avskrivningar som avses i 2 mom. utreds vart fjärde år och används som grund för beräkningen av priserna per enhet under fyra års tid. För yrkeshögskolorna fastställs priserna per enhet årligen.

27 §. Priserna per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning. I denna paragraf ingår de bestämmelser som finns i 22 § i den gällande finansieringslagen, dock så att momentens ordningsföljd har ändrats och paragrafen har utökats med sådana föreskrifter om finansiering av tilläggsutbildning i form av läroavtalsutbildning som ingår i 19 § 7 mom. i den gällande finansieringslagen. Paragrafens 1 mom. innehåller föreskrifter om de per studerandeårsverke bestämda priserna per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning och i paragrafens 2 mom. finns föreskrifter om priserna per enhet för sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning.

Verksamhetens resultat ska införas som en ny graderingsgrund för priserna per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning. Resultatet ska mätas på basis av avlagda examina. Priset per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbild-

ning som ordnas vid en läroanstalt ska graderas i fråga om utbildning som hör till olika prisgrupper och på basis av andelen avlagda examina inom varje utbildningsområde. Dessutom ska fördelningen av examina mellan frivillig tilläggsutbildning och personalutbildning beaktas. För sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning ska den resultatbaserade finansieringens belopp per examen vara detsamma för alla utbildningsanordnare.

Den resultatbaserade finansieringens andel ska motsvara högst tre procent av den sammanlagda kalkylerade grunden för statsandelarna för anordnarna av yrkesinriktad tilläggsutbildning, vilken läggs till grund för beräkningen av priserna per enhet. Beräkningen av antalet avlagda examina ska grunda sig på det genomsnittliga antal examina som avlagts under de föregående två åren. De uppgifter som används vid beräkningen av den resultatbaserade finansieringen grundar sig på den information som insamlas i anslutning till Undervisningsministeriets kostnadsenkät. Den resultatbaserade finansieringen ska inte betalas till examensanordnaren utan till den som anordnar förberedande utbildning för den yrkesinriktade tilläggsutbildningen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om fastställandet av den resultatbaserade finansieringen, om de verkningar som hänför sig till olika utbildningsområden och andelen avlagda examina samt om utjämningen av de verkningar som den resultatbaserade finansieringen medför för olika utbildningsanordnare.

28 §. Priserna per enhet för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar. Det föreslås att sättet för beräkning av priset per enhet för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras per undervisningstimme ska ändras så att det överensstämmer med den vedertagna praxis som innebär att priset per enhet är detsamma för olika konstområden.

29 §. Priserna per enhet för grundläggande utbildning. Undervisningsministeriet fastställer årligen de per elev bestämda priserna per enhet för följande finansår för sådan verksamhet enligt lagen om grundläggande

utbildning som avses i 11 och 12 §, 13 § 1 och 2 mom. samt i 18 §.

Enligt 2 mom. ska undervisningsministeriet likaså årligen inom ramen för statsbudgeten fastställa priset för sådan flexibel grundläggande utbildning som avses i 16 §.

30 §. Priset per enhet för morgon- och eftermiddagsverksamhet. Undervisningsministeriet ska liksom för närvarande inom ramen för statsbudgeten årligen fastställa det per ledd timme bestämda priset per enhet för morgon- och eftermiddagsverksamhet.

31 §. Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priser per enhet. Bestämmelserna i denna paragraf motsvarar 23 § i den gällande finansieringslagen i fråga om de priser per enhet som används som grund för statsandelarna för gymnasieutbildning, yrkesutbildning, yrkeshögskolor och sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar. I paragrafens 1 mom. uppräknas de kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priserna per enhet för de ovan nämnda verksamheterna.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska kostnader för sådana anläggningsprojekt som avses i 32 § eller kostnader för förvärv eller hyra av markområden fortsättningsvis inte beaktas då priserna per enhet beräknas, inte heller i det fall då projektet har genomförts utan statsandel eller statsunderstöd. Enligt 2 punkten beaktas inte kostnader för ordnande av skolskjuts för studerande i gymnasier eller yrkesläroanstalter vid beräkandet av priserna per enhet, eftersom dessa kostnader regleras i en särskild lag om stöd för skolresor för studerande i gymnasier och yrkesläroanstalter (48/1997). Enligt 3 punkten ska priserna per enhet liksom för närvarande beräknas utan mervärdesskatt. Som kostnader betraktas således inte den mervärdesskatt som ingår i anskaffningspriset för varor och tjänster. Till kostnaderna hänförs inte heller låneskötselkostnader eller kalkylerade räntor eller avskrivningar. När det gäller inkludandet av avskrivningar i kostnaderna innehåller 4 mom. föreskrifter om de undantag som berör yrkesutbildning och yrkeshögskolor.

Som driftskostnader betraktas enligt 1 mom. 5 punkten inte sådana kostnader för vilka lagstadgad statsfinansiering beviljas

med stöd av någon annan lag än den föreslagna lagen. Enligt 6 punkten betraktas inte heller ersättningar som en utbildningsanordnare har betalat för tjänster som tillhandahållits av en annan utbildningsanordnare som driftskostnader, om de kostnader som verksamheten orsakat tjänsteproducenten har beaktats vid beräkningen av kostnaderna enligt den föreslagna lagen eller enligt lagen om fritt bildningsarbete.

Vid beräkandet av priserna per enhet beaktas vidare enligt 1 § 7 punkten inte de kostnader som har orsakats av sådan avgiftsbelagd service som utbildningsanordnaren tillhandahåller. Inom den avgiftsbelagda serviceverksamheten tar utbildningsanordnaren nämligen ut avgifter för den utbildning och övriga service som tillhandahålls andra tjänsteproducenter, offentliga sammanslutningar eller privata sammanslutningar eller stiftelser. Utbildningsanordnaren täcker således kostnaderna för den avgiftsbelagda servicen med de avgifter som tas ut för tjänsterna och dessa påverkar inte den lagstadgade finansieringen. Sådan utbildning eller forskning eller annan service som tillhandahålls i form av avgiftsbelagd serviceverksamhet ska hållas isär från systemet för finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Ifall kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet skulle beaktas i detta sammanhang skulle det leda till en snedvridning både av de kostnader som läggs till grund för statsandelen och av konkurrensförhållandena på marknaden vid tillhandahållandet av sådan service. De avgifter som tas ut hos studerandena hänförs inte till den avgiftsbelagda serviceverksamheten.

Som driftskostnader betraktas enligt 1 mom. 8 punkten endast sådana förvaltningskostnader som direkt hör samman med anordnandet av verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 §. T.ex. sådana kostnader som hänför sig till kommunens centralförvaltning, kommunstyrelsen, bildnings- eller utbildningsnämnden (eller chefen för bildningsväsendet) hör inte till de kostnader som utgör grund för priserna per enhet.

Som sådana driftskostnader som finansieras med stöd av finansieringslagen betraktas enligt 2 mom. liksom för närvarande endast de kostnader som inte täcks av sådan finansiering som beviljas i Europeiska gemenska-

pernas budget eller den motsvarande särskilda nationella finansiering som beviljas i statsbudgeten.

För att dubbel finansiering ska undvikas ska enligt 3 mom. ett belopp som motsvarar de statsunderstöd som beviljats för sådan verksamhet som med stöd av 44 § 1 och 2 mom. i finansieringslagen och 33 § 1 mom. i yrkeshögskolelagen omfattas av den statliga finansieringen avdras från de totala kostnaderna för verksamheten i fråga (nettning). Denna bestämmelse innebär att beloppet minskar både när det gäller statsandelen och när det gäller kommunens självfinansieringsandel. Undervisningsministeriet ska minska kostnadsgrunden för verksamheten i fråga i enlighet med de understöd som beviljats för verksamheten det år då kostnaderna beräknas. Nettningen omfattar inte den resultatbaserade finansiering som med stöd av 33 § 2 mom. i yrkeshögskolelagen beviljas på basis av verksamhetens resultat och inte heller sådana statsunderstöd som endast grundar sig på statsbudgeten.

I 4 mom. föreskrivs om undantag från bestämmelsen i 1 mom. 3 punkten, som gäller beaktandet av kalkylerade avskrivningar vid beräkandet av de priser per enhet som läggs till grund för statsandelen för driftskostnaderna. Undantaget gäller sådana avskrivningar som en yrkesutbildningsanordnare eller en huvudman för en yrkeshögskola gjort för respektive verksamhet enligt bokföringen.

32 §. Beaktande av mervärdesskatten i priserna per enhet för privata utbildningsanordnare. Paragrafens 1 mom. ska, i likhet med 23 a § 1 mom. i den gällande lagen, innehålla bestämmelser om den mervärdesskatteandel som ska fogas till priserna per enhet för sådana privata anordnare av gymnasieutbildning, yrkesutbildning och grundläggande konstundervisning för vilken statsandel beviljas enligt antalet undervisningstimmar samt för yrkeshögskolor, vilka inte omfattas av systemet för återbäring av mervärdesskatt. Sedan år 2003 har de mervärdesskattefria priserna per enhet för privata utbildningsanordnare årligen höjts med en procentsats som motsvarar den andel som den mervärdesskatt som de privata utbildningsanordnarna betalat utgör av de mervärdesskattefria kostnader

som olika utbildningsformer och läroanstalter orsakar de privata utbildningsanordnarna.

Till 23 a § i den gällande finansieringslagen fogades år 2007 en bestämmelse som möjliggjorde kompensation av den tilläggsbelastning som följer av att mervärdesskatter som kommuner och samkommuner fått i återbäring måste återbetalas i samband med organiseringen av det huvudmannaskap som berör huvudmän för yrkeshögskolor och anordnare av yrkesutbildning. Kompensationen sker genom att priset per enhet för en privat sammanslutning eller stiftelse i egenskap av huvudman höjs.

Denna bestämmelse behövs fortfarande med tanke på den strukturella utvecklingen av yrkeshögskolorna och på grund av de arrangemang som ansluter sig till sammanställandet av nätverket av yrkesutbildningsanordnare. Då en kommun eller en samkommun i anslutning till de nämnda arrangemangen överlåter en fastighet till en privat sammanslutning eller stiftelse, har det i enlighet med mervärdesskattelagens bestämmelser krävts att den mervärdesskatteåterbäring som redan erhållits ska återbetalas. För att denna förpliktelse inte ska utgöra ett hinder för en ändamålsenlig sammanställning av yrkeshögskolenätverken och nätverken av yrkesutbildningsanordnare, ska en privat sammanslutning eller stiftelse kunna kompenseras för den tilläggsbelastning som återbetalningen av mervärdesskatteåterbäringen medför i anslutning till dessa arrangemang då en kommun eller en samkommun överlåter en fastighet antingen genom att sälja den eller överlåta den för utbildningsanordnarens bruk. Den nämnda förhöjningen, multiplicerad med det antal studerande som används vid bestämmandet av finansieringen, kan högst motsvara beloppet av den mervärdesskatt som ska betalas för de överlåtelser som sker för nämnda ändamål.

Paragrafens 3 mom. ska innehålla bestämmelser om den mervärdesskatteandel som ska fogas till priserna per enhet för privata anordnare av grundläggande utbildning då finansiering beviljas med stöd av finansieringslagen. Det föreslås även att 42 § i lagen om statsandel för kommunal basservice ska innehålla en bestämmelse om beaktande av mervärdesskatten i den hemkommunersätt-

ning som betalas till privata anordnare av grundläggande utbildning.

I likhet med vad som gäller för närvarande föreslås paragrafens 4 mom. innehålla föreskrifter om att mervärdesskatteförhöjningen inte ska beaktas när de genomsnittliga priserna per enhet föreskrivs och inte heller när priserna per enhet bestäms. Den förhöjning som avses i 2 mom. ska inte heller beaktas när kommunens självfinansieringsandel bestäms eller när den mervärdesskatteandel som avses i 1 mom. räknas ut.

4 kap **Priser per enhet för kulturverksamhet**

Detta kapitel föreslås innehålla bestämmelser om priserna per enhet för sådan kulturverksamhet vars finansiering regleras i finansieringslagen. Det föreslås att priserna per enhet för sådan kulturverksamhet som fortsättningsvis ska finansieras med stöd av finansieringslagen ska beräknas på samma sätt som enligt den gällande finansieringslagen.

33 §. Priset per enhet för idrottsverksamhet. Enligt förslaget ska undervisningsministeriet liksom för närvarande årligen inom ramen för statsbudgeten fastställa det per kommuninvånare bestämda priset per enhet för idrottsverksamhet.

34 §. Priset per enhet för ungdomsarbete. Enligt förslaget ska undervisningsministeriet liksom för närvarande årligen inom ramen för statsbudgeten fastställa det per kommuninvånare bestämda priset per enhet för ungdomsarbete.

35 §. Priset per enhet för museer, teatrar och orkestrar. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 28 § i den gällande finansieringslagen. De per kalkylerat årsverke bestämda priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar ska beräknas vart fjärde år på basis av de riksomfattande totalkostnaderna för varje form av konst- och kulturinstitution. I priserna per enhet beaktas förändringarna i kostnadsnivån samt de förändringar i verksamhetens omfattning och art som föranleds av statens åtgärder, vilka regleras i 23 §.

Museernas, teatrarnas och orkestrarnas kostnader beräknades för år 2008 första gången i enlighet med den gällande lagens ikraftträdelsebestämmelse. För varje form av

konst- och kulturinstitution har man etappvis övergått till att beakta det egna priset per enhet, genom att de priser per enhet som beräknats enligt de bestämmelser som var gällande vid lagens ikraftträdande har jämförts med de priser per enhet som beräknas på basis av de faktiska kostnaderna för varje form av konst- och kulturinstitution. I priserna per enhet för år 2008 beaktades 33 procent av differensen, i priserna per enhet för år 2009 beaktades 66 procent och år 2010 övergår man till priser per enhet som fullt ut beräknats på basis av de faktiska kostnaderna.

I fråga om de kostnader som läggs till grund för beräkningen av priserna per enhet iakttas på samma sätt som för närvarande de bestämmelser i 31 § som gäller sådana kostnader som inte ska beaktas vid beräkandet av priset per enhet. Från de kostnader som läggs till grund för statsandelen avdras också ett belopp som motsvarar de statsunderstöd som för samma år beviljats för verksamheten i fråga med stöd av 6 a § 2 och 3 mom. i teater- och orkesterlagen samt 4 a § i museilagen.

När det gäller privata inrättningar iakttas beträffande mervärdesskatten i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § 1 och 4 mom. Detta gäller dock inte i fråga om priserna per enhet för mervärdesskatteskyldiga privata sammanslutningar eller stiftelser.

5 kap. Statsunderstöd för anläggningsprojekt

36 §. Anläggningsprojekt. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 31 § i den gällande finansieringslagen. Som anläggningsprojekt betraktas byggande, förvärv eller grundlig reparation av lokaler, eller åtgärder som motsvarar dessa, samt inredande och utrustande av lokaler. Som anläggningsprojekt betraktas också anskaffning av bokbussar och bokbåtar, vilket regleras i 9 § i bibliotekslagen. Förvärv av markområden ska däremot inte betraktas som anläggningsprojekt. För att en ovan nämnd åtgärd ska betraktas som ett anläggningsprojekt ska dess kostnadskalkyl uppgå till minst det belopp som statsrådet fastställt. Ett projekt vars kostnadskalkyl underskrider det fastställda beloppet ska emellertid också kunna betraktas som ett anlägg-

ningsprojekt om projektet med hänsyn till de ekonomiska resurserna skulle bli synnerligen betungande för den som genomför projektet.

37 §. Projektplan. Enligt denna paragraf ska den som anholder om statsunderstöd på samma sätt som förut utarbeta en projektplan över anläggningsprojektet och lämna den till statsbidragsmyndigheten. Projektplanen ska innehålla uppgifter om behovet av att genomföra projektet, projektets omfattning, när projektet kan genomföras samt om projektets kostnader.

Med stöd av 2 mom. kan undervisningsministeriet utfärda sådana bestämmelser om projektplanen och ansökningshandlingarna som gäller bedömningen av projektens energieffektivitet samt av sådana projekt som i funktionellt och tekniskt avseende är krävande och riskfyllda, såsom simhallar, ishallar, stora idrottshallar och skjutbanor.

38 §. Fastställande av statsunderstödet maximibelopp. Innan statsunderstöd beviljas ska statsbidragsmyndigheten liksom för närvarande kunna fastställa hur stort statsunderstöd som högst beviljas för projektet, på basis av de uppgifter som presenterats i projektplanen och utgående från statens finansieringsmöjligheter. Detta kräver dock att det finns statsekonomiska förutsättningar för finansiering av projektet, t.ex. att projektet ingår i den finansieringsplan för anläggningsprojekt som utarbetats på basis av statens finansieringsmöjligheter. Denna information ger en grund för den fortsatta planeringen av projektet innan statsunderstödet beviljas.

39 §. Tillstånd att påbörja projekt. Statsbidragsmyndigheten ska av särskilda skäl kunna besluta att ett anläggningsprojekt får påbörjas redan innan statsunderstöd har beviljats. Sådana särskilda skäl kan t.ex. vara att ett projekt som är gemensamt för flera förvaltningsområden i sin helhet ska kunna inledas samma år. Statsunderstödet för ett projekt för vilket ett sådant tillstånd har beviljats betalas emellertid först efter att beslutet om beviljande av statsunderstöd har fattats. Tillståndet att påbörja projektet ger dock statsunderstödsstagaren besked om att det faktum att projektet påbörjas innan statsunderstödet har beviljats inte utgör hinder för att t.ex. det statsunderstöd som anges i finansieringspla-

nen för anläggningsprojekt beviljas för projektet i ett senare skede.

40 §. Ansökan om statsunderstöd. Den som ansöker om statsunderstöd för ett anläggningsprojekt ska sända sin ansökan till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen före utgången av året, då ansökan gäller statsunderstöd som beviljas under det följande året. Undervisningsministeriet ska kunna bestämma om undantag från denna tidsfrist t.ex. när det gäller ansökningar om sådana tillägg till statsandelarna som beviljas inom ramen för statens tilläggsbudget. Undervisningsministeriet kan också bestämma att ansökningarna undantagsvis direkt ska tillställas undervisningsministeriet. I detta fall fungerar närings-, trafik och miljöcentralen inte som statsbidragsmyndighet och utför inte heller någon förberedande behandling av ansökningarna.

41 §. ProjektreDOvisning. Den som har fått statsunderstöd ska sammanställa en redovisning över det slutförda anläggningsprojektet inom sex månader efter att projektet har genomförts. Närmare bestämmelser om projektreDOvisningens innehåll ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten är att redovisningen ska innehålla uppgifter om när projektet har genomförts och om dess faktiska kostnader. Dessutom ska redovisningen innefatta de övriga utredningar som krävs enligt statsunderstödsbeslutet. Det kan t.ex. krävas att en privat verksamhetsanordnare ska förete en revisors försäkran angående de faktiska projektkostnaderna. Om projektet inte har genomförts i enlighet med grunderna för statsunderstödet, ska redovisningen dessutom innefatta de uppgifter som behövs för bedömning av projektets förändrade omfattning.

42 §. Finansieringsplan för anläggningsprojekt. Undervisningsministeriet ska utarbeta en finansieringsplan för de anläggningsprojekt som planeras för de följande fyra åren. Finansieringsplanen utarbetas på basis av förslag som läggs fram av verksamhetsanordnarna. För den finansieringsplan som ska utarbetas under det följande året ska projektförslagen tillställas närings-, trafik- och miljöcentralerna före utgången av det innevarande året. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har till uppgift att fastställa projektens

skyndsamhetsordning inom sitt verksamhetsområde. För läroanstaltsprojektens del följer närings-, trafik- och miljöcentralerna den skyndsamhetsordning som fastställts av landshovsdomstolen.

Enligt 2 mom. behöver en finansieringsplan inte upprättas om anslaget i fråga är litet. Detta är fallet närmast i fråga om projekt som gäller kulturverksamhet, för vilka statsunderstöd beviljas av vinstmedlen för tippning och penninglotterier och där finansieringens belopp i allmänhet uppgår till högst 2—3 miljoner euro.

43 §. Gemensamma anläggningsprojekt. För att ett anläggningsprojekt som är gemensamt för flera förvaltningsområden ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt sätt, ska statsbidragsmyndigheterna såsom förut vidta behövliga åtgärder för att de olika delarna av projektet ska kunna genomföras samma år.

6 kap.

Särskilda statsunderstöd

44 §. Statsunderstöd. Paragrafens 1 mom. föreslås innehålla föreskrifter om möjligheten att bevilja anordnare av verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 och 2 § statsunderstöd för inledande och utvecklande av verksamheten eller för försök som gäller verksamheten, för behövliga specialuppgifter i samband med verksamheten eller för uppnående av utbildningspolitiska syften. Med stöd av denna bestämmelse beviljas också statsunderstöd som är avsedda för minskning av storleken på undervisningsgrupperna inom den grundläggande utbildningen.

I likhet med vad som gäller för närvarande ska det med stöd av 2 mom. vara möjligt att bevilja extra statsunderstöd inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten. Extra statsunderstöd ska bl.a. under övergångsperioden beviljas sådana utbildningsanordnare vars kostnader är betydligt högre än genomsnittet. Momentet föreslås dessutom innehålla särskilda föreskrifter om möjligheten att bevilja privata anordnare av grundläggande utbildning extra understöd för utjämning av de verkningar som ändringarna av statsandelssystemet medför, utöver den hemkommunsättning som avses i lagen om statsandel för kommunal basservice. Understödet behövs med tanke på sådana priva-

ta utbildningsanordnare vars finansiering ändras kraftigt till följd av reformen. Englantilaisen koulun säätiö, Helsingin Kansainvälinen Koulun Vanhempain Yhdistys ry och Kouluyhdistys Pestalozzi Schulverein Skolföreningen ry ska också beviljas extra understöd för det första året av den tvååriga förskoleundervisning som ingår i deras tillstånd att ordna grundläggande utbildning.

Paragrafens 3 mom. innehåller föreskrifter om det statsunderstöd som beviljas kommunerna för sådana centralbiblioteks- och landskapsbiblioteksuppgifter samt andra särskilda uppgifter som avses i bibliotekslagen. Statsunderstödet beviljas inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten. Det understöd som beviljas för centralbiblioteks- och landskapsbiblioteksuppgifter ska i närmaste motsvara de tilläggskostnader som orsakas av de nämnda uppgifterna.

45 §. Statsunderstöd för undervisning på samiska och i samiska samt vissa andra statsunderstöd. I 43 § i den gällande finansieringslagen finns bestämmelser om statsunderstöd för undervisning på samiska och i samiska samt om statsunderstöd för trafiklärarutbildning. Trafiklärarutbildningen ska emellertid omorganiseras vid ingången av år 2010, så att den leder till en specialyrkesexamen. Den förberedande utbildningen för denna examen ska i fortsättningen finansieras med stöd av statsandelen för yrkesinriktad tilläggsutbildning. Därför ska statsunderstöd inte längre beviljas för trafiklärarutbildning. När det gäller statsunderstöd som beviljas för undervisning på samiska och i samiska motsvarar paragrafens rubrik och innehåll 43 § i den gällande finansieringslagen.

Paragrafens 2 mom. föreslås innehålla föreskrifter om att anordnare av verksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen ska beviljas statsunderstöd för sådan undervisning i modersmål och i finska eller svenska som andra språk som ges elever med främmande språk som modersmål och som utgör ett komplement till förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen eller gymnasieutbildningen, samt för stödande av annan undervisning för dessa elever. Statsunderstödet ska beviljas inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten. Statsunderstöd ska

också kunna beviljas en kommun eller en registrerad förening för de kostnader som inom ramen för gränskommunsamarbetet orsakas av finska elevers skolgång i Sverige. Närmare bestämmelser om statsunderstödet ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Undervisningsministeriet ska vara statsbidragsmyndighet i fråga om dessa ärenden.

46 §. Statsunderstöd för ordnande av fristående examina som avläggs utan förberedande utbildning. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 43 a § i den gällande finansieringslagen.

47 §. Tillämpning av statsunderstödslagen. Statsunderstödslagens bestämmelser ska tillämpas på sådana statsunderstöd som beviljas med stöd av denna lag, om inte något annat bestäms i finansieringslagen. En motsvarande bestämmelse finns i 57 b § i den gällande finansieringslagen.

7 kap

Särskilda bestämmelser

48 §. Beräkning av antalet elever, studerande och examina. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll i huvudsak den gällande 44 §. Paragrafens 1 mom. ska preciseras genom en uppräkningsparagraf. Den finansiering som beviljas för gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning ska liksom för närvarande bestämmas enligt det genomsnittliga antalet elever och studerande under året före finansåret. Om det totala antal studerande som anges i tillståndet att ordna utbildning under detta år har överskridits, ska förhandsfinansieringen emellertid enligt förslaget fastställas högst i enlighet med det totala antalet studerande som anges i tillståndet.

Paragrafens 2 mom. innehåller föreskrifter om beräkning av antalet studerande och examina vid yrkeshögskolorna. Det antal studerande som används vid beräkningen av finansieringen bestäms i enlighet med det antal studerande som fastställts för de olika utbildningsområdena och för lärarytbildningen inom ramen för den överenskommelse som avses i 8 § 2 mom. i yrkeshögskolelagen. Samma antal studerande används också vid beräkningen av priserna per enhet per studerande. Antalet examina bestäms enligt det

genomsnittliga antal examina som avlagts under de två år som föregår bestämmandet av priset per enhet. Beräkningen av antalet studerande och examina regleras närmare genom förordning av statsrådet.

Det elevantal som utgör grund för finansieringen av de verksamheter som avses i 11 och 12 § i 13 § 1 och 2 mom. 15,16 och 18 § ska fastställas på samma sätt som för närvarande, så att det elevantal som läggs till grund för den finansiering som fastställs i förskott för år 2010 ska bestämmas enligt situationen den 20 september under det år som föregår finansåret. Denna tidpunkt avviker från den tidpunkt enligt vilken den hemkommunersättning som avses i 37 § 4 mom. i den föreslagna lagen om statsandel för kommunal basservice ska fastställas.

Paragrafens 3 och 4 mom. motsvarar till sitt innehåll föreskrifterna i 44 § i den gällande lagen. En elev eller en studerande ska under samma tid kunna räknas som en sådan elev eller studerande som utgör grund för finansiering inom endast en utbildning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag. Finansiering kan förvägras i fråga om sådana elever och studerande som inte har anmälts till statsbidragsmyndigheten inom utsatt tid.

Paragrafens 5 mom. ska innehålla ett motsvarande bemyndigande som ingår i den gällande 44 §, där det bestäms att bestämmelser om beräkningen av antalet elever och studerande kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

49 §. Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 48 § i den gällande finansieringslagen.

50 §. Beviljande och justering av finansiering. Denna paragraf överensstämmer med 45 § i den gällande finansieringslagen. Dess innehåll ska ändras så att det för utbetalningens del hänvisas till 49 § i lagen om statsandel för kommunal basservice. Paragrafens 2 mom. föreslås innehålla sådana föreskrifter om justering av finansieringen som i huvudsak överensstämmer med vad som gäller för närvarande. Elevmängden inom den grundläggande utbildningen ska justeras så att den motsvarar genomsnittet av elevantalet den 20 september det år som föregår finansåret

och elevantalet den 20 september under finansåret. Dessa antal omfattar emellertid inte det elevantal som motsvarar sådana slutförda läroämnena inom den grundläggande utbildningen som avses i 13 § 3 mom. eller elevantalet inom sådan flexibel grundläggande utbildning som avses i 15 §.

Vid beräkandet och beviljandet av finansiering för yrkeshögskolor används det antal studerande som fastställts i resultatavtalen. Dessa antal är slutliga och de förändringar som sker i de faktiska antalen påverkar således inte finansieringen.

51 §. Utbetalning av finansiering för driftskostnader. Avsikten är att utbetalningen av statsandelarna ska skötas centraliserat av servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning. Bestämmelser om detta finns i 49 § i lagen om statsandel för kommunal basservice. Den nämnda servicecentralen ska också betala ut de statsandelar som beviljas på basis av s.k. justeringsbeslut.

52 §. Beviljande och utbetalning av statsunderstöd för anläggningsprojekt. Denna paragraf motsvarar, fränsett vissa ändringar, 47 § i den gällande finansieringslagen. Det föreslås att paragrafens rubrik och innehåll ska ändras i och med att statsandelen ska ersättas av statsunderstöd. Statsandelen har kunnat betalas antingen i lika stora månatliga poster under den tid projektet beräknats pågå eller i form av s.k. efterhandsfinansiering, där statsandelen betalas i lika stora årliga poster under sju år från och med året efter det då projektet slutfördes, inklusive en årlig ränta som motsvarar grundräntan och räknas från den första postens betalningsdag. För att statsandelen ska få betalas i form av efterskottsfinansiering krävs godkännande av sökanden. Det föreslås emellertid att föreskrifterna om utbetalningen av statsunderstöd under den tid projektet pågår ska ändras så att en del av statsunderstödet ska betalas först efter att statsbidragsmyndigheten har tillställts och granskat den projektredovisning som ska utarbetas efter att projektet har slutförts. Statsbidragsmyndigheten ska utan dröjsmål granska projektredovisningen och skaffa eventuella kompletterande uppgifter, så att betalningen av slutposten inte fördröjs av denna anledning. Däremot föreslås det inga ändringar i fråga om utbetalningen av

statsunderstöd i form av efterhandsfinansiering.

53 §. Återbetalning av statsunderstöd för anläggningsprojekt. Denna paragraf motsvarar 49 § i den gällande finansieringslagen. Statsandelarna ska emellertid ersättas av statsunderstöd. Paragrafen föreslås innehålla föreskrifter om förfarandet vid återindrivning av statsunderstöd i de fall där den egendom som förvärvats med hjälp av statsandelarna eller statsunderstödet inte längre används för sådan verksamhet som berättigar till statsunderstöd, egendomen överläts till någon annan eller egendomen förstörs och försäkringersättningar utbetalas för den. Dessutom ska paragrafen innehålla föreskrifter om de återbetalningsvillkor som avtalats i överlåtelseavtalen i fråga om yrkesläroanstalters fastigheter och lösöre som staten överlätit utan ersättning i samband med att läroanstalterna överfördes till kommunerna eller privatiserades. Motsvarande föreskrifter finns bland övergångsbestämmelserna i den gällande lagen.

54 §. Avbrytande av utbetalning. Denna paragraf innehåller föreskrifter om statsbidragsmyndighetens rätt att bestämma att utbetalningen av sådana statsandelar eller sådant statsunderstöd som har beviljats enligt denna lag ska avbrytas. Föreskrifterna om avbrytande av utbetalningen behövs när det gäller undervisnings- och kulturverksamhet, eftersom finansieringen i många avseenden grundar sig på den faktiska verksamhetens omfattning och det bland verksamhetsanordnarna också finns många privata sammanslutningar och stiftelser vars verksamhetsförutsättningar kan förändras i och med att förhållandena förändras eller vars verksamhet kan upphöra helt och hållet t.ex. på grund av ekonomiska orsaker.

55 §. Avgifter för stöduppgifter i anslutning till specialundervisning. Denna paragraf motsvarar bestämmelsen i 51 § i den gällande finansieringslagen.

56 §. Prestationer som inte betalas eller återkrävs. Denna paragraf motsvarar 52 § i den gällande finansieringslagen, där det bestäms att en betalning som understiger 1 700 euro och som baserar sig på ett beslut som fattats med stöd av lagen inte ska erläggas eller återkrävas. Det föreslås att denna

bestämmelse ska bibehållas och att beloppet ska höjas till 2 000 euro.

57 §. Statsbidragsmyndigheten. Denna paragraf föreslås innehålla bestämmelser om statsbidragsmyndigheten.

Enligt 1 mom. ska undervisningsministeriet såsom för närvarande vara statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller sådana driftskostnader som avses i denna lag.

Enligt 2 mom. är undervisningsministeriet eller närings-, trafik- och miljöcentralen statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller anläggningsprojekt, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet. Då det är fråga om undervisning som ordnas utomlands är Nylands närings-, trafik- och miljöcentral behörig myndighet i ärenden som gäller anläggningsprojekt.

I ärenden som gäller andra statsunderstöd är undervisningsministeriet, utbildningsstyrelsen eller närings-, trafik- och miljöcentralen statsbidragsmyndighet, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet.

58 §. Tillställande och granskning av uppgifter. Paragrafens 1 mom. motsvarar de föreskrifter om lämnande av uppgifter som ingår i 54 § i den gällande finansieringslagen. Det föreslås emellertid att paragrafen ska preciseras på det sätt som 80 § 1 mom. i grundlagen förutsätter, så att det genom förordning av ministeriet ska vara möjligt att utfärda närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas in.

Paragrafens 2—7 mom. motsvarar 54 § 2—7 mom. i den gällande lagen, sådana de lyder i den lag som utfärdades den 26 juni 2009 och trädde i kraft den 1 augusti 2009 (492/2009). Statsbidragsmyndigheten fattar beslut om de granskningar av verksamheten och ekonomin som ska utföras hos finansieringstagaren för konstaterande av riktigheten av de uppgifter som avses i 1 mom. Undervisningsministeriet kan också ge Utbildningsstyrelsen eller en utomstående revisor i uppdrag att utföra dessa granskningar. Revisorn ska vara en sådan godkänd revisor eller revisionssammanslutning som avses i lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999) eller i revisionslagen (459/2007). Revisorn ska också vara tillräckligt förtrogen med systemet för

finansiering av utbildnings- och kulturverksamhet. En revisionssammanslutning ska utse en huvudansvarig revisor för granskningen.

59 §. Förhandlingsförfarande. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 55 § i den gällande finansieringslagen.

60 §. Rättelseförfarande och ändringssökande. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll i huvudsak 56 § i den gällande finansieringslagen. Den föreslagna paragrafen ska inte innehålla någon hänvisningsbestämmelse angående rätten att söka ändring i beslut som fattas med stöd av lagen om statsandel för kommunal basservice, utan för tydlighetens skull ska båda lagarna innehålla bestämmelser om rättelseförfarandet och ändringssökandet. På statsunderstöd ska statsunderstödslagens bestämmelser om ändringssökande tillämpas, vilket för tydlighetens skull ska nämnas i ett särskilt moment.

61 §. Betalning av en utebliven förmån. Enligt den föreslagna paragrafen ska finansieringslagen utökas med en bestämmelse om att en anordnare av sådan utbildning eller verksamhet som avses i 1 § ska ha möjlighet att anhålla om utebliven statsandel ifall det uppdagas ny information som påverkar saken. Paragrafen motsvarar till sitt innehåll 18 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna, som med stöd av den hänvisningsbestämmelse som ingår i 57 § 1 mom. 1 punkten i den gällande finansieringslagen har tillämpats på den finansiering som beviljats med stöd av finansieringslagen.

62 §. Återbetalning av en grundlös förmån. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 19 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna, som med stöd av den hänvisningsbestämmelse som ingår i 57 § 1 mom. 2 punkten i den gällande finansieringslagen har tillämpats på den finansiering som beviljats med stöd av finansieringslagen.

63 §. När betalningsskyldigheten upphör. Denna paragraf motsvarar till sitt innehåll 20 § i den gällande lagen om statsandelar till kommunerna, som med stöd av den hänvisningsbestämmelse som ingår i 57 § 1 mom. 3 punkten i den gällande finansieringslagen har tillämpats på den finansiering som beviljats med stöd av finansieringslagen. Förmånen förfaller fem år från utgången av det ka-

lenderår under vilket förmånen borde ha betalats eller betalades.

64 §. Tillämpning av vissa bestämmelser i lagen om statsandel för kommunal basservice. Utöver de ovan nämnda hänvisningarna föreslås denna paragraf innehålla föreskrifter om vilka bestämmelser i lagen om statsandel för kommunal basservice som ska tillämpas på de verksamheter som finansieras med stöd av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Enligt den bestämmelse som ingår i 55 § i den föreslagna lagen om statsandel för kommunal basservice ska statsandelen för nya och mera omfattande statsandelsåligganden utgöra 50 procent av de kalkylerade kostnaderna för uppgifterna i fråga. Denna procentsats grundar sig på regeringsprogrammet för Matti Vanhanens andra regering. Procentsatsen för statsandelen ska höjas för nya åligganden så att den motsvarar statsans andel av de kostnader som förändringen medför.

De nya och mera omfattande åligganden som avses i 55 § 2 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice gäller för undervisnings- och kulturverksamhetens del endast sådana åligganden som enligt lag hör till kommunens självfinansieringsandel. Dessa åligganden ska regleras i de lagar som gäller respektive verksamhet. Åliggandena ska också kräva tilläggsfinansiering. De utvidgningar av statsandelsåliggandena som avses i den nämnda paragrafen begränsar sig nämligen endast till utvidgningar som kräver sådan tilläggsfinansiering som ska beaktas vid beräkningen av det genomsnittliga priset per enhet. En ökning av elevantalet utgör t.ex. inte en sådan utvidgning. I 1 mom. 1 punkten i paragrafen ska det finnas en hänvisning till 55 § 2 mom. i lagen om statsandel för kommunal basservice. Den hänvisning som föreslås ingå i 1 mom. 2 punkten gäller tidpunkten för bestämmande av kommunens invånarantal. Hänvisningen i 3 punkten gäller beviljande av statsandel vid ändring i kommunindelningen och hänvisningen i 4 punkten gäller bestämmande av statsandelen för undervisnings- och kulturverksamhet när en kommuns område delas.

8 kap. **Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser**

65 §. Ikraftträdande. Denna lag avses träda i kraft vid ingången av år 2010. Genom lagen upphävs den gällande lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet jämte ändringar.

Lagen ska första gången tillämpas på finansieringen för år 2010. Lagen ska redan på förhand tillämpas vid bestämmandet av priserna per enhet och beviljandet av statsandelar under hösten 2009. Enligt 2 mom. ska de bestämmelser som var gällande då lagen trädde i kraft tillämpas på finansieringen för år 2009 och åren före det.

Enligt 3 mom. ska de genomsnittliga priser per enhet som med stöd av 16 § i den gällande finansieringslagen genom förordning av statsrådet föreskrivs för gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning, yrkeshögskolor, grundläggande konstundervisning och medborgarinstitut för år 2010 tillämpas vid beräkningen och bestämmandet av priserna per enhet för nämnda utbildningar år 2010.

66 §. Resultatbaserad finansiering för yrkesutbildning. För att man ska kunna säkerställa att reformen av den resultatbaserade finansieringen är statistiskt tillförlitlig och fungerande, föreslås det att de nya grunderna för bestämmande av finansieringen ska tas i bruk vid beräkandet av priserna per enhet för år 2011.

67 §. Finansiering av förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning. Enligt regeringens proposition kommer den orienterande och förberedande undervisning som ordnas före den grundläggande yrkesutbildningen att bli permanent från och med den 1 augusti 2010. Eftersom det inte är ändamålsenligt att finansieringssystemet ändras mitt under finansåret, föreslås det att finansieringen för år 2010 ska bestämmas på samma sätt för hela årets del. Det föreslås således att

de nya finansieringsgrunderna ska träda i kraft den 1 januari 2011. Eftersom grunderna för finansiering av sådan undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte och sådan förberedande utbildning som ordnas för invandrare inför den grundläggande yrkesutbildningen också ska ändras på motsvarande sätt, genom en gradering av det genomsnittliga priset per enhet för yrkesutbildning, föreslås det att även dessa ändringar ska träda i kraft vid samma tidpunkt, dvs. den 1 januari 2011.

68 §. Beaktandet av avskrivningar för yrkesutbildning och yrkeshögskolor i priserna per enhet. Denna paragraf innehåller bestämmelser om de övergångsarrangemang som gäller systemet för finansiering av investeringar i anslutning till yrkesutbildning och yrkeshögskolor. Vid finansieringen av investeringar avskaffades det särskilda stödsystemet för investeringar den 1 januari 2006 (statsandelarna för anläggningsprojekt, kommunernas investeringstillägg samt de särskilda höjningarna för hyror). Investeringarna stöds för närvarande genom att de avskrivningar som hänför sig till investeringarna inkluderas i de kostnader som läggs till grund för beräkningen av priserna per enhet.

Eftersom en betydande del av yrkeshögskolornas fastigheter och de fastigheter som används för yrkesutbildning har erhållits i form av donationer från staten och eftersom också de statsandelar som tidigare beviljats för anläggningsprojekt minskar balansvärdena, ansågs det nödvändigt att föreskriva att en sådan höjning som motsvarar den nya finansieringsnivån ska göras i priserna per enhet under övergångsperioden. Den övergångsperiod som regleras i paragrafen sträcker sig fram till år 2015.

Yrkeshögskolorna och yrkesutbildningsanordnarna har fortfarande betydligt mindre avskrivningar som hänför sig till anläggningsprojekt än vad som motsvarar finansieringsnivån för investeringar år 2005:

Yrkeshögskolornas avskrivningar och avskrivningar som hänför sig till yrkesutbildning under åren 2004—2008:

	2004	2005	2006	2007	2008
	1 000€				
Yrkeshögskolornas avskrivningar	31 800	35 100	34 000	33 500	35 700
Avskrivningar som hänför sig till yrkesutbildning	70 431	71 246	74 295	76 943	78 906

69 §. *Tidigare beviljade obetalda statsandelar för anläggningsprojekt.* De årliga statsandelar som beräknas per studerande och som före år 2006 har beviljats för sådana anläggningsprojekt som hänför sig till yrkesutbildning eller yrkeshögskolor ska avdras vid beräkningen av de genomsnittliga priserna per enhet. Denna höjning kommer emellertid att minska i och med att den projektspecifika finansieringen minskar och den kommer att upphöra kring år 2013.

70 §. *Statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller anläggningsprojekt.* Undervisningsministeriet ska svara för statsbidragsmyndighetens uppgifter i fråga om sådana anläggningsprojekt för vilka ministeriet har beviljat statsandel före lagens ikraftträdande.

71 §. *Återbetalning av statsandelar och statsunderstöd för anläggningsprojekt.* Enligt denna paragraf ska de bestämmelser om återbetalning av statsunderstöd för anläggningsprojekt som ingår i 53 § tillämpas på sådana i 53 § avsedda åtgärder som har vidtagits efter denna lags ikraftträdande eller på skador som har inträffat efter lagens ikraftträdande. I fråga om sådana statsandelar som har beviljats för anläggningsprojekt iakttas i tillämpliga delar det som bestäms om statsunderstöd i 53 §.

72 §. *Fastställande av elevantalet inom den förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen år 2010.* Denna paragraf föreslås innehålla undantagsföreskrifter om sättet för beräkning av det elevantal som läggs till grund för finansieringen av sådan förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen år 2010. Elevantalet ska i detta fall utökas med

antalet elever inom utbildningen i fråga den 20 september 2009, multiplicerat med talet 0,5. Denna övergångsbestämmelse behövs för att finansieringen av den förberedande undervisningen för invandrare ska uppdateras i samband med finansieringsreformen.

1.3 Lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården

Lagens rubrik. Lagens rubrik föreslås bli ändrad så att den motsvarar lagens innehåll. Den nya rubriken är lag om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården.

1 §. *Tillämpningsområde.* Lagen ska enligt förslaget inte längre tillämpas på statsandelarna för social- och hälsovården. Det föreslås att den paragraf som handlar om lagens tillämpningsområde ändras så att ordet "statsandel" ändras till "statsunderstöd".

Denna lag tillämpas på planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården, om så föreskrivs i någon annan lag (*speciallag*).

2 §. *Förhållandet till lagen om statsandelar till kommunerna.* Paragrafen innehåller bestämmelser om tillämpning av lagen om statsandelar till kommunerna på statsandelen för social- och hälsovården. Bestämmelsen föreslås bli upphävd såsom onödig, eftersom bestämmelser om statsandelar för social- och hälsovården kommer att ingå i den nya lagen om statsandel för kommunal basservice.

6 §. *Förordningen om social- och hälsovårdens resurser.* Bestämmelsen föreslås bli upphävd såsom onödig, eftersom bestämmelser om statsandelar och grundpriser för social- och hälsovården kommer att ingå i den

nya lagen om statsandel för kommunal basservice.

7 §. Beredningen av resursförordningen. Paragrafen föreslås bli upphävd på de grunder som anges i samband med 6 §.

8 §. Fördelning av statsunderstöd för anläggningsprojekt. Paragrafrubriken lyder för närvarande "Den regionala fördelningen av resurser". I paragrafen föreskrivs det om den regionala fördelningen av statsunderstöd som står till förfogande för utvecklingsprojekt och för anläggningsprojekt. Det anslag som står till förfogande för både utvecklings- och anläggningsprojekt har tidigare fördelats av social- och hälsovårdsministeriet mellan länsstyrelserna, som sedan har fördelat det mellan kommunerna och samkommunerna inom respektive län. I fråga om statsunderstödet för utvecklingsprojekt ska ett separat beslut ha fattats om den del av anslaget som kan användas av social- och hälsovårdsministeriet.

Bestämmelser om utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården finns för närvarande i 5 b § (lag 140/2008) som trädde i kraft den 1 april 2008 och i statsrådets förordning om statsunderstöd för utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården (287/2008). Enligt dessa nya bestämmelser fördelas det anslag som står till förfogande för statsunderstöd för utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården mellan kommuner och samkommuner genom beslut som social- och hälsovårdsministeriet fattar. Anslaget fördelas inte längre via länsstyrelserna.

På grundval av det som konstateras ovan bör rubriken för 8 § preciseras, och paragrafens innehåll bör ändras på så sätt att det i paragrafen inte längre föreskrivs om utvecklingsprojekt utan endast om anläggningsprojekt. Paragrafrubriken föreslås bli ändrad till "Fördelning av statsunderstöd för anläggningsprojekt". För anläggningsprojektens vidkommande är avsikten inte att ändra lagstiftningen, utan förfarandet fortsätter att vara att anslaget fördelas mellan regionerna via regionförvaltningsverken.

Social- och hälsovårdsministeriet fördelar det statsunderstöd som står till förfogande för anläggningsprojekt mellan regionförvaltningsmyndigheterna, som fördelar det vidare

mellan kommunerna och samkommunerna inom sitt verksamhetsområde.

3 kap. Det föreslås att hela kapitlet upphävs såsom onödigt, eftersom bestämmelser om statsandelar för social- och hälsovården kommer att ingå i den nya lagen om statsandel för kommunal basservice.

20 §. Mottagare av statsunderstöd och försättningar för anläggningsprojekt. Den nuvarande hänvisningen till 3 kap. 19 a § som upphävts genom lag 149/2008 föreslås bli ändrad till en hänvisning till 5 b §. Inga andra ändringar föreslås för paragrafens del.

Statsunderstöd kan betalas till en kommun eller en samkommun för anläggningsprojekt som är nödvändiga för att ordna social- och hälsovården, om projektet är nödvändigt för att trygga kommunens eller samkommunens social- och hälsovårdstjänster eller för genomförande av ett sådant utvecklingsprojekt som gäller verksamheten och avses i 5 b §. Dessutom ska de totala kostnaderna för projektet uppgå till minst 300 000 euro.

22 §. Godkännande av anläggningsprojekt. Paragrafen föreslås bli upphävd. I enlighet med 2 mom. har statsrådet årligen i en resursförordning godkänt nivån på det statsunderstöd som står till förfogande för anläggningsprojekt. Meningen är att det i fortsättningen inte längre ska utfärdas någon resursförordning som avses i lagrummet. Riksdagen fastställer i statsbudgeten det anslag som står till förfogande för utvecklings- och anläggningsprojekt inom social- och hälsovården. Anslaget behöver inte fastställas på nytt genom förordning av statsrådet.

26 §. Statsunderstöd för anläggningsprojekt. Paragrafen föreslås bli ändrad så att regionförvaltningsverket, inte länsstyrelsen, till följd av regionförvaltningsreformens ikraftträdande är den behöriga myndigheten fr.o.m. ingången av 2010 vid skötseln av de uppgifter som avses i paragrafen.

Enligt den gällande lagen betalas dock inte statsunderstöd när maximikostnader för ett anläggningsprojekt som ska genomföras har fastställts för en kommun eller samkommun, om de faktiska kostnaderna understiger det minimibelopp om 300 000 euro för anläggningsprojekt som anges i lagen. Det har ansetts att det genomförda projektet då i själva verket inte är ett anläggningsprojekt som av-

ses i lagen utan att kostnaderna utgör drifts-kostnader för social- och hälsovården i kommunen.

Lagrummet i fråga, sista meningen i 26 § i planerings- och statsandelslagen, föreslås bli upphävt. Det är inte ändamålsenligt att projekt förlorar karaktären av anläggningsprojekt därför att de har genomförts till en lägre kostnad än den som anges i 20 §. Bestämmelsen i fråga kan rentav leda till att projekt-kostnaderna ökas på konstgjord väg för att de ska överstiga det fastställda beloppet för kostnaderna för anläggningsprojekt. Också för den offentliga ekonomin är det fördelaktigare om ett projekt när allt kommer omkring kan genomföras till kostnader som är lägre än det har uppskattats i den ursprungliga anskaffningsplanen. De faktiska kostnaderna torde i praktiken inte kunna vara avsevärt lägre än i det kostnadsförslag som hör ihop med projektplanen, eftersom det föreslagna kostnadsförslaget ska motiveras.

27 §. Statsunderstödet storlek. Paragrafen föreslås bli ändrad bara tekniskt så att det i den inte hänvisas till 7 § i lagen om statsandelar till kommunerna, vilken lag föreslås bli upphävd, utan till motsvarande paragraf i lagen om statsandel för kommunal basservice. Paragrafhänvisningen avser utjämnad skatteinkomst.

29 §. Statsunderstödsutredning och statsunderstödsbeslut. Den behöriga myndighet som nämns i paragrafen är från ingången av 2010 regionförvaltningsverket, inte länsstyrelsen. Paragrafen föreslås bli ändrad i enlighet med detta.

31 §. Fastställande av statsunderstödet för anläggningsprojekt. Det föreslås att den nuvarande paragrafrubriken "Fastställande av resurser" ändras så att den motsvarar paragrafens innehåll bättre. Enligt förslaget ska orden "eller resursförordningen" strykas i 2 mom. andra meningen på de grunder som anges i samband med 22 §.

Enligt förslaget ska regionförvaltningsverket i samband med fastställandet av anläggningsprojekt meddela kommunen eller samkommunen ett förhandsbeslut om de anläggningsprojekt som ska inledas året efter verksamhetsåret och om de kostnader som ligger till grund för bestämmandet av statsunderstödet. Om inte något annat följer av stats-

budgeten är förhandsbeslutet bindande för regionförvaltningsverket när det fastställer de projekt som ska inledas under det följande året.

32 §. Tillämpning av vissa bestämmelser i statsunderstödslagen. I den ändrade lagen föreskrivs det enligt förslaget inte längre om sådant som hänför sig till fastställande av resurser eller betalning av statsandel, vilka nu anges i paragrafen. Därför föreslås 1 mom. bli upphävt och paragrafrubriken bli ändrad så att orden "statsandelslagen och" stryks. Dessutom företas en stilistisk ändring i den svenska paragrafrubriken.

Det föreslås att 2 mom. kompletteras med en ny 1 punkt, enligt vilken bestämmelserna i 14 § i statsunderstödslagen om statsunderstödsdagarens skyldighet att lämna uppgifter ska tillämpas på statsunderstöden. Genom ändringen ersätts hänvisningen i 42 §, vilken paragraf föreslås bli upphävd, till 23 § i lagen om statsandelar till kommunerna som gäller lämnande av upplysningar. Ändringen leder till en ny numrering av hänvisningspunkterna i momentet.

Följande bestämmelser i statsunderstödslagen tillämpas på statsunderstöd för anläggningsprojekt:

- 1) bestämmelserna i 14 § om statsunderstödsdagarens skyldighet att lämna uppgifter,
- 2) bestämmelserna i 20 § 1 mom. om återbetalning av statsunderstöd,
- 3) bestämmelserna i 21 § om skyldighet att återkräva statsunderstöd,
- 4) bestämmelserna i 24 § om ränta,
- 5) bestämmelserna i 25 § om dröjsmålsränta,
- 6) bestämmelserna i 26 § om jämkning,
- 7) bestämmelserna i 28 § om tiden för återkrav,
- 8) bestämmelserna i 29 § 2 mom. om pre-skription, och
- 9) bestämmelserna i 30 § om kvittning.

33 §. Rättelseförfarande. Eftersom denna lag inte längre avses innehålla bestämmelser om statsandelar till kommunerna bör omnämmandet i 33 § av beslut om beviljande av statsandel utgå.

Paragrafen innehåller bestämmelser om framställande av rättelseyrkande beträffande ersättning för utjämnning av stora kostnader för barnskyddet. I 1983 års barnskyddslag

(683/1983), som numera är upphävd, föreskrevs det om ett sådant separat system för kostnadsutjämning som baserar sig på faktiska kostnader.

Lagen kompletterades genom lag 123/1999 med 5 a—5 c § som gällde detta. Utjämningsystemet avskaffades genom lag 1070/2005 som trädde i kraft vid ingången av 2006 och ersattes med en ny barnskyddskoefficient som uttrycker behovet av barnskydd och används när statsandelarna för driftskostnader för social- och hälsovården beräknas. Det innebär att den hänvisning till utjämningsystemet som ingår i 33 § bör slopas.

I paragrafen återstår således bara en bestämmelse om att den som inte nöjer sig med ett beslut om statsunderstöd för ett anläggningsprojekt får yrka på att det regionförvaltningsverk som avgjort ärendet ska rätta beslutet.

37 §. Kommuninvånare. Bestämmelsen föreslås bli upphävd såsom onödig, eftersom definitionen av begreppet kommuninvånare har behövts bara i samband med beräkningen av kommunernas statsandelar. Eftersom bestämmelser om statsandel för kommunernas uppgifter inom social- och hälsovården avses bli utfärdade i lagen om statsandel för kommunal basservice är bestämmelsen onödig.

39 §. Statsbidragsmyndighet. I paragrafen föreskrivs det om i vilka ärenden regionförvaltningsverket är statsbidragsmyndighet enligt lagen och i vilka ärenden det behöriga ministeriet är det.

Den ändrade lagen avses inte längre uppta bestämmelser om statsandelsärenden som avses i paragrafen. I paragrafen hänvisas det till 30 a § i barnskyddslagen, en paragraf som handlade om utjämning av stora kostnader för barnskyddet och upphävdes genom lag 1069/2005. Anläggningsprojekten delades tidigare in i stora och små projekt, därav omnämnandet av stora projekt i paragrafens första mening. Indelningen frångicks genom lagändring 716/2002, som trädde i kraft vid ingången av 2003. Paragrafen är därmed föråldrad i sin helhet.

Den myndighet som fattar beslut om statsunderstödet ska betraktas som statsbidragsmyndighet. Social- och hälsovårdsministeriet är statsbidragsmyndighet i ärenden som gäll-

er statsunderstöd för utvecklingsprojekt och regionförvaltningsverket är statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller statsunderstöd för anläggningsprojekt. Paragrafen föreslås bli ändrad i överensstämmelse med detta.

Social- och hälsovårdsministeriet är statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården.

Regionförvaltningsverket är statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller anläggningsprojekt inom social- och hälsovården.

40 §. Regionförvaltningsverkets regionala behörighet. Paragrafen föreslås bli ändrad bara med anledning av regionförvaltningsreformen så att behörig i ärenden som gäller samkommuner inte är länsstyrelsen utan regionförvaltningsverket i det område inom vilket samkommunen har sin hemort.

41 §. Föreskrifter. Eftersom lagen inte längre avses uppta bestämmelser om statsandelar bör ordet "statsandelsärenden" ändras till "statsunderstödsärenden".

När regionförvaltningsverket avgör statsunderstödsärenden ska det iaktta de föreskrifter som social- och hälsovårdsministeriet eller något annat ministerium har meddelat för sitt eget ansvarsområde.

42 §. Tillämpning av vissa stadganden i statsandelslagen. Den ändrade lagen avses inte längre uppta bestämmelser om statsandelsärenden. Därför föreslås paragrafen bli upphävd.

45 §. Statsandelsbeloppen det år då lagen träder i kraft. Lagrummet föreslås bli upphävt såsom onödigt. Övergångsbestämmelserna har inte längre någon praktisk betydelse, eftersom de gäller uträkningen av statsandelar det år då lagen trädde i kraft, dvs. 1993.

45 b § Justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna 2005. Lagrummet föreslås bli upphävt såsom onödigt.

47 §. Pensionsskyddet för personalen vid en privat verksamhetsenhet. Paragrafen föreslås bli ändrad närmast till den del det i den hänvisas till upphävda bestämmelser.

Enligt förslaget förblir 1 och 2 mom. oförändrade.

Andra meningen i 3 mom. gäller övergångsförfarandet efter att lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården

trätt i kraft, och den föreslås bli slopad såsom föråldrad.

I 4 mom. finns en hänvisning till den upphävda lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961). Det bör i stället hänvisas till lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Enligt förslaget förblir 5 mom. oförändrat.

Hänvisningen i 6 mom. till den upphävda lagen om pension för arbetstagare (395/1961) föreslås bli ändrad till en hänvisning till lagen om pension för arbetstagare (395/2006).

1.4 Lag om ändring av 5 och 43 § i lagen om grundläggande utbildning

5 §. *Annan utbildning och verksamhet.* Enligt den utvecklingsplan för utbildning och forskning som godkänts av statsrådet är avsikten att den flexibla grundläggande utbildningen ska bli en del av den grundläggande utbildningen i de högre klasserna under åren 2009—2011. Varje år riskerar 12 500 unga att falla utanför det offentliga utbildningssystemet. Alltför många unga avbryter den grundläggande utbildningen eller avlägger den med svaga betyg. De problem som är förknippade med avbrytandet av skolgången kan också skönjas vid övergången mellan grundskolan och mellanstadieutbildningen. Av dem som avslutat grundskolan finns det ca 1 100 unga som inte genast söker sig till mellanstadieutbildning efter den grundläggande utbildningen. Ca 3 000 unga inleder inte alls någon mellanstadieutbildning.

Undervisningsministeriet startade år 2006 ett projekt för flexibel grundläggande utbildning, i syfte att utarbeta nya åtgärder för att minska avbrytandet av den grundläggande utbildningen. Inom den flexibla grundläggande utbildningen betonas praktiska undervisnings- och arbetssätt. Undervisningen och verksamheten genomförs i smågrupper, delvis i skolan och delvis i form av ledda studier på arbetsplatser eller i andra inlärningsmiljöer. Dessutom tillhandahålls olika former av stöd för unga, såsom metoder för tidig probleminentifiering och tidig intervention samt individuellt inriktade stöd- och handledningstjänster. Den flexibla grundläggande utbildningen genomförs i form av mångprofessionellt samarbete som innefattar yrkeskunnan-

de åtminstone i frågor som gäller stöddandet av ungdomars sociala utveckling, samarbetet med familjerna, annat stöd- och rådgivningsarbete samt utvecklandet av arbetsplatsnätverket. Samarbetet ska kunna ordnas med beaktande av kommunens särdrag. Samarbetet med föräldrarna utgör också ett väsentligt inslag i den flexibla grundläggande utbildningen.

Flexibel grundläggande utbildning infördes läsåret 2006—2007 i sammanlagt 26 kommuner och läsåret 2007—2008 hade verksamheten spritt sig till sammanlagt 54 kommuner. Under vårterminen 2009 omfattade verksamheten ca 800 elever i de högre grundskolklasserna. År 2009 ordnas flexibel grundläggande utbildning i sammanlagt ca 100 kommuner och verksamheten omfattar ca 1 200 elever. Den flexibla grundläggande utbildningen är riktad till elever i årskurserna 7—9 samt till studerande inom påbyggnadsundervisningen.

Det föreslås att 5 § i lagen om grundläggande utbildning ska ändras så att lagen kompletteras med en bestämmelse om sådan flexibel grundläggande utbildning som ordnas i anslutning till den grundläggande utbildningen. För utbildningsanordnarna ska det vara frivilligt att ordna flexibel grundläggande utbildning. I enlighet med detta föreslås det också att lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ska kompletteras med en bestämmelse om sådan tilläggsfinansiering som beviljas för flexibel grundläggande utbildning.

Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ska följas också inom den flexibla grundläggande utbildningen. Närmare bestämmelser om ordnandet av flexibel grundläggande utbildning ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

43 §. *Finansiering.* Då föreskrifterna om den statsandel som beviljas för driftskostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning föreslås ingå i lagen om statsandel för kommunal basservice (/) och föreskrifterna om den övriga finansieringen ska ingå i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, föreslås det att denna paragraf ska ändras i enlighet med detta. Paragrafen ska utökas med ett nytt 2 mom., där det bestäms att man inom

ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten ska kunna bevilja statsunderstöd för sådan undervisning och verksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning och för anläggningsprojekt som berör sådan verksamhet, i enlighet med vad som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/).

1.5 Lagen om ändring av 11 § i lagen om grundläggande konstundervisning

11 §. Statsandel. Då föreskrifterna om finansiering av den verksamhet som regleras i lagen om grundläggande konstundervisning delas upp mellan två olika lagar, föreslås det att denna paragraf ska ändras så att den överensstämmer med reformen. Enligt paragrafen ska en kommun som ordnar grundläggande konstundervisning få statsandel enligt antalet invånare i kommunen på det sätt som föreskrivs i lagen om statsandel för kommunal basservice (/2009).

En kommun eller en sådan privat sammanslutning eller stiftelse som med stöd av ett tillstånd att ordna grundläggande konstundervisning ordnar sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar ska däremot beviljas statsandel enligt antalet kalkylerade undervisningstimmar på det sätt som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/2009).

Dessutom föreslås det att en utbildningsanordnare ska kunna beviljas statsandel för anläggningsprojekt och inom ramen för anslag i statsbudgeten för andra statsunderstöd så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/).

1.6 Lagen om ändring av 9 § i bibliotekslagen

9 §. Det föreslås att denna paragraf ska ändras så att den överensstämmer med reformen, då föreskrifterna om finansiering av den verksamhet som regleras i bibliotekslagen uppdelas mellan två olika lagar. Det föreslås att kommunen ska få statsandel för bibliotekens driftskostnader i enlighet med

vad som bestäms i lagen om statsandel för kommunal basservice. Finansieringslagen ska däremot innehålla föreskrifter om det statsunderstöd som inom ramen för statsbudgeten ska beviljas kommunen för sådana centralbiblioteks- och landskapsbiblioteksuppgifter som avses i 4 § i bibliotekslagen, samt för anläggningsprojekt som gäller bibliotek. Vidare föreslås det att statsunderstöd också ska kunna beviljas för skötseln av andra särskilda uppgifter som anförtrots kommunen eller någon annan serviceanordnare.

1.7 Lagen om ändring av 3 § i lagen om kommunernas kulturverksamhet

3 §. Statsandel och statsunderstöd. Det föreslås att denna paragraf ska ändras så att den överensstämmer med reformen, då föreskrifterna om finansiering av den verksamhet som regleras i lagen om kommunernas kulturverksamhet uppdelas mellan två olika lagar. Kommunen ska beviljas statsandel för kulturverksamhet på det sätt som bestäms i lagen om statsandel för kommunal basservice (/).

Dessutom bestäms det att kommuner samt sammanslutningar, stiftelser och institutioner som är verksamma i en kommun och som enligt kommunens anvisningar bedriver och främjar kulturverksamhet ska däremot, inom ramen för anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten, kunna beviljas statsunderstöd för kulturverksamhet och för anläggningsprojekt som avser lokaler för kulturverksamhet i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

1.8 Lagen om ändring av 12 § i lagen om barndagvård

12 §. Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.9 Lagen om ändring av 12 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

12 §. *Förhållande till andra lagar.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.10 Lagen om ändring av 19 § i folkhälsolagen

19 §. Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.11 Lagen om ändring av 4 § i lagen om specialiserad sjukvård

4 §. Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.12 Lagen om ändring av 2 § i socialvårdslagen

2 §. Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.13 Lagen om ändring av 5 § i lagen om utkomststöd

5 §. *Statsandel och statsunderstöd.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.14 Lagen om ändring av 48 § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda

48 §. Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.15 Lagen om ändring av 5 § i lagen om service och stöd på grund av handikapp

5 §. *Planering och finansiering.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.16 Lagen om ändring av 25 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

25 §. *Finansiering.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.17 Lagen om ändring av 3 § i mentalvårdslagen

3 §. *Tillhandahållande av mentalvårdstjänster.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i 3 mom. så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.18 Lagen om ändring av 4 § i lagen om missbrukarvård

4 §. *Förhållande till andra lagar.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.19 Lagen om ändring av 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar

8 §. Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.20 Lagen om ändring av 58 § i hälso- skyddslagen

58 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.21 Lagen om ändring av 85 § i livsmedelslagen

85 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.22 Lagen om ändring av 8 § i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning

8 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.23 Lagen om ändring av 61 § i kemikalielagen

61 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.24 Lagen om ändring av 62 § i läkemedelslagen

62 §. Hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. föreslås bli ändrad till en hänvisning till lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården. Paragrafen gäller inte finansiering, så ingen hänvisning till lagen om statsandel för kommunal basservice behövs.

1.25 Lagen om ändring av 37 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet

37 §. Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.26 Lagen om ändring av 3 § i lagen om social kreditgivning

3 §. *Förhållande till annan lagstiftning.* Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.27 Lagen om ändring av 7 § i lagen om nykterhetsarbete

7 §. Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.28 Lagen om ändring av 14 a § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning

14 a §. Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i 2 mom. så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

1.29 Lagen om ändring av 15 § i veterinärvårdslagen

15 §. Planering och statsandel. Till följd av sammanslagningen av statsandelarna föreslås en teknisk ändring av hänvisningsbestämmelsen i paragrafen så att det hänvisas till lagen om statsandel för kommunal basservice.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

2.1 Bestämmelser som utfärdas med stöd av lagen om statsandel för kommunal basservice

Det föreslås att bestämmelser om följande ska utfärdas genom förordning av statsrådet:

- enligt 8 § om grunderna för bestämmande av fjärrortstalet, om vilka kommuner som är berättigade till fjärrortsförhöjningen och om fjärrortstalen för dem,
- enligt 29 § om den kommunalskatt, kommunens andel av samfundsskatten (samfundsskatteandel) och fastighetsskatten för samma skatteår som ska beaktas när kommunens kalkylerade skatteinkomst beräknas,
- enligt 43 § om inlämningen av uppgifter som rör hemkommunsersättningen,
- enligt 47 § om förhandlingarna med Finlands Kommunförbund rf om justeringar av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna,
- enligt 54 § årligen om fastställandet av grundpriser enligt 6, 13 och 14 § samt 22—25 § för det följande finansåret, samt
- enligt 57 § om beräkning av det prisindex för basservice som ligger till grund för förändringen i kostnadsnivån.

Bemyndigandena att utfärda förordning motsvarar i huvudsak bemyndigandena i lagen om statsandelar till kommunerna, med undantag för att grundpriserna avses bli fastställda genom förordning. Detta är förenligt med det bemyndigande att utfärda förordning som finns i 6 § i planerings- och statsandelslagen och ligger till grund för den årliga resursförordning där det årligen har fastställts bl.a. de kalkylerade kostnader per invånare

och arbetslös som ska användas vid beräkningen av kommunens statsandel.

Avsikten är att föreskriva om de ovan nämnda omständigheterna genom förordning av statsrådet i överensstämmelse med den gällande förordningen. Det är meningen att det ska föreskrivas om inlämnandet av uppgifter som rör hemkommunsersättningar att uppgifterna ska lämnas in till Statistikcentralen före ett visst datum på en blankett som Statistikcentralen har utarbetat.

2.2 Lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I den proposition som gäller finansieringslagen föreslås det att man genom förordning av statsrådet ska utfärda bestämmelser om följande frågor:

- med stöd av 10 § 1 mom. om fastställandet av de studerandeårsverken som läggs till grund för statsandelen för särskilda yrkesläroanstalter,
- med stöd av 18 § om höjning eller minskning av det belopp som läggs till grund för finansieringen av sådan undervisning som ordnas utomlands,
- om beloppen av de genomsnittliga priser per enhet som fastställs med stöd av 23 § 1 mom.,
- med stöd av 24 § om gradering av priserna per enhet, beräkningen av och grunderna för priserna per enhet, beloppet av och grunderna för den förhöjning som beviljas för gymnasieutbildning som ordnas vid en internatskola och om de grunder enligt vilka slutförda läroämnena omvandlas till studerandantal och beaktas i antalet sådana studerande som har inlett studierna efter det att de fyllt 18 år
- med stöd av 25 § om gradering av priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning på basis av specialundervisning och andra faktorer som väsentligt inverkar på kostnaderna för utbildningen samt på basis av verksamhetens resultat, om gradering och beräkning av priserna per enhet för sådan orienterande och förberedande undervisning som ordnas före den grundläggande yrkesutbildningen, sådan undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte samt

för sådan förberedande utbildning som ordnas för invandrare inför den grundläggande yrkesutbildningen, om gradering av priserna per enhet för sådan utbildning som ordnas på basis av en särskild utbildningsuppgift som har ålagts yrkesutbildningsanordnaren samt om höjning av priset per enhet på basis av att studerandena erbjuds inkvarteringsförmån och om beräkandet av priset per enhet,

- med stöd av 26 § om inberäkandet av yrkeshögskolornas avskrivningar i de riksomfattande totalkostnaderna samt om beräkandet av priset per enhet,

- med stöd av 36 § om gränserna för de be-
lopp som kan beviljas för anläggningspro-
jekt,

- med stöd av 40 § om innehållet i projekt-
redovisningen,

- med stöd av 46 § om ordnandet av fristå-
ende examina som avläggs utan förberedande
utbildning,

- med stöd av 48 § 5 mom. om det antal
elever och studerande som används vid be-
stämmandet av finansieringen, och

- med stöd av 57 § 2 och 3 mom. om stats-
bidragsmyndigheten.

Med stöd av 58 § 1 mom. ska man genom förordning av undervisningsministeriet utfärda bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas in för fastställandet av finansieringen.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2010. Lagarna avses bli tilläpade första gången när statsandelsgrunderna bestäms och statsandel beviljas samt hemkommunsersättning betalas för 2010.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Vid reformen föreskrivs det om statsandel för den kommunala basservicen, och propositionen bör bedömas utifrån den i grundlagen tryggade kommunala självstyrelsen och tryg-
gandet av de grundläggande rättigheterna, särskilt de bildningsmässiga och sociala grundläggande rättigheterna.

Det som behöver bedömas ur ett kom-
munalt självstyrelseperspektiv är närmast
frågan om på vilket sätt propositionen inver-

kar på den kommunala beskattningsrätten och på möjligheten att ansvara för finansie-
ringen av statsandelsåliggandena utan att om-
rådet för den kommunala självstyrelsen
krymper väsentligt. Enligt 121 § 3 mom. i
grundlagen har kommunerna beskattnings-
rätt. Den kommunala beskattningsrätten har
av hävd ansetts höra till den kommunala
självstyrelsens centrala utmärkande drag.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande
(GrUU 41/2002) ansett att beskattningsrätten
innebär i centrala delar att beskattningsrätten
bör spela en reell roll för kommunernas möj-
ligheter att självständigt fatta beslut om sin
ekonomi. Reformen bör därmed skärskådas
med avseende på dess inverkan på kommu-
nernas möjligheter att fatta beslut om sin
ekonomi.

Statsandelarna har inte ansetts vara trygga-
de i grundlagen, men de bör granskas med
avseende på hur basservicen tryggas genom
dem och hur de följer den finansierings- och
kostnadsmotsvarighetsprincip som grund-
lagsutskottet har lyft fram i sin utlåtande-
praxis. Grundlagsutskottet har i flera utlåtan-
den (t.ex. GrUU 20/2004, GrUU 18/2001 och
GrUU 37/2000) ansett att staten när det före-
skrivs om nya uppgifter för kommunerna ska
se till att kommunernas resurser är tillräckli-
ga. Utskottet har dessutom förutsatt att
kommunernas resurser tryggas genom lag i
stället för genom bestämmelser på lägre nivå.

Reformen avses inte förändra finansiering-
en enligt det gällande systemet med statsan-
delar annat än på så sätt att kommuner med
särskilt gles bosättning, skärgårdskommuner
och kommunerna inom samernas hembygds-
område beviljas nya tilläggsdelar som syftar
till att trygga dessa kommuners möjligheter
att ordna basservicen. En del av dessa kom-
muner har upprepade gånger fått finansie-
ringsunderstöd enligt prövning, så för deras
del stärks resurserna genom reformen.

Reformen innebär att antalet kommuner
med s.k. negativ statsandel minskar. Med ne-
gativ statsandel avses att kommunens självfi-
nansieringsandel och summan av utjäm-
ningsavdraget gällande statsandelarna över-
stiger den utjämning av statsandelarna som
baserar sig på skatteinkomsterna, så att
kommunen måste betala skillnaden till staten.
Tidigare förekom negativa statsandelar i viss

mån i samband med de förvaltningsområdes-specifika statsandelarna. Detta beskrivs i denna proposition i avsnittet ”Bedömning av nuläget”. Eftersom de tidigare förvaltningsområdesspecifika statsandelarna sammanslås till en enda statsandel minskar antalet kommuner med negativa statsandelar och begränsas till enbart kommuner där utjämningsavdraget gällande statsandelen till följd av att kommunens skatteinkomster är avsevärt högre än genomsnittet är större än den totala statsandel som bestäms för kommunen på kalkylerade grunder.

År 2010 skulle uppenbarligen bara Esbo stad behöva betala negativ statsandel till staten. För Esbos vidkommande beror den negativa statsandelen på den skatteinkomstbaserade utjämnningen av statsandelen och varierar särskilt till följd av förändringar i samfundsskatten. Med avseende på den grundlagstryggade kommunala beskattningsrätten förbättrar reformen ändå kommunernas möjligheter att fatta beslut om sin ekonomi. För Esbos del påverkar reformen inte avsevärt kommunens möjlighet att fatta beslut om sin

ekonomi. I fallet Esbo förändras inte heller nuläget genom reformen.

Bestämmelser om statsandelsgrunderna för den allmänna delen och för social- och hälsovården finns för närvarande på lagnivå, och inga ändringar föreslås i fråga om detta. För undervisnings- och kulturverksamhetens del är avsikten att det genom lag ska föreskrivas om grunderna för höjning av priserna per enhet, vilka tidigare fastställts genom förordning. Det innebär att statsandelsgrunderna på grundval av propositionen grundar sig på lag. Propositionen är därmed förenlig med grundlagsutskottets ståndpunkt.

Regeringen anser med stöd av vad som anförts ovan att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Eftersom lagförslagen delvis anknyter till grundlagen föreslår regeringen att grundlagsutskottets utlåtande om propositionen inhämtas.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om statsandel för kommunal basservice**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på statsandel som beviljas för driftskostnader i fråga om sådana uppgifter för kommunerna (*statsandelsåliggande*) om vilka det föreskrivs i

- 1) lagen om grundläggande utbildning (628/1998),
- 2) lagen om barndagvård (36/1973),
- 3) lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996),
- 4) folkhälsolagen (66/1972),
- 5) lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989),
- 6) socialvårdslagen (710/1982),
- 7) lagen om utkomststöd (1412/1997),
- 8) lagen om underhållsstöd (580/2008),
- 9) barnskyddslagen (417/2007),
- 10) lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977),
- 11) lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987),
- 12) lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001),
- 13) mentalvårdslagen (1116/1990),
- 14) lagen om missbrukarvård (41/1986),
- 15) lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986),
- 16) hälsoskyddslagen (763/1994),
- 17) livsmedelslagen (23/2006),

- 18) lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986),
- 19) kemikalielagen (744/1989),
- 20) 8 kap. i läkemedelslagen (395/1987),
- 21) lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004),
- 22) lagen om social kreditgivning (1133/2002),
- 23) lagen om nykterhetsarbete (828/1982),
- 24) lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976),
- 25) veterinärvårdslagen (685/1990),
- 26) bibliotekslagen (904/1998),
- 27) lagen om kommunernas kulturverksamhet (728/1992), och
- 28) lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998).

Denna lag tillämpas på den ersättning (*hemkommunersättning*) som en elevs hemkommun betalar till en annan kommun, till en samkommun eller till en registrerad sammanslutning eller stiftelse som fått tillstånd enligt lagen om grundläggande utbildning att ordna utbildning, till universitet eller till staten (*utbildningsanordnare*), om någon annan än elevens hemkommun ordnar förskoleundervisning och grundläggande utbildning för eleven.

Denna lag tillämpas inte i landskapet Åland.

2 §

Undantag från tillämpningsområdet

Med stöd av denna lag beviljas statsandel inte för driftskostnader som föranleds av

1) morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i 8 a kap. i lagen om grundläggande utbildning,

2) i 9 § i lagen om grundläggande utbildning avsedd förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen,

3) påbyggnadsundervisning som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning,

4) i 46 § i lagen om grundläggande utbildning avsedd grundläggande utbildning för andra än läropliktiga,

5) ordnande av grundläggande utbildning i internat,

6) i 11 § 3 mom. i lagen om grundläggande konstundervisning avsedd undervisning som baserar sig på antalet undervisningstimmar,

7) landskaps- och centralbiblioteksverksamhet som avses i 4 § i bibliotekslagen,

8) kreditkapital och kreditförluster inom social kreditgivning som avses i lagen om social kreditgivning,

9) kommundillägg som avses i 20 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn,

10) grundläggande utkomststöd som avses i 7 § i lagen om utkomststöd,

11) en andel som motsvarar den statliga ersättning som betalas med stöd av 24 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, och

12) ordnande av utbildning och forskning i hälsovård, till den del ersättning från staten betalas för det enligt 47 och 47 a § i lagen om specialiserad sjukvård.

Denna lag tillämpas inte, om förskoleundervisning och grundläggande utbildning ordnas utomlands.

Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/20) innehåller bestämmelser om finansiering som utöver åldersklassbaserad statsandel beviljas för driftskostnaderna för undervisning som grundar sig på förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning samt, grundläggande utbildning som ordnas i internat och i skolhem.

Finansiering som utgående från de uppgifter som avses i 1 mom. 3—5 och 7 punkten och 3 mom. beviljas enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet beaktas i den statsandelsprocent som avses i 55 §.

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

Denna lag tillämpas på statsandelar och finansiering som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om fritt bildningsarbete (632/1998) på det sätt som särskilt bestäms i denna lag.

4 §

Definitioner

I denna lag avses nedan med

1) *finansår* det kalenderår för vilket statsandel beviljas,

2) *grundpris* den kalkylerade grund per invånare som används som underlag för de kalkylerade kostnader som kommunens statsandel baserar sig på eller det pris per invånare som används som grund för bestämmandet av kommunens statsandel,

3) *befolkningstäthet* kommunens invånarantal per landkvadratkilometer vid utgången av året före det år som föregått finansåret,

4) *tvåspråkig* kommun tvåspråkiga kommuner som avses i 5 § i språklagen (423/2003),

5) *kommun inom samernas hembygdsområde* varje kommun inom samernas hembygdsområde som anges i 4 § i sametingslagen (974/1995),

6) *skärgårdskommun* de kommuner som avses i 9 § i lagen om främjande av skärgårdens utveckling (494/1981),

7) *kommun med skärgårdsdel* varje kommun på vars skärgårdsdel bestämmelser om skärgårdskommuner tillämpas enligt 9 § i lagen om främjande av skärgårdens utveckling,

8) *person med ett främmande språk som modersmål* varje person som anmält till det i 2 § i befolkningsdatalagen (507/1993) avsedda befolkningsdatasystemet att hans eller hennes modersmål är något annat än finska, svenska eller samiska,

9) *samiskspråkig* varje person som anmält till det i 2 § i befolkningsdatalagen avsedda befolkningsdatasystemet att hans eller hennes modersmål är samiska, samt

10) *läropliktig* varje läropliktig som avses i 25 § i lagen om grundläggande utbildning.

Med invånare i kommunen avses den vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) kommunen är.

Kommuninvånare och kommunens invånarantal samt åldersklasserna bestäms, om inte något annat föreskrivs nedan, utgående från 18 § i befolkningsdatalagen enligt situationen vid utgången av året före det år som föregått finansåret.

2 kap.

Statsandel för kommunal basservice

5 §

Statsandel för kommunal basservice

Som grunder för beräkning av statsandelen för kommunal basservice (*statsandelsgrunder*) används

1) grunderna för bestämmande av den allmänna delen,

2) de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården,

3) de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek,

4) bestämningsgrunderna för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet, samt

5) grunderna för bestämmande av tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning samt för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde.

Kommunen beviljas i statsandel för kostnaderna för ordnande av de statsandelsåligganden som avses i 1 § ett belopp som fås när kommunens kalkylerade kostnader för social- och hälsovården, förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek som bestäms enligt 12—23 § och bestämningsgrunderna för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet i kommunen enligt 24 och 25 § adderas och kommunens självfinansieringsandel som avses i 55 § dras av från summan. Till det belopp som fås på detta sätt läggs kommunens allmänna del som bestäms enligt 6—11 § och de i 26—28 § avsedda tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning

samt för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde.

Bestämmelser om utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna och om ökningar och minskningar av statsandelen finns i 7 kap.

3 kap.

Grunder för bestämmande av den allmänna delen

6 §

Grunder för bestämmande av den allmänna delen

Kommunen får i allmän del ett belopp som fås genom att de höjningar om vilka det bestäms i 7—11 § läggs till grundpriset för den allmänna delen och summan multipliceras med kommunens invånarantal.

En skärgårds- eller fjärrortsförhöjning beaktas alternativt i den i 1 mom. avsedda kalkylen beroende på vilken av dem som är fördelaktigare för kommunen. I fråga om kommuner med skärgårdsdelar höjs grundpriset med både skärgårds- och fjärrortsförhöjningen.

7 §

Skärgårdsförhöjning

I fråga om en skärgårdskommun där minst hälften av invånarna bor utan fast vägförbindelse till fastlandet höjs grundpriset för den allmänna delen med ett belopp som är sju gånger grundpriset för den allmänna delen. För övriga skärgårdskommuner är förhöjningen fyra gånger grundpriset för den allmänna delen.

För kommuner med skärgårdsdel höjs grundpriset för den allmänna delen i den kalkyl som avses i 6 § 1 mom. med ett belopp som fås genom att produkten av andelen personer som bor i skärgården och grundpriset för den allmänna delen multipliceras med 1,5. Om antalet invånare i skärgårdsdelen är minst 1 200, är förhöjningen ett belopp som motsvarar grundpriset för den allmänna delen.

8 §

Fjärrortsförhöjning

I fråga om kommuner vars fjärrortstal, som bestäms på grundval av det lokala och regionala befolkningsunderlaget, är 1,50 eller större, höjs grundpriset för den allmänna delen med ett belopp som är sex gånger grundpriset för den allmänna delen. I fråga om kommuner vars fjärrortstal är 1,00—1,49 höjs grundpriset för den allmänna delen med ett belopp som är fem gånger grundpriset för den allmänna delen. I fråga om kommuner vars fjärrortstal är 0,50—0,99 höjs grundpriset för den allmänna delen med ett belopp som är tre gånger grundpriset för den allmänna delen.

Bestämmelser om grunderna för bestämmande av fjärrortstalet, om vilka kommuner som är berättigade till fjärrortsförhöjningen och om fjärrortstalen för dem utfärdas genom förordning av statsrådet.

Oberoende av vad som bestäms i 1 mom. höjs i fråga om en kommun vars befolkningstäthet är högst 0,50 grundpriset för den allmänna delen med en fjärrortsförhöjning som är nio gånger grundpriset för den allmänna delen.

9 §

Tätortsstrukturförhöjning

I fråga om en kommun där antalet personer som bor i tätort är minst 40 000 höjs grundpriset för den allmänna delen med ett belopp som fås genom att produkten av antalet personer som bor i tätort och grundpriset för den allmänna delen multipliceras med följande koefficienter:

Antalet personer som bor i tätort	Koefficient
40 000—99 999	0,75
100 000—199 999	0,70
minst 200 000	0,01

Som antalet personer som bor i tätort används antalet tätortsinvånare enligt Statistikcentralens nyaste statistik som är tillgänglig året före finansåret.

10 §

Språkförhöjning

I fråga om tvåspråkiga kommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde höjs grundpriset för den allmänna delen med ett belopp som är lika med grundpriset för den allmänna delen multiplicerat med 0,10.

11 §

Höjning på basis av förändringar i invånarantal

I fråga om kommuner vars invånarantal under de tre åren före det år som föregått finansåret har förändrats med minst sex procent sammanlagt höjs grundpriset för den allmänna delen med ett belopp som är lika med grundpriset för den allmänna delen multiplicerat med 1,39.

4 kap

Kalkylerade kostnader för social- och hälsovården

12 §

Kalkylerade kostnader för social- och hälsovården i kommunen

De kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården i kommunen fås genom att de kalkylerade kostnaderna för socialvården i kommunen och de kalkylerade kostnaderna för hälsovården i kommunen beräknas var för sig och adderas, varefter summan multipliceras med kommunens fjärrortskoefficient, om en sådan har fastställts.

De kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovården i kommunen beräknas på det sätt som anges i detta kapitel.

13 §

Kalkylerade kostnader för socialvården

De kalkylerade kostnaderna för socialvården i kommunen fås genom addition av de

produkter som fås när grundpriserna för socialvården, angivna enligt åldersklass, multipliceras med antalet invånare i kommunen i respektive åldersklass. I fråga om 0—6-åringarna i kommunen multipliceras produkten med kommunens dagvårdskoefficient. Till den på så sätt erhållna summan läggs kommunens kalkylerade kostnader som fastställts på grundval av arbetslöshet, funktionshinder och barnskyddet.

Grundpriserna för socialvården bestäms separat för följande åldersklasser:

- 1) 0—6-åringar,
- 2) 7—64-åringar,
- 3) 65—74-åringar,
- 4) 75—84-åringar, och
- 5) 85-åringar och äldre.

Kommunens kalkylerade kostnader på grundval av arbetslöshet beräknas genom att det per invånare bestämda grundpriset för arbetslöshetskoefficienten multipliceras med kommunens invånarantal och arbetslöshetskoefficient, varefter den produkt som fås genom att antalet arbetslösa i kommunen multipliceras med grundpriset för antalet arbetslösa adderas till denna produkt.

Kommunens kalkylerade kostnader på grundval av barnskyddsbehovet beräknas genom att grundpriset för barnskyddet multipliceras med kommunens invånarantal och barnskyddskoefficient.

Kommunens kalkylerade kostnader på grundval av antalet funktionshindrade beräknas genom att grundpriset för funktionshinder multipliceras med kommunens invånarantal och handikappskoefficient.

14 §

Kalkylerade kostnader för hälsovården

De kalkylerade kostnaderna för hälsovården i kommunen fås genom att de på åldersklasser baserade kalkylerade kostnaderna adderas till de kalkylerade kostnader som beräknats på grundval av sjukfrekvensen.

De på åldersklasser baserade kalkylerade kostnaderna fås genom att grundpriserna för hälsovården enligt åldersklass multipliceras med antalet invånare i kommunen i respektive åldersklass. De kalkylerade kostnader som fastställs på grundval av sjukfrekvensen fås

genom att det per invånare bestämda grundpriset för sjukfrekvensen multipliceras med kommunens invånarantal och sjukfrekvenskoefficient.

Grundpriserna för hälsovården bestäms separat för följande åldersklasser:

- 1) 0—6-åringar,
- 2) 7—64-åringar,
- 3) 65—74-åringar,
- 4) 75—84-åringar, och
- 5) 85-åringar och äldre.

15 §

Fjärrortskoefficient

Kommunens fjärrortskoefficient bestäms utifrån det fjärrortstal som avses i 8 §.

Kommunens fjärrortskoefficient är på basis av fjärrortstalet följande:

Fjärrortstal	Fjärrortskoefficient
0,5—0,99	1,05
1,00—1,49	1,08
minst 1,50	1,17

Om minst hälften av invånarna i en skärgårdskommun bor utan fast vägförbindelse till fastlandet, är kommunens fjärrortskoefficient 1,10. Om en kommun även är berättigad till den fjärrortskoefficient som avses i 2 mom., fastställs kommunens fjärrortskoefficient enligt det alternativ som är fördelaktigare för kommunen.

16 §

Dagvårdskoefficient

Dagvårdskoefficienten beräknas så att kvoten mellan kommunens sysselsatta arbetskraft som arbetar inom service- och förädlingsbranscherna och kommunens hela sysselsatta arbetskraft divideras med motsvarande kvot för hela landet.

När koefficienten bestäms används Statistikcentralens uppgifter om sysselsättningen som baserar sig på uppgifterna för det år som började tre år före finansåret.

17 §

Arbetslöshetskoefficient

Kommunens arbetslöshetskoefficient beräknas så att andelen arbetslösa av arbetskraften i kommunen divideras med motsvarande andel för hela landet.

När koefficienten beräknas används den i arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik ingående uppgiften om andelen arbetslösa av arbetskraften under året före det år som föregått finansåret.

18 §

Barnskyddskoefficient

Barnskyddskoefficienten beräknas genom att antalet omhändertaganden av barn i kommunen enligt barnskyddslagen (417/2007) divideras med kommunens invånarantal och den erhållna kvoten divideras med motsvarande kvot för hela landet. När koefficienten beräknas är antalet omhändertaganden i kommunen 2, om antalet omhändertaganden varit högst 4.

När koefficienten bestäms används Institutet för hälsa och välfärds uppgifter om omhändertaganden under året före det år som föregått finansåret.

19 §

Handikappskoefficient

Handikappskoefficienten beräknas genom att det totala antalet personer i kommunen som får handikappbidrag för personer under 16 år eller för personer över 16 år eller vårdbidrag för pensionstagare enligt 7—9 § i lagen om handikappförmåner (570/2007) samt antalet personer i kommunen som får institutionsvård på grund av funktionshinder divideras med kommunens invånarantal och genom att kvoten divideras med motsvarande kvot för hela landet. När antalet personer som får handikappbidrag och vårdbidrag för pensionstagare räknas beaktas inte personer som fått kostersättning.

När koefficienten bestäms används Folkpensionsanstaltens uppgifter för året före det år som föregått finansåret.

20 §

Sjukfrekvenskoefficient

Sjukfrekvenskoefficienten beräknas på grundval av den ålders- och könsdifferentierade andelen personer i åldern 16—54 år som får invalidpension. Om det ålders- och könsdifferentierade antalet personer i åldern 16—54 år som får invalidpension i förhållande till invånarna i åldern 16—54 år är detsamma i kommunen som i hela landet, är koefficienten ett. Om nämnda förhållande mellan antalet personer med invalidpension och antalet personer i åldern 16—54 år i kommunen överstiger hela landets medeltal, höjs koefficienten, och om förhållandet underskrider hela landets medeltal, sänks koefficienten. Koefficienten höjs och sänks så att koefficienten motsvarar skillnaden mellan kommunen och hela landet.

När koefficienten bestäms används uppgifterna i Pensionsskyddscentralens statistik över antalet invalidpensionärer för den treårsperiod som började fyra år före finansåret.

21 §

Beräkning av koefficienterna i vissa fall

Om det vid beräkningen av de koefficienter som anges i 16—20 § inte finns uppgifter tillgängliga för den tidpunkt som avses i de nämnda paragraferna, används vid uträkningen av koefficienterna de uppgifter som senast erhållits före den tidpunkt som avses i paragrafen i fråga.

5 kap.

Kalkylerade kostnader för förskoleundervisning, grundläggande utbildning och allmänna bibliotek samt bestämningsgrunder för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet

22 §

Kalkylerade kostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommunen

De kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i kommunen fås genom att grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning multipliceras med 0,77, höjningarna av grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning läggs till produkten och det på så sätt erhållna beloppet multipliceras med antalet 6—15-åringar i kommunen. Antalet 6-åringar i kommunen beaktas genom att det multipliceras med 0,91.

Höjningarna av grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning beräknas separat på grundval av kommunens befolkningstäthet, tvåspråkighet och karaktär av skärgård samt andelen invånare i åldern 13—15 år, andelen svenskspråkiga invånare i åldern 6—15 år och andelen invånare i åldern 6—15 år med ett främmande språk som modersmål.

I kommuner där befolkningstätheten är mindre än 40 höjs grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning med ett belopp som fås genom att grundpriset multipliceras med en koefficient som är lika med produkten av 0,1 och höjningsfaktorn för befolkningstäthet. Höjningsfaktorn för befolkningstäthet fås som skillnaden mellan den naturliga logaritmen av 40 och den naturliga logaritmen av kommunens befolkningstäthet. I fråga om kommuner vars befolkningstäthet är mindre än 4 höjs dessutom grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning med en koefficient som fås genom att höjningsfaktorn för befolkningstäthet multipliceras med 0,017. Om emellertid befolkningstätheten i kommunen

är större än 3 men mindre än 4, multipliceras den ovan avsedda produkten med ett tal som fås när talet 4 subtraheras med kommunens befolkningstäthet.

Grundpriset för förskoleundervisning och grundläggande utbildning höjs dessutom separat med ett belopp som fås genom att grundpriset multipliceras med summan av följande förhöjningar:

1) i fråga om tvåspråkiga kommuner med 0,04,

2) i fråga om skärgårdskommuner där minst hälften av befolkningen bor utan fast vägförbindelse till fastlandet med 0,25 och i fråga om andra skärgårdskommuner med 0,06,

3) på basis av andelen 13—15-åringar med en koefficient som fås när antalet 13—15-åringar i kommunen divideras med antalet 6—15-åringar i kommunen och kvoten multipliceras med 0,30,

4) i fråga om svenskspråkighet med en koefficient som fås när antalet svenskspråkiga 6—15-åringar i kommunen divideras med antalet 6—15-åringar i kommunen och kvoten multipliceras med 0,12, samt

5) i fråga om inslaget av personer med främmande språk som modersmål i kommunen med en koefficient som fås när antalet 6—15-åringar i kommunen som har ett främmande språk som modersmål divideras med antalet 6—15-åringar i kommunen och kvoten multipliceras med 0,2.

23 §

Kalkylerade kostnader för allmänna bibliotek

De kalkylerade kostnaderna för allmänna bibliotek i kommunen fås genom att kommunens invånarantal multipliceras med grundpriset för allmänna bibliotek.

I fråga om skärgårdskommuner och kommuner vars befolkningstäthet är högst 2 höjs grundpriset med 20 procent. I fråga om kommuner vars befolkningstäthet är över 2 men högst 5 höjs grundpriset med 10 procent.

24 §

Bestämningsgrunder för grundläggande konstundervisning

Om kommunen ordnar grundläggande konstundervisning, fås bestämningsgrunden för grundläggande konstundervisning i kommunen genom att grundpriset för grundläggande konstundervisning multipliceras med antalet invånare i kommunen.

25 §

Bestämningsgrunder för allmän kulturverksamhet

Bestämningsgrunden för allmän kulturverksamhet i kommunen fås genom att grundpriset för allmän kulturverksamhet multipliceras med antalet invånare i kommunen.

6 kap.

Tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde

26 §

Tilläggsdel på basis av särskilt gles bosättning

Utöver det som i 3—5 kap. bestäms om bestämmande av statsandel till kommuner beviljas kommuner tilläggsdel för särskilt gles bosättning på grundval av befolkningstätheten i kommunen. Tilläggsdelen räknas ut genom att produkten av grundpriset för den allmänna delen enligt 6 § 1 mom. och kommunens invånarantal multipliceras med en koefficient som bestäms utifrån kommunens befolkningstäthet som följer:

Befolkningstäthet	Koefficient
under 0,50	12
0,50—1,49	10
1,50—1,99	7

27 §

Tilläggsdel för skärgårdskommun

Utöver det som i 3—5 kap. och 26 § föreskrivs om bestämmande av statsandel till kommunen beviljas skärgårdskommuner där minst hälften av invånarna bor utan fast vägförbindelse till fastlandet i tilläggsdel för skärgårdskommun ett belopp som är fem gånger grundpriset för den allmänna delen enligt 6 § 1 mom. multiplicerat med antalet invånare i kommunen. I fråga om andra skärgårdskommuner är tilläggsdelen för skärgårdskommun lika med fyra gånger grundpriset för den allmänna delen multiplicerat med antalet invånare i kommunen.

28 §

Tilläggsdel för kommun inom samernas hembygdsområde

Utöver det som i 3—5 kap. och 26 § föreskrivs om bestämmande av statsandel beviljas kommuner inom samernas hembygdsområde i tilläggsdel för kommuner inom samernas hembygdsområde på basis av andelen samiskspråkiga ett belopp som beräknas genom att kommunens i 26 § avsedda tilläggsdel på basis av särskilt gles bosättning multipliceras med följande samekoefficienter:

Andelen samiskspråkiga i procent	Koefficient
över 30	2,30
7—30	1,20
3—under 7	0,30
över 0,5 under 3	0,20

7 kap.

**Uljämning av statsandelen på basis av
skatteinkomsterna samt minskningar och
ökningar av statsandelen**

29 §

*Uljämning av statsandelen på basis av skat-
teinkomsterna*

Kommunen beviljas en på skatteinkomsterna baserad ökning av statsandelen (*utjämningstillägg*), om kommunens kalkylerade skatteinkomst per invånare är mindre än 91,86 procent av ett belopp som fås genom att alla kommuners sammanräknade kalkylerade skatteinkomster divideras med kommunernas sammanräknade invånarantal (*utjämningsgräns*). Kommunens statsandel ökas per invånare räknat med ett utjämningsstillägg som motsvarar beloppet av skillnaden mellan utjämningsgränsen och kommunens kalkylerade skatteinkomst per invånare.

Om kommunens kalkylerade skatteinkomst per invånare överskrider utjämningsgränsen, minskas kommunens statsandel per invånare med ett belopp som utgör 37 procent av skillnaden mellan de per invånare i kommunen beräknade kalkylerade skatteinkomsterna och utjämningsgränsen (*utjämningsavdrag*).

Om de sammanlagda utjämningsstilläggen till kommunerna är större än utjämningsavdragen från kommunernas statsandelar, minskas kommunernas statsandel med ett belopp som motsvarar skillnaden. Om de sammanlagda utjämningsavdragen från kommunernas statsandel är större än utjämningsstilläggen till kommunerna, ökas kommunernas statsandel på motsvarande sätt med ett belopp som motsvarar skillnaden. Minskningen eller ökningen av statsandelen är lika stor per invånare i alla kommuner.

När det belopp enligt 3 mom. som ska läggas till eller dras av från statsandelarna till kommunerna beaktas inte kommunsammanlagningar som genomförs vid finansårets ingång.

Vid beräkningen av kommunens kalkylerade skatteinkomst beaktas kommunalskatten, kommunens andel av samfundsskatten (*samfundsskatteandel*) och fastighetsskatten för

samma skatteår så som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

30 §

Höjning av statsandelen enligt prövning

En kommuns statsandel kan på ansökan höjas efter prövning inom ramen för statsbudgeten, om kommunen i första hand på grund av exceptionella eller tillfälliga kommunal-ekonomiska svårigheter är i behov av ökat ekonomiskt stöd. Som faktorer som påverkar behovet av ekonomiskt stöd beaktas också lokala särförhållanden.

Ett villkor för att höjning av statsandelen ska kunna beviljas är att kommunen har antagit en plan över åtgärder som ska vidtas för att balansera kommunens ekonomi. Planen ska bifogas ansökan om höjning av statsandelen. För beviljandet och användningen av höjningen av statsandelen kan även ställas andra villkor som hänför sig till kommunens ekonomi. Om planen eller de villkor som ställts inte har iakttagits, kan höjning av statsandelen under de följande åren utebli eller beviljas till nedsatt belopp.

Det belopp som motsvarar de sammanlagda höjningarna av statsandelen enligt prövning dras av från statsandelarna till kommunerna. Minskningen är lika stor per invånare i alla kommuner.

31 §

Minskning som gäller tilläggsdelarna på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde

De tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde som avses i 26—28 § minskar statsandelarna till alla kommuner med ett belopp som motsvarar det sammanlagda beloppet av tilläggsdelarna. Minskningen av statsandelen är lika stor per invånare i alla kommuner.

32 §

Minskning som gäller finansiering för inledande av grundläggande utbildning

Finansiering som enligt 17 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet beviljas för inledande av verksamhet för en privat anordnare av grundläggande utbildning minskar statsandelarna till alla kommuner med ett belopp som motsvarar den totala finansieringen. Minskningen är lika stor per invånare i alla kommuner.

33 §

Utjämning till följd av ändringen av statsandelssystemet

De ökningar och minskningar av statsandelen till kommunerna som det statsandelssystem som trädde i kraft vid ingången av 2010 föranleder jämnas ut mellan kommunerna på det sätt som bestäms i 2 och 3 mom.

Vid utjämningen ökas eller minskas kommunens statsandel årligen med ett belopp som fås genom att de statsandelar som betalas till kommunen 2010 och de hemkommunsersättningar som kommunen betalar respektive får samt den finansiering som avses i 11 §, 13 § 1 och 2 mom., 14 och 15 § samt 44 § 3 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/) jämförs med de statsandelar för motsvarande uppgifter som kommunen skulle ha fått det nämnda året, om statsandelarna hade beräknats i enlighet med lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996), lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) samt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998), vilka gällde till utgången av 2009.

I den jämförelsekalkyl som avses i 2 mom. beaktas också den i 12 c § i lagen om statsandelar till kommunerna avsedda inverkan på statsandelarna till kommunen som 2009 års skattelättnader haft. I jämförelsekalkylen beaktas inte de tilläggsdelar på basis av särskilt gles bosättning, för skärgårdskommuner och kommuner inom samernas hembygdsområde

som avses i 26—28 §, liksom inte heller den höjning av statsandelen enligt prövning som avses i 30 §. I jämförelsekalkylen beaktas liksom inte finansiering för ordnande av flexibel grundläggande utbildning.

34 §

Beaktande av arbetsmarknadsstöd och utkomststöd i statsandelen

Kommunens statsandel ökas eller minskas med ett belopp som beräknats så som bestäms i 2—3 mom. på grundval av de utgifter för arbetsmarknadsstödet och utkomststödet som kommunerna ansvarar för. De beräkningar som avses i denna paragraf görs utifrån uppgifterna för 2003 enligt kostnadsnivån för 2005.

När ökningen eller minskningen av statsandelen beräknas, ökas de arbetsmarknadsstöd som betalats till i kommunen bosatta personer som fått arbetsmarknadsstöd på grund av arbetslöshet för minst 500 dagar med kommunens utgifter för det grundläggande utkomststödet, och beloppet divideras med två. Det erhållna beloppet minskas med den andel av den kalkylerade kostnaden för det grundläggande utkomststödet som inte kalkylmässigt täckts av den statsandel som beviljats för ändamålet samt med de ökningar av kommunens statsandel som 2006 föranletts av att statsandelsprocenten för social- och hälsovård höjts med 0,56 procentenheter och av att utjämningsgränsen höjts med en procentenhet från 90 procent.

Som kommunens utgifter för det grundläggande utkomststödet betraktas utgifter som motsvarar 90 procent av kommunens totala utgifter för utkomststödet 2003.

35 §

Beaktande av ändringar av beskattningsgrunder i statsandelen

För de förlorade skatteinkomster som följer av de ändringar av beskattningsgrunder vid beskattningen för 2010 ersätts kommunerna genom att statsandelen till kommunerna höjs med 70 euro per invånare.

Om kommunens förlorade skatteinkomst efter den ökning av statsandelen som avses i 1 mom. är större än 71 euro per invånare, ökas kommunens statsandel för basservice med ett belopp som fås genom att 71 euro per invånare dras av från förlusten av skatteinkomster per invånare. Om kommunens förlust av skatteinkomster är mindre än 71 euro per invånare, dras från kommunens statsandel av ett belopp av som fås genom att kommunens förlust av skatteinkomster per invånare dras av från 71 euro. De sammanlagda årliga ökningarna och minskningarna av statsandelen ska vara lika stora på riksnivå. När ändringen av statsandelen för kommunal basservice beräknas tillämpas beskattningsuppgifterna för 2008 samt skattesatsen och invånarantalet för 2009.

36 §

Tidsbegränsade minskningar och ökringar av statsandelen till kommunerna

Under åren 2010 och 2012 minskas den statsandel som beviljas kommunen med 0,96 euro per invånare för finansiering av statens och kommunernas projekt för utveckling av informationsteknik.

År 2010 minskas den statsandel som beviljas kommunen med 0,37 euro per invånare för finansiering av myndigheternas radionät.

Den statsandel som betalas till kommunerna 2010—2014 ökas med två tredjedelar av det belopp som Folkpensionsanstalten under året före finansåret driver in hos underhållsskyldiga som regressfordran med stöd av 19 § 1 mom. i lagen om underhållsstöd. Statsandelen per invånare ökas vart och ett finansår med det belopp som uppskattas bli indrivet under det föregående året. Efter att det belopp som drivits in under det föregående året har fastställts justeras ökningen per invånare årligen senast före utgången av finansåret så att det motsvarar det indrivna beloppet.

Den statsandel som betalas till kommunerna 2011—2014 ökas med två tredjedelar av det belopp som Folkpensionsanstalten under året före finansåret driver in hos underhållsskyldiga som återkrav med stöd av 25 § i la-

gen om underhållsstöd. Statsandelen ökas så som föreskrivs ovan i 3 mom. om ökning av statsandelen på grund av regressfordran.

År 2010 minskas den statsandel som beviljas kommunen med 0,19 euro per invånare för finansiering av samservicekontor.

År 2010 ökas kommunens statsandel med 5,66 euro per invånare.

8 kap.

Hemkommunersättning

37 §

Skyldighet att betala hemkommunersättning

Om förskoleundervisning och grundläggande utbildning vid utgången av året före det år som föregått finansåret ordnas av någon annan än hemkommunen för en elev som är 6—15 år eller någon annan elev som fullgör sin läroplikt, är elevens hemkommun skyldig att betala till kommunen i fråga eller till den utbildningsanordnare av annat slag som avses i 1 § 2 mom. hemkommunersättning enligt det som bestäms i 38—41 §. Kommunen är inte skyldig att betala hemkommunersättning för elever som är under 6 år och fullgör förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning.

Till den del en utbildningsanordnare inte ordnar utbildning under finansåret är elevens hemkommun inte skyldig att betala hemkommunersättning. Skyldigheten att betala hemkommunersättning upphör vid ingången av den månad som följer månaden då utbildningen upphörde.

Om utbildningsanordnarens verksamhet under finansåret övergår till en annan utbildningsanordnare, övergår rätten till hemkommunersättning till denna andra utbildningsanordnare.

Som hemkommun för en elev betraktas den kommun som i befolkningsdatasystemet antecknats som elevens hemkommun enligt lagen om hemkommun vid utgången av året före det år som föregått finansåret.

38 §

Bestämmande av hemkommunsersättning

Hemkommunsersättningen bestäms separat för 6, 7—12 och 13—15-åringar enligt de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i elevens hemkommun.

Hemkommunsersättningens grunddel beräknas genom att kommunens kalkylerade kostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning som bestäms enligt 22 § divideras med det viktade antalet 6—15-åringar i kommunen. Det viktade antalet 6—15-åringar i kommunen fås genom att antalet 6-åringar i kommunen multipliceras med 0,91, antalet 7—12-åringar i kommunen multipliceras med 1 och antalet 13—15-åringar i kommunen multipliceras med 1,35 varefter dessa produkter adderas. Den på elevens ålder baserade hemkommunsersättningen fås genom att hemkommunsersättningens grunddel multipliceras med följande koefficienter:

Ålder	Koefficient
6-åring	0,91
7—12-åring	1,00
13—15-åring	1,35

I fråga om andra läropliktiga elever bestäms hemkommunsersättningen enligt hemkommunsersättningsgrunden för 13—15-åringar i kommunen.

Om en privat utbildningsanordnare efter den 31 juli 1998 har fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning, är utbildningsanordnarens hemkommunsersättning 90 procent av den hemkommunsersättning som anges i 2 mom.

Finansministeriet beslutar före utgången av året före finansåret om beloppet av hemkommunsersättningens grunddel för var och en kommun.

Trots det som i denna paragraf föreskrivs om bestämmande av hemkommunsersättning kan kommunerna komma överens om hemkommunsersättningen med varandra eller med någon annan utbildningsanordnare.

39 §

Hemkommunsersättning i fråga om elever som saknar hemkommun

Om en 6—15-årig eller någon annan läropliktig, till hemkommunsersättning berättigande elev som får förskoleundervisning och grundläggande utbildning inte har hemkommun i Finland enligt lagen om hemkommun, är staten skyldig att betala hemkommunsersättning till utbildningsanordnaren. Grunden för hemkommunsersättningen bestäms enligt den kommun där utbildningsanordnaren huvudsakligen ordnar undervisningen.

I fråga om elever som inte har hemkommun i Finland betalar staten till privata utbildningsanordnare, vilka såsom särskild utbildningsuppgift ålagts att ordna grundläggande utbildning på något annat språk än finska eller svenska, i hemkommunsersättning 57 procent av hemkommunsersättningen enligt 1 mom..

40 §

Hemkommunsersättning när eleven har sin hemkommun i landskapet Åland

Om en 6—15-årig eller någon annan läropliktig, till hemkommunsersättning berättigande elev som får förskoleundervisning och grundläggande utbildning har sin hemkommun i en kommun i landskapet Åland, är staten skyldig att betala hemkommunsersättning till kommunen eller utbildningsanordnaren. Grunden för hemkommunsersättning bestäms enligt den kommun där utbildningsanordnaren huvudsakligen ordnar undervisningen.

41 §

Hemkommunsersättning för sjukhusundervisning, skolhemsundervisning och i fråga om elever som är placerade av barnskyddsskäl

Den kommun som under vårdtiden är hemkommun enligt lagen om hemkommun för en

elev som får i 4 § 3 mom. i lagen om grundläggande utbildning avsedd grundläggande utbildning på sjukhus är skyldig att för eleven till den kommun där sjukhuset finns betala hemkommunsersättning, som beräknas genom att antalet vårddagar multipliceras med de genomsnittliga faktiska årskostnader som den kommun där sjukhuset finns har haft för undervisningen per vårddag.

Den kommun som under den tid undervisningen pågår är hemkommun för en elev som får grundläggande utbildning i ett i 57 § i barnskyddslagen avsett skolhem är skyldig att för eleven till den som ordnar skolhemsundervisningen som en del av kostnaderna för barnskyddsåtgärder betala hemkommunsersättning, som beräknas genom att de arbetsdagar vid skolan under vilka eleven getts undervisning multipliceras med de genomsnittliga faktiska årskostnaderna för undervisningen per arbetsdag.

Den kommun som under den tid undervisningen pågår är hemkommun för en elev som är placerad på det sätt som avses i 16 b § 1 mom. i barnskyddslagen och får grundläggande utbildning är skyldig att för eleven till den kommun eller den andra utbildningsanordnare som ordnar undervisningen betala hemkommunsersättning, som beräknas genom att de arbetsdagar vid skolan under vilka eleven getts undervisning multipliceras med de genomsnittliga faktiska årskostnader som kommunen eller utbildningsanordnaren har haft för undervisningen per arbetsdag.

När hemkommunsersättning enligt 1—3 mom. beräknas beaktas som avdrag de hemkommunsersättningar till utbildningsanordnaren som avses i 37 § och 38 § 1—5 mom., samt för skolhemsundervisningens del också den skolhemsförhöjning som avses i 15 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Trots det som ovan föreskrivs om bestämmande av hemkommunsersättning kan kommunerna komma överens om hemkommunsersättningen med varandra eller med någon annan utbildningsanordnare.

42 §

Beaktande av mervärdesskatten i hemkommunsersättningar till privata utbildningsanordnare

Staten betalar till privata utbildningsanordnare och till universitet i samband med hemkommunsersättningarna ett per elev uträknat belopp som motsvarar den andel som den mervärdesskatt som de privata anordnarna av grundläggande utbildning betalar utgör av hemkommunsersättningarna utan mervärdesskatt till de privata utbildningsanordnarna.

43 §

Lämnande av uppgifter som rör hemkommunsersättningen

Kommuner och andra utbildningsanordnare ska med avseende på centraliserad utbetalning av hemkommunsersättningar lämna in till finansministeriet uppgifter om elevantalen i förskoleundervisning och grundläggande utbildning efter åldersklass och hemkommun i fråga om elever för vilka de vid utgången av året före det år som föregått finansåret har ordnat till hemkommunsersättning berättigande förskoleundervisning och grundläggande utbildning som avses i 37 § och 38 § 1—5 mom. samt i 39 och 40 §.

Närmare bestämmelser om lämnandet av uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

44 §

Rätt att få upplysningar som rör hemkommunsersättningen

Finansministeriet och en elevs hemkommun har rätt att på begäran, för att kunna kontrollera hemkommunsersättningens tillförlitlighet, av kommuner och andra utbildningsanordnare få namn och personbeteckningar för de elever för vilka elevens hemkommun är skyldig att betala hemkommunsersättning.

45 §

Twist om hemkommunsersättningen

Om två kommuner eller en hemkommun och en annan utbildningsanordnare är oeniga om huruvida den ena av kommunerna eller utbildningsanordnaren har rätt till eller är skyldig att betala hemkommunsersättning, behandlas tvisten i förvaltningsdomstol som förvaltningstvistemål enligt vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

9 kap.

Administration och utbetalning av statsandel

46 §

Samarbete med andra ministerier

Finansministeriet bereder i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet och undervisningsministeriet de inverkningar på statsandelsgrunderna som förändringar i de statsandelsåligganden som avses i denna lag har och beräkningen av statsandelsgrunderna med avseende på beredningen av statsbudgeten.

47 §

Förhandling om statsandel

Finansministeriet ska tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet och undervisningsministeriet förhandla med Finlands Kommunförbund rf om justeringar av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna så som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Som ett led i det basserviceprogramförfarande som avses i 8 a § i kommunallagen (365/1995) ska finansministeriet förhandla med social- och hälsovårdsministeriet, undervisningsministeriet och Finlands Kommunförbund rf om hur kostnaderna för förändringar i statsandelsåliggandena utvecklas och hur förändringar i statsandelsåliggandena inverkar på bestämningsgrunderna och kostnaderna för statsandelar och statsunderstöd

samt på de statsandelar och statsunderstöd som kan beviljas.

48 §

Beviljande av statsandel och beslut om utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna

Finansministeriet beviljar kommunen statsandel och beslutar om utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna. Finansministeriet ska senast före utgången av året före finansåret utan ansökan bevilja kommunen statsandel och besluta om utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna.

Statsrådet beslutar på ansökan om höjning av statsandelen enligt prövning. Höjning av statsandelen enligt prövning ska sökas före den tidpunkt som finansministeriet bestämmer.

49 §

Utbetalning av statsandelar och hemkommunsersättningar

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ska betala ut som en helhet, på det sätt som föreskrivs i denna paragraf, statsandelar och hemkommunsersättningar som avses i denna lag samt statsandelar och annan finansiering som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om fritt bildningsarbete.

Finansministeriet och undervisningsministeriet ger in följande uppgifter till Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning för utbetalning av de belopp som avses i 1 mom.:

1) i 48 § avsedda statsandelsbeslut och beslut om utjämning på basis av skatteinkomsterna,

2) i 7 kap. avsedda övriga uppgifter om minskningar och ökningar av statsandelarna,

3) på basis av de uppgifter som avses i 43 § uppgifter om de hemkommunsersättningar enligt 37 § och 38 § 1—5 mom. som i samband med utbetalning av statsandel till kommunerna ska dras av för respektive kommun

och om de hemkommunsersättningar enligt 37 § och 38 § 1—5 mom. samt 39 och 40 § som ska betalas till kommunen och andra utbildningsanordnare,

4) i 42 § avsedda mervärdesskatteandelar till privata utbildningsanordnare,

5) i 6, 7, och 10-22 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet avsedda statsandelar och finansieringar, samt

6) i 17 § i lagen om fritt bildningsarbete avsedda statsandelsbeslut.

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning betalar ut de belopp som avses i denna paragraf till kommuner och andra erhållare av statsandel eller finansiering i jämnstora poster månatligen från finansårets ingång, senast den 11 dagen i varje månad.

Om kommunen enligt de beslut som avses i 2 mom. är skyldig att betala mera än vad som betalas till den, tar Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning ut skillnaden hos kommunen enligt det som i 3 mom. föreskrivs om utbetalning.

Till den del statsandelarna, finansieringen eller statsunderstöden justeras med stöd av 50 § 2 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet beaktas justeringarna vid utbetalningen av statsandelar, hemkommunsersättningar och annan finansiering som avses i 1 mom. före utgången av februari året efter finansåret.

Finansministeriet beslutar om tidpunkten för utbetalning av höjning av statsandelen enligt prövning.

50 §

Rättelse av räknefel

Finansministeriet kan självt eller på ansökan rätta räknefel i beslut och uppgifter som avses i denna lag.

51 §

Betalning av utebliven förmån

Om det efter den i 64 § angivna tiden för fastställande av rättelseyrkande framkommer

uppgifter som inte tidigare har varit kända, och om kommunen på grund av detta inte har fått sådan statsandel som den enligt lag hade haft rätt till, ska det uteblivna beloppet betalas till kommunen. På beloppet ska betalas en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen från ingången av den månad då statsandelen borde ha betalats.

Om den uteblivna förmånen har liten betydelse och utgifterna för betalningen av den inte skulle stå i proportion till sakens ekonomiska betydelse, betalas förmånen dock inte.

Finansministeriet får besluta att en utebliven förmån betalas senare i samband med utbetalningen av följande statsandel.

52 §

Återbetalning av grundlös förmån

Om en kommun utan grund har fått statsandel enligt denna lag, ska finansministeriet bestämma att det överbetalda beloppet ska återbetalas. På det belopp som återbetalas tas en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen ut räknat från ingången av den månad under vilken statsandelen eller hemkommunsersättningen har betalats.

Om den förmån som ska återbetalas är liten eller om det ska anses vara oskäligt att kräva återbetalning eller ta ut ränta, behöver det inte bestämmas att förmånen ska återbetalas.

Finansministeriet får besluta att en förmån som ska återbetalas avdras senare i samband med utbetalningen av följande statsandel.

53 §

När betalningsskyldigheten upphör

Skyldigheten att betala en utebliven förmån eller att återbetala en grundlös förmån upphör inom fem år från utgången av det finansår då förmånen borde ha betalats eller betalades.

10 kap.

Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel samt kostnadsfördelning mellan staten och kommunerna

54 §

Utfärdande av bestämmelser om statsandelsgrunder

Grundpriser enligt 6, 13 och 14 § samt 22—25 § fastställs årligen för det följande finansåret genom förordning av statsrådet. De i 24 och 25 § avsedda grundpriserna fastställs inom ramen för statsbudgeten.

När grundpriserna stadgas beaktas

1) uppskattade förändringar i statsandelsåliggandenas omfattning och art så som anges i 57 § 1 mom.,

2) uppskattade förändringar i kostnadsnivån så som anges i 57 § 2 mom.,

3) skillnaden mellan förändringen i den faktiska kostnadsnivån för året före det år som föregått finansåret och en i enlighet med 2 punkten gjord uppskattning för det nämnda året, samt

4) de justeringar som i enlighet med 58 § företas vart fjärde år för justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna.

55 §

Statsandelsprocent och kommunens självfinansieringsandel

Kommunens kalkylerade kostnader som avses i 12—23 § och de bestämningsgrunder som avses i 24 och 25 § fördelas på så sätt att kommunernas statsandel är 34,04 procent (*statsandelsprocent*) och kommunernas självfinansieringsandel är 65,96 procent.

Från och med 2010 är statsandelen för nya och mera omfattande statsandelsåligganden 50 procent av de kalkylerade kostnaderna för uppgifterna i fråga.

56 §

Kommunens självfinansieringsandel

Kommunens självfinansieringsandel är lika stor per invånare i alla kommuner. Kommunens självfinansieringsandel per invånare fås genom att alla kommuners kalkylerade kostnader enligt 12—23 § och bestämningsgrunderna enligt 24 och 25 § adderas och man från summan drar av en andel som beräknats i enlighet med den statsandelsprocent som anges i 55 § och dividerar det erhållna beloppet med antalet invånare i landet.

Kommunens självfinansieringsandel beräknas genom att den per invånare bestämda självfinansieringsandelen multipliceras med kommunens invånarantal.

57 §

Förändring i statsandelsåliggandena och kostnadsnivån

En förändring i omfattningen eller arten av statsandelsåliggandena beaktas, om den följer av en lag eller förordning som gäller statsandelsåliggandet i fråga, av sådana föreskrifter från en statlig myndighet som grundar sig på lag eller förordning eller av statsbudgeten.

Förändringen i kostnadsnivån bestäms enligt prisindexet för basservice. Prisindexet grundar sig på förändringen i kostnadsnivån viktad med driftskostnaderna för social- och hälsovården samt undervisnings- och kulturverksamheten. Närmare bestämmelser om beräkning av prisindexet utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 §

Justering av kostnadsfördelningen

Vid justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna justeras de grundpriser och den finansiering som avses i 2 mom. i enlighet med de faktiska kostnaderna och den i 55 § angivna statsandelsprocenten utgående från en helhetsbedömning så som bestäms nedan i denna paragraf samt i 59 och 60 §.

Vid justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna justeras på riksnivå som en helhet de grundpriser som ligger till grund för de kalkylerade kostnaderna för kommunens social- och hälsovård, förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt biblioteksväsende enligt 13, 14, 22 och 23 § samt följande finansiering om vilken det föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet:

1) finansiering för påbyggnadsundervisning enligt 11 §,

2) finansiering enligt 13 § 1 och 2 mom. av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga,

3) finansiering enligt 14 § för elever som omfattas av förlängd läroplikt, och

4) tillägg för internatskola och skolhemsförhöjning enligt 15 §,

Staten deltar i de kalkylerade kostnader som avses i 2 mom. med den procentandel som anges i 55 §. I statsandelsprocenten beaktas den i 2 mom. avsedda finansieringen enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Kostnadsfördelningen justeras vart fjärde år. De grundpriser och den finansiering som avses i 1 mom. fastställs och bestämmelser om den i 3 mom. avsedda statsandelsprocenten utfärdas för finansåret och de tre följande åren.

59 §

Driftskostnader som ska beaktas när kostnadsfördelningen justeras

När kostnadsfördelningen justeras beaktas kommunernas, samkommunernas och andra utbildningsanordnarnas driftskostnader för statsandelsåligganden enligt 1 § som ligger till grund för statsandel och driftskostnaderna för ordnande av följande uppgifter som finansieras med stöd av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet:

1) ordnande av påbyggnadsundervisning enligt 1 § i lagen om grundläggande utbildning,

2) ordnande av undervisning för elever som omfattas av förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning,

3) finansiering av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga enligt 46 § i lagen om grundläggande utbildning, och

4) ordnande av grundläggande utbildning i internat och i skolhem.

När kostnadsfördelningen justeras beaktas dock inte driftskostnaderna för följande uppgifter:

1) uppgifter enligt lagen om kommunernas kulturverksamhet,

2) uppgifter enligt lagen om grundläggande konstundervisning,

3) morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i 8 a kap. i lagen om grundläggande utbildning,

4) i 9 § i lagen om grundläggande utbildning avsedd förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen,

5) kreditkapital och kreditförluster inom social kreditgivning som avses i lagen om social kreditgivning,

6) kommuntillägg som avses i 20 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn,

7) grundläggande utkomststöd som avses i 7 § i lagen om utkomststöd,

8) en andel som motsvarar den statliga ersättning som betalas med stöd av 24 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, och

9) ordnande av utbildning och forskning i hälsovård, till den del ersättning från staten betalas för det enligt 47 och 47 a § i lagen om specialiserad sjukvård.

När kostnadsfördelningen justeras betraktas inte följande kostnader som driftskostnader för de uppgifter som avses i 1 mom.:

1) kostnader för sådana anläggningsprojekt där det för anläggningsprojekt fastställda minimibeloppet i 20 § i lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) och 36 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet överskrider,

2) kostnader för förvärv eller arrendering av markområden,

3) mervärdesskatt som ingår i anskaffningspriset för varor och tjänster,

4) kostnader för skötsel av lån eller kalkylerade räntor och avskrivningar,

5) kostnader för vilka statlig finansiering som baserar sig på lag eller på statsbudgeten

beviljas separat, om det när finansieringen beviljas förutsätts att kommunen bidrar med en finansieringsandel,

6) kostnader för avgiftsbelagd kommunal service,

7) förvaltningskostnader för förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt biblioteksverksamhet till den del förvaltningskostnaderna överstiger förhållandet mellan dessa omkostnader och omkostnaderna för undervisnings- och kulturverksamhet, och

8) kostnader som skulle innebära att driftskostnaderna beaktade dubbelt eller att statlig finansiering riktades dubbelt till verksamheten.

Driftskostnader för vilka finansiering beviljas ur Europeiska gemenskapernas budget får hänföras till driftskostnader till den del dessa inte täcks av den finansiering som beviljas ur Europeiska gemenskapernas budget och den motsvarande särskilda nationella finansieringen enligt statsbudgeten.

60 §

Insamling av information om driftskostnader och uppgiftsunderlag

När kostnadsfördelningen justeras används som underlag för de driftskostnader som avses i 59 § 1 mom. kostnader i kommunernas och samkommunernas ekonomi- och verksamhetsstatistik som Statistikcentralen utarbetat och sådana kostnader om förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen som undervisningsministeriet har samlat in.

När kostnadsfördelningen justeras används uppgifterna om de faktiska kostnaderna för det tredje året före finansåret.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

61 §

Bestämmande av statsandelen vid kommun-sammanslagningar

När kommuner sammanslås beräknas den nya kommunens statsandelar och på skatteinkomsterna baserade utjämning av statsandelen på basis av de uppgifter för kommunen som ligger till grund för bestämmandet av statsandelen för det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Som kommunens invånarantal betraktas de sammanräknade invånarantalerna i de kommuner som ändringen i kommunindelningen berör vid utgången av året före det år som föregår det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

62 §

Bestämmande av statsandelen när en del av en kommun överförs till en annan kommun

Om en del av en kommun överförs till en annan kommun beräknas statsandelarna och den på skatteinkomsterna baserade utjämningen av statsandelen för den utvidgade kommunen, i fråga om det område med vilket kommunen utvidgas, på basis av de uppgifter som ligger till grund för bestämmandet av statsandelen för den kommun som minskar det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Statsandelarna och utjämningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna för den kommun av vilken en del överförs till en annan kommun fördelas det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft mellan den kommun som minskar och den kommun eller de kommuner som utvidgas i samma proportion som antalet invånare i den kommun som blir mindre fördelar sig mellan dem.

Inom undervisnings- och kulturverksamheten beviljas den på det kalkylerade antalet studerande, undervisningstimmar, handledningstimmar, studerandeveckor, studerandearsverken och årsverken baserade statsande-

len de kommuner som vid ändring i kommunindelningen åläggs att ordna tjänsterna i fråga.

Det som bestäms i denna paragraf tillämpas det år ändringen i kommunindelningen träder i kraft på alla statsandelar samt det år ändringen i kommunindelningen träder i kraft och året därpå på den på skatteinkomsterna baserade utjämningen av statsandelen.

63 §

Bestämmande av statsandelen när en kommuns område delas

När en kommun slås samman med två eller flera kommuner ska i fråga om området för den kommun som upplöses statsandelarna och den på skatteinkomsterna baserade utjämningen av statsandelarna för de nya eller utvidgade kommunerna beräknas på basis av de uppgifter för den kommun som upplöses vilka skulle ligga till grund för bestämmandet av statsandelen det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft delas de statsandelar som avses i 1 mom. mellan de nya eller utvidgade kommunerna i samma proportion som antalet invånare i den kommun som upplöses fördelar sig mellan de övriga kommuner som ändringen i kommunindelningen gäller.

Inom undervisnings- och kulturverksamheten beviljas den på det kalkylerade antalet studerande, undervisningstimmar, handledningstimmar, studerandeveckor, studerandeårsverken och årsverken baserade statsandelen de kommuner som vid ändring i kommunindelningen åläggs att ordna tjänsterna i fråga.

Som grund för invånarantalet i områdena i kommunen betraktas invånarantalet vid utgången av året före det år som föregår det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Det som bestäms i denna paragraf tillämpas det år ändringen i kommunindelningen träder i kraft på alla statsandelar samt det år ändringen i kommunindelningen träder i kraft och året därpå på den på skatteinkomsterna baserade utjämningen av statsandelen.

12 kap.

Överklagande

64 §

Rättelseförfarande

En kommun som inte nöjer sig med ett beslut av finansministeriet som gäller beviljande av statsandel, utjämning av statsandelen på basis av skatteinkomsterna eller beloppet av hemkommunsersättningens grunddel har rätt att inom tre månader från delfåendet av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos finansministeriet. En anvisning om rättelseyrkande ska fogas till beslutet.

65 §

Överklagande

Beslut som meddelats med anledning av rättelseyrkande får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Andra beslut som meddelats med stöd av denna lag än de som anges i 1 mom. får inte överklagas genom besvär.

13 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

66 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen av den 20 december 1996 om statsandelar till kommunerna (1147/1996) jämte ändringar.

Åtgärder som är nödvändiga för beviljande av statsandel och för utbetalning av statsandel och hemkommunsersättningar för finansåret 2010 får vidtas före ikraftträdandet.

67 §

Samarbetsunderstöd

Finansministeriet kan under 2010—2012 bevilja kommunerna samarbetsunderstöd enligt prövning, om samarbetet mellan kommunerna är betydande för översynen av kommunernas servicestruktur, för utvecklandet av servicen eller för dess produktivitet samt stöder uppnåendet av de mål som ställs upp i lagen om en kommun- och servicestrukturreform (169/2007).

Samarbetsunderstöd kan beviljas kommunen för kostnader som föranleds av utvecklingsverksamhet under ansökningsåret och under det följande året. Samarbetsunderstöd kan beviljas för utvecklingsverksamhet endast om ett beslut om genomförande har fattats.

Om kommunerna söker samarbetsunderstöd för sådant samarbete för vilket en annan myndighet kan bevilja statsandel eller statsunderstöd med stöd av någon annan lag eller av anslag som i statsbudgeten anvisats för något annat ändamål, ska finansministeriet höra denna myndighet innan stöd beviljas.

Finansministeriet beslutar om tidpunkterna för ansökan om och utbetalning av samarbetsunderstöd.

På samarbetsunderstödet tillämpas dessutom följande bestämmelser i statsunderstödslagen (688/2001):

- 1) 14 § om statsunderstödstagarens skyldighet att lämna uppgifter,
- 2) 15 § om statsbidragsmyndighetens tillsynsuppgift,
- 3) 16 § om granskningsrätt,
- 4) 17 § om utförande av granskning,
- 5) 18 § om handräckning,
- 6) 19 § om avbrytande av utbetalning,
- 7) 20 § 1 mom. om återbetalning av statsunderstöd,
- 8) 21 § om skyldighet att återkräva statsunderstöd,
- 9) 22 § 3 mom. om återkrav enligt prövning av statsunderstöd,
- 10) 24 § om ränta,
- 11) 25 § om dröjsmålsränta,
- 12) 26 § om jämkning av det belopp som ska återbetalas,
- 13) 28 § om tiden för återkrav,

14) 29 § 2 mom. om preskription av återbetalningsskyldigheter, och

15) 30 § om kvittning.

68 §

Bestämmande av grundpriserna 2010

De i 6, 13 och 14 § samt 22—25 § avsedda grundpriserna för 2010 fastställs genom förordning av statsrådet så som anges i 2—5 mom.

Som grundpriser för den allmänna delen, arbetslöshetskoefficienten, antalet arbetslösa, barnskyddet, antalet funktionshindrade och sjukfrekvensen samt som åldersklassbaserade grundpriser inom socialvården samt hälsovården fastställs de kalkylerade kostnader per invånare som fastställts eller bestämts för de nämnda statsandelsåliggandena för 2009 och använts som grund för statsandel, justerade till den uppskattade kostnadsnivån för 2010.

Som grundpris för bibliotek fastställs det per invånare bestämda pris per enhet som använts som grund för statsandel 2009 i kommuner där priset per enhet inte graderats på det sätt som avses i 24 § 2 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998). Det på detta sätt uträknade grundpriset justeras till den uppskattade kostnadsnivån för 2010.

Som grundpris för förskoleundervisning och grundläggande utbildning fastställs grundpriset per 6—15-åring för 2009 justerat till den uppskattade kostnadsnivån för 2010. Grundpriset för 2009 är det grundpris som skulle ha fåtts, om de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning för 2009 hade beräknats på det sätt som anges i 22 §, och om summan av de kalkylerade kostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning i hela landet enligt kalkylen hade varit lika stor som de på riksplanet sammanräknade kalkylerade statsandelsgrunder för 2009 som använts som grund för finansiering av de nämnda statsandelsåliggandena, adderat med belopp som räknas för statens läroanstalter för förskoleundervisning och grundläggande utbildning för 2009 och som avses i 9 § 2 mom. i lagen om finansiering av undervis-

nings- och kulturverksamhet. Nämnd belopp minskas med ett belopp som motsvarar den kalkylerade statsandelsgrunden för sådan verksamhet om vilken det föreskrivs i 11 §, 13 § 1 och 2 mom. samt 14 och 15 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Grundpriserna per invånare för grundläggande konstundervisning och allmän kulturverksamhet för 2010 fastställs inom ramen för statsbudgeten.

När de i 2—4 mom. angivna grundpriserna bestäms beaktas förändringar i statsandelsåliggandenas omfattning och art så som anges i 54 §.

69 §

Justerings- och kostnadsfördelningen

Trots det som i 58 § föreskrivs om justering av kostnadsfördelningen företas den första justeringen av kostnadsfördelningen enligt denna lag för finansåret 2012 utifrån uppgifterna om 2009 års kostnader.

70 §

Bestämmande av hemkommunsersättning 2010

Trots det som i 37 § föreskrivs om bestämmande av hemkommunsersättning bestäms hemkommunsersättningen 2010 utgående från var förskoleundervisning och grundläggande utbildning ordnas för eleven den 20 september 2009 och vilken elevens hemkommun är den 31 augusti 2009. Elevens ålder bestäms enligt i vilken ålder eleven varit vid utgången av 2009.

71 §

Vissa avdrag för 2010

År 2010 minskas statsandel för kommunal basservice inte enligt 32 §.

2.

Lag**om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet**

I enlighet med Riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag bestäms om statsandelar och statsunderstöd som beviljas kommuner, samkommuner, registrerade sammanslutningar, stiftelser eller statliga affärsverk för driftskostnader och anläggningsprojekt samt om annan finansiering av sådan verksamhet som regleras i

- 1) gymnasielagen (629/1998),
- 2) lagen om yrkesutbildning (630/1998),
- 3) yrkeshögskolelagen (351/2003) och lagen om yrkespedagogisk lärarutbildning (356/2003),
- 4) lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998),
- 5) ungdomslagen (72/2006),
- 6) idrottslagen (1054/1998),
- 7) museilagen (729/1992), samt
- 8) teater- och orkesterlagen (730/1992).

För verksamhet som avses i lagen om yrkesutbildning, lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, yrkeshögskolelagen och lagen om yrkespedagogisk lärarutbildning beviljas inte sådant statsunderstöd för anläggningsprojekt som avses i 5 kap. För andra kostnader än driftskostnader för lokaler, inventarier och annan lös egendom som används i sådan verksamhet som avses i de nämnda lagarna beviljas finansiering i enlighet med vad som bestäms i 25 och 26 §.

I denna lag bestäms om kommunens kalkylerade självfinansieringsandel av driftskostnaderna för sådan undervisningsverksamhet som avses i 1 § 1 mom. 1, 2 och 3 punkten (*kommunens självfinansieringsandel*).

2 §

Tillämpning av lagen i vissa fall

På statsandelen för driftskostnaderna för sådan förskoleundervisning och grundläggande utbildning som avses i lagen om grundläggande utbildning (628/1998), sådan grundläggande konstundervisning som avses i lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) och som finansieras enligt antalet undervisningstimmar, sådana allmänna bibliotek som avses i bibliotekslagen (904/1998) och sådan kulturverksamhet som avses i lagen om kommunernas kulturverksamhet (728/1992) tillämpas det som bestäms i lagen om statsandel för kommunal basservice.

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom., föreskrivs i denna lag om finansieringen av

1) sådan påbyggnadsundervisning som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning,

2) sådan förberedande undervisning som enligt 5 § i lagen om grundläggande utbildning ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen,

3) sådan förskoleundervisning och grundläggande utbildning som enligt lagen om grundläggande utbildning ordnas för andra än läropliktiga,

4) de tilläggskostnader som föranleds av grundläggande utbildning för elever som omfattas av sådan förlängd läroplikt som avses i 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning och för gravt handikappade och andra handikappade elever,

5) det tillägg för internatskola som betalas då undervisning enligt lagen om grundläggande utbildning ordnas vid en internatskola och den skolhemsersättning som betalas till privata anordnare av grundläggande utbildning,

6) det tillägg som betalas för sådan flexibel grundläggande utbildning som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning,

7) inledandet av verksamheten hos en privat anordnare av grundläggande utbildning,

8) sådan morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning,

9) sådan undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning och som ordnas utomlands, samt

10) sådan grundläggande konstundervisning som avses i 11 § 3 mom. i lagen om grundläggande konstundervisning och som finansieras enligt antalet undervisningstimmar.

I denna lag föreskrivs också om

1) statsunderstöd som beviljas enligt prövning och andra statsunderstöd som beviljas sådana privata anordnare av grundläggande utbildning som avses i 7 § i lagen om grundläggande utbildning,

2) statsunderstöd som avses i lagen om grundläggande konstundervisning,

3) statsunderstöd som beviljas kommunerna för sådan centralbiblioteks- och landskapsbiblioteksuppgift eller andra särskilda uppgifter som avses i 4 § i bibliotekslagen samt för utvecklings- och försöksverksamhet, samt

4) statsunderstöd som avses i lagen om kommunernas kulturverksamhet.

I denna lag föreskrivs dessutom om statsunderstöd för sådana anläggningsprojekt som hänförs till grundläggande utbildning, allmänna bibliotek, kommunernas kulturverksamhet och grundläggande konstundervisning.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *undervisningsverksamhet* anordnande av verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § 1—4 punkten och sådan verksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning som avses i 2 § 1—4 och 8—10 punkten,

2) *kulturverksamhet* verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § 5—8 punkten, samt med

3) *privat utbildningsanordnare* eller *anordnare* av annan verksamhet en registrerad sammanslutning, en stiftelse, ett statligt afärsverk och universitet.

4 §

Förhållandet till lagen om statsandel för kommunal basservice

På sådan finansiering som avses i denna lag tillämpas lagen om statsandel för kommunal basservice till de delar som bestäms i denna lag och i lagen om statsandel för kommunal basservice.

2 kap

Finansiering av driftskostnader

5 §

Grunden för beräkning av finansieringen

Finansieringen för driftskostnaderna bestäms enligt kalkylerade grunder. Finansieringen bestäms

1) för gymnasier, grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskolor på basis av antalet studerande samt de per studerande bestämda priserna per enhet,

2) för yrkesinriktad tilläggsutbildning på basis av det antal studerandeårsverken eller undervisningstimmar som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av statsfinansieringen samt det per studerandeårsverke eller undervisningstimme bestämda priset per enhet, samt för sådan lä-

roavtalsutbildning som ordnas som yrkesinriktad tilläggsutbildning på basis av antalet studerande och det per studerande bestämda priset per enhet,

3) för i lagen om grundläggande utbildning avsedd påbyggnadsundervisning, förberedande undervisning som ordnas för invandrade före den grundläggande utbildningen, förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas för andra än läropliktiga, samt undervisning som ordnas utomlands, grundläggande utbildning för gravt handikappade och grundläggande utbildning som ordnas vid en internatskola, och flexibel grundläggande utbildning på basis av antalet elever och det per elev bestämda priset per enhet,

4) för sådan morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning på basis av antalet ledda timmar och det per timme bestämda priset per enhet,

5) för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar på basis av antalet undervisningstimmar och det per undervisningstimme bestämda priset per enhet,

6) för idrottsverksamhet och ungdomsarbete på basis av kommunens invånarantal och det per invånare bestämda priset per enhet, samt

7) för museer, teatrar och orkestrar på basis av det antal kalkylerade årsverken som fastställts för institutionen i fråga och det per kalkylerat årsverke bestämda priset per enhet.

6 §

Kommunens statsandel och grunden för statsandelen för gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning och yrkeshögskolor

För kostnader som föranleds av de verksamheter som nämns i 5 § 1 punkten beviljas kommunen i statsandel det belopp som fås när grunden för kommunens statsandel, som beräknats enligt 2 mom., minskas med kommunens finansieringsandel som beräknats enligt 8 §.

Grunden för kommunens statsandel fås genom sammanräkning av

1) produkten av antalet studerande inom gymnasieutbildning som ordnas av kommunen och det per studerande bestämda priset per enhet för gymnasieutbildningen i kommunen,

2) produkterna av antalet studerande inom grundläggande yrkesutbildning som ordnas av kommunen samt de per studerande bestämda priserna per enhet som beräknats särskilt för utbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning och för annan grundläggande yrkesutbildning, samt

3) produkterna av antalet studerande vid kommunens yrkeshögskolor samt de per studerande bestämda priserna per enhet för yrkeshögskolorna.

7 §

Finansiering av gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning som ordnas av samkommuner och privata utbildningsanordnare samt finansiering av yrkeshögskolor

För sådana verksamheter som avses i 5 § 1 punkten beviljas samkommuner och privata utbildningsanordnare finansiering till ett belopp som motsvarar statsandelsgrunden och som beräknats på det sätt som föreskrivs i 6 § 2 mom. enligt antalet studerande hos utbildningsanordnaren och enligt priserna per enhet.

För sådan gymnasieutbildning som en privat utbildningsanordnare såsom särskild utbildningsuppgift har ålagts att ordna på något annat språk än finska eller svenska beviljas utbildningsanordnaren i statsandel ett belopp som motsvarar 57 procent av produkten av antalet studerande och priset per enhet i fråga om sådana studerande som enligt lagen om hemkommun (201/1994) inte har någon hemkommun i Finland.

8 §

Kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för gymnasieutbildning, yrkesutbildning och yrkeshögskolor.

Kommunens självfinansieringsandel av driftskostnaderna för gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning och yrkes-

högskolor utgör under åren 2008—2011 58,11 procent av det belopp som fås när det belopp som beräknats enligt 2 och 3 mom. divideras med landets invånarantal och det därigenom erhållna beloppet multipliceras med kommunens invånarantal.

Vid beräkning av kommunens självfinansieringsandel sammanräknas de grunder för kommunens statsandel som avses i 6 § 2 mom. och till det därigenom erhållna beloppet adderas

1) för samkommuner och privata utbildningsanordnare de belopp som motsvarar statsandelsgrunderna och som beräknats enligt 7 § 1 mom., samt

2) för statliga läroanstalter och universitetens övningsskolor de belopp som motsvarar statsandelsgrunderna och som beräknats på basis av de genomsnittliga priser per enhet som med stöd av 23 § föreskrivs för de verksamheter som avses i 5 § 1 punkten.

Vid beräkning av kommunens självfinansieringsandel beaktas inte

1) studerande som enligt lagen om hemkommun inte har någon hemkommun i Finland eller som har sin hemkommun på Åland,

2) studerande för vilka undervisning ordnas utomlands med stöd av 3 § 1 mom. i gymnasielagen, eller

3) studerande i yrkespedagogisk lärarutbildning, och inte heller kostnader som föräleds av denna utbildning.

9 §

Finansiering av fristående examina i vissa fall

Angående finansieringen av examina som avläggs i anslutning till utbildning som enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning förbereder för sådana yrkesinriktade grundexamina som avläggs i form av fristående examina gäller det som bestäms om finansiering av grundläggande yrkesutbildning i 25 §. Om en yrkesinriktad grundexamen avläggs utan förberedande utbildning, gäller angående finansieringen av examen det som i 49 § 3 mom. bestäms om finansiering av fristående examina som avläggs utan förberedande utbildning.

10 §

Statsandelen för driftskostnaderna för yrkesinriktad tilläggsutbildning

För driftskostnaderna för annan yrkesinriktad tilläggsutbildning än sådan som avses i 2 och 3 mom. beviljas en sådan utbildningsanordnare som avses i lagen om yrkesutbildning eller lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning i statsandel 85,60 procent av det belopp som fås genom sammanräkning av produkterna av det antal studerandeårsverken som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av statsandelen och de per studerandeårsverke bestämda priserna per enhet. För sådan utbildning som ordnas i syfte att utveckla kompetensen hos personalen vid ett företag eller en annan sammanslutning utgör statsandelen emellertid 47,23 procent av det belopp som beräknas på nämnda sätt. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om hur de studerandeårsverken som läggs till grund för statsandelen fastställs.

För driftskostnaderna för sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning beviljas utbildningsanordnaren i statsandel det belopp som fås när antalet studerande som genomgår utbildningen multipliceras med de per studerande bestämda priserna per enhet för utbildningen.

För driftskostnaderna för en särskild yrkesläroanstalt beviljas utbildningsanordnaren i statsandel det belopp som fås när det antal undervisningstimmar som fastställts för utbildningsanordnaren som grund för beräkning av finansieringen multipliceras med det per undervisningstimme bestämda priset per enhet.

11 §

Finansiering av påbyggnadsundervisning enligt lagen om grundläggande utbildning

För sådan påbyggnadsundervisning som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning beviljas kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare som har fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning finansiering till ett belopp som fås när

grunddelen av den hemkommunersättning som i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice fastställts för den kommun där utbildningsanordnarens grundläggande utbildning huvudsakligen ordnas, multiplicerad med talet 1,21, multipliceras med antalet elever inom påbyggnadsundervisningen för den grundläggande utbildningen.

12 §

Finansiering av förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen

För sådan förberedande undervisning som avses i 5 § i lagen om grundläggande utbildning och som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen beviljas kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare som har fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning finansiering till ett belopp som fås när grunddelen av den hemkommunersättning som i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice fastställts för den kommun där utbildningsanordnarens grundläggande utbildning huvudsakligen ordnas, multiplicerad med talet 2,39 multipliceras med antalet studerande.

13 §

Finansiering av förskoleundervisning och grundläggande utbildning för andra än läropliktiga

För sådan förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas för andra än läropliktiga beviljas kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare finansiering till ett belopp som fås när grunddelen av den hemkommunersättning som i enlighet med 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice fastställts för den kommun där utbildningen huvudsakligen ordnas, multiplicerad med talet 1,35, multipliceras med elevantalet.

För sådan utbildning som avses i 46 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning minskas grunddelen av den hemkommuner-

sättning som avses i 1 mom. med 49 procent. Minskningen gäller dock inte i fråga om studerande vid internatskolor eller elever inom förskoleundervisning.

För sådana slutförda läroämnen som avses i 46 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning och som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs beviljas en sådan anordnare av grundläggande utbildning som avses i 1 mom. ett belopp som fås när det pris per enhet som fastställts inom ramen för statsbudgeten multipliceras med det kalkylerade elevantalet. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om hur slutförda läroämnen eller kurser omvandlas till ett kalkylerat elevantal.

14 §

Förhöjning för elever som omfattas av förlängd läroplikt inom den grundläggande utbildningen

Utöver vad som i lagen om statsandel för kommunal basservice och i 13 § 1 mom. i denna lag bestäms om den statsandel som beviljas för driftskostnaderna för sådan utbildning som hänför sig till den 11-åriga läroplikt som avses i 25 § 2 mom. i lagen om grundläggande utbildning, beviljas kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare som fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning som förhöjning för den nämnda utbildningen ett belopp som fås när det grundpris som avses i 54 § i lagen om statsandel för kommunal basservice multiplicerat med 2,41, multipliceras med antalet elever som avses i denna paragraf och utökas med grundpriset för den grundläggande utbildningen, multiplicerat med 1,45, multiplicerat med antalet gravt handikappade elever.

15 §

Tillägg för internatskola och skolhemsförhöjning

För elever som erbjuds inkvartering och måltider vid en internatskola som ordnar sådan utbildning som avses i lagen om grundläggande utbildning beviljas kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsan-

ordnare ett belopp som motsvarar 26 procent av det genomsnittliga pris per enhet som föreskrivs för grundläggande yrkesutbildning i 23 §.

För elever som får undervisning vid ett skolhem beviljas en sådan privat anordnare av grundläggande utbildning som enligt tillståndet att ordna grundläggande utbildning såsom särskild utbildningsuppgift har ålagts att ordna skolhemsundervisning tilläggsfinansiering till ett belopp som fås när det grundpris som avses i 54 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, multiplicerat med 2,52, multipliceras med antalet elever som får skolhemsundervisning.

16 §

Tillägg för flexibel grundläggande utbildning

För de tilläggskostnader som föranleds av flexibel grundläggande utbildning kan kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare, utöver vad som i lagen om statsandel för kommunal basservice bestäms om statsandelen för grundläggande utbildning, beviljas ett belopp som fås när det antal elever som deltar i den flexibla grundläggande utbildningen multipliceras med det per elev bestämda priset per enhet för den nämnda utbildningen.

17 §

Inledande av verksamhet som privat anordnare av grundläggande utbildning

För tiden från ingången av den månad under vilken verksamheten inleds till utgången av det räkenskapsår för vilket en privat anordnare av grundläggande utbildning som har fått tillstånd att ordna grundläggande utbildning inte får sådan hemkommunersättning som avses i 37 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, beviljas utbildningsanordnaren för inledande av verksamheten ett belopp som motsvarar den nämnda ersättningen, beräknat enligt den kommun där den

grundläggande utbildningen i huvudsak ordnas.

18 §

Finansiering av sådan utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning som ordnas utomlands

För sådan utbildning som ordnas utomlands beviljas utbildningsanordnaren finansiering till ett belopp som fås när det grundpris som avses 54 § i lagen om statsandel för kommunal basservice, eller det nämnda grundpriset höjt eller sänkt i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet, multipliceras med elevantalet.

19 §

Statsandelen för driftskostnaderna för morgon- och eftermiddagsverksamhet

För driftskostnaderna för sådan morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning beviljas den kommun som ordnar sådan verksamhet i statsandel 57 procent av det belopp som fås när antalet timmar som fastställts för denna verksamhet som grund för beräkning av statsandelen för kommunen multipliceras med det per timme bestämda priset per enhet.

20 §

Statsandelen för driftskostnaderna för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar

För driftskostnaderna för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar beviljas en kommun, samkommun, privat sammanslutning eller stiftelse som med stöd av 11 § 3 mom. i lagen om grundläggande konstundervisning har beviljats rätt till statsandel enligt antalet undervisningstimmar i statsandel 57 procent av det belopp som fås när det antal undervisningstimmar som fastställts för nämnda utbildning som grund för beräkning

av statsandelen för utbildningsanordnaren multipliceras med det per undervisningstimme bestämda priset per enhet.

21 §

Statsandelen för driftskostnaderna för idrottsverksamhet och ungdomsarbete

För driftskostnaderna för idrottsverksamhet beviljas kommunen i statsandel 29,70 procent av det belopp som fås när kommunens invånarantal multipliceras med det per invånare bestämda priset per enhet för idrottsverksamhet.

För driftskostnaderna för ungdomsarbete beviljas kommunen i statsandel 29,70 procent av det belopp som fås när antalet kommuninvånare som är yngre än 29 år multipliceras med det per invånare bestämda priset per enhet för ungdomsarbete.

22 §

Statsandelen för driftskostnaderna för museer, teatrar och orkestrar

För driftskostnaderna för ett museum, en teater eller en orkester beviljas dess huvudman i statsandel 37 procent av det belopp som fås när det antal kalkylerade årsverken som fastställts för huvudmannen för museet, teatern eller orkestern multipliceras med det per årsverke bestämda priset per enhet för verksamheten i fråga.

3 kap

Priser per enhet för undervisningsverksamhet

23 §

Genomsnittliga priser per enhet

Genom förordning av statsrådet utfärdas årligen bestämmelser om de genomsnittliga priser per enhet för gymnasieutbildning, grundläggande yrkesutbildning, yrkeshögskolor och grundläggande konstundervisning som läggs till grund för finansieringen för det följande finansåret, i enlighet med vad

som bestäms i 54 § 2 mom. och 57 § i lagen om statsandel för kommunal basservice.

Priserna per enhet bestäms av undervisningsministeriet. De priser per enhet som avses i 24—26 § i denna lag bestäms så att de belopp som beräknas enligt priserna per enhet och som läggs till grund för finansieringen sammanlagt motsvarar de belopp som beräknas på basis av de genomsnittliga priserna per enhet.

24 §

Priserna per enhet för gymnasier

De per studerande bestämda priserna per enhet för gymnasier beräknas vart fjärde år på basis av de riksomfattande totalkostnader som alla utbildningsanordnare har orsakats av gymnasieutbildningen under året före det år som föregår det då priserna per enhet bestäms. När priserna per enhet beräknas beaktas emellertid inte utgifterna för undervisning utomlands eller studerande som får sådan undervisning. När priserna per enhet beräknas beaktas 58 procent av antalet studerande som inlett studierna efter att de fyllt 18 år.

Priserna per enhet för kommuner och samkommuner graderas på basis av nyckeltalet för antalet studerande, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet. Priset per enhet för en privat utbildningsanordnare är detsamma som priset per enhet i den kommun där utbildningen huvudsakligen ordnas. Om kommunen inte ordnar gymnasieutbildning, beräknas priset per enhet för en privat anordnare av gymnasieutbildning på samma sätt som priset per enhet för kommunen. För undervisning som ordnas utomlands bestäms priset per enhet genom att det genomsnittliga pris per enhet som föreskrivs för gymnasieutbildning enligt 23 § graderas i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet och vad undervisningsministeriet föreskriver med stöd av förordningen. Undervisningsministeriet kan dessutom på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl höja priset per enhet.

Om en anordnare av gymnasieutbildning med stöd av 4 § 2 mom. i gymnasielagen har

ålagts ordna gymnasieutbildning vid en internatskola, höjs priset per enhet för elever som får inkvartering och måltider vid internatskolan, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet.

Priserna per enhet bestäms så att de belopp som fås när de priser per enhet som beräknats för utbildningsanordnarna multipliceras med antalet studerande hos utbildningsanordnarna sammanlagt motsvarar de riksomfattande totalkostnader som avses i 1 mom.

Under andra år än de som nämns i 1 mom. beräknas priserna per enhet i enlighet med vad som bestäms i denna paragraf, dock på basis av de totalkostnader som utretts vid beräkningen av priserna per enhet för det år som avses i 1 mom.

För en studerande som har inlett studierna efter att han eller hon fyllt 18 år är priset per enhet 58 procent av det per studerande bestämda pris per enhet som fastställts för utbildningsanordnaren i fråga. Detta gäller dock inte studerande som får gymnasieutbildning vid en internatskola.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om beräkandet av priserna per enhet.

Undervisningsministeriet kan på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av någon annan särskild orsak höja det pris per enhet som avses i detta moment.

Genom förordning av statsrådet bestäms om de grunder enligt vilka läroämnena som slutförs i enlighet med 20 § 3 mom. i gymnasielagen omvandlas till studerandeantal och beaktas i antalet sådana studerande som avses i 1 och 5 mom. i denna paragraf, vilka har inlett studierna efter det att de fyllt 18 år.

25 §

Priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning

De per studerande bestämda priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning beräknas vart fjärde år genom att de riksomfattande totalkostnader som yrkesutbildningsanordnarna under året före det år som föregår det då priserna per enhet bestäms har orsakats för utbildning enligt lagen om yrkesut-

bildning samt för utbildning som enligt lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning förbereder för sådana yrkesinriktade grundexamina som avläggs i form av fristående examina divideras med det totala antal studerande inom den nämnda utbildningen som läggs till grund för beviljandet av statsandelen under året i fråga. Under andra år beräknas priserna per enhet i enlighet med vad som bestäms i denna paragraf, dock på basis av de totalkostnader som utretts vid beräkningen av priserna per enhet för det år som avses i detta moment. När priserna per enhet beräknas beaktas inte kostnader för läroavtalsutbildning och inte heller studerande som genomgår sådan utbildning.

De per studerande bestämda priserna per enhet för grundläggande yrkesutbildning beräknas per utbildningsområde genom att de riksomfattande totalkostnader som alla yrkesutbildningsanordnare har orsakats för utbildningen inom respektive utbildningsområde divideras med det totala antalet studerande som fått utbildning inom utbildningsområdet under året i fråga. I de riksomfattande totalkostnaderna för respektive utbildningsområde inberäknas de avskrivningar för den grundläggande yrkesutbildningen som yrkesutbildningsanordnarna gjort enligt bokföringen. Om det inte är möjligt att utreda kostnaderna för utbildningen inom ett utbildningsområde, bestäms priset per enhet på basis av de kalkylerade kostnaderna för utbildningsområdet.

Priserna per enhet graderas på basis av specialundervisning och andra faktorer som väsentligt inverkar på kostnaderna för utbildningen. Dessutom graderas priserna per enhet på basis av goda resultat i utbildningen. Den resultatbaserade graderingen bestäms på basis av studerandenas sysselsättning, övergång till fortsatta studier, avbrutna studier och studietider samt personalens behörighet och åtgärder för personalutveckling. Den andel som bestäms på basis av verksamhetens resultat utgör högst tre procent av de riksomfattande totalkostnader som avses i 1 mom. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om beräkandet av priserna per enhet i enlighet med detta moment.

Priserna per enhet för sådan orienterande och förberedande utbildning som enligt lagen

om yrkesutbildning ordnas före den grundläggande yrkesutbildningen, undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte samt förberedande utbildning som ordnas för invandrare inför den grundläggande yrkesutbildningen bestäms genom gradering av det genomsnittliga pris per enhet som föreskrivs för grundläggande yrkesutbildning i 23 §. Närmare bestämmelser om beräkandet av priserna per enhet utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas särskilda bestämmelser om graderingen av priserna per enhet för ovan nämnd utbildning när det gäller sådan utbildning som ordnas på basis av en särskild utbildningsuppgift som har ålagts yrkesutbildningsanordnaren med stöd av 20 § 2 mom. och 9 § i lagen om yrkesutbildning.

När en utbildningsanordnare ordnar utbildning inom två eller flera sådana utbildningsområden som avses i 2 mom., eller sådan utbildning som avses i 3 mom., bestäms priset per enhet för utbildningsanordnaren enligt ett med antalet studerande vägt medeltal som beräknas på basis av antalet studerande inom de olika utbildningsområdena och inom den utbildning som avses ovan samt på basis av de priser per enhet som avses i 2 och 3 mom. Priset per enhet höjs på basis av att studerandena erbjuds inkvarteringsförmån. Undervisningsministeriet kan dessutom på basis av en särskild utbildningsuppgift som ålagts utbildningsanordnaren eller av andra särskilda skäl höja priset per enhet. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om beräkandet av priset per enhet i enlighet med detta moment.

Priserna per enhet bestäms så att de belopp som fås när priserna per enhet multipliceras med antalet studerande inom varje utbildningsområde och inom den utbildning som avses i 3 mom. sammanlagt motsvarar de riksomfattande totalkostnader som avses i 1 mom.

Priset per enhet för sådan grundläggande yrkesutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning utgör 63,13 procent av det genomsnittliga pris per enhet som föreskrivs för grundläggande yrkesutbildning i 23 §. Det pris per enhet som avses i detta moment höjs

för specialundervisning i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet.

26 §

Priserna per enhet för yrkeshögskolor

De per studerande bestämda priserna per enhet för yrkeshögskolor beräknas vart fjärde år genom att de riksomfattande totalkostnader som orsakats alla yrkeshögskolor under året före det år som föregår det då priset per enhet bestäms divideras med det totala kalkylerade antalet studerande under nämnda år, vilket bestäms enligt den överenskommelse som avses i 8 § 2 mom. i yrkeshögskolelagen och utgör grund för beviljandet av statsandel.

I de riksomfattande totalkostnader som avses i 1 mom. inberäknas de avskrivningar för yrkeshögskoleverksamheten som yrkeshögskolornas huvudmän gjort enligt bokföringen. Genom förordning av statsrådet utfärdas vid behov närmare bestämmelser om inberäkandet av avskrivningar i de riksomfattande totalkostnaderna.

Priserna per enhet bestäms så att de belopp som fås när priserna per enhet multipliceras med det kalkylerade antal studerande som bestäms enligt 1 mom. sammanlagt motsvarar de riksomfattande totalkostnader som beräknas enligt 1 och 2 mom.

Priset per enhet för en yrkeshögskola består av de andelar som bestäms enligt det kalkylerade antalet studerande och antalet examina som avlagts vid yrkeshögskolan. Den andel som bestäms enligt antalet studerande utgör 70 procent och den andel som bestäms enligt antalet examina utgör 30 procent. Undervisningsministeriet kan av särskilda skäl höja priset per enhet för en yrkeshögskola. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om beräkandet av priset per enhet.

Under andra år än de som avses i 1 mom. beräknas priserna per enhet i enlighet med vad som bestäms i denna paragraf, dock på basis av de totalkostnader som använts vid beräkningen av priserna per enhet för det år som avses i 1 mom.

27 §

Priserna per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning

De per studerandeårsverke bestämda priserna per enhet för sådan i 10 § 1 mom. avsedd yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas vid en läroanstalt beräknas på basis av det genomsnittliga pris per enhet som föreskrivs för grundläggande yrkesutbildning i 23 § 1 mom., särskilt för frivillig tilläggsutbildning och för personalutbildning. Priserna per enhet graderas i fråga om utbildning som hör till olika prisgrupper och i fråga om specialundervisning, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet. Undervisningsministeriet kan dessutom av särskilda skäl höja priset per enhet.

Undervisningsministeriet bestämmer årligen inom ramen för statsbudgeten priserna per enhet för sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning, särskilt för utbildning som förbereder för en yrkesexamen eller specialyrkesexamen och särskilt för annan yrkesinriktad tilläggsutbildning. De priser per enhet som avses i detta moment höjs i fråga om specialundervisning, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet.

De priser per enhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning som avses i 1 och 2 mom. graderas på basis av verksamhetens resultat. Den andel som bestäms på basis av resultatet utgör högst tre procent av utbildningsanordnarnas sammanlagda kalkylerade grund för statsandelen för yrkesinriktad tilläggsutbildning. Beloppet av den statsandel som baserar sig på verksamhetens resultat bestäms på basis av avlagda examina. Vid beräkning av den resultatbaserade finansieringen för sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som ordnas vid en läroanstalt beaktas dessutom den prisgrupp som avses i 1 mom. och andelen avlagda examina inom varje prisgrupp. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om fastställandet av den resultatbaserade finansieringen och om maximibeloppen för den resultatbaserade finansieringens andel för olika utbildningsanordnare.

Undervisningsministeriet fastställer årligen det per undervisningstimme bestämda priset

per enhet för särskilda yrkesläroanstalter enligt priset per enhet för det föregående året justerat till den beräknade kostnadsnivån det år då priset per enhet tillämpas. Priset per enhet graderas på basis av faktorer som väsentligt påverkar kostnaderna för utbildningen, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet.

28 §

Priserna per enhet för sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar

De priser per enhet för grundläggande konstundervisning som avses i 20 § beräknas vart fjärde år genom att de riksomfattande totalkostnaderna för den grundläggande konstundervisningen under året före det år som föregår det då priset per enhet bestäms divideras med det totala antal undervisningstimmar som hållits året före det år som föregår det då priset per enhet bestäms. Under andra år beräknas priserna per enhet på basis av de priser per enhet som bestämts för det föregående året, med beaktande av det som bestäms i 23 §.

29 §

Priserna per enhet för grundläggande utbildning

Undervisningsministeriet fastställer årligen de per elev bestämda priser per enhet som avses i 11—14 och 18 §.

Undervisningsministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten priset för sådan flexibel grundläggande utbildning som avses i 16 §.

30 §

Priset per enhet för morgon- och eftermiddagsverksamhet

Undervisningsministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det per ledd timme bestämda priset per enhet för sådan morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i lagen om grundläggande utbildning.

31 §

Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av priser per enhet

Som driftskostnader för gymnasier, yrkesutbildning, yrkeshögskolor och sådan grundläggande konstundervisning som finansieras enligt antalet undervisningstimmar betraktas inte

1) kostnader för sådana anläggningsprojekt som avses i denna lag eller kostnader för förvärv eller hyra av markområden,

2) kostnader för ordnande av skolskjuts för studerande,

3) mervärdesskatt som ingår i anskaffningspriset för varor och tjänster,

4) kostnader för skötsel av lån eller kalkylerade räntor och avskrivningar,

5) kostnader för vilka lagstadgad statsfinansiering beviljas särskilt,

6) avgifter till den som ordnar verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 § eller enligt lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), om de kostnader som anordnarna orsakats för den verksamhet som utgör grund för avgifterna beaktas när priserna per enhet räknas ut,

7) kostnader för avgiftsbelagd service som tillhandahålls av den som ordnar verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 §, eller

8) andra förvaltningskostnader än sådana som direkt hänför sig till verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 §.

Driftskostnaderna för de utbildningsformer som avses i 1 mom., för vilka finansiering beviljas i Europeiska gemenskapernas budget, får betraktas som sådana driftskostnader som finansieras med stöd av denna lag till den del de inte täcks av den finansiering som beviljas i Europeiska gemenskapernas budget och den motsvarande särskilda nationella finansiering som beviljas i statsbudgeten.

Från driftskostnaderna för de utbildningsformer som avses i 1 mom. avdras ett belopp som motsvarar de statsandelar som med stöd av 44 § 1 och 2 mom. beviljats utbildningsanordnarna för verksamheten i fråga det år då kostnaderna beräknas. Från yrkeshögskolornas driftskostnader avdras ett belopp som

motsvarar den finansiering som beviljats med stöd av 33 § 1 mom. i yrkeshögskolelagen.

Utan hinder av 1 mom. 4 punkten gäller i fråga om de avskrivningar som en yrkesutbildningsanordnare och en huvudman för en yrkeshögskola gjort enligt bokföringen vad som bestäms i 25 § 2 mom. och 26 § 2 mom.

32 §

Beaktande av mervärdesskatten i priserna per enhet för privata utbildningsanordnare

För privata utbildningsanordnare höjs priserna per enhet för gymnasier, yrkesutbildning, yrkeshögskolor och grundläggande konstundervisning så att höjningen motsvarar den andel som den mervärdesskatt som de privata utbildningsanordnarna betalat utgör av de mervärdesskattefria kostnader som dessa utbildningsformer orsakar de privata utbildningsanordnarna.

För en privat huvudman för en yrkeshögskola och en privat anordnare av yrkesutbildning kan priset per enhet på ansökan höjas i fråga om en sådan fastighet och sådana anläggningstillgångar som en kommun eller samkommun har överlåtitt till en privat sammanslutning eller stiftelse för verksamhet som avses i denna lag, så att förhöjningen multiplicerad med det antal studerande som läggs till grund för bestämmandet av finansieringen högst motsvarar beloppet av den mervärdesskatt som betalas för de överlåtelse som sker för nämnda ändamål.

För en privat anordnare av grundläggande utbildning höjs de priser per enhet och priser som avses i 11—18 § så att höjningen motsvarar den andel som den mervärdesskatt som de privata utbildningsanordnarna betalat utgör av de mervärdesskattefria kostnader som de privata utbildningsanordnarna orsakar.

Den förhöjning som avses i 1 och 2 mom. beaktas inte när de genomsnittliga priserna per enhet föreskrivs enligt 23 § 1 mom. och inte heller när priserna per enhet bestäms enligt 2 mom. i nämnda paragraf. Den förhöjning som avses i 2 mom. beaktas inte heller när kommunens självfinansieringsandel bestäms eller när den mervärdesskatteandel som avses i 1 mom. räknas ut.

4 kap

Priser per enhet för kulturverksamhet

33 §

Priset per enhet för idrottsverksamhet

Undervisningsministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det per kommuninvånare bestämda priset per enhet för idrottsverksamhet.

34 §

Priset per enhet för ungdomsarbete

Undervisningsministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det pris per enhet för ungdomsarbete som bestäms per kommuninvånare som inte har fyllt 29 år.

35 §

Priset per enhet för museer, teatrar och orkestrar

Priserna per enhet för museer, teatrar och orkestrar beräknas särskilt för varje form av konst- och kulturinstitution vart fjärde år, genom att driftkostnaderna för institutionernas verksamhet under året före det år som föregår det då priset per enhet bestäms divideras med kulturinstitutionernas totala antal faktiska årsverken under samma kalenderår. Undervisningsministeriet bestämmer priset per enhet i enlighet med den beräknade kostnadsnivån för finansåret och så att de förändringar i verksamhetens omfattning och art som föranleds av statens åtgärder i tillämpliga delar beaktas i enlighet med vad som bestäms i 23 § 1 mom. Som pris per enhet under andra år fastställs det pris per enhet som fastställts för föregående år justerat med de förändringar i kostnadsnivån samt i verksamhetens omfattning och art som avses i 1 mom.

I fråga om beräkningen av priserna per enhet gäller dessutom det som bestäms i 31 § 1 mom.

Vid beräkningen av priserna per enhet avdras från kostnaderna ett belopp som motsvarar de statsunderstöd som beviljats huvudmännen för institutionerna med stöd av 44 § i denna lag, 6 a § 2 och 3 mom. i teater- och orkesterlagen samt 4 a § i museilagen för institutionernas verksamhet det år då kostnaderna beräknas.

I fråga om mervärdesskatt gäller i tillämpliga delar vad som bestäms i 32 § 1 och 4 mom. Priset per enhet höjs dock inte för mervärdesskattskyldiga privata sammanslutningar eller stiftelser.

5 kap

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

36 §

Anläggningsprojekt

Med anläggningsprojekt avses byggande, förvärv eller grundlig reparation av lokaler som utgör en funktionell helhet, eller motsvarande åtgärder som berör sådana lokaler, samt anskaffning av lös egendom i samband med en nämnd åtgärd, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår till minst det belopp som statsrådet fastställt.

Förvärv av markområden betraktas inte som anläggningsprojekt.

Anskaffning av annan lös egendom än sådan som avses i 1 mom. betraktas inte som anläggningsprojekt. Anskaffning av bokbussar och bokbåtar betraktas dock som anläggningsprojekt.

En åtgärd som avses i 1 och 3 mom., vars beräknade kostnader underskrider det belopp som statsrådet fastställt, kan betraktas som ett anläggningsprojekt om finansieringen av projektet med hänsyn till invånarantalet och den ekonomiska situationen i kommunen eller i samkommunens medlemskommuner skulle bli synnerligen betungande för kommunen eller samkommunen. Detsamma gäller i tillämpliga delar anläggningsprojekt som genomförs av privata utbildningsanordnare eller anordnare av annan verksamhet och den statsandel som beviljas för detta.

37 §

Projektplan

En projektplan ska utarbetas över anläggningsprojektet och tillställas statsbidragsmyndigheten. Projektplanen ska innehålla en allmän beskrivning av projektet, en utredning om behovet av att genomföra projektet och om när det kan genomföras, samt planskisser och en kostnadskalkyl. De lokaler som projektet omfattar ska specificeras i planen (*rumsprogram*).

Undervisningsministeriet kan utfärda sådana bestämmelser om projektplanen och ansökningshandlingarna som gäller bedömningen av projektets funktionalitet, tekniska standard, säkerhet och energieffektivitet.

38 §

Fastställande av statsunderstödet maximala belopp

Om statsbidragsmyndigheten anser att anläggningsprojektet behövs och att det finns statsekonomiska förutsättningar för finansiering av det, kan statsbidragsmyndigheten innan statsunderstödet beviljas fastställa hur stort statsunderstöd som högst beviljas för projektet, utgående från de uppskattningar om projektets behövliga omfattning och skäligena kostnader som grundar sig på den projektplan som avses i 37 §.

39 §

Tillstånd att påbörja projekt

Statsbidragsmyndigheten kan av särskilda skäl på ansökan besluta att ett anläggningsprojekt får påbörjas innan beslutet om beviljande av statsunderstöd har fattats.

40 §

Ansökan om statsunderstöd

En ansökan om statsunderstöd för ett anläggningsprojekt ska riktas till statsbidrags-

myndigheten och tillställas den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen före utgången av året före det år vars budget ligger till grund för ansökan om statsandel, om inte undervisningsministeriet bestämmer något annat. En uppskattning av vid vilken tidpunkt projektet kan genomföras ska fogas till ansökan.

41 §

Projektredovisning

Statsunderstödsstagaren ska inom sex månader efter att anläggningsprojektet har genomförts tillställa statsbidragsmyndigheten en redovisning över det genomförda projektet. Om redovisningen inte lämnas in inom utsatt tid, kan statsbidragsmyndigheten besluta att statsunderstödet slutpost, som inte ännu har betalats, helt eller delvis kan lämnas obetald.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om projektredovisningens innehåll.

42 §

Finansieringsplan för anläggningsprojekt

Undervisningsministeriet utarbetar årligen för de följande fyra åren en riksomfattande finansieringsplan för anläggningsprojekt som hänför sig till undervisnings- och kulturverksamhet. Finansieringsplanen omfattar de anläggningsprojekt som är ämnade att genomföras under planeringsperioden, kalenderårsvis i den ordning som de ska genomföras, samt en beräkning av projektens statsunderstöd.

För den finansieringsplan som utarbetas för anläggningsprojekten ska närings-, trafik- och miljöcentralen, på basis av förslag som inkommit från utbildningsanordnare och andra anordnare av verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 och 2 § och beträffande läroanstaltsprojekt på basis av den skyndsamtshetsordning som fastställts av landskapsförbundet, upprätta en förteckning över de anläggningsprojekt som är ämnade att genomföras inom dess verksamhetsområde.

Projekten antecknas i förteckningen enligt deras uppskattade skyndsamhetsordning. Förslagen för förteckningen ska tillställas den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen före utgången av året före förteckningen upprättas.

En finansieringsplan behöver inte upprättas om det anslag som har anvisats för statsunderstöd för anläggningsprojekt är av ringa betydelse.

43 §

Gemensamma anläggningsprojekt

Då ett anläggningsprojekt som är gemensamt för flera förvaltningsområden genomförs ska de behöriga statsbidragsmyndigheterna vidta behövliga åtgärder för att projektet i sin helhet ska kunna inledas samma år.

6 kap

Särskilda statsunderstöd

44 §

Statsunderstöd

För inledande och utveckling av verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 och 2 § samt för försök som gäller sådan verksamhet, för behövliga specialuppgifter i samband med verksamheten eller för uppnående av utbildningspolitiska syften kan statsunderstöd beviljas inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten.

En anordnare av verksamhet enligt de lagar som nämns i 1 och 2 § kan beviljas extra statsunderstöd inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten. Utöver vad som bestäms om hemkommuner-sättning i lagen om allmän statsandel för kommunal basservice, kan en privat anordnare av grundläggande utbildning beviljas extra understöd för utjämning av de verkningar som ändringarna av statsandelssystemet medför.

För sådan centralbiblioteks- och landskapsbiblioteksuppgif som avses i bibliotekslagen beviljas kommunen, inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i stats-

budgeten, i statsunderstöd ett belopp som i det närmaste motsvarar de tilläggskostnader som orsakas av de nämnda uppgifterna.

45 §

Statsunderstöd för undervisning på samiska och i samiska samt vissa andra statsunderstöd

Kommunerna inom samernas hembygdsområde och andra utbildningsanordnare som är verksamma inom detta område beviljas årligen, enligt de grunder som fastställs av statsrådet, statsunderstöd för de kostnader som föranleds av undervisning på samiska och i samiska inom den grundläggande utbildningen, i gymnasier och inom yrkesutbildningen. Statsunderstöden ska sammanlagt motsvara de genomsnittliga kostnaderna för avlönandet av den undervisningspersonal som behövs för nämnda undervisning.

Anordnare av verksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen beviljas, inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten, statsunderstöd för sådan undervisning i modersmål och i finska eller svenska som andra språk som ges elever med främmande språk som modersmål och som utgör ett komplement till förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen, samt för stödande av annan undervisning för dessa elever.

Kommunen eller en registrerad förening beviljas statsunderstöd för de kostnader som inom ramen för gränskommunsamarbetet orsakas av finska elevers skolgång i Sverige.

Genom förordning av undervisningsministeriet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för fastställandet av de statsunderstöd som avses i 2 mom.

46 §

Statsunderstöd för ordnande av fristående examina som avläggs utan förberedande utbildning

En sammanslutning eller stiftelse som med en examenskommission har ingått ett sådant avtal om ordnande av fristående examina

som avses i 7 § 3 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, men som inte får statsandel för ordnandet av examina, kan beviljas statsunderstöd för ordnande av sådana fristående examina som avses i 8 § och som avläggs utan förberedande utbildning. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om statsunderstödet.

47 §

Tillämpning av statsunderstödslagen

På statsunderstöd som beviljas med stöd av denna lag tillämpas statsunderstödslagen (688/2001), om inte något annat bestäms i denna lag.

7 kap

Särskilda bestämmelser

48 §

Beräkning av antalet elever, studerande och examina

För gymnasier och yrkesutbildning beräknas finansieringen för finansåret enligt det genomsnittliga antalet studerande året före finansåret. För grundläggande yrkesutbildning beräknas finansieringen för finansåret dock högst i enlighet med det totala antal studerande som anges i tillståndet att ordna utbildning. Dessutom kan sådana kalkylerade förändringar i antalet studerande beaktas som orsakas av lag eller förordning, en föreskrift eller ett beslut av en statlig myndighet som grundar sig på lag eller förordning, eller av statsbudgeten. Vid beräkningen av priserna per enhet tillämpas dock antalet elever och studerande hösten året före finansåret. När verksamheten inleds beräknas finansieringen enligt det kalkylerade antalet elever och studerande.

För yrkeshögskolor beräknas finansieringen för finansåret och priserna per enhet på basis av det antal studerande som bestäms enligt den överenskommelse som avses i 8 § 2 mom. i yrkeshögskolelagen, antalet avlagda examina vid yrkeshögskolorna samt antalet

utexaminerade från yrkespedagogisk lärarutbildning.

För sådan grundläggande utbildning som finansieras enligt denna lag beräknas finansieringen för finansåret enligt elevantalet den 20 september året innan med undantag elever för sådana läroämnena inom den grundläggande utbildningen som avses i 13 § 3 mom.

En elev eller en studerande kan under samma tid räknas som en sådan elev eller studerande som utgör grund för finansiering inom endast en utbildning som omfattas av tillämpningsområdet för denna lag.

De elever och studerande som inte har anmälts till statsbidragsmyndigheten inom utsatt tid kan lämnas obeaktade vid beräkningen av det antal elever och studerande som utgör grund för finansieringen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om beräkningen av de antal elever, studerande och examina som ska användas vid bestämmandet av finansieringen.

49 §

Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen

Undervisningsministeriet fastställer årligen inom ramen för statsbudgeten det antal studerandeårsverken, läroavtal i anslutning till tilläggsutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning, undervisningstimmar, ledda timmar och årsverken som läggs till grund för finansieringen för det följande finansåret. Undervisningsministeriet fastställer antalet studerandeårsverken och läroavtal inom tilläggsutbildningen, utgående från de antal studerandeårsverken och läroavtal som fastställts i tillståndet att ordna utbildning enligt 5 § 2 mom. i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

Undervisningsministeriet kan vid fastställandet av det antal studerandeårsverken som avses i 10 § 1 mom. och som läggs till grund för finansieringen av yrkesinriktad tilläggsutbildning ge utbildningsanordnaren anvisningar i fråga om utbildningsutbudet. Vid fastställandet av studerandeårsverkerna för utbildningsanordnarna ska ministeriet säker-

ställa att finansieringen för yrkesinriktad tilläggsutbildning i regionalt avseende fördelas jämnt i enlighet med utbildningsbehovet. Innan ministeriet fattar beslut om huruvida en utbildningsanordnare kan beviljas sådan finansiering som grundar sig på antalet studerandeårsverken, ska ett utlåtande av länsstyrelsen inhämtas om saken.

Vid fastställandet av det antal studerandeårsverken som läggs till grund för finansieringen av sådan yrkesinriktad tilläggsutbildning som avses i 10 § 1 mom., beaktas de yrkesexamina och specialyrkesexamina som avläggs såsom fristående examina utan förberedande utbildning, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet.

50 §

Beviljande och justering av finansiering

Undervisningsministeriet beviljar utan ansökan kommunen eller en annan anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 och 2 § de statsandelar som avses i 6, 10 och 19—22 § samt sådan finansiering för driftskostnader som avses i 7 och 11—18 §.

Undervisningsministeriet justerar före utgången av finansåret den finansiering som beviljats enligt 1 mom., med undantag för den finansiering som beviljats yrkeshögskolor, så att den överensstämmer med det genomsnittliga antalet elever och studerande under finansåret. Finansieringen för grundläggande yrkesutbildning justeras dock så att den högst motsvarar det totala antal studerande som fastställts i tillståndet att ordna yrkesutbildning. Finansieringen för grundläggande utbildning, med undantag för sådana läroämnen inom den grundläggande utbildningen som avses i 13 § 3 mom. och sådan flexibel grundläggande utbildning som avses i 16 §, justeras i enlighet med elevantalet den 20 september det år som föregår finansåret och elevantalet den 20 september under finansåret.

51 §

Utbetalning av finansiering för driftskostnader

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning utbetalar den finansiering för driftskostnader som avses i 50 § 1 och 2 mom. till kommunen eller en annan anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 och 2 §, i enlighet med vad som bestäms i 50 § i lagen om statsandel för kommunal basservice. Statsunderstöd betalas före utgången av kalenderåret.

52 §

Beviljande och utbetalning av statsunderstöd för anläggningsprojekt

Statsbidragsmyndigheten beviljar på ansökan en anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 och 2 § statsunderstöd för anläggningsprojekt, om inte något annat bestäms särskilt.

Det statsunderstöd som beviljats för ett anläggningsprojekt betalas i huvudsak genom utbetalningar under den tid projektet pågår samt i form av en slutpost, om inte statsbidragsmyndigheten med stöd av 2 mom. beslutar något annat. Statsunderstödet slutpost utbetalas då statsbidragsmyndigheten har granskat den projektredovisning som avses i 41 §.

Det statsunderstöd som beviljats för ett anläggningsprojekt kan också betalas i lika stora årliga poster under sju år från och med kalenderåret efter det då projektet slutfördes. Varje årlig post betalas före utgången av mars och utökas med en årlig ränta som beräknas på den obetalda delen av statsunderstödet. Den årliga räntan motsvarar grundräntan och räknas från den första årliga postens betalningsdag. Den som ansöker om statsunderstöd ska meddela huruvida denne ger sitt samtycke till att statsunderstödet betalas på det sätt som avses i momentet.

53 §

Återbetalning av statsunderstöd för anläggningsprojekt

Det kan bestämmas att en sådan proportionell del av den anskaffade egendomens gängse värde som motsvarar det statsunderstöd som har erhållits för ett anläggningsprojekt ska återbetalas till staten om egendomen överläts till någon annan, verksamheten avslutas eller det syfte för vilket egendomen används varaktigt ändras och egendomen inte används för någon annan verksamhet som berättigar till statsunderstöd. Om egendomen överläts till någon annan som använder den för sådan verksamhet som berättigar till statsunderstöd, behöver återbetalningsskyldighet till följd av denna överlåtelse inte påföras, om överlåtaren i samband med överlåtelsen av egendomen förbinder sig att svara för återbetalningsvillkoren även efter överlåtelsen eller om mottagaren förbinder sig till motsvarande återbetalningsvillkor som gäller egendomens överlåtare. Återbetalningsskyldighet påförs inte heller om det då en sådan åtgärd som avses i momentet inträffar har förflutit över 15 år sedan statsunderstödet beviljades.

Om sådan egendom för vilken statsunderstöd har erhållits förstörs eller skadas kan det bestämmas att en sådan proportionell del av försäkringsersättningen eller någon annan ersättning som motsvarar statsunderstödet ska återbetalas till staten eller dras av från statsunderstödet för ett nytt anläggningsprojekt. Återbetalningsskyldighet påförs dock inte och avdrag görs inte om det då olyckan inträffar har förflutit över 15 år sedan statsunderstödet beviljades.

Beslut om återbetalningsskyldighet och avdrag för ersättningar fattas av den statsbidragsmyndighet som avses i 57 §. Statsunderstödsstagaren ska inom sex månader underrätta statsbidragsmyndigheten om sådana förändringar som avses i 1 och 2 mom. Om det senare framgår att denna underrättelse inte har gjorts inom utsatt tid, ska en sådan proportionell del av egendomens gängse värde som motsvarar statsandelen återbetalas till staten, jämte en årlig ränta som bestäms enligt 4 § 3 mom. i räntelagen (633/1982), om

inte statsbidragsmyndigheten av särskilda skäl beslutar något annat.

Utan hinder av vad som i denna paragraf bestäms om tidpunkten för återbetalning av statsunderstöd för anläggningsprojekt, gäller i fråga om villkoren för återbetalning av statsunderstöd för yrkesläroanstalters fastigheter och lösöre som staten överlätit utan ersättning vad som överenskommits i överlåtelseavtalen.

54 §

Avbrytande av utbetalning

Statsbidragsmyndigheten kan besluta att utbetalningen av sådan finansiering som avses i denna lag avbryts, om

1) det är uppenbart att finansieringstagaren inte längre ordnar sådan verksamhet som ligger till grund för finansieringen eller att finansieringstagaren i väsentlig utsträckning verkar i strid med de lagar eller förordningar som gäller verksamheten i fråga eller de föreskrifter som har meddelats med stöd av dem,

2) de grunder enligt vilka finansieringen för ett bestämt ändamål har beviljats har förändrats väsentligt, eller

3) Europeiska gemenskapens lagstiftning förutsätter att utbetalningen avbryts.

55 §

Avgifter för stöduppgifter i anslutning till specialundervisning

Undervisningsministeriet beslutar om de avgifter som tas ut för sådana stöduppgifter i anslutning till specialundervisningen som avses i 39 § i lagen om grundläggande utbildning, i enlighet med vad som bestäms om offentlighetsrättsliga prestationer i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

56 §

Prestationer som inte betalas eller återkrävs

En prestation som understiger 2 000 euro och som baserar sig på ett beslut som fattats

med stöd av denna lag betalas eller återkrävs inte.

57 §

Statsbidragsmyndigheten

I ärenden som gäller sådana driftskostnader som avses i denna lag är undervisningsministeriet statsbidragsmyndighet.

I ärenden som gäller anläggningsprojekt är undervisningsministeriet eller närings-, trafik- och miljöcentralen statsbidragsmyndighet, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet. Då undervisning ordnas utomlands är Nylands närings-, trafik- och miljöcentral behörig myndighet i ärenden som gäller anläggningsprojekt.

I ärenden som gäller andra statsunderstöd är undervisningsministeriet, utbildningsstyrelsen eller närings-, trafik- och miljöcentralen statsbidragsmyndighet, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av statsrådet.

58 §

Tillställande och granskning av uppgifter

Kommunen, samkommunen och en privat verksamhetsanordnare ska, i enlighet med vad som bestäms genom förordning av undervisningsministeriet, tillställa statsbidragsmyndigheten de uppgifter baserade på budgeten, ekonomiplanen, bokslutet och verksamhetsberättelsen samt de övriga uppgifter om kostnaderna och verksamhetens omfattning som behövs för fastställandet av finansieringen enligt denna lag. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas in kan utfärdas genom förordning av undervisningsministeriet.

Statsbidragsmyndigheten beslutar om de granskningar av finansieringstagarens verksamhet och ekonomi som ska utföras för konstaterande av riktigheten av de uppgifter som avses i 1 mom. Undervisningsministeriet kan ge Utbildningsstyrelsen eller en utomstående revisor i uppdrag att utföra granskningar. Revisorn ska vara en sådan godkänd revisor eller revisionsammanslutning som avses i lagen om revisorer inom den offentliga för-

valtningen och ekonomin (467/1999) eller i revisionslagen (459/2007). Revisorn ska vara tillräckligt förtrogen med systemet för finansiering av utbildnings- och kulturverksamhet. En revisionsammanslutning ska utse en huvudansvarig revisor för granskningen.

Finansieringstagaren ska utan ersättning ge granskaren alla uppgifter och utredningar, handlingar, upptagningar och annat material som behövs för granskningen, samt även i övrigt bistå vid granskningen. Granskaren har rätt att i den omfattning som granskningen kräver få tillträde till de lokaler och områden som finansieringstagaren förfogar över eller använder för den verksamhet som är föremål för finansieringen. Granskning får dock inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden. Den som utför granskningen har rätt att omhänderta det material som är föremål för granskning, om granskningen kräver det. Ett protokoll ska upprättas över omhändertagandet av material i samband med granskningen. I protokollet ska syftet med omhändertagandet och det omhändertagna materialet nämnas. Materialet ska återlämnas utan dröjsmål när det inte längre behövs för granskningen.

Statsbidragsmyndigheten och Utbildningsstyrelsen har rätt att vid granskningen få behövlig handräckning av polis- och utskökningsmyndigheterna.

En utomstående sakkunnig kan enligt beslut av statsbidragsmyndigheten bistå vid granskningen.

På utomstående revisorer och utomstående sakkunniga tillämpas förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) samt 14 och 15 § i statstjänstemannalagen (750/1994).

På utomstående revisorer och utomstående sakkunniga tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar.

59 §

Förhandlingsförfarande

Innan undervisningsministeriet lägger fram sitt förslag till de anslag för statsandelar för driftskostnader som ska tas in i följande finansårs statsbudget ska ministeriet förhandla

om priserna per enhet med Finlands Kommunförbund rf.

Ministeriet ska också förhandla med Finlands Kommunförbund rf om vilka uppgifter som ska anses vara behövliga när det gäller att bestämma och fastställa priserna per enhet samt bestämma statsandelarna, liksom om hur dessa uppgifter ska tillställas statsbidragsmyndigheten.

60 §

Rättelseförfarande och ändringssökande

En kommun, samkommun eller privat utbildnings- eller verksamhetsanordnare som får sådan statsandel eller finansiering som regleras i denna lag och som är missnöjd med ett beslut som har fattats med stöd av denna lag får inom tre månader efter att ha fått del av beslutet skriftligen yrka på rättelse i beslutet hos undervisningsministeriet. Beslutet ska föras med anvisningar om hur man ska gå till väga när man yrkar på rättelse.

I ett beslut som har fattats med anledning av ett rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär i enlighet med vad som bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Till den del beslutet gäller de antal elever eller studerande som avses i 48 § 1—3 mom. får dock inte rättelse yrkas eller ändring sökas i beslutet.

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. gäller angående sökande av ändring i sådana statsunderstödsbeslut som har fattats med stöd av denna lag det som bestäms i statsunderstödslagen.

61 §

Betalning av en utebliven förmån

Om det efter den tid som föreskrivs för rättelseyrkande i 60 § kommer fram uppgifter som kommunen, samkommunen eller en privat utbildningsanordnare inte tidigare har haft kännedom om, och denna på grund av detta inte har fått sådan statsandel som den enligt lag hade haft rätt till, ska det uteblivna beloppet betalas. På beloppet betalas en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen från in-

gången av den månad då statsandelen borde ha betalats.

Om den uteblivna förmånen är av ringa betydelse och utgifterna för betalningen av den inte skulle stå i proportion till sakens ekonomiska betydelse, betalas förmånen dock inte.

Undervisningsministeriet kan besluta att en utebliven förmån betalas senare i samband med utbetalningen av följande statsandel.

62 §

Återbetalning av en grundlös förmån

Om en sådan utbildningsanordnare eller anordnare av annan verksamhet som avses i 1 eller 2 § utan grund har beviljats statsandel eller finansiering med stöd av denna lag, ska undervisningsministeriet bestämma att det överbetalda beloppet ska återbetalas. På det belopp som ska återbetalas debiteras en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen från ingången av den månad under vilken statsandelen har betalats.

Om den förmån som ska återbetalas är av ringa betydelse eller om det betraktas som oskäligt att kräva återbetalning eller debitera ränta, behöver det inte bestämmas att förmånen ska återbetalas.

Undervisningsministeriet kan besluta att en förmån som ska återbetalas avdras senare i samband med utbetalningen av följande års statsandel.

63 §

När betalningsskyldigheten upphör

Skyldigheten att betala en utebliven förmån eller återbetala en grundlös förmån upphör inom fem år från utgången av det finansår under vilket förmånen borde ha betalats eller betalades.

64 §

Tillämpning av vissa bestämmelser i lagen om statsandel för kommunal basservice

På sådan finansiering som avses i denna lag tillämpas dessutom följande bestämmel-

ser i lagen om statsandel för kommunal bas-service:

1) bestämmelsen om nya och mera omfattande statsandelsåligganden i 55 § 2 mom.,

2) bestämmelsen om bestämmande av kommunens invånarantal i 61 § 2 mom.,

3) bestämmelsen om beviljande av statsandel vid ändring i kommunindelningen i 62 § 3 mom., samt

4) bestämmelsen om bestämmande av statsandelen när en kommuns område delas i 63 §.

Det som bestäms om kommuner i 1 mom. gäller i tillämpliga delar också samkommuner och privata anordnare av verksamhet enligt någon av de lagar som nämns i 1 och 2 §, vilka får finansiering med stöd av denna lag.

8 kap

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

65 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen av den 21 augusti 1998 om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) jämte ändringar.

Lagen tillämpas första gången vid beviljande och utbetalning av finansiering för år 2010. De finansieringsbestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft tillämpas på finansieringen för år 2009 och åren före det.

Utan hinder av vad som bestäms i 3 mom. tillämpas de genomsnittliga priser per enhet som föreskrivs för gymnasieutbildning, yrkesutbildning, yrkeshögskolor, grundläggande konstundervisning och medborgarinstitut i den statsrådsförordning (/2009) som utfärdats med stöd av 16 § i den lag om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet som var gällande innan denna lag trädde i kraft när priserna per enhet för nämnda utbildningar beräknas och bestäms för år 2010.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

66 §

Resultatbaserad finansiering för yrkesutbildning

Utan hinder av vad som i 25 § 2 mom. bestäms om resultatbaserad finansiering för yrkesutbildning, tillämpas de bestämmelser som var gällande innan denna lag trädde i kraft på den resultatbaserade finansieringen för år 2010.

67 §

Finansiering av förberedande utbildning för grundläggande yrkesutbildning

Utan hinder av vad som i 25 § 3 mom. bestäms om beräkandet av priserna per enhet, tillämpas år 2010 de bestämmelser som var gällande innan denna lag trädde i kraft på finansieringen av sådan orienterande och förberedande undervisning som ordnas före den grundläggande yrkesutbildningen, sådan undervisning och handledning som ordnas för handikappade studerande i tränings- och rehabiliteringssyfte samt sådan förberedande utbildning som ordnas för invandrare inför den grundläggande yrkesutbildningen.

68 §

Beaktandet av avskrivningar för yrkesutbildning och yrkeshögskolor i priserna per enhet

Om beloppet av sådana avskrivningar för yrkesutbildning som anordnare av grundläggande yrkesutbildning gjort enligt bokföringen under åren 2005 och 2009 är lägre än 831,32 euro om året per studerande och beloppet av sådana avskrivningar för yrkeshögskolor som huvudmännen för yrkeshögskolorna gjort enligt bokföringen under de ovan nämnda åren är lägre än 487,31 euro om året per sådan kalkylerad studerande som läggs till grund för statsandelen för yrkeshögskolor ska, utan hinder av vad som bestäms i 25 § 2 mom. och 26 § 2 mom., det genomsnittliga priset per enhet för yrkesutbildning och yrkeshögskolor höjas, i enlighet med vad som vid behov bestäms genom för-

ordning av statsrådet, med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan de nämnda beloppen och de avskrivningar enligt bokföringen som beräknats per studerande. De nämnda beloppen har beräknats enligt kostnadsnivån för år 2005 och justeras årligen enligt de beräknade förändringarna i kostnadsnivån.

69 §

Tidigare beviljade obetalda statsandelar för anläggningsprojekt

De årliga statsandelar som beräknas per studerande och som före denna lags ikraftträdande har beviljats för anläggningsprojekt som hänför sig till yrkesutbildning eller yrkeshögskolor avdras vid beräkningen av de genomsnittliga priserna per enhet.

70 §

Statsbidragsmyndigheten i ärenden som gäller anläggningsprojekt

Utan hinder av vad som i 57 § 1 mom. bestäms om statsbidragsmyndigheten, svarar undervisningsministeriet för statsbidragsmyndighetens uppgifter i fråga om sådana anläggningsprojekt för vilka ministeriet har beviljat statsandel före denna lags ikraftträdande.

71 §

Återbetalning av statsandelar och statsunderstöd för anläggningsprojekt

Bestämmelserna i 53 § om återbetalning av statsunderstöd för anläggningsprojekt tillämpas på sådana i 53 § avsedda åtgärder som har vidtagits efter denna lags ikraftträdande och skador som har inträffat efter denna lags ikraftträdande. I fråga om statsandelar som har beviljats för anläggningsprojekt iakttas i tillämpliga delar det som bestäms om statsunderstöd i 53 §.

72 §

Fastställande av elevantalet inom den förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen år 2010

Utan hinder av vad som i 48 och 49 § bestäms om beräkning och justering av antalet elever inom sådan förberedande undervisning som ordnas för invandrare före den grundläggande utbildningen, vilket utgör grund för beräkning av finansieringen år 2010, utökas elevantalet med antalet elever inom utbildningen i fråga den 20 september 2009 multiplicerat med talet 0,5.

3.

Lag**om ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 3 augusti 1992 om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) 2, 6 och 7 §, 3 kap., 22 och 24 §, 31 § 2 och 3 mom., 37, 38, 42, 45 och 45 b §,

av dem 2 § sådan den lyder i lag 1150/1996, 6 § sådan den lyder i lagarna 1114/1998, 716/2002 och 140/2008, 7 § sådan den lyder i lag 353/2007, 3 kap. sådant det lyder i lagarna 1150/1996, 974/1998, 1069/2005, 1114/1998, 855/2008 och 860/2008, 22 § sådan den lyder i lagarna 1114/1998 och 716/2002, 24 § sådan den lyder i lag 716/2002, 31 § 2 mom. sådant det lyder i lag 716/2002, 37 § sådan den lyder i lag 1150/1996, 38 § sådan den lyder i lag 1287/1993, 42 § sådan den lyder i lag 1150/1996 och 45 b § sådan den lyder i lag 1290/2004 samt

ändras lagens rubrik, 1, 8, 20, 26, 27 och 29 §, 31 § 1 mom., 32, 33, 39, 40, 41, 46 och 47 §, av dem 8 § sådan den lyder i lag 716/2002, 20 § sådan den lyder i lag 716/2002, 26 § sådan den lyder i lag 1187/2002, 27 § sådan den lyder i lag 716/2002, 29 § sådan den lyder i lag 716/2002, 31 § 1 mom. sådant det lyder i lag 716/2002, 32 § sådan den lyder i lagarna 1145/2000 och 716/2002, 33 § sådan den lyder i lag 716/2002, 39 § sådan den lyder i lag 125/1999 och 47 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 303/1995, som följer

Lag om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården, om så stadgas i någon annan lag (*speciallag*).

verkens verksamhetsområden det statsunderstöd som står till förfogande för anläggningsprojekt och som social- och hälsovårdsministeriet har hänfört till dem.

20 §

Mottagare av statsunderstöd och förutsättningar för anläggningsprojekt

8 §

Fördelning av statsunderstöd för anläggningsprojekt

Social- och hälsovårdsministeriet fördelar mellan regionförvaltningsverken det i statsbudgeten godkända statsunderstöd som står till förfogande för anläggningsprojekt.

Regionförvaltningsverken fördelar mellan kommunerna och samkommunerna inom

Statsunderstöd kan betalas till en kommun eller en samkommun för anläggningsprojekt som är nödvändiga för att ordna social- och hälsovården, om projektet är nödvändigt för att trygga kommunens eller samkommunens social- och hälsovårdstjänster eller för genomförande av ett sådant utvecklingsprojekt som gäller verksamheten och som avses i 5 b §. Dessutom ska de totala kostnaderna för projektet uppgå till minst 300 000 euro.

26 §

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

För anläggningsprojekt betalas statsunderstöd högst för de kostnader som regionförvaltningsverket har fastställt. I kostnaderna ingår inte mervärdesskattens andel. Om de faktiska kostnaderna för projektet understiger de kostnader som regionförvaltningsverket fastställt, betalas statsunderstöd för de faktiska kostnaderna.

27 §

Statsunderstöds storlek

Statsunderstödet för ett anläggningsprojekt är 25—50 procent av de kostnader som avses i 26 §. I enlighet med 29 § i lagen om statsandel för kommunal basservice (/) räknas statsunderstödet ut på grundval av den utjämnade kalkylerade skatteinkomsten (utjämnad skatteinkomst) per invånare i kommunen. Kommunen får 50 procent i statsunderstöd, om dess utjämnade skatteinkomst ligger på utjämningsgränsen. Om den utjämnade skatteinkomsten är högre än utjämningsgränsen, bestäms statsunderstödet så att varje på utjämningsgränsen beräknad ökning med minst en procent av den utjämnade skatteinkomsten minskar statsunderstödet med en procentenhet till dess det är 25 procent. Statsunderstödsprocenten bestäms på grundval av den utjämnade skatteinkomsten för det år då anläggningsprojektet fastställdes. I fråga om två eller flera kommuners gemensamma eller en samkommuns anläggningsprojekt bestäms statsunderstödet för varje kommuns andel enligt kommunens statsunderstödsprocent.

29 §

Statsunderstödsutredning och statsunderstödsbeslut

För fastställande av det slutliga beloppet av statsunderstöd som betalas för anläggningsprojekt ska kommunen eller samkommunen för regionförvaltningsverket göra en utred-

ning om genomförda projekt och de sammanlagda kostnaderna för projekten. Utredningen om de faktiska kostnaderna ska ges in till regionförvaltningsverket senast den 31 maj under det år som följer efter det då anläggningsprojektet blev färdigt. Utredningen ska dock alltid ges inom tre år efter att projektet påbörjades. Om projektet då fortfarande pågår, kan regionförvaltningsverket av särskilda skäl och på ansökan ge högst två års tilläggstid för utredningen.

Regionförvaltningsverket ska fatta beslut om det slutliga statsunderstödet för ett anläggningsprojekt inom två månader efter att statsunderstödsutredningen inkom.

Om det slutliga statsunderstödet enligt de tillämpade beräkningsgrunderna avviker mindre än 200 euro från beloppet av det statsunderstöd som betalats enligt 28 §, utbetalas eller återkrävs inte skillnaden.

31 §

Fastställande av statsunderstödet för anläggningsprojekt

Regionförvaltningsmyndigheten fastställer de anläggningsprojekt som kommuner och samkommuner ska inleda under verksamhetsåret och de kostnader som ligger till grund för fastställandet av statsunderstödet.

32 §

Tillämpning av vissa bestämmelser i statsunderstödslagen

Följande bestämmelser i statsunderstödslagen tillämpas på statsunderstöd för anläggningsprojekt:

- 1) bestämmelserna i 14 § om statsunderstödsstagarens skyldighet att lämna uppgifter,
- 2) bestämmelserna i 20 § 1 mom. om återbetalning av statsunderstöd,
- 3) bestämmelserna i 21 § om skyldighet att återkräva statsunderstöd,
- 4) bestämmelserna i 24 § om ränta,
- 5) bestämmelserna i 25 § om dröjsmålsränta,
- 6) bestämmelserna i 26 § om jämkning,
- 7) bestämmelserna i 28 § om tiden för återkrav,

8) bestämmelserna i 29 § 2 mom. om preskription, och

9) bestämmelserna i 30 § om kvittning.

33 §

Rättelseförfarande

En kommun eller en samkommun som inte nöjer sig med regionförvaltningsverkets beslut om statsunderstöd för ett anläggningsprojekt har rätt att inom tre månader efter delfåendet av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos social- och hälsovårdsministeriet. En anvisning om rättelseyrkande ska fogas till beslutet.

39 §

Statsbidragsmyndighet

Social- och hälsovårdsministeriet är statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården.

Regionförvaltningsverket är statsbidragsmyndighet i ärenden som gäller anläggningsprojekt inom social- och hälsovården.

40 §

Regionförvaltningsverkets regionala behörighet

Behörig i ärenden som gäller samkommuner är regionförvaltningsverket i det område inom vilket samkommunen har sin hemort.

41 §

Föreskrifter

Regionförvaltningsverket ska då det avgör statsunderstödsärenden iaktta de föreskrifter som social- och hälsovårdsministeriet eller något annat ministerium har meddelat för sitt eget ansvarsområde.

47 §

Pensionsskyddet för personalen vid en privat verksamhetsenhet

De som när denna lag träder i kraft är anställda hos en privat serviceproducent som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten och på vilken lagen om vissa pensioner, som skall betalas av statsmedel (382/1969) har tillämpats före den 1 januari 1984, har i tillämpliga delar rätt till ålders-, sjuk-, arbetslöshets- och deltids-pension av statsmedel enligt de bestämmelser som gäller dem som står i tjänste- eller arbetsförhållande till staten.

När en person som avses i 1 mom. har avlidit betalas familjepension efter honom eller henne av statens medel i tillämpliga delar enligt samma bestämmelser som efter den som stått i tjänste- eller arbetsförhållande till staten.

En arbetsgivare som avses i 1 mom. är skyldig att kvartalsvis under månaden efter utgången av kvartalet betala en sådan andel av pensionskostnaderna till staten som uppgår till 25 procent av den lön som har betalats till dem som avses i 1 mom.

En pensionskostnadsandel enligt denna lag jämte en årlig ränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. i räntelagen för den tid som betalningen har försenats får sökas ut utan dom eller utslag enligt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Om arbetsgivaren är ett samfund eller en sammanslutning för vars förpliktelser en delägare eller en bolagsman svarar såsom för egen skuld, kan en pensionskostnadsandel enligt denna lag jämte dröjsmålsränta sökas ut hos delägaren eller bolagsmannen enligt 4 mom.

Sedan denna lag har trätt i kraft gäller om pensionsskyddet för dem som anställs av en privat serviceproducent som avses i 1 mom. bestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare (395/2006).

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag**om ändring av 5 och 43 § i lagen om grundläggande utbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om grundläggande utbildning (628/1998) 5 och 43 §,
 av dem 5 § sådan den lyder i lag 1288/1999, som följer

5 §

Annan utbildning och verksamhet

Kommunen kan ordna förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen, påbyggnadsundervisning och, i den omfattning kommunen beslutar, flexibel grundläggande utbildning för årskurserna 7—9. Kommunen beslutar i vilken omfattning den ordnar flexibel grundläggande utbildning. Kommunen beslutar också om ordnande av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om ordnandet av flexibel grundläggande utbildning.

statsandel för kommunal basservice (/). För driftskostnaderna för förskoleundervisning och grundläggande utbildning beviljas annan finansiering så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/2009). För morgon- och eftermiddagsverksamhet beviljas finansiering så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

För utbildning och verksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning kan, inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten, statsunderstöd och statsunderstöd för anläggningsprojekt beviljas så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

43 §

Finansiering

För förskoleundervisning och grundläggande utbildning enligt denna lag beviljas statsandel så som bestäms i lagen om

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

5.

Lag**om ändring av 11 § i lagen om grundläggande konstundervisning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om grundläggande konstundervisning (633/1998)
 11 § som följer:

11 §

Statsandel

En kommun som ordnar grundläggande konstundervisning får statsandel enligt antalet invånare i kommunen så som föreskrivs i lagen om statsandel för kommunal basservice (/2009).

En utbildningsanordnare som avses i 2 § 2 mom. beviljas statsandel enligt antalet kalkylerade undervisningstimmar. En kommun kan utöver vad som bestäms i 1 mom. beviljas rätt till statsandel enligt antalet undervisningstimmar. Om beviljande av sådan rätt gäller i tillämpliga delar vad som i 3 § be-

stäms om beviljande av tillstånd att ordna utbildning. Angående statsandel för utbildning som avses i detta moment gäller det som föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/).

Utbildningsanordnaren kan beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt och inom ramen för anslag i statsbudgeten för andra statsunderstöd så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/).

Denna lag träder i kraft den 20

6.

Lag**om ändring av 9 § i bibliotekslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i bibliotekslagen av den 4 december 1998 (904/1998) 9 § som följer:

9 §

Kommunerna får statsandel för bibliotekens driftskostnader enligt lagen om statsandel för kommunal basservice (/).

Kommunerna beviljas inom ramen för statsbudgeten statsunderstöd för skötseln av de uppgifter för central- och landskapsbibliotek som avses i 4 § och för anläggningsprojekt som gäller bibliotek enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverk-

samhet (/). Som anläggningsprojekt anses också anskaffning av bokbussar och bokbåtar.

Statsunderstöd kan beviljas också för skötseln av andra särskilda uppgifter som anförtrots kommunerna eller dem som tillhandahåller service.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag**om ändring av 3 § i lagen om kommunernas kulturverksamhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 3 augusti 1992 om kommunernas kulturverksamhet (728/1992) 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 643/1998, som följer:

3 §

Statsandel och statsunderstöd

Kommunerna beviljas statsandel för kulturverksamhet enligt lagen om statsandel för kommunal basservice (/).

En kommun samt de i kommunen verk-
samma sammanslutningar, stiftelser och in-
stitutioner som enligt kommunens anvisning-
ar bedriver och främjar kulturverksamhet kan

inom ramen för anslag i statsbudgeten bevil-
jas statsunderstöd för kulturverksamhet och
för anläggningsprojekt som avser lokaler för
kulturverksamhet, enligt vad som föreskrivs i
lagen om finansiering av undervisnings- och
kulturverksamhet (/).

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

—————

8.

Lag**om ändring av 12 § i lagen om barndagvård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 19 januari 1973 om barndagvård (36/1973) 12 §, sådan den lyder i lag 738/1992, som följer:

12 § På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733 /1992) och lagen om	statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.
--	---

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag**om ändring av 12 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 december 1996 om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) 12 § som följer:

12 § <i>Förhållande till andra lagar</i>	kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.
--	--

På de utgifter som denna lag orsakar kommunen tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för	_____ Denna lag träder i kraft den 20 .
--	---

10.**Lag****om ändring av 19 § i folkhälsolagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/1972) 19 §, sådan den lyder i lag 746/1992, som följer:

19 § På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om	statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag. Denna lag träder i kraft den 20 .
--	---

11.**Lag****om ändring av 4 § i lagen om specialiserad sjukvård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/1989) 4 §, sådan den lyder i lag 748/1992, som följer:

4 § På den verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.	 Denna lag träder i kraft den 20 .
--	---

12.

Lag**om ändring av 2 § i socialvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen av den 17 september 1982 (710/1982) 2 §, sådan den lyder i lag 736/1992, som följer:

2 § På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om	statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag. Denna lag träder i kraft den 20 .
---	--

13.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om utkomststöd**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 december 1997 om utkomststöd (1412/1997) 5 § som följer:

5 § <i>Statsandel och statsunderstöd</i> På sådan verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för soci-	al- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag. Denna lag träder i kraft den 20 .
--	--

14.**Lag****om ändring av 48 § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 23 juni 1977 angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977) 48 §, sådan den lyder i lag 739/1992, som följer:

48 § På verksamhet som ordnas med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för	kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag. Denna lag träder i kraft den 20 .
--	--

15.**Lag****om ändring av 5 § i lagen om service och stöd på grund av handikapp**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 3 april 1987 om service och stöd på grund av handikapp (380/1987) 5 §, sådan den lyder i lag 743/1992, som följer:

5 § <i>Planering och finansiering</i>	planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag. Denna lag träder i kraft den 20 .
--	---

16.

Lag**om ändring av 25 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 2 mars 2001 om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001)
 25 § som följer:

25 § <i>Finansiering</i>	ring av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/).
---------------------------------	--

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om plane-	Denna lag träder i kraft den 20 .
--	-----------------------------------

17.

Lag**om ändring av 3 § i mentalvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mentalvårdslagen av den 14 december 1990 (1116/1990) 3 § 3 mom., sådant det
 lyder i lag 751/1992, som följer:

3 § <i>Tillhandahållande av mentalvårdstjänster</i>	hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.
--	--

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om plane- ring av och statsunderstöd för social- och	Denna lag träder i kraft den 20 .
--	-----------------------------------

18.**Lag****om ändring av 4 § i lagen om missbrukarvård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 17 januari 1986 om missbrukarvård (41/1986) 4 §, sådan den lyder i lag 740/1992, som följer:

4 §

Förhållande till andra lagar

hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.**Lag****om ändring av 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 25 juli 1986 om smittsamma sjukdomar (583/1986) 8 §, sådan den lyder i lag 756/1992, som följer:

8 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om

statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.**Lag****om ändring av 58 § i hälsoskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälsoskyddslagen av den 19 augusti 1994 (763/1994) 58 §, sådan den lyder i lag 1118/1998, som följer:

58 §	och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.
<i>Förhållande till annan lagstiftning</i>	

På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social-	Denna lag träder i kraft den 20 .
---	-----------------------------------

21.**Lag****om ändring av 85 § i livsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen av den 13 januari 2006 (23/2006) 85 § som följer:

85 §	och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.
<i>Förhållande till annan lagstiftning</i>	

På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social-	Denna lag träder i kraft den 20 .
---	-----------------------------------

22.**Lag****om ändring av 8 § i lagen om kommunernas miljövårdsförvaltning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 24 januari 1986 om kommunernas miljövårdsförvaltning (64/1986)
8 §, sådan den lyder i lag 763/1992, som följer:

8 §	hälsovården (733/1992) och lagen om kom-
<i>Förhållande till annan lagstiftning</i>	munal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om plane- ring av och statsunderstöd för social- och	Denna lag träder i kraft den 20 .
--	-----------------------------------

23.**Lag****om ändring av 61 § i kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kemikalielagen av den 14 juli 1989 (744/1989) 61 §, sådan den lyder i lag
757/1992, som följer:

61 §	ring av och statsunderstöd för social- och
<i>Förhållande till annan lagstiftning</i>	hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om plane-	Denna lag träder i kraft den 20 .
--	-----------------------------------

24.

Lag**om ändring av 62 § i läkemedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i läkemedelslagen av den 10 april 1987 (395/1987) 62 § 2 mom., sådant det lyder i lag 22/2006, som följer:

62 §

Från sjukhusapotek och läkemedelscentraler kan med Läkemedelsverkets tillstånd också expedieras läkemedel till sådana privata verksamhetsenheter för social- och hälsovården med vilka kommunen eller samkommunen ingått avtal om köp av social- och hälso-

vårdstjänster enligt 4 § 1 mom. 4 punkten i lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) eller som sköter andra uppgifter som med stöd av lag åligger kommunen eller staten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

25.

Lag**om ändring av 37 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 januari 2004 om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004) 37 § som följer:

37 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om

statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

26.

Lag**om ändring av 3 § i lagen om social kreditgivning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 december 2002 om social kreditgivning (1133/2002) 3 § 1 mom.
som följer:

3 §	hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.
<i>Förhållande till annan lagstiftning</i>	_____

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om plane- ring av och statsunderstöd för social- och	_____
	Denna lag träder i kraft den 20 .

27.

Lag**om ändring av 7 § i lagen om nykterhetsarbete**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 19 november 1982 om nykterhetsarbete (828/1982) 7 §, sådan den ly-
der i lag 741/1992, som följer:

7 §	statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.
På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om plane- ring av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om	_____
	Denna lag träder i kraft den 20 .

28.

Lag

om ändring av 14 a § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 13 augusti 1976 om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976) 14 a § 2 mom., sådant det lyder i lag 286/2006, som följer:

14 a §

En kommun kan med en annan kommun eller en samkommun komma överens om att en uppgift som enligt denna lag ska skötas av kommunen eller en myndighet i kommunen anförtros en annan kommuns eller samkommuns tjänsteinnehavare som sköter uppgiften under tjänsteansvar. En samkommun kan ingå ett avtal som avses ovan med en annan

samkommun, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke. På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

29.**Lag****om ändring av 15 § i veterinärvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i veterinärvårdslagen av den 17 augusti 1990 (685/1990) 15 §, sådan den lyder i lag 761/1992, som följer:

15 §	hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.
<i>Planering och statsandel</i>	

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 2 oktober 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Förvaltnings- och kommunminister *Mari Kiviniemi*

*Bilaga
Parallelltext*

3.

Lag

om ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 3 augusti 1992 om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) 2, 6 och 7 §, 3 kap., 22 och 24 §, 31 § 2 och 3 mom., 37, 38, 42, 45 och 45 b §,

av dem 2 § sådan den lyder i lag 1150/1996, 6 § sådan den lyder i lagarna 1114/1998, 716/2002 och 140/2008, 7 § sådan den lyder i lag 353/2007, 3 kap. sådant det lyder i lagarna 1150/1996, 974/1998, 1069/2005, 1114/1998, 855/2008 och 860/2008, 22 § sådan den lyder i lagarna 1114/1998 och 716/2002, 24 § sådan den lyder i lag 716/2002, 31 § 2 mom. sådant det lyder i lag 716/2002, 37 § sådan den lyder i lag 1150/1996, 38 § sådan den lyder i lag 1287/1993, 42 § sådan den lyder i lag 1150/1996 och 45 b § sådan den lyder i lag 1290/2004 samt

ändras lagens rubrik, 1, 8, 20, 26, 27 och 29 §, 31 § 1 mom., 32, 33, 39, 40, 41, 46 och 47 §, av dem 8 § sådan den lyder i lag 716/2002, 20 § sådan den lyder i lag 716/2002, 26 § sådan den lyder i lag 1187/2002, 27 § sådan den lyder i lag 716/2002, 29 § sådan den lyder i lag 716/2002, 31 § 1 mom. sådant det lyder i lag 716/2002, 32 § sådan den lyder i lagarna 1145/2000 och 716/2002, 33 § sådan den lyder i lag 716/2002, 39 § sådan den lyder i lag 125/1999 och 47 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 303/1995, som följer

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om ändring av lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården

Lag om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården

1 §

1 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på planering av och statsandel för social- och hälsovården, om så stadgas i någon annan lag (*speciallag*).

Denna lag tillämpas på planering av och *statsunderstöd* för social- och hälsovården, om så stadgas i någon annan lag (*speciallag*).

2 §

Förhållandet till lagen om statsandelar till kommunerna

Förutom denna lag tillämpas på statsandel lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996), nedan statsandelslagen, för så vitt så stadgas i denna lag. (upphävs)

2 §

Förhållandet till lagen om statsandelar till kommunerna

6 §

Förordningen om social- och hälsovårdens resurser

Statsrådet skall kalenderårsvis i samband med avlåtandet av propositionen om statsbudgeten utfärda en förordning om social- och hälsovårdens resurser (resursförordning). Resursförordningen skall innehålla (upphävs)
1) en uppskattning av det totala beloppet av de driftskostnader som utgör grunden för beräkningen av statsandelen för social- och hälsovården, de kalkylerade kostnader per invånare och arbetslös som används vid beräkningen av kommunens statsandel samt kommunens självfinansieringsandel per invånare,
2) det statsunderstödsbelopp som står till förfogande för utvecklingsprojekt och anläggningsprojekt separat, (7.3.2008/140)

6 §

Förordningen om social- och hälsovårdens resurser

4) grunderna för fördelningen av resurserna, samt

I samband med resursförordningen kan meddelas uppgifter om socialservicen och hälsovårdsservicen eller om målen för social- och hälsovården och uppnåendet av dem.

I resursförordningen kan bestämmas att en del av det statsunderstöd för utvecklingsprojekt som fastställs i enlighet med 1 mom. 2 punkten kan användas av social- och hälsovårdsministeriet.

7 §

Beredningen av resursförordningen

Resursförordningen bereds av social- och (upphävs)

7 §

Beredningen av resursförordningen

hälsovårdsministeriet.

8 §

Den regionala fördelningen av resurser

Social- och hälsovårdsministeriet fördelar mellan länsstyrelserna det i resursförordningen godkända statsunderstöd som står till förfogande för utvecklingsprojekt och för anläggningsprojekt med undantag av den del som enligt 6 § 3 mom. kan användas av social- och hälsovårdsministeriet.

Länsstyrelserna fördelar mellan kommunerna och samkommunerna inom länet det statsunderstöd som står till förfogande för utvecklingsprojekt samt som står till förfogande för anläggningsprojekt och som social- och hälsovårdsministeriet har hänfört till dem.

Såväl social- och hälsovårdsministeriet som länsstyrelserna skall vid fördelningen av statsunderstöd för utvecklingsprojekt och för anläggningsprojekt iaktta de grunder som har godkänts i resursförordningen.

3 kap

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

20 §

Mottagare av statsunderstöd och förutsättningar för anläggningsprojekt

Statsunderstöd kan betalas till en kommun eller en samkommun för anläggningsprojekt som är nödvändiga för att ordna social- och hälsovården om projektet är nödvändigt för att trygga kommunens eller samkommunens social- och hälsovårdstjänster eller för genomförande av ett sådant utvecklingsprojekt som gäller verksamheten och som avses i 3 a kap. 19 a §. Dessutom skall de totala kostnaderna för projektet uppgå till minst 300 000 euro.

8 §

Fördelning av statsunderstöd för anläggningsprojekt

Social- och hälsovårdsministeriet fördelar mellan regionförvaltningsverken det i statsbudgeten godkända statsunderstöd som står till förfogande för anläggningsprojekt.

Regionförvaltningsverken fördelar mellan kommunerna och samkommunerna inom verkens verksamhetsområden det statsunderstöd som står till förfogande för anläggningsprojekt och som social- och hälsovårdsministeriet har hänfört till dem. §

3 kap

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

(upphävs)

20 §

Mottagare av statsunderstöd och förutsättningar för anläggningsprojekt

Statsunderstöd kan betalas till en kommun eller en samkommun för anläggningsprojekt som är nödvändiga för att ordna social- och hälsovården, om projektet är nödvändigt för att trygga kommunens eller samkommunens social- och hälsovårdstjänster eller för genomförande av ett sådant utvecklingsprojekt som gäller verksamheten och som avses i 5 b §. Dessutom ska de totala kostnaderna för projektet uppgå till minst 300 000 euro.

22 §

Godkännande av anläggningsprojekt

I resursförordningen godkänns beloppet av det statsunderstöd som står till förfogande för anläggningsprojekt.

22 §

Godkännande av anläggningsprojekt

(upphävs)

24 §

Planering av anläggningsprojekt

Kommunen och samkommunen skall före utgången av året tillställa länsstyrelsen sin plan för de anläggningsprojekt som skall genomföras under de följande två åren

24 §

Planering av anläggningsprojekt

(upphävs)

26 §

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

För anläggningsprojekt betalas statsunderstöd högst för de kostnader som länsstyrelsen har fastställt. I kostnaderna ingår inte mervärdesskattens andel. Om de faktiska kostnaderna för projektet understiger de kostnader som länsstyrelsen fastställt, betalas statsunderstöd för de faktiska kostnaderna. *Statsunderstöd betalas dock inte för anläggningsprojekt som underskrider den lägsta gräns som anges i 20 §, om det inte är fråga om ett anläggningsprojekt som avses i 21 § 2 mom*

26 §

Statsunderstöd för anläggningsprojekt

För anläggningsprojekt betalas statsunderstöd högst för de kostnader som *regionförvaltningsverket* har fastställt. I kostnaderna ingår inte mervärdesskattens andel. Om de faktiska kostnaderna för projektet understiger de kostnader som *regionförvaltningsverket* fastställt, betalas statsunderstöd för de faktiska kostnaderna.

27 §

Statsunderstödet storlek

Statsunderstödet för ett anläggningsprojekt är 25—50 procent av de kostnader som avses i 26 §. I enlighet med 7 § lagen om statsandelar till kommunerna räknas statsunderstödet ut på grundval av den utjämnade kalkylerade skatteinkomsten (utjämnad skatteinkomst) per invånare i kommunen. Kommunen får 50 procent i statsunderstöd, om dess utjämnade skatteinkomst ligger på utjämningsgränsen. Om den utjämnade skatteinkomsten är högre än utjämningsgränsen, bestäms statsunderstödet så att varje på utjämningsgränsen beräknad ökning med minst en procent av den ut-

27 §

Statsunderstödet storlek

Statsunderstödet för ett anläggningsprojekt är 25—50 procent av de kostnader som avses i 26 §. I enlighet med 29 i lagen om statsandel för kommunal basservice (/) räknas statsunderstödet ut på grundval av den utjämnade kalkylerade skatteinkomsten (utjämnad skatteinkomst) per invånare i kommunen. Kommunen får 50 procent i statsunderstöd, om dess utjämnade skatteinkomst ligger på utjämningsgränsen. Om den utjämnade skatteinkomsten är högre än utjämningsgränsen, bestäms statsunderstödet så att varje på utjämningsgränsen beräknad ökning

jämnade skatteinkomsten minskar statsunderstödet med en procentenhet till dess det är 25 procent. Statsunderstödsprocenten bestäms på grundval av den utjämnade skatteinkomsten för det år då anläggningsprojektet fastställdes. I fråga om två eller flera kommuners gemensamma eller en samkommuns anläggningsprojekt bestäms statsunderstödet för varje kommuns andel enligt kommunens statsunderstödsprocent.

med minst en procent av den utjämnade skatteinkomsten minskar statsunderstödet med en procentenhet till dess det är 25 procent. Statsunderstödsprocenten bestäms på grundval av den utjämnade skatteinkomsten för det år då anläggningsprojektet fastställdes. I fråga om två eller flera kommuners gemensamma eller en samkommuns anläggningsprojekt bestäms statsunderstödet för varje kommuns andel enligt kommunens statsunderstödsprocent.

29 §

Statsunderstödsutredning och statsunderstödsbeslut

För fastställande av det slutliga beloppet av statsunderstöd som betalas för anläggningsprojekt skall kommunen eller samkommunen för länsstyrelsen göra en utredning om genomförda projekt och de sammanlagda kostnaderna för projekten. Utredningen om de faktiska kostnaderna skall tillställas länsstyrelsen senast den 31 maj under det år som följer efter det då anläggningsprojektet blev färdigt. Utredningen skall dock alltid lämnas inom tre år efter att projektet påbörjades. Om projektet då fortfarande pågår, kan länsstyrelsen av särskilda skäl och på ansökan ge högst två års tilläggstid för utredningen.

Länsstyrelsen skall fatta beslut om det slutliga statsunderstödet för ett anläggningsprojekt inom två månader efter att statsunderstödsutredningen inkom.

Om det slutliga statsunderstödet enligt de tillämpade beräkningsgrunderna avviker mindre än 200 euro från beloppet av det statsunderstöd som betalats enligt 28 §, utbetalas eller återkrävs inte skillnaden.

31 §

Fastställande av resurser

Länsstyrelserna fastställer de anläggningsprojekt som kommuner och samkommuner skall inleda under verksamhetsåret samt de

29 §

Statsunderstödsutredning och statsunderstödsbeslut

För fastställande av det slutliga beloppet av statsunderstöd som betalas för anläggningsprojekt ska kommunen eller samkommunen för *regionförvaltningsverket* göra en utredning om genomförda projekt och de sammanlagda kostnaderna för projekten. Utredningen om de faktiska kostnaderna ska ges in till *regionförvaltningsverket* senast den 31 maj under det år som följer efter det då anläggningsprojektet blev färdigt. Utredningen ska dock alltid ges inom tre år efter att projektet påbörjades. Om projektet då fortfarande pågår, kan *regionförvaltningsverket* av särskilda skäl och på ansökan ge högst två års tilläggstid för utredningen.

Regionförvaltningsverket ska fatta beslut om det slutliga statsunderstödet för ett anläggningsprojekt inom två månader efter att statsunderstödsutredningen inkom.

Om det slutliga statsunderstödet enligt de tillämpade beräkningsgrunderna avviker mindre än 200 euro från beloppet av det statsunderstöd som betalats enligt 28 §, utbetalas eller återkrävs inte skillnaden.

31 §

Fastställande av statsunderstödet för anläggningsprojekt

Regionförvaltningsmyndigheten fastställer de anläggningsprojekt som kommuner och

kostnader som ligger till grund för fastställandet av statsunderstödet.

Länsstyrelsen skall i samband med fastställandet av anläggningsprojekt meddela kommunen eller samkommunen ett förhandsbeslut om de anläggningsprojekt som skall inledas året efter verksamhetsåret och om de kostnader som ligger till grund för fastställandet av statsunderstödet. Förhandsbeslutet är bindande för länsstyrelsen då den fastställer de projekt som skall inledas under det följande året, om inte något annat följer av statsbudgeten eller resursförordningen.

Länsstyrelsen skall meddela sitt beslut i de ärenden som avses i 1 och 2 mom. senast den 28 februari under verksamhetsåret.

samkommuner ska inleda under verksamhetsåret och de kostnader som ligger till grund för fastställandet av statsunderstödet. (upphävs)

(upphävs)

32 §

Tillämpningen av vissa bestämmelser i statsandelslagen och statsunderstödslagen

På fastställande av resurser och betalningen av statsandel tillämpas dessutom följande bestämmelser i statsandelslagen:

- 1) bestämmelserna i 14 § om förhandlingsförfarande,
- 2) bestämmelserna i 16 § om beviljande av statsandel och finansieringsunderstöd samt om fastställande av den på skatteinkomst baserade utjämningen av statsandelarna,
- 3) bestämmelserna i 17 § om utbetalning,
- 4) bestämmelserna i 18 § om betalning av utebliven förmån,
- 5) bestämmelserna i 19 § om återbetalning av grundlös förmån,
- 6) bestämmelserna i 20 § om upphörande av betalningsskyldighet,
- 7) bestämmelserna i 22 a § om bestämmande av statsandelarna vid vissa ändringar i kommunindelningen.

Dessutom tillämpas följande bestämmelser i statsunderstödslagen på statsunderstöd för anläggningsprojekt:

- 1) bestämmelserna i 20 § 1 mom. om återbetalning av statsunderstöd,
- 2) bestämmelserna i 21 § om skyldighet att återkräva statsunderstöd,
- 3) bestämmelserna i 24 § om ränta,
- 4) bestämmelserna i 25 § om dröjsmålsrän-

32 §

Tillämpning av vissa bestämmelser i statsunderstödslagen

Följande bestämmelser i statsunderstödslagen tillämpas på statsunderstöd för anläggningsprojekt:

- 1) bestämmelserna i 14 § om statsunderstödstagarens skyldighet att lämna uppgifter,
- 2) bestämmelserna i 20 § 1 mom. om återbetalning av statsunderstöd,
- 3) bestämmelserna i 21 § om skyldighet att återkräva statsunderstöd,

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

ta,

- 5) bestämmelserna i 26 § om jämkning,
- 6) bestämmelserna i 28 § om tiden för återkrav,
- 7) bestämmelserna i 29 § 2 mom. om preskription, och
- 8) bestämmelserna i 30 § om kvittning.

- 4) bestämmelserna i 24 § om ränta,
- 5) bestämmelserna i 25 § om dröjsmålsrätten,
- 6) bestämmelserna i 26 § om jämkning,
- 7) bestämmelserna i 28 § om tiden för återkrav,
- 8) bestämmelserna i 29 § 2 mom. om preskription, och
- 9) bestämmelserna i 30 § om kvittning.

33 §

33 §

*Rättelseförfarande**Rättelseförfarande*

En kommun eller en samkommun som inte nöjer sig med ett beslut enligt 16 § statsandelslagen om beviljande av statsandel, ett beslut om statsunderstöd för ett anläggningsprojekt eller ett beslut om ersättning för utjämnning av stora kostnader för barnskyddet, har rätt att inom tre månader efter delgivningen av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos den statsbidragsmyndighet som fattat beslutet. En anvisning om rättelseyrkande skall fogas till beslutet.

En kommun eller en samkommun som inte nöjer sig med regionförvaltningsverkets beslut om statsunderstöd för ett anläggningsprojekt har rätt att inom tre månader efter delfåendet av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos social- och hälsovårdsministeriet. En anvisning om rättelseyrkande ska fogas till beslutet

37 §

37 §

*Kommuninvånare**Kommuninvånare*

Med kommuninvånare avses den vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/94) kommunen är.

Vid uträkningen av den statsandel för kommunen som avses i 12 § anses invånarantalet enligt 18 § befolkningsdatalagen (507/93) vid ingången av året före verksamhetsåret vara kommunens invånarantal

(upphävs)

38 §

38 §

*Fastställande av formulär**Fastställande av formulär*

En projektplan och den statsandelsutredning som görs över anläggningsprojekt skall utarbetas enligt formulär som har fastställts för ändamålet. Formulären fastställs av soci-

(upphävs)

al- och hälsovårdsministeriet.

40 §

Länsstyrelsens regionala behörighet

Behörig i ärenden som gäller kommunalförbund är länsstyrelsen i det län inom vilket kommunalförbundet har sin hemort.

41 §

Föreskrifter

Länsstyrelsen skall då den avgör statsandelsärenden iaktta de föreskrifter som social- och hälsovårdsministeriet eller något annat ministerium har meddelat för sitt eget verksamhetsområde

42 §

Tillämpning av vissa stadganden i statsandelslagen

Utöver vad som stadgas i denna lag tillämpas på verksamhet enligt lagen stadgandena i 23 och 24 §§ statsandelslagen om skyldighet att lämna uppgifter samt vite.

45 §

Statsandelsbeloppen det år då lagen träder i kraft

De statsandelsbelopp per invånare som skall tillämpas det år då lagen träder i kraft godkänns i den riksomfattande planen så att de belopp som har räknats ut enligt kostnadsnivån 1989 justeras i tillämpliga delar enligt 10 §.

De kalkylerade statsandelarna i fråga om olika åldersgrupper per kommuninvånare för socialvården enligt 1989 års kostnadsnivå är följande:

40 §

Regionförvaltningsverkets regionala behörighet

Behörig i ärenden som gäller *samkommuner* är *regionförvaltningsverket* i det område inom vilket *samkommunen* har sin hemort

41 §

Föreskrifter

Regionförvaltningsverket ska då det avgör statsunderstödsärenden iaktta de föreskrifter som social- och hälsovårdsministeriet eller något annat ministerium har meddelat för sitt eget ansvarsområde.

42 §

Tillämpning av vissa stadganden i statsandelslagen

(upphävs)

45 §

Statsandelsbeloppen det år då lagen träder i kraft

(upphävs)

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

<i>Åldersgrupp</i>	<i>Statsandelsbelopp</i>
0—6-åringar	5237 mark
7—64-åringar	215 mark
65—74-åringar	2180 mark
de som fyllt 75 år	1993 mark

De kalkylerade statsandelarna i fråga om olika åldersgrupper per kommuninvånare för hälsovården enligt 1989 års kostnadsnivå är följande:

<i>Åldersgrupp</i>	<i>Statsandelsbelopp</i>
0—6-åringar	776 mark
7—64-åringar	709 mark
65—74-åringar	1795 mark
de som fyllt 75 år	2873 mark

Det genomsnittliga beloppet av statsandelen per kommuninvånare enligt sjukfrekvensen är 294 mark enligt kostnadsnivån 1989.

Den statsandel för 1993 års driftskostnader som enligt 12 § beräknats för en kommun minskas per kommuninvånare med ett belopp som statsrådet fastställer med beaktande av den ökning i det totala beloppet av inkomsterna av klientavgifter som beräknas uppstå på basis av förordningen om klientavgifter inom hälso- och sjukvården (912/92).

45 b §

Justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna 2005

Utan hinder av 18 § 3 mom. genomförs justeringen av kostnadsfördelningen 2005 så att statsandelarna ökas med 100 miljoner euro år 2005 och ytterligare 63 miljoner euro såväl 2006 som 2007. Det resterande beloppet av justeringen av kostnadsfördelningen läggs på statsandelarna för 2008.

45 b §

Justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna 2005

(upphävs)

47 §

Pensionsskyddet för personalen vid en privat verksamhetsenhet

De som då denna lag träder i kraft är anställda hos en privat serviceproducent som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten och på vilken lagen om vissa pensioner, som skall betalas av statsmedel (382/69) har tillämpats före den 1 januari 1984, har i tillämpliga delar rätt till ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltids-pension av statsmedel enligt de stadganden som gäller dem som står i tjänste- eller arbetsförhållande till staten.

Då en person som avses i 1 mom. har avlidit betalas familjepension efter honom av statens medel i tillämpliga delar enligt samma stadganden som efter den som stått i tjänste- eller arbetsförhållande till staten.

En arbetsgivare som avses i 1 mom. är skyldig att kvartalsvis under månaden efter utgången av kvartalet betala en sådan andel av pensionskostnaderna till staten som uppgår till 25 procent av den lön som har betalats till dem som avses i 1 mom. *Med avvikelse från vad som nu sagts är andelen av pensionskostnaderna under ikraftträdelseåret dock 15 procent samt under det andra giltighetsåret 17,5 procent, under det tredje 20 procent och under det fjärde 22,5 procent.*

En pensionskostnadsandel enligt denna lag jämte en årlig ränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen för den tid som betalningen har försenats får utsökas utan dom eller utslag enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

Om arbetsgivaren är ett samfund eller en sammanslutning för vars förpliktelser en delägare eller en bolagsman svarar såsom för egen skuld, kan en pensionskostnadsandel enligt denna lag jämte dröjsmålränta sökas ut hos delägaren eller bolagsmannen enligt 4 mom.

Sedan denna lag har trätt i kraft gäller om pensionsskyddet för dem som anställs av en privat serviceproducent som avses i 1 mom. stadgandena i lagen om pension för arbetstagare (395/61)

47 §

Pensionsskyddet för personalen vid en privat verksamhetsenhet

De som när denna lag träder i kraft är anställda hos en privat serviceproducent som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten och på vilken lagen om vissa pensioner, som skall betalas av statsmedel (382/1969) har tillämpats före den 1 januari 1984, har i tillämpliga delar rätt till ålders-, sjuk-, arbetslöshets- och deltids-pension av statsmedel enligt de bestämmelser som gäller dem som står i tjänste- eller arbetsförhållande till staten.

När en person som avses i 1 mom. har avlidit betalas familjepension efter honom eller henne av statens medel i tillämpliga delar enligt samma bestämmelser som efter den som stått i tjänste- eller arbetsförhållande till staten.

En arbetsgivare som avses i 1 mom. är skyldig att kvartalsvis under månaden efter utgången av kvartalet betala en sådan andel av pensionskostnaderna till staten som uppgår till 25 procent av den lön som har betalats till dem som avses i 1 mom.

En pensionskostnadsandel enligt denna lag jämte en årlig ränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. i räntelagen för den tid som betalningen har försenats får sökas ut utan dom eller utslag enligt lagen om *verkställighet* av skatter och avgifter (706/2007).

Om arbetsgivaren är ett samfund eller en sammanslutning för vars förpliktelser en delägare eller en bolagsman svarar såsom för egen skuld, kan en pensionskostnadsandel enligt denna lag jämte dröjsmålsränta sökas ut hos delägaren eller bolagsmannen enligt 4 mom.

Sedan denna lag har trätt i kraft gäller om pensionsskyddet för dem som anställs av en privat serviceproducent som avses i 1 mom. bestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare (395/2006).

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 5 och 43 § i lagen om grundläggande utbildning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om grundläggande utbildning (628/1998) 5 och 43 §,
av dem 5 § sådan den lyder i lag 1288/1999, som följer

Gällande lydelse

5 §

Annan utbildning och grundläggande utbildning för andra än läropliktiga

Kommunen kan ordna förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen och påbyggnadsundervisning. Kommunen beslutar om ordnande av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga.

43 §

Finansiering

För utbildning samt morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt denna lag beviljas finansiering för anläggningsprojekt och driftskostnader så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

Föreslagen lydelse

5 §

Annan utbildning och verksamhet

Kommunen kan ordna förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen, *påbyggnadsundervisning och, i den omfattning kommunen beslutar, flexibel grundläggande utbildning för årskurserna 7—9. Kommunen beslutar i vilken omfattning den ordnar flexibel grundläggande utbildning.* Kommunen beslutar också om ordnande av grundläggande utbildning för andra än läropliktiga.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om ordnandet av flexibel grundläggande utbildning.

43 §

Finansiering

För *förskoleundervisning och grundläggande utbildning* enligt denna lag beviljas *statsandel så som bestäms i lagen om statsandel för kommunal basservice (/).* För driftskostnaderna för *förskoleundervisning och grundläggande utbildning* beviljas *annan finansiering så som bestäms i lagen*

om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/2009). För morgon- och eftermiddagsverksamhet beviljas finansiering så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

För utbildning och verksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning kan, inom ramen för det anslag som anvisats för ändamålet i statsbudgeten, statsunderstöd och statsunderstöd för anläggningsprojekt beviljas så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av 11 § i lagen om grundläggande konstundervisning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 21 augusti 1998 om grundläggande konstundervisning (633/1998)
11 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

11 §

Statsandel

Statsandel

Utbildningsanordnaren beviljas statsandel för anläggningsprojekt och driftskostnader så som bestäms i denna paragraf och i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

En kommun som ordnar grundläggande konstundervisning får statsandel enligt antalet invånare i kommunen.

En kommun som ordnar grundläggande konstundervisning får statsandel enligt antalet invånare i kommunen så som föreskrivs i lagen om statsandel för kommunal basservice (/2009).

En utbildningsanordnare som avses i 2 § 2 mom. beviljas statsandel enligt antalet kalkylerade undervisningstimmar. En kommun kan utöver vad som bestäms i 1 mom. beviljas

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

En utbildningsanordnare som avses i 2 § 2 mom. beviljas statsandel enligt antalet kalkylerade undervisningstimmar. En kommun kan utöver vad som bestäms i 2 mom. beviljas rätt till statsandel enligt antalet undervisningstimmar. Om beviljande av sådan rätt gäller i tillämpliga delar vad som i 3 § bestäms om beviljande av tillstånd att ordna utbildning

rätt till statsandel enligt antalet undervisningstimmar. Om beviljande av sådan rätt gäller i tillämpliga delar vad som i 3 § bestäms om beviljande av tillstånd att ordna utbildning. Angående statsandel för utbildning som avses i detta moment gäller det som föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/).

Utbildningsanordnaren kan beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt och inom ramen för anslag i statsbudgeten för andra statsunderstöd så som bestäms i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av 9 § i bibliotekslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i bibliotekslagen av den 4 december 1998 (904/1998) 9 § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

9 §

Kommunerna får statsandel för bibliotekens driftskostnader enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

Kommunerna beviljas statsandel för bibliotekens anläggningsprojekt enligt lagen om finansiering av undervisning- och kulturverksamhet. Som anläggningsprojekt anses också anskaffning av bokbussar och bokbåtar.

9 §

Kommunerna får statsandel för bibliotekens driftskostnader enligt lagen om statsandel för kommunal basservice (/).

Kommunerna beviljas inom ramen för statsbudgeten statsunderstöd för skötseln av de uppgifter för central- och landskapsbibliotek som avses i 4 § och för anläggningsprojekt som gäller bibliotek enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/). Som anläggningsprojekt anses också anskaffning av bokbussar och bokbåtar.

Statsunderstöd kan beviljas också för skötseln av andra särskilda uppgifter som anförtrots kommunerna eller dem som tillhandahåller service.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om kommunernas kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 3 augusti 1992 om kommunernas kulturverksamhet (728/1992) 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 643/1998, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Statsandel och statsunderstöd

Kommunerna beviljas statsandel för kulturverksamhet enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998).

En kommun samt de i kommunen verk-samma sammanslutningar, stiftelser och institutioner som enligt kommunens anvisningar bedriver och främjar kulturverksamhet kan inom ramen för anslag i statsbudgeten beviljas statsunderstöd för anläggningsprojekt som avser lokaler för kulturverksamhet, enligt vad som stadgas i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Föreslagen lydelse

3 §

Statsandel och statsunderstöd

Kommunerna beviljas statsandel för kulturverksamhet enligt lagen *om statsandel för kommunal basservice* (/).

En kommun samt de i kommunen verk-samma sammanslutningar, stiftelser och institutioner som enligt kommunens anvisningar bedriver och främjar kulturverksamhet kan inom ramen för anslag i statsbudgeten beviljas statsunderstöd för kulturverksamhet och för anläggningsprojekt som avser lokaler för kulturverksamhet, enligt vad som föreskrivs i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om barndagvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 19 januari 1973 om barndagvård (36/1973) 12 §, sådan den lyder i lag 738/1992, som följer:

Gällande lydelse

12 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

Föreslagen lydelse

12 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733 /1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

9.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 december 1996 om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996) 12 § som följer:

Gällande lydelse

12 §

Förhållandet till andra lagar

På de utgifter som denna lag orsakar kommunen tillämpas lagen om planering av och

Föreslagen lydelse

12 §

Förhållande till andra lagar

På de utgifter som denna lag orsakar kommunen tillämpas lagen om planering av och

statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/)*, om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 19 § i folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/1972) 19 §, sådan den lyder i lag 746/1992, som följer:

Gällande lydelse

19 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag

Föreslagen lydelse

19 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/)*, om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag**om ändring av 4 § i lagen om specialiserad sjukvård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/1989) 4 §, sådan den lyder i lag 748/1992, som följer:

Gällande lydelse

4 §

På den verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag

Föreslagen lydelse

4 §

På den verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/)*, om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag**om ändring av 2 § i socialvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen av den 17 september 1982 (710/1982) 2 §, sådan den lyder i lag 736/1992, som följer:

Gällande lydelse

2 §

På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

Föreslagen lydelse

2 §

På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/)*, om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag**om ändring av 5 § i lagen om utkomststöd**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 30 december 1997 om utkomststöd (1412/1997) 5 § som följer:

Gällande lydelse

5 §

Statsandel

På sådan verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992), om inte något annat bestäms genom lag.

Föreslagen lydelse

5 §

Statsandel och statsunderstöd

På sådan verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/)*, om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag**om ändring av 48 § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 23 juni 1977 angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977) 48 §, sådan den lyder i lag 739/1992, som följer:

Gällande lydelse

48 §

På verksamhet som ordnas med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården

Föreslagen lydelse

48 §

På verksamhet som ordnas med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovår-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

(733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

den (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

15.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om service och stöd på grund av handikapp

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 3 april 1987 om service och stöd på grund av handikapp (380/1987) 5 §, sådan den lyder i lag 743/1992, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §

5 §

*Planering och finansiering**Planering och finansiering*

På verksamhet som kommunen ordnar och som avses i denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

På verksamhet som kommunen ordnar och som avses i denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

16.

Lag**om ändring av 25 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 2 mars 2001 om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001)
25 § som följer:

Gällande lydelse

25 §

Statsandel för social- och hälsovården

På verksamhet som kommunen anordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992). När det gäller de kostnader som utgör grund för statsandelen beaktas som avdrag en andel som motsvarar den statliga ersättning som betalats med stöd av 24 §

Föreslagen lydelse

25 §

Finansiering

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

17.

Lag**om ändring av 3 § i mentalvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mentalvårdslagen av den 14 december 1990 (1116/1990) 3 § 3 mom., sådant det lyder i lag 751/1992, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Tillhandahållande av mentalvårdstjänster

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag. (3.8.1992/751)

Föreslagen lydelse

3 §

Tillhandahållande av mentalvårdstjänster

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/), om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20

18.

Lag**om ändring av 4 § i lagen om missbrukarvård**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 17 januari 1986 om missbrukarvård (41/1986) 4 §, sådan den lyder i lag 740/1992, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Förhållande till andra lagar

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

Föreslagen lydelse

4 §

Förhållande till andra lagar

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/),

228
Gällande lydelse

RP 174/2009 rd
Föreslagen lydelse

om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

19.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om smittsamma sjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 25 juli 1986 om smittsamma sjukdomar (583/1986) 8 §, sådan den lyder i lag 756/1992, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

8 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/),* om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

20.

Lag**om ändring av 58 § i hälsoskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälsoskyddslagen av den 19 augusti 1994 (763/1994) 58 §, sådan den lyder i lag 1118/1998, som följer:

Gällande lydelse

58 §

Statsandel till kommuner

På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992), om inte något annat bestäms genom lag.

Föreslagen lydelse

58 §

Förhållande till annan lagstiftning

På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/),* om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

21.

Lag**om ändring av 85 § i livsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen av den 13 januari 2006 (23/2006) 85 § som följer:

Gällande lydelse

85 §

Statsandel

På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992), om inte något annat bestäms genom lag.

Föreslagen lydelse

85 §

Förhållande till annan lagstiftning

På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/),* om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

22.

Lag

om ändring av 8 § i lagen om kommunernas miljövärdshövaltning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 24 januari 1986 om kommunernas miljövärdshövaltning (64/1986)
8 §, sådan den lyder i lag 763/1992, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

8 §

*Tillämpning av planerings- och statsan-
delslagen*

Förhållande till annan lagstiftning

På verksamhet som kommunen ordnar med
stöd av denna lag tillämpas lagen om plane-
ring av och statsandel för social- och hälso-
vården (733/92), om inte något annat stadgas
genom lag.

På verksamhet som kommunen ordnar med
stöd av denna lag tillämpas lagen om plane-
ring av och statsunderstöd för social- och
hälsovården (733/1992) *och lagen om kom-
munal basservice (/),* om inte något annat
bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

23.

Lag**om ändring av 61 § i kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kemikalielagen av den 14 juli 1989 (744/1989) 61 §, sådan den lyder i lag 757/1992, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

61 §

61 §

*Statsandel till kommunerna****Förhållande till annan lagstiftning***

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/)*, om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

24.

Lag**om ändring av 62 § i läkemedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i läkemedelslagen av den 10 april 1987 (395/1987) 62 § 2 mom., sådant det lyder i lag 22/2006, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

62 §

62 §

Från sjukhusapotek och läkemedelscentra-
 ler kan med Läkemedelsverkets tillstånd ock-

Från sjukhusapotek och läkemedelscentra-
 ler kan med Läkemedelsverkets tillstånd ock-

så expedieras läkemedel till sådana privata verksamhetsenheter för social- och hälsovården med vilka kommunen eller samkommunen ingått avtal om köp av social- och hälsovårdstjänster enligt 4 § 1 mom. 4 punkten i lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992) eller som sköter andra uppgifter som med stöd av lag åligger kommunen eller staten.

så expedieras läkemedel till sådana privata verksamhetsenheter för social- och hälsovården med vilka kommunen eller samkommunen ingått avtal om köp av social- och hälsovårdstjänster enligt 4 § 1 mom. 4 punkten i lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) eller som sköter andra uppgifter som med stöd av lag åligger kommunen eller staten.

Denna lag träder i kraft den 20 .

25.

Lag

om ändring av 37 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 30 januari 2004 om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004) 37 § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992), om inte något annat be-

37 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

stäms genom lag.

statsandel för kommunal basservice (/),
om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20

26.**Lag****om ändring av 3 § i lagen om social kreditgivning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 20 december 2002 om social kreditgivning (1133/2002) 3 § 1 mom.
 som följer:

Gällande lydelse

3 §

Statsandel

På omkostnader som kommunen åsamkas
 av att ordna social kreditgivning tillämpas la-
 gen om planering av och statsandel för social-
 och hälsovården (733/1992), om inte något
 annat bestäms genom lag.

Föreslagen lydelse

3 §

Förhållande till annan lagstiftning

På verksamhet som kommunen ordnar med
 stöd av denna lag tillämpas lagen om plane-
 ring av och statsunderstöd för social- och
 hälsovården (733/1992) *och lagen om*
statsandel för kommunal basservice (/),
 om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

27.**Lag****om ändring av 7 § i lagen om nykterhetsarbete**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 19 november 1982 om nykterhetsarbete (828/1982) 7 §, sådan den ly-
 der i lag 741/1992, som följer:

Gällande lydelse

7 §

På verksamhet som kommunen ordnar med
 stöd av denna lag tillämpas lagen om plane-

Föreslagen lydelse

7 §

På verksamhet som kommunen ordnar med
 stöd av denna lag tillämpas lagen om plane-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

ring av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

ring av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/)*, om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

28.**Lag****om ändring av 14 a § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 13 augusti 1976 om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976) 14 a § 2 mom., sådant det lyder i lag 286/2006, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

14 a §

14 a §

En kommun kan med en annan kommun eller en samkommun komma överens om att en uppgift som enligt denna lag skall skötas av kommunen eller en myndighet i kommunen anförtros en annan kommuns eller samkommuns tjänsteinnehavare som sköter uppgiften under tjänsteansvar. En samkommun kan ingå ett avtal som avses ovan med en annan samkommun, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke. På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992), om inte något annat bestäms genom lag.

En kommun kan med en annan kommun eller en samkommun komma överens om att en uppgift som enligt denna lag ska skötas av kommunen eller en myndighet i kommunen anförtros en annan kommuns eller samkommuns tjänsteinnehavare som sköter uppgiften under tjänsteansvar. En samkommun kan ingå ett avtal som avses ovan med en annan samkommun, om medlemskommunerna i samkommunen har gett sitt samtycke. På verksamhet som en kommun ordnar med stöd av denna lag tillämpas *lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (/)*, om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

29.**Lag****om ändring av 15 § i veterinärvårdslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i veterinärvårdslagen av den 17 augusti 1990 (685/1990) 15 §, sådan den lyder i lag 761/1992, som följer:

Gällande lydelse

15 §

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/92), om inte något annat stadgas genom lag.

Föreslagen lydelse

15 §

Planering och statsandel

På verksamhet som kommunen ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) *och lagen om statsandel för kommunal basservice (/),* om inte något annat bestäms genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .